

Mötesbok: Ekonomiberedningen (2023-01-19)

Ekonomiberedningen

Datum: 2023-01-19

Plats:

Kommentar:

Dagordning

Kallelse

KallelseEkonomiberedningen2023-01-19

3

Val av justerare

Tillkommande och utgående ärenden

Ärenden

2/23 Rambudget 2024-2027 med utblick

5

3/23 Övrigt

248

Kallelse

Sammanträdesdatum 2023-01-19

Plats Stadshuset plan 5, Verkstaden
Tid Torsdagen den 19 januari kl 15:00-18:00

Ledamöter	Daniel Tengvall (S) Eva Qvistgaard (L) Lennart Johnsson (M) Ronita Larsson (SD) Erika Sjöblom (S) Fredrik Daun (KD) Simon Pasula (M) Roy Svensson (UP) Benny Lindström (S)	Ordförande Vice ordförande
-----------	--	-------------------------------

Adjungerade Hans Torwald (C)
Andreas Antelid (V)
Felix Marninger (MP)

Daniel Tengvall (S)
Ordförande

My Ojaste
Sekreterare

EKONOMIBEREDNINGEN

**KUNGÄLV
KOMMUN**

ADRESS Stadshuset · 442 81

Kungälv

TELEFON 0303-23 80 00 vx

FAX 0303-132 17

E-POST kommun@kungalv.se

Kallelse

Sammanträdesdatum

2023-01-19

Dagordning

		Förslag till beslut
1	Upprop	
2	Val av justerare	Utses
3	Tillkommande och utgående ärenden	Fastställs
	Ärenden	
4	Rambudget 2024-2027 med utblick	Antecknas
5	Övrigt	Antecknas

EKONOMIBEREDNINGEN**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Lokalförsörjningsplan Kungälvs kommun inklusive koncernbolagen Bokab och Kungälv Energi 2023-2026, utblick 2027-2030

Kungälvs kommun inklusive koncernbolagen Kungälv Energi AB och Bokab

UTKAST

Innehållsförteckning

SAMMANFATTNING LOKALFÖRSÖRJNINGSPÅN 2023-2026	3
Bildning och lärande	3
Samhälle och utveckling	3
Trygghet och stöd	3
FÖRUTSÄTTNINGAR	4
Kommunal service och lokalförsörjning i samhällsplaneringen	4
Befolkningsprognos	6
SEKTOR BILDNING OCH LÄRANDE	10
Bedömning av lokalkapacitet	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Förskola sammanfattning.....	12
Grundskola F-6 Sammanfattning	13
Förskola, grundskola F-6 och grundsärskola F-6.....	15
Grundskola 7-9	69
Grundsärskola	74
Gymnasium.....	75
Gymnasiesärskola	77
Vuxenutbildning	77
Kultur	78
Kompetenscentrum.....	79
SEKTOR SAMHÄLLE OCH UTVECKLING	80
Verksamheter i Stadshuset.....	80
Verksamheter med lokaler i övriga delar av kommunen	80
Kommunala byggnaders tekniska status	94
SEKTOR TRYGGHET OCH STÖD	95
Verksamhetsområde Myndighet	96
Verksamhetsområde Hälso- och sjukvård	101
Verksamhetsområde Vård- och omsorgsboende.....	103
Verksamhetsområde Stöd i ordinärt boende.....	107
Verksamhet LSS-boende och daglig verksamhet	108
KONCERNBOLAGET BOKAB.....	116
KONCERNBOLAGET KUNGÄLV ENERGI AB	117

UTKAST

SAMMANFATTNING LOKALFÖRSÖRJNINGSPLAN 2023-2026

Lokalförslörjningsplanen presenterar planering från de tre sektorerna; Bildning och lärande, Trygghet och stöd samt Samhälle och utveckling. Sammanfattning av respektive sektors viktigaste planer och behov följer nedan. Från och med 2023 finns även koncernens lokalförslörjning redovisad i form av Kungälv Energi och Bokab.

Bildning och lärande

Under 2022 och 2023 förväntas tre förskolor bli klara, Nordtags förskola i augusti 2022, Tjuvskils förskola i början av 2023 och Fridhems förskola höstterminen 2023. Lokaliseringsstudie av nya förskolor i Ytterbyområdet pågår. Ny detaljplan för flexibel förskola/skola med idrottslösning på Koön planeras att starta under hösten 2022. Bevakning av behovet av nya förskoleplatser i centrum behövs i takt med byggnation av Nytorgsstaden och Kexstaden samt Åseberget. Om och tillbyggnad av centrala förskolor kan bidra till att lösa behovet av fler förskoleplatser när bostadsbyggnation sker.

I centrum behöver möjligheten att bygga om och utveckla Sandbackaskolan ses över. I Kareby ska en ny skolbyggnad med sex klassrum stå färdig höstterminen 2024. I Ytterby behövs en utökning av kapaciteten för att ta emot elever för såväl F-6 som årskurs 7-9. En ombyggnation av Ytterbyskolan planeras stå klar till 2025. Möjligheten att utöka antal klasser på Kastellegårdsskolan undersöks. På Munkegärdeskolan (årskurs 7-9) har också planeringen för en ombyggnation startats för att säkerställa funktionen av befintliga lokaler samt möjlighet att ta emot fler elever. En utökning av kapaciteten behövs även på Thorildskolan (årskurs 7-9). Ombyggnation av Diseröds skola pågår i flera etapper. En ny fullstor idrottshall planeras stå färdig i Diseröd hösten 2024. Kärna skola har ett behov av om-och tillbyggnad av bland annat kök och matsal. Mark är anvisad för en ny fristående förskola är i Kärna. En inhyrd idrottshall i Kärna stod klar sommaren 2022. Den ska användas av både Kärna skola och Kärna Friskola samt föreningarna. För att möta behovet av att ta emot fler elever på gymnasiet och effektivare utnyttjande av lokalerna planeras en ombyggnation av Mimers Hus studiehallar 2023.

Samhälle och utveckling

Sektorn har behov av att säkerställa lokaler för VA-driftens och entreprenaderhetens verksamhet då de idag finns i lokaler som inte uppfyller verksamhetens behov och myndighetskrav. En ny lösning som även kan innehålla fastighetsdriftens lokaler utreds. Ny ridanläggning i Trankärr är under projektering. Projektet har övergått från ett kommunalt byggprojekt till att föreningen själva bygger anläggningen, delvis finansierat genom kommunalt investeringsbidrag för de delar som är för föreningsverksamhet/idrott. Anläggningen kommer att ersätta föreningens befintliga ridanläggning i Ytterby, där bostäder på sikt kommer byggas. En ny idrottshall i Kärna stod klar sommaren 2022. Den kommer att bidra till idrottsföreningarnas behov av mer bokningsbar hallyta. I Kode planeras byggnation av en idrottshall i samband med byggnation av skolan. Även i Diseröd planeras ny idrottshall i anslutning till Diseröds skolan. Uppdraget om ett idrottscenter (hallarena) vid Ytterns idrottsplats pågår. Mycket stort behov finns av mer ishallsyta då föreningarna i Oasen inte får plats med sin verksamhet. Oasen som byggnad är också i mycket dåligt skick och stort investeringsbehov finns. Bandy som bedrivs på Skarpe nord lider av svårighet att bedriva sin verksamhet under rådande klimatförhållande. Precis som i större delen av landet så finns behov av att kunna bedriva is-verksamheten inomhus. Kungälv Simsällskap är en av det största idrottsföreningarna i kommunen och har också behov av mer tränings-och undervisningstider. Stort behov finns också av mer yta i idrottshallar för inomhussporter. Befintliga hallar är mycket hårt bokade och verksamheterna måste tacka nej till nya medlemmar på grund av brist på halltider. Några anläggningar kommer helt eller delvis att avvecklas och ersättas när hallarenan byggs. En planering pågår för de hallar och anläggningar som blir kvar när hallarenan byggs på Yttern (tex Munkegärdehallen, Skarpe Nords fotbollsplanläggning, med flera).

Trygghet och stöd

Kommunen behöver fortsätta arbeta tillsammans med exploatörer och fastighetsägare som är villiga att hantera sociala frågor som en del av sitt hållbarhetsarbete. I samband med exploateringar av kommunal mark behöver frågor kring social hållbarhet arbetas in. Det kan handla om blandningen mellan hyresrätter och bostadsrätter, lägenheter för sociala ändamål, kommunens behov av bostäder med särskild service, trygghetsbostäder med

UTKAST

mera. För att hantera behovet av mer äldreomsorg byggs Solhaga ut med 22 nya lägenheter till 2023 och ett hyresavtal har beslutats med den externa byggherren Hemsö om ett nytt äldreboende i Kungälv om 90 platser till 2025. Bedömningen att denna utökning av antal platser ska räcka bygger på att avtalet med 55 inhyrda lägenheter fortsätter att förlängas. I samband med att det nya äldreboendet byggs planerar verksamheten en avveckling av Båtsmansgårde. Exakt tidpunkt måste planeras utifrån det rådande behovet av platser. Inom bostad med särskild service finns uppdraget att ta hem ett antal köpta platser och ta hand om kön av personer som har fått gynnande beslut för gruppboende/serviceboende. Fram till 2026 behövs två nya gruppboenden samt tre servicebostäder med ca åtta till tio platser per serviceboende. Ca 14 platser av dessa handlar om att ersätta servicebostäder som inte uppfyller brandkraven enligt Brandmyndigheten. I arbetet med att hantera framtida behov av bostäder med särskild service behöver kommunen kontinuerligt arbeta in nya lösningar kommande exploatering.

Kungälv Energi och Bokab

Bolagen och kommunen skall gemensamt säkerställa att bolagens affärsplan, budget, investeringsplan och likviditetsplan samordnas med kommunens budgetprocess.

GRUNDFÖRUTSÄTTNINGAR

Nedanstående punkter redovisar några grundläggande förutsättningar för lokalförslörjningsarbetet:

- Lagstiftning
  - Boverkets byggregler
  - Skollagen
  - Socialtjänstlagen
  - Plan- och bygglagen
  - Miljöbalken
  - Arbetsmiljölagen
- Politiska beslut och uppdrag
  - Politiska styrdokument
  - Politiska mål
  - Fyrstegsprincipen.
  - Agenda 2030
  - Översiktsplanen
  - Bostadsförslörjningsprogrammet
- Budget i balans
  - Långsiktig ekonomistyrning
  - Fokus effektiv driftkostnad

Kommunal service och lokalförslörjning i samhällsplaneringen

Planeringsprocessen

Det är viktigt att alla sektorerna deltar i det övergripande strategiska lokalförslörjningsarbetet kopplat till samhällsplaneringen för att komplettera med behov och öka kunskapen om sektorernas planering. Förvaltningen i sin helhet behöver bidra för att ge en heltäckande planering för kommunal service och lokalförslörjningen kopplat till samhällsplaneringen.

Trafik vid kommunala anläggningar

I kommunens Översiktsplan 2010 och Trafikplan 2017 är målet att fler resor ska ske på ett hållbart sätt och i Agenda 2030s mål nr 11, Hållbara städer. Att göra städer och bosättningar inkluderande, säkra, motståndskraftiga och

UTKAST

hållbara. Oberoende vilken typ av anläggning så alstrar den trafik i någon form. Det är därför viktigt att tidigt planera för attraktiva och säkra stråk för gång- och cykeltrafikanter, tydliga gång- och cykelstråk som ansluter befintliga gång- och cykelstråk utanför kvartersmark/ detaljplan samt skapa bra anslutningsstråk till närliggande hållplatser från berörd anläggning. Kopplingar till skolskjutsanläggning inom eller utanför kvartersmarken bör också hanteras.

Trafikalstringen är lite olika beroende på vilken typ av anläggning det rör sig om. Förskola har högst alstring av trafik och vid F-6-skola är alstringen något lägre i o m en mixa av skolskjuts och bil. Medan högstadiet och gymnasiet är alstringen lägst i och med att eleverna tar själva dit eller åker skolskjuts eller kollektivtrafik. Utformningen vid skolor bör utformas på ett trafiksäkert sätt för barn och elever ska kunna ta sig på egen hand till skolan. Vid äldreboende är det viktigt att gångstråk är tydliga för att boende ska kunna promenera inom och utanför boendeområdet. I tidigt skede ska möjliggöras för att sophantering och leveranser till/ från anläggningen blir yteffektiva till förmån för friytor. Parkering för en anläggning ska ske enligt aktuell P-norm och planeras för samnyttjande vid anläggningar som ligger i centrumlägen.

Utemiljöer

I plan- och bygglagen finns det krav och rekommendationer på att det ska finnas tillräckligt stor friyta lämplig för lek och utevistelse vid bostäder, skolor, förskolor, fritidshem och liknande. Behovet av lämpliga platser för lek uttrycks även som ett allmänt intresse.

Det finns flera olika nationella styrdokument som påverkar barns och ungas utemiljö generellt och särskilt skolgårdar och förskolegårdar. Plan- och bygglagen, PBL, är dock den enda lagstiftning som ställer ett uttalat krav på att det ska finnas tillräckligt stor friyta lämplig för lek och utevistelse vid bostäder, skolor, förskolor, fritidshem och liknande.

Om tomten ska bebyggas med byggnadsverk som innehåller en eller flera bostäder eller lokaler för fritidshem, förskola, skola eller annan jämförlig verksamhet, ska det på tomten eller i närheten av den finnas tillräckligt stor friyta som är lämplig för lek och utevistelse. Om det inte finns tillräckliga utrymmen för att ordna både friyta och parkering ska man i första hand ordna friyta.

Behovet av lämpliga platser för lek och utevistelse är också ett allmänt intresse som vid planläggning ska tillgodoses inom eller i nära anslutning till områden med sammanhållen bebyggelse. Samma krav ställs på möjligheter att anordna en rimlig samhällsservice och kommersiell service som exempelvis skola och förskola.

Det är kommunen som har ansvar för planläggning och bygglovsprövning enligt PBL och som avgör vad som är tillräckligt stor friyta lämplig för lek och utevistelse. För att förtydliga PBL-paragrafens innebörd vid skolor, förskolor och fritidshem har Boverket tagit fram allmänna råd, BFS2015:1 FRI.

Klimatanpassningar i kommunala lokaler och anläggningar

"Ansvaret för skydd av egendom ligger i första hand på egendomens ägare. Det ger en drivkraft att undvika byggande på riskfyllda områden och att jobba förebyggande. Det gäller alla fastighetsägare och såväl enskilda personer och företag som lokala och statliga myndigheter." ur Regeringens proposition 2017/18:163

Många av kommunens lokaler och verksamheter kan komma att påverkas när klimatet förändras. Som fastighetsägare behöver kommunen arbeta med förebyggande åtgärder för både byggnader och verksamhetsutövare i lokalerna genom att:

- Bygga rätt från början.
- Kartlägga och arbeta systematiskt med klimatanpassning.
- Ha som regel att identifiera och genomföra klimatanpassningsåtgärder vid renovering, underhåll, energieffektivisering och ombyggnation.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

UTKAST

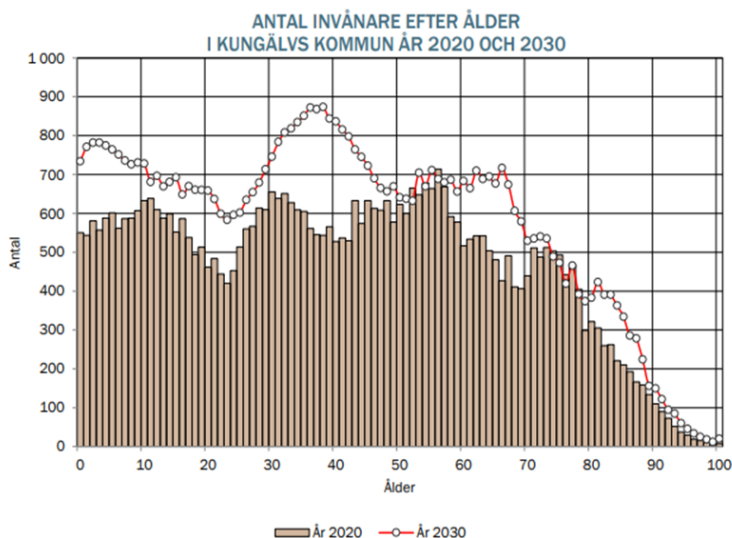
En god planering vid nybyggnation och anpassningar vid ombyggnationer och underhåll av befintliga byggnader bidrar till åtgärder som skyddar kommunal egendom och kommunal verksamhet mot framtida hot som till exempel översvämning, värme, storm samt ras och skred.

Befolkningsprognos

Kommunen tar årligen fram en befolkningsprognos, med syfte att utgöra underlag för behovsbedömningar inom verksamheten och utgöra underlag för budget. Prognosen baseras på kommunnivå på den befintliga befolkningen i kommunen samt på de byggplaner som kommunen har för prognosperioden. En prognos görs alltid utifrån den verklighet och den kunskap som finns vid just det tillfället när prognosen tas fram. Även om prognosen utifrån kunskap om demografiska, sociala, ekonomiska, politiska och andra förhållanden försöker förutse fruktsamhet, dödsfall, in- och utflyttningar de närmaste åren så finns det alltid ett visst inslag av osäkerhet i dessa antaganden. Tabellen nedan visar befolkningsprognos per åldersklass till och med år 2030.

Tabell 1: Folkmängd Kungälv kommun efter åldersklass

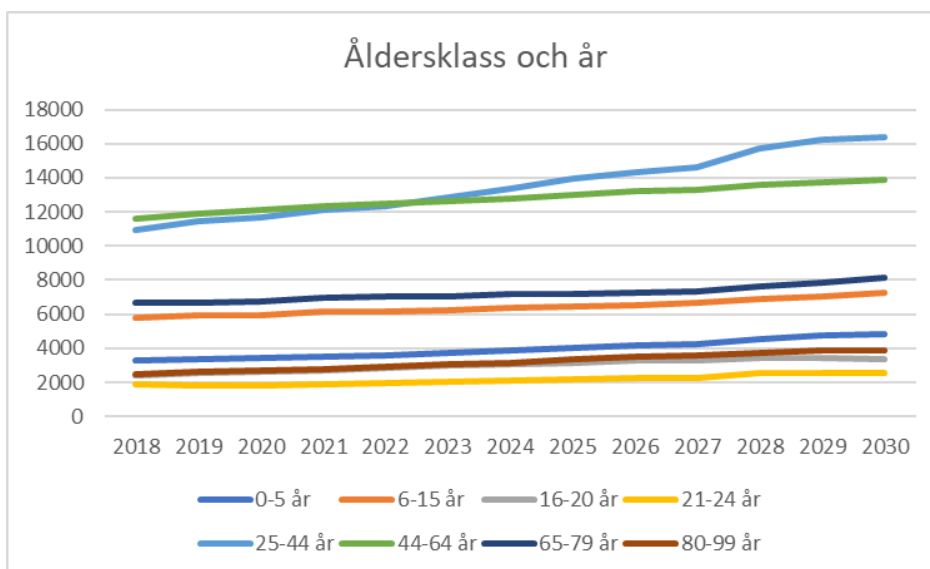
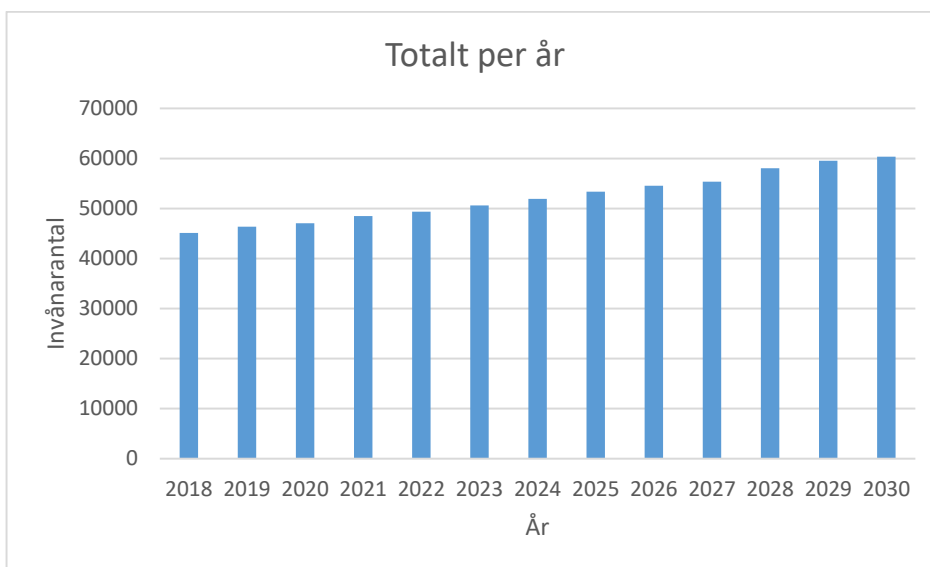
Ålder / År	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
0-5	3 422	3 537	3 603	3 738	3 870	4 056	4 174	4 269	4 403	4 529	4 609
6-9	2 344	2 402	2 442	2 471	2 554	2 571	2 647	2 732	2 796	2 891	2 944
10-12	1 882	1 899	1 870	1 866	1 862	1 925	1 960	1 998	2 018	2 033	2 106
13-15	1 739	1 823	1 873	1 927	1 944	1 929	1 926	1 916	1 972	2 006	2 043
16-18	1 619	1 700	1 775	1 813	1 889	1 950	1 998	2 003	1 988	1 988	1 979
19-24	2 776	2 890	2 993	3 158	3 269	3 434	3 518	3 561	3 659	3 724	3 734
25-44	11 670	12 139	12 357	12 871	13 391	13 953	14 345	14 612	15 000	15 357	15 545
45-64	12 135	12 362	12 519	12 650	12 815	13 028	13 190	13 278	13 356	13 430	13 554
65-79	6 775	6 941	7 023	7 077	7 153	7 197	7 277	7 368	7 566	7 786	8 006
80-100	2 688	2 763	2 886	3 050	3 176	3 329	3 475	3 615	3 725	3 842	3 892
Totalt	47 050	48 457	49 342	50 622	51 923	53 370	54 510	55 353	56 481	57 587	58 411

**KUNGÄLV
KOMMUN**

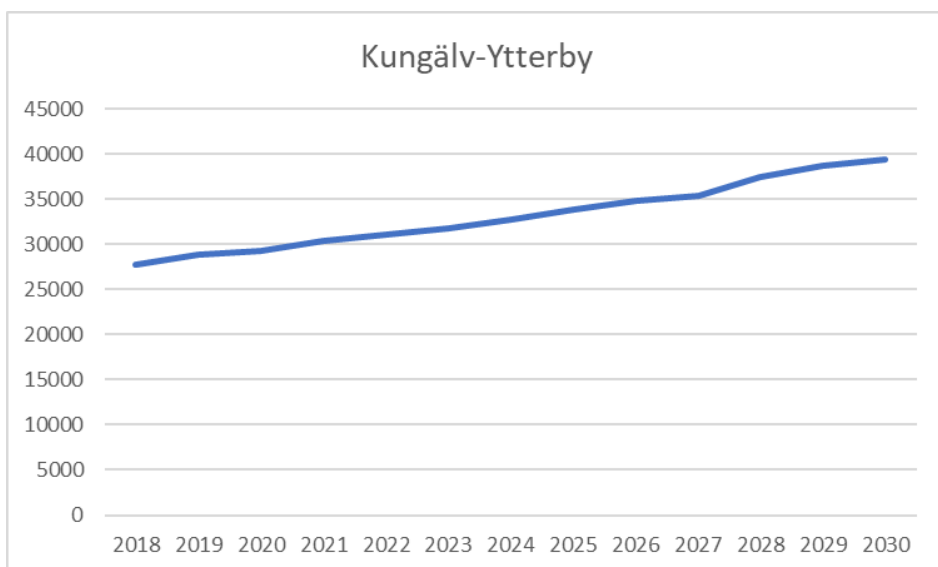
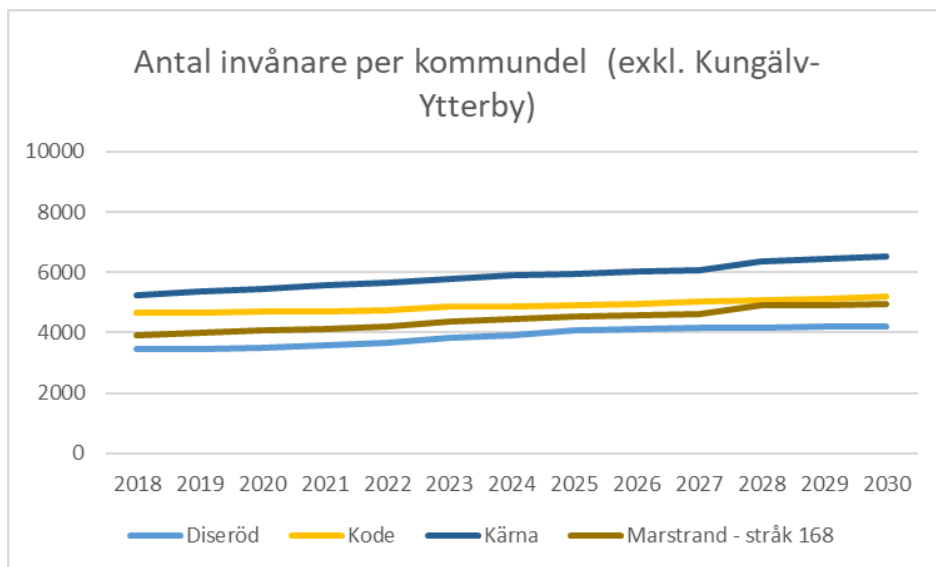
UTKAST

**KUNGÄLV
KOMMUN**

UTKAST

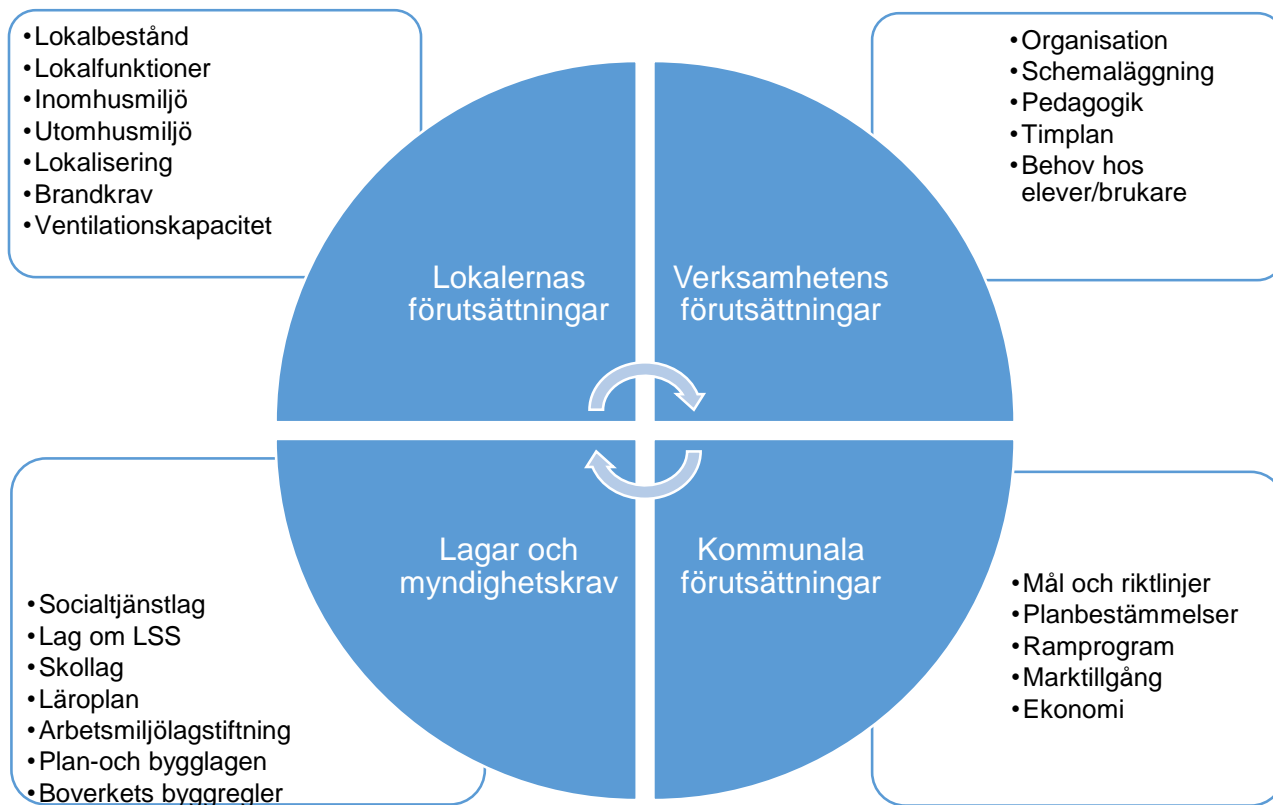

UTKAST

Bedömning av lokalkapacitet

Nedan synliggörs parametrar som påverkar när lokalkapaciteten i en verksamhet bedöms. Bedömning av lokalkapaciteten är en viktig faktor vid tillämpningen av fyrstegsprincipen.

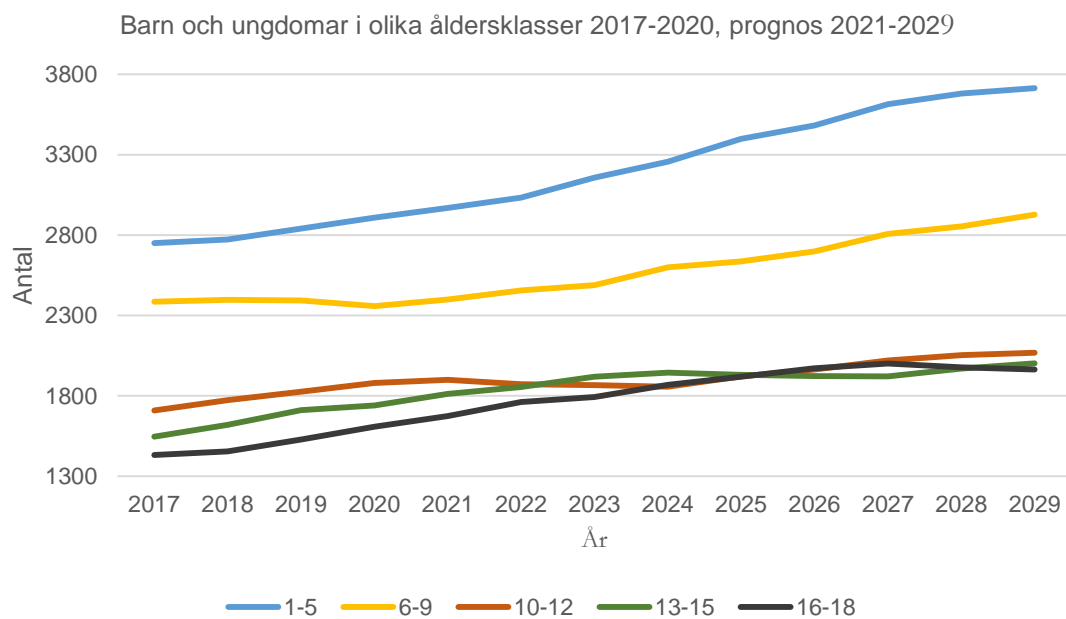
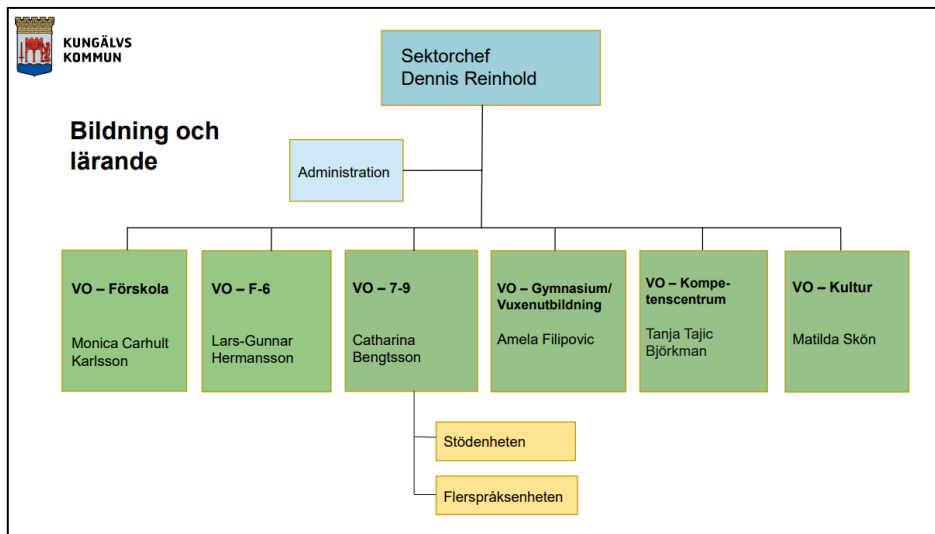

UTKAST

SEKTOR BILDNING OCH LÄRANDE

Sektor bildning och lärande är uppdelade i följande områden:

- Förskola och pedagogisk omsorg
- Grundskola och grundsärskola årskurs F-6
- Grundskola och grundsärskola årskurs 7-9
- Gymnasium och gymnasiesärskolan
- Kultur och bibliotek
- Kompetenscentrum

UTKAST

Bakgrund

Sektorns planering utgår från befolkningsprognosen och lokalbeståndet i förhållande till fyrstegsprincipen. Principen gör gällande att sektorn ska arbeta med lokalplanering enligt följande prioriteringsordning:

1. Tänk om kring organisationen för att effektivisera lokalanvändningen
2. Optimera användning av befintligt lokalbestånd
3. Bygg om/till befintliga lokaler för att möta behov
4. Bygg nytt om föregående tre steg är ordentligt utförda och behov fortfarande kvarstår

Befolkningsprognoser per skolområde bör behandlas med försiktighet. Möjligheten att önska skola, specialiseringar och profiler samt flexibla pendlingsmönster medför mobilitet i alla åldersgrupper från förskola till gymnasium. Byggnad i gränser mellan olika skolområden som till exempel Tjuvkil, Ullstorp eller Rörtången är svåra att följa i prognoser. Uppföljning sker kontinuerligt av faktiskt antal folkbokförda barn och elever för att möta tillkommande akuta behov.

Externa faktorer som kan påverka sektorns behov av lokaler är till exempel förändrad lagstiftning, ändringar i styrdokument, större generationsskiften och hastigt förändrad befolkningsstruktur i serviceorter.

Grundskolans lokaler omfattar verksamhet för grundskola och fritidshem. Analysen och behoven i serviceorterna bygger på befintlig grundskoleorganisation med grundskolor för årskurserna F-6 i serviceorterna och tre centralt placerade högstadieskolor för årskurser 7-9 i Kungälv-Ytterbyområdet. Nyckeltal som inriktningsvärde vid nybyggnation är 10 m² per elev i förskolan och per elev i grundskolan gällande bruksarea exklusive idrottshall. Inriktning för utomhusyta vid nybyggnation eller större om- och tillbyggnader bedöms från fall till fall men kan landa någonstans i spannet 25-35 m² för förskola och årskurser F-3, cirka 20-30 m² för årskurser 4-6 och 10-30 m² för årskurser 7-9. Nyckeltalen bedöms med utgångspunkt i Boverkets och andra kommuners rådande riktlinjer i kombination med förvaltningens långsiktiga strategiska planering.

Beläggningsgrad och rimligt kapacitetsutnyttjande

Efterfrågan av platser i förskolan och skolan styrs av vårdnadshavarens önskemål, vilket gör det svårt att på lång sikt prognosticera för hur kapacitetsutnyttjandet exakt kommer att se ut. Efterfrågan på platser i en skola kan påverkas av skolans geografiska lokalisering, pedagogiska utformning, skolresultat och anseende. Det är inte att rekommendera 100 % beläggningsgrad i en tillväxtkommun varje läsår för varje klass, skola eller förskola då viss flexibilitet, med anledning av hur kommunen växer över året behövs för att ta emot inflyttande elever och barn.

En nybyggd skola beläggs successivt efterhand som elever flyttar in till området. Mål som trygghet och studiero är också sådana riktlinjer från kommunen som påverkar hur stor andel kapacitetsbeläggning av grundskolorna som staden kan ha. Genom omvärldsbevakning av kapacitetsutredningar framgår att en rimlig nyttjandegrad över årets alla disponibla timmar ligger på 60% för teoretiska salar och 90 % för specialsalar. Utredningar i andra kommuner indikerar att en beläggningsgrad på mellan 66-80 % kan anses vara rimligt. I denna lokalförslöjningsplan har analysen över beläggningsgraden endast tagit hänsyn till antalet klassrum i relation till antalet klasser. Det vill säga inte hur många timmar en sal är disponibel. Det antas att salen är disponibel under hela verksamhetstiden. Det innebär att schematekniska upplägg, där en klass är i en specialsalar och friställer ett klassrum kan i teorin ge en ökad kapacitet för fler klasser och därigenom lägre beläggningsgrad. För att organisationen ska kunna ta emot denna teoretiska extra kapacitet krävs ofta fler resurser än de rent lokalmässiga.

UTKAST

Förskola sammanfattning

Beräkningar av antal förskolebarn är beroende av om prognosen skattar det framtida barnafödandet och inflyttandet rätt. Behovet av förskoleplatser bygger på befolkningsprognosen för hela kommunen samt för de enskilda statistikområdena. Antal barn i åldrarna 1–5 år ökar under såväl prognos- som utblicksperioden. Lokalkapaciteten behöver öka kontinuerligt när kommunen växer. Den totala folkökningen i kommunen under prognosperioden beror dels på utvecklingen i det befintliga bostadsbeståndet, dels på bostadsbyggandets omfattning framåt. Behovet av antalet förskoleplatser påverkas av om, när och hur de byggplaner som finns realiseras samt om större generationsväxlingar sker i befintliga områden.

Antal placerade barn i förskolorna varierar under året. I maj brukar antal placeringar vara som störst, för att på hösten ofta vara lägre. För uppfylla lagkraven på antal förskoleplatser under hela året finns ett behov av viss överkapacitet under höst och vinter. Arbetet med att matcha antal platser med antal placeringar innebär utmaningen att ha tillräckligt många platser i maj för att uppfylla lagkrav, men inte för många på hösten, för att budget ska hållas i god balans. Sektorn följer kontinuerligt upp efterfrågan och tillgången på platser i förhållande till befolkningsutvecklingen.

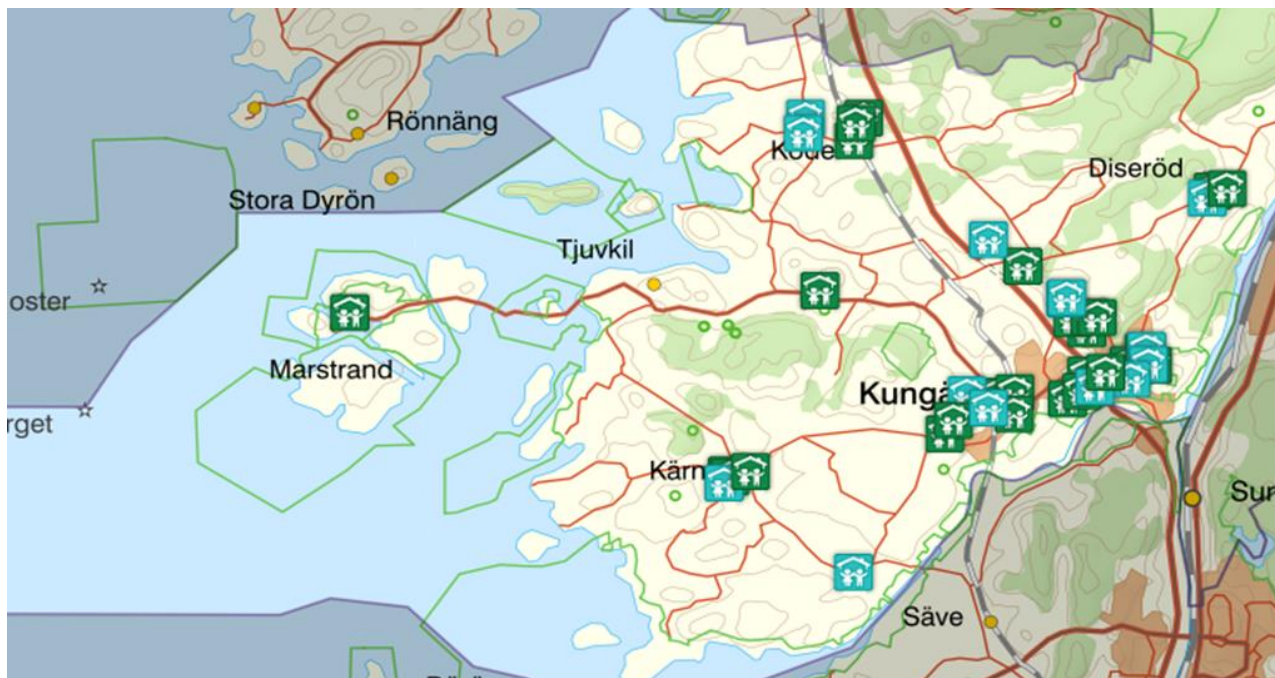
Antalet kommunala förskoleplatser i centralorten behöver möta en högre andel av den totala folkbokförda åldersgruppen än i övriga serviceorter eftersom de fungerar som en buffert för hela kommunen. När till exempel Kärna inte kan ta emot alla barn får de ofta en placering i Ytterby, vilket i sin tur leder till ökad efterfrågan av platser i Ytterby som i sin tur leder till ökad efterfrågan av platser i centrala Kungälv.

Vid nybyggnation organiseras idag förskolebarn utifrån hemvister i stället för avdelningar. Den nuvarande nivån enligt det gamla organisationssättet är cirka 18 barn per avdelning i genomsnitt över året. De viktiga nyckeltalen att bevaka är lokalyta per barn, lokalkostnad per barn och personaltäthet, ur likvärdighets-, kvalitets- och effektivitetsperspektiv. Marginaler och reservkapacitet för förskolelokaler bedöms i nuläget som låga.

Antal inskrivna barn och platser

Regi	Barn 9/3-21	Platser	Barn 31/3-22	Platser
Kommunala förskolor	2021	2070	2063	2062
Fristående förskolor	516	-	574	-

Karta 1. Förskolornas geografiska lokalisering. Gröna symboler är kommunala, turkos är fristående.

UTKAST

Grundskola F-6 Sammanfattning

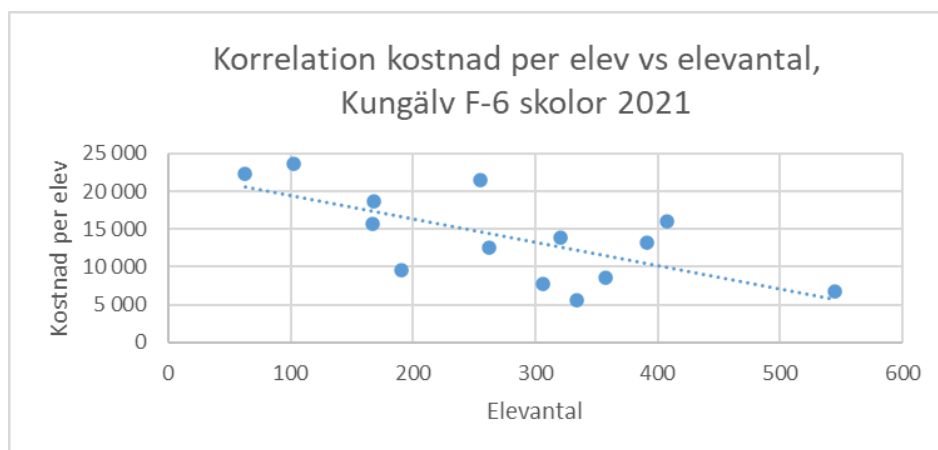
Antal elever 6–12 år väntas öka under perioden. I vissa områden kan ökning av elevantalet kräva stora investeringar eller förändrad organisation. Inom prognosperioden finns behov av nya eller anpassade lokaler för grundskolorna i Kode, Diseröd, Kärna, centrala Kungälv, Ytterby, Munkegårde och Kareby. Fristående skolor finns i centrala Kungälv, Kärna och Kareby. Senaste åren har cirka 11–12 procent av kommunens elever varit inskrivna på fristående grundskolor.

Skolenheternas storlek

För att skapa en effektiv organisation som ökar elevernas förutsättningar att nå målen har kommunfullmäktige beslutat (KS2016/1043) att framtida planering av grundskolor ska:

- eftersträva minst 300 elever per grundskola.
- ska samordnas med förskola om det är färre än 300 elever.
- eftersträva en allsidig social sammansättning. Skolans storlek och geografiska avstånd ska bedömas med hänsyn till elevernas ålder. Yngre elever ska ha närmare till skolan.
- organiserar årskurser i närliggande åldrar med max två stadier. Byggnationerna ska vara flexibel med hänsyn till de demografiska förutsättningarna.

På nationell nivå framgår att större skolenheter har generellt lägre kostnad per elev. Tabellen nedan visar att det finns korrelation mellan lokalkostnaderna per elev i relation till elevantalet. Samtidigt har SKR i en stor studie från 2018 visat att studieresultaten för eleverna inte signifikant påverkas av storleken på skolan.

För att få räknas som en skolenhet bör skolbyggnader ligga i direkt närhet till varandra. Om skolbyggnader ligger en bit eller långt ifrån varandra kan de exempelvis ingå i ett rektorsområde, men inte räknas som en enhet. I skolenheten ingår också verksamhet som är knuten till enheten men som inte bedrivs i någon skolbyggnad. Enligt förarbetena måste byggnaderna ligga någorlunda nära varandra och höra ihop på ett naturligt sätt för att de ska anses tillhöra samma förskole- eller skolenhet. Verksamhet som inte bedrivs i förskolans eller skolans byggnader men som ändå ingår i förskole- eller skolenheten kan till exempel vara skolgårdar eller idrottsplatser i nära anslutning till byggnaderna. I begreppet skolenhet ingår även fritidshem som anordnas vid skolan

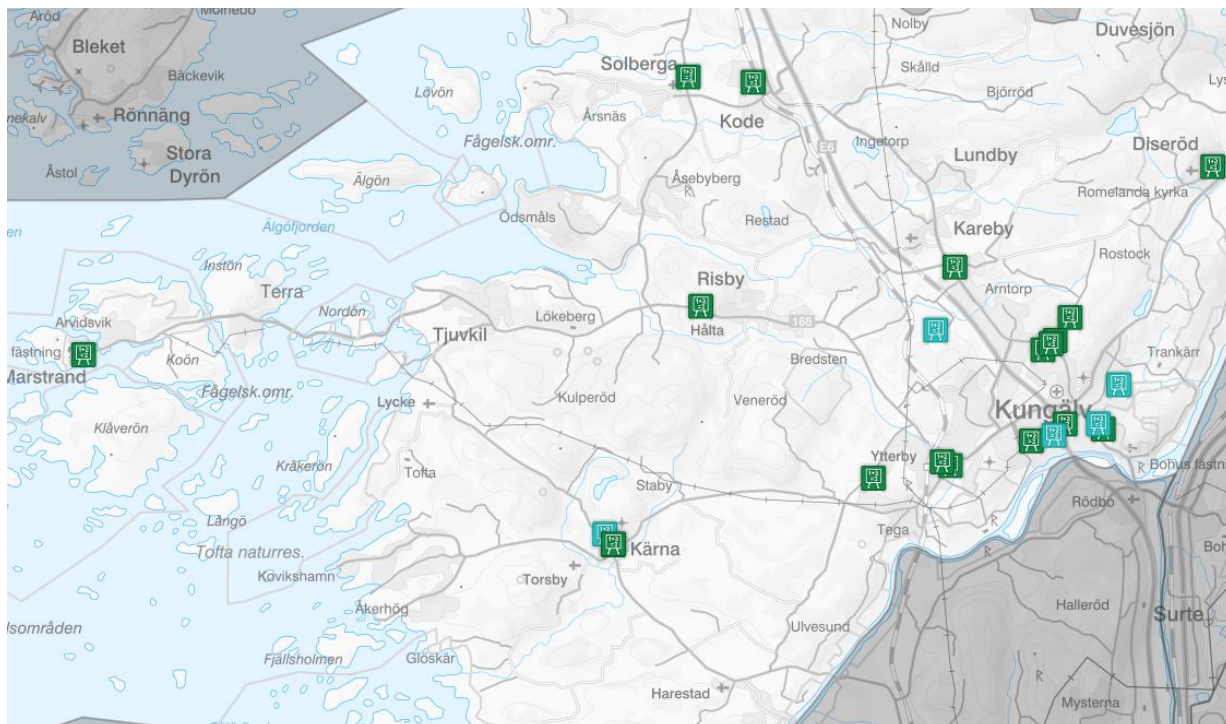
Jämförelse mellan grundskolor i kommunen

Grundskolor kan vara någorlunda jämförbara med varandra när det gäller lokaleffektivitet, med vissa undantag, bland annat geografisk placering, ålder på byggnad och utfall i det fria skolvalet. Lokalkostnaderna per kvadratmeter och elev varierar över kommunen, i vissa fall beroende på att lokalen är externt inhyrd och i andra fall på investeringar. En annan förklaring till hög lokalkostnad per elev är att skolan har få elever per kvadratmeter, antingen på grund av lägre efterfrågan i området (exempelvis Marstrand) eller som en följd av lokalernas utformning (stora korridorer och torgtor).

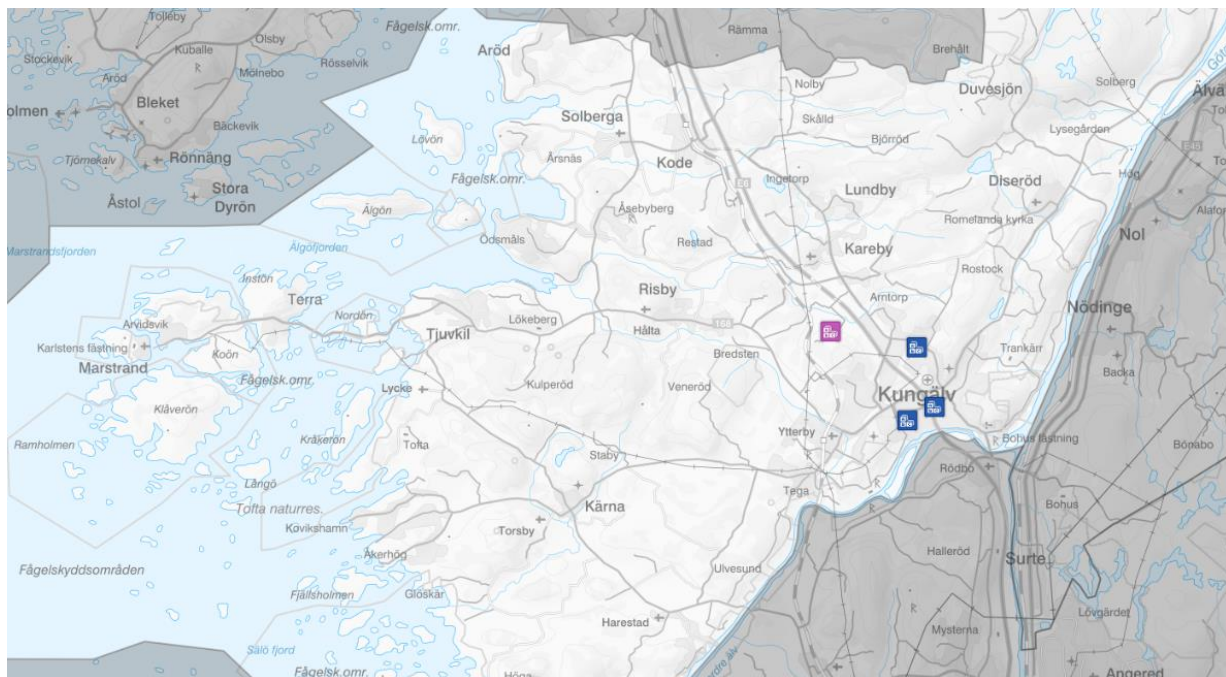
UTKAST

Karta 2. Grundskolor. Gröna symboliserar kommunala, turkosa fristående. Tre av de kommunala skolorna är i 7-9 skolor. Samtliga fristående är F-9-skolor.

Karta 3. Grundsärskolor. Blå är kommunala, rosa är fristående.

Karta3. Grundsärskolor (from 2023 Anpassad grundskola) Blå är kommunala, rosa fristående.

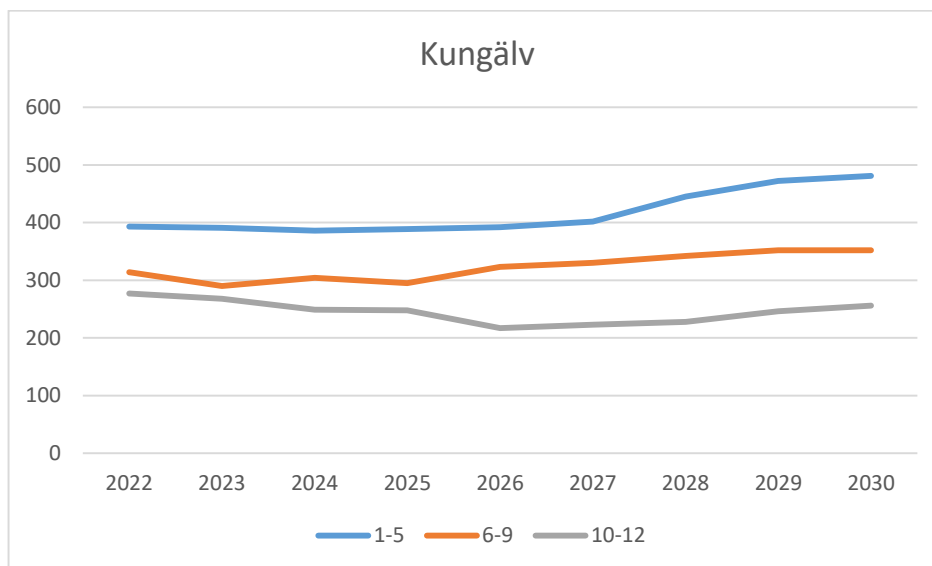

UTKAST

Förskola, grundskola F-6 och grundsärskola F-6

Centrum

Förskola

Förskolorna i centralorten Kungälv fungerar som buffert för hela kommunen. I dagsläget kan till exempel Kärna inte ta emot alla barn i området, vilket innebär många i stället erbjuds en placering i Ytterby som i sin tur får en ökad efterfrågan av platser i centrala Kungälv.

Några förskolebyggnader är gamla och har ett omfattande underhållsbehov. Bostadsbyggandet av nya bostäder i Kungälv sker kontinuerligt. Antalet kommunala förskoleplatser i centralorten behöver möta en högre andel av den totala folkbokförda åldersgruppen än i övriga serviceorter. Det innebär att behov av förskoleplatser måste bevakas och omprövas beroende på hur byggplaner realiserar.

Förskola	Antal barn 22/3	Platser	m ² /barn	Kr/m ²
Blåmesen förskola	71	72	9	1146
Fridhems förskola	90	90	17	1339
Fridhemsullens förskola	53	54	18	1186
Iskällan förskola	114	128	8	1367
Kongahälla fsk	54	54	12	2058
Rödhakens förskola	90	90	9	970
Solängen	91	90	11	1463
Ängsblomman förskola	36	36	10	1170

2023–2026

- Fridhems nya förskola: cirka 144 platser planeras stå klar till ht 2023.
- Fridhemsullens förskola behöver renoveras och för att klara en evakuering krävs att renoveringen startar när Fridhems nya förskola är på plats. Under renoveringen skulle Fridhemsullens förskola kunna vara i Fridhems nya förskola till följd av utökat antal platser på Fridhems nya förskola.
- Utveckla området med Solängens och Ängsblommans förskolor för att öka kapaciteten i centrala Kungälv. Utreda möjligheten att ersätta Ängsblommans förskola med en större byggnad.
- Se över Blåmesens förskola och Rödhakens förskola utifrån fastighetsteknikstatus och detaljplan.

UTKAST

2027 och framåt

- Iskällans förskola planeras för ersättningsbyggnation
- Bevakning av behov av förskola i byggnation i Mimersstaden, Nytorgsstaden och Kexstaden samt Åseberget.
- Prognos utökning av antalet platser förskola 2027-2030, cirka 150 platser.
- Ny förskola Kexstaden 108 platser.
- Vidareutveckla Ångsblomman och Solängens förskola.
- Vidareutveckling och permanentering av Fridhemskullens förskola.
- Flexibel grundskola/förskola (Exakt när behovet uppstår beror på hur befintliga lokaler kan nyttjas och anpassas).
- Blåmesen förskola utreds för tillbyggnad eller ersättningsbyggnation (tidigast 2030 och framåt).

Faktorer

- Planberedskap för identifierade behov (utan detaljplan förlängs genomförandet med ca 2 år).
- Omfattande underhållsbehov på flera byggnader. Ombyggnad, tillbyggnad alternativt rivning.
- Planerad grundskola bör byggas flexibelt för att kunna härbärgera även förskoleverksamhet.
- Andra faktorer att beakta: flertal verksamheter bedrivs i moduler. Behöver på sikt hanteras.

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

- Funktionen som buffert för resten av kommunen uteblir.
- För behovstäckning i centralorten finns ingen buffert. Det innebär att om behoven inte täcks i rätt tid behöver befintliga lokaler byggas om eller modulbyggnader tillföras.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

UTKAST

Blåmesens förskola

Bruksarea: 615 m²

Barn och lokaleffektivitet

VT2022

Antal barn 22/3	71
Antal platser 22/3	72
Antal avdelningar	4
m ² /barn	9

Byggnadsstatus (sämsta)

Kapacitet per lokalfunktion

Funktion	Betyg	Åtg. inom år	Lokalfunktion	Mängd
Ventilation	3	5	Antal servering lunch	70
Värme	4	10	Kapacitet servering lunch	80
Sanitet	2	3		
El	2	3		
Stomme	4	10		
Fasad	3	5		
Tak	3	5		
Invändigt	3	5		
Brandskydd	5	15		
Totalt	Betyg	Åtg. Inom år		
Byggnad	29	3		

Styrkor

Centralt läge. Bra brandskydd.

Svagheter

Framförallt toaletter och el behöver ses över inom 3 år.

Möjligheter

Grönområde i direkt anslutning till förskolan.

Hot

**KUNGÄLV
KOMMUN**

UTKAST

Fridhemskullens förskola

Bruksarea: 969 m²

Barn och lokaleffektivitet

VT2022

Antal barn 22/3	143
Antal platser 22/3	144
Antal avdelningar	8
m ² /barn	7

Byggnadsstatus (sämsta)

Funktion	Betyg	Åtg. inom år	Lokalfunktion	Mängd
Ventilation	2	3	Antal servering lunch	110
Värme	3	5	Kapacitet servering lunch	120
Sanitet	2	3		
El	2	3		
Stomme	3	5		
Fasad	3	5		
Tak	2	3		
Invändigt	3	5		
Brandskydd	4	10		
Totalt	Betyg	Åtg. Inom år		
Byggnad	24	3		

Styrkor

Närheten till Fontin och naturen. Stor byggnad. Bra brandskydd.

Svagheter

Mycket behöver åtgärdas inom 3 år. Fridhems förskola är en del av Fridhemskullens förskola till följd av ombyggnation av Fridhems förskola.

Möjligheter

Hot

**KUNGÄLV
KOMMUN**

UTKAST

Iskällans förskola

Bruksarea: 961 m²

Barn och lokaleffektivitet

VT 2022

Antal barn 22/3 114

Antal platser 22/3 128

Antal avdelningar 5

m²/barn 8

Byggnadsstatus (sämsta)

Kapacitet per lokalfunktion

Funktion	Betyg	Åtg. inom år	Lokalfunktion	Mängd
Ventilation	4	10	Antal servering lunch	95
Värme	4	10	Kapacitet servering lunch	100
Sanitet	2	3		
El	2	3		
Stomme	3	5		
Fasad	2	3		
Tak	3	5		
Invändigt	3	5		
Brandskydd	5	15		
Totalt	Betyg	Åtg. Inom år		
Byggnad	28	3		

Styrkor

Svagheter

Nybyggda moduler tillsammans med skolan samt bitvis ny skolgård. Bra brandskydd.

Framförallt fasad, toaletter och el behöver ses över inom 3 år.

Möjligheter

Hot

UTKAST

Solängens förskola

Bruksarea: 980 m²

Barn och lokaleffektivitet

VT 2022

Antal barn 22/3	91
Antal platser 22/3	90
Antal avdelningar	5
m ² /barn	11

Byggnadsstatus (sämsta)

Kapacitet per lokalfunktion

Funktion	Betyg	Åtg. inom år	Lokalfunktion	Mängd
Ventilation	3	5	Antal servering lunch	75
Värme	5	15	Kapacitet servering lunch	80
Sanitet	3	5		
El	4	10		
Stomme	3	5		
Fasad	3	5		
Tak	3	5		
Invändigt	3	5		
Brandskydd	5	15		
Totalt	Betyg	Åtg. Inom år		
Byggnad	32	5		

Styrkor

Centralt läge. Bra brandskydd och värme. Närhet till Fontins naturreservat.

Svagheter

Inga stora åtgärder behövs inom 5 år.

Möjligheter

Hot

**KUNGÄLV
KOMMUN**

UTKAST

Ängsblommans förskola

Bruksarea: 375 m²

Barn och lokaleffektivitet

VT2022

Antal barn 22/3	36
Antal platser 22/3	36
Antal avdelningar	2
m ² /barn	10

Byggnadsstatus (sämsta)

Kapacitet per lokalfunktion

Funktion	Betyg	Åtg. inom år	Lokalfunktion	Mängd
Ventilation	5	15	Antal servering lunch	30
Värme	3	5	Kapacitet servering lunch	30
Sanitet	3	5		
El	3	5		
Stomme	3	5		
Fasad	3	5		
Tak	3	5		
Invändigt	3	5		
Brandskydd	5	15		
Totalt	Betyg	Åtg. Inom år		
Byggnad	31	5		

Styrkor

Svagheter

Ligger ihop med Solängens förskola. Bra Ventilation och brandskydd. Inga stora åtgärder behövs inom 5 år. Närhet till Fontins naturreservat.

Möjligheter

Hot

Samarbete med Solängens förskola vilket kan kompensera nackdelarna med en liten enhet och ge möjlighet till utbyte mellan förskolorna.

Liten förskola vilket ger ökad sårbarhet.

UTKAST

Grundskola F-6

Av de två låg- och mellanstadieskolorna i centralorten har Övre Fontinskolan en hög nyttjandegrad sett till bruksarea, brandsäkerhetskrav, ventilation och antal toaletter. Sandbackaskolan har en relativt låg nyttjandegrad sett till liknande kriterier.

Skolor VT 2022	Elever	m ² /elev	kr/m ²
Övre Fontinskolan	358	11	754
Sandbackaskolan	321	17	838
Strandskolan (fristående)	227	i.u.	i.u.
Fredkulla (fristående)	103	i.u.	i.u.
Älvkullen (fristående)	116	i.u.	i.u.

2023–2026

- Reinvesteringsbehov/underhållsbehov av Övre Fontinskolan.
- Potentiell utbyggnad och lokalanpassningar av Sandbackaskolan för ökad effektivitet och säkring av mottagande av kommande elevvolym.
- Överväg att arbeta in lokalisering av ny grundskola i centrum mot slutet av perioden.

2027 och framåt

- Eventuellt ny grundskola i eller nära centralort.

Faktorer

- Fyrstegsprincipen
- Reinvesteringsbehov/underhåll av lokalerna samordnas om möjligt med lokalanpassningar
- Social översiktsplan

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

Alternativ till att bygga en ny skola för årskurser F-6 är att utnyttja Sandbackaskolans och Thorildskolans lokaler effektivare. I dagsläget finns det möjlighet att utöka med några klasser på skolorna och för ytterligare kapacitetsökning behövs fler toaletter. I samband med eventuell elevökning bevakas vad centrala funktioner klarar på varje skola (måltid, slöjd, idrott, hemkunskap). Exakt om eller när behovet av en ny skola i centralorten uppstår analyseras löpande i planeringsarbetet.

UTKAST

Övre Fontinskolan

Bruksarea: 4057 m² inkl. idrott

Elevprognos & lokaleffektivitet

Hösttermin	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Elever	354	357	358	370	377	396
Årskurser	7	7	7	7	7	7
Paralleller	2	2	2	2	2	2
Klasser	14	14	14	14	14	14
Klassstorlek	25	25	26	26	27	28
m ² /elev	11	11	11	11	11	10

Kapacitet per lokalfunktion

Byggnadsstatus (sämsta hus)

Lokalfunktion	Antal			Funktion	Betyg	Åtg. inom år
Klassrum	17			Ventilation	3	10
Grupprum	9			Värme	4	-
Bild	0			Sanitet	3	10
Hemkunskap	0			El	2	5
Idrott	1			Stomme	4	-
Musik	1			Fasad	1	2
NO	0			Tak	3	10
Trä/metall	1			Invändigt	1	2
Textil	1			Brandskydd	4	-
Lokalfunktion	Mängd	Elevkapacitet		Totalt	Betyg	Åtg. Inom år
Matsal max pers.	120	360		Byggnad	25	2
Kök max port.	360	360				
Elevtoaletter	25	425				

Styrkor

Många toaletter. Matsal är rymligare efter kökets ombyggnad.

Svagheter

Byggnadsstatus invändigt och fasad i dåligt skick. Åtgärder behövs inom två år.

Möjligheter

Centralt placerad skola med närhet till Fontins naturreservat.

Hot

Svårt att bygga om skolan och utöka kapaciteten.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

UTKAST

Sandbackaskolan

Bruksarea: 5104 m² inkl. idrott

Elevprognos & lokaleffektivitet

Hösttermin	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Elever	368	374	376	388	395	415
Årskurser	7	7	7	7	7	7
Paralleller	2,3	2,4	2,6	2,6	2,6	2,6
Klasser	16	17	18	18	18	18
Klasstorlek	23	22	21	22	22	23
m ² /elev	13,9	13,6	13,6	13,2	12,9	12,3

Kapacitet per lokalfunktion

Byggnadsstatus (sämsta)

Lokalfunktion	Antal			Funktion	Betyg	Åtg. inom år
Klassrum	17			Ventilation	2	5
Grupprum	9			Värme	2	5
Bild	0			Sanitet	4	-
Hemkunskap	0			El	2	5
Idrott	2	En delbar hall		Stomme	4	-
Musik	1			Fasad	2	5
NO	0			Tak	3	10
Trä/metall	1			Invändigt	2	5
Textil	1			Brandskydd	4	-
Lokalfunktion	Mängd	Elevkapacitet		Totalt	Betyg	Åtg. Inom år
Matsal max pers.	150	450		Byggnad	25	5
Kök max port.	Mottagningskök					
Elevtoaletter	25	425				

Styrkor

Gott om bruksarea per elev för att hantera prognosticerad volymökning. God kapacitet för kök och matsal. Centralt läge vilket ökar möjligheterna till samnyttjande av bl.a. idrottshall med t.ex. Thorildskolan.

Svagheter

Byggnadens status behöver ses över på flera håll inom 2-5 år, bl.a. invändigt.

Möjligheter

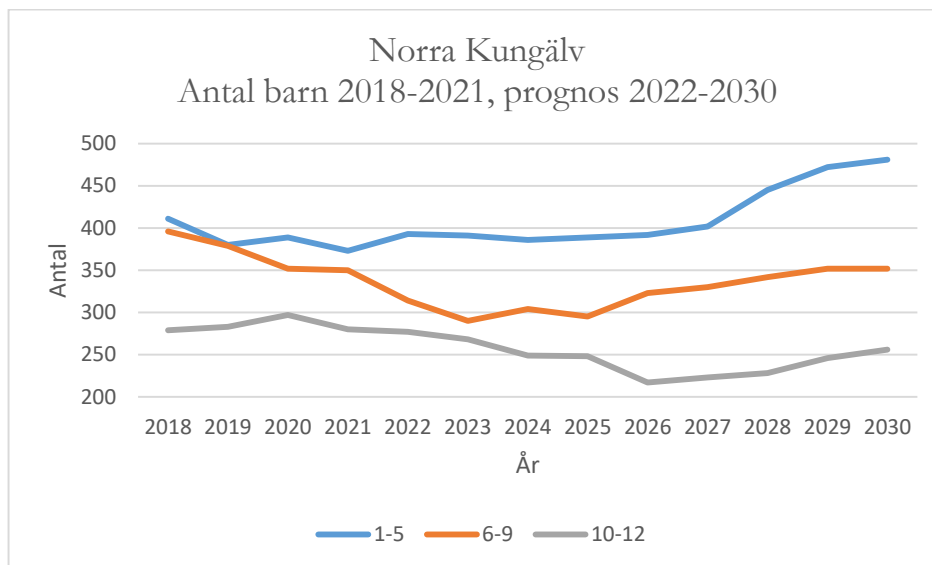
Ljussgårdar skulle kunna utnyttjas mer via delvis inbyggnad. Befolkningsökning i centrum kan gynna skolans elevvolym.

Hot

UTKAST

Munkegärdeområdet

Förskola

Bevakning av ett större generationsskifte i området behövs givet nuvarande bostadsbestånd och åldersstruktur. I dagsläget finns beredskap finns visst utrymme för ett ökat behov av förskoleplatser. Möjlig om- eller tillbyggnad av befintliga förskolor för ökad yteffektivitet bör undersökas.

Förskola	Antal barn 22/3	Platser	m ² /barn	Kr/m ²
Björkängens förskola	109	108	11	1644
Munkegärde förskola	73	72	10	1632
Olseröds förskola	54	54	11	1298
Ulvogärde förskola	35	36	13	1099

2023-2026

- Tillgången på antal förskoleplatser är något högre än efterfrågan av boende i närområdet, men Munkegärdeområdet kan tillfälligt hantera behov av ökat antal platser i framför allt Kareby, men även centrala Kungälv.

2027 och framåt

- Ny förskola med cirka 108 platser behöver tillföras i Ullstorp vid byggnation av bostäder i Dammsbergen.
- Tillbyggnad/ombyggnad Ulvegärde förskola för större och effektivare enhet. Den är ineffektivt liten idag. Förslag: tillbyggnad med ytterligare våningsplan. Tillbyggnad kräver ändring i detaljplanen, men kommunal mark finns.

Faktorer

Bevaka generationsväxling. Området Munkegärde, Olseröd, Ullstorp har genom åren haft mycket in och utflyttningar, det är populärt område för barnfamiljer att flytta till.

- Planerade bostadsområden i Ullstorp/Dammsbergen påverkar kraftigt behovet av förskoleplatser i Munkegärdeområdet.

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

- Närhet till centrala Kungälv kan inte längre förväntas lösa behovet av förskoleplatser då samtliga förskolor vårtid är fullt utnyttjade. Om en ny förskola inte tillförs i tid behöver behovet av antalet förskoleplatser mötas upp av modulbyggnader.

UTKAST

Björkängens förskola

Bruksarea: 1157 m²

Barn och lokaleffektivitet

VT2022

Antal barn 22/3	109
Antal platser 22/3	108
Antal avdelningar	6
m ² /barn	11

Byggnadsstatus (sämsta)

Kapacitet per lokalfunktion

Funktion	Betyg	Åtg. inom år	Lokalfunktion	Mängd
Ventilation	4	10	Antal servering lunch	105
Värme	5	15	Kapacitet servering lunch	105
Sanitet	4	10		
El	5	15		
Stomme	5	15		
Fasad	5	15		
Tak	5	15		
Invändigt	5	15		
Brandskydd	5	15		
Totalt	Betyg	Åtg. Inom år		
Byggnad	43	10		

Styrkor

Svagheter

Relativt nybyggd förskola i gott skick.

Möjligheter

Hot

UTKAST

Munkegärde förskola

Bruksarea: 725 m²

Barn och lokaleffektivitet

VT2022

Antal barn 22/3	73
Antal platser 22/3	72
Antal avdelningar	4
m ² /barn	10

Byggnadsstatus (sämsta)

Kapacitet per lokalfunktion

Funktion	Betyg	Åtg. inom år	Lokalfunktion	Mängd
Ventilation	5	15	Antal servering lunch	85
Värme	5	15	Kapacitet servering lunch	120
Sanitet	4	10		
El	5	15		
Stomme	4	10		
Fasad	5	15		
Tak	5	15		
Invändigt	5	15		
Brandskydd	5	15		
Totalt	Betyg	Åtg. Inom år		
Byggnad	43	10		

Styrkor

Svagheter

Förskola som nyigen är renoverad och är i bra skick.

Möjligheter

Hot

UTKAST

Olseröd förskola

Bruksarea: 576

Barn och lokaleffektivitet

VT2022

Antal barn 22/3	54
Antal platser 22/3	54
Antal avdelningar	3
m ² /barn	11

Byggnadsstatus (sämsta)

Kapacitet per lokalfunktion

Funktion	Betyg	Åtg. inom år	Lokalfunktion	Mängd
Ventilation	4	10	Antal servering lunch	55
Värme	5	15	Kapacitet servering lunch	60
Sanitet	3	5		
El	2	3		
Stomme	3	5		
Fasad	3	5		
Tak	2	3		
Invändigt	2	3		
Brandskydd	5	15		
Totalt	Betyg	Åtg. Inom år		
Byggnad	29	3		

Styrkor

Förskola som har nära till skog och natur. Bra brandskydd och ventilation.

Svagheter

El och tak behöver ses över inom 3 år.

Möjligheter

Hot

UTKAST

Ulvegärde förskola

Bruksarea: 440 m²

Barn och lokaleffektivitet

VT2022

Antal barn 22/3	35
Antal platser 22/3	36
Antal avdelningar	2
m ² /barn	13

Byggnadsstatus (sämsta)

Kapacitet per lokalfunktion

Funktion	Betyg	Åtg. inom år	Lokalfunktion	Mängd
Ventilation	5	15	Antal servering lunch	30
Värme	2	3	Kapacitet servering lunch	30
Sanitet	2	3		
El	2	3		
Stomme	3	5		
Fasad	3	5		
Tak	2	3		
Invändigt	2	3		
Brandskydd	5	15		
Totalt	Betyg	Åtg. Inom år		
Byggnad	26	3		

Styrkor

Bra ventilation och brandskydd.

Svagheter

Flera åtgärder behöver genomföras inom 3 år.

Möjligheter

Hot

UTKAST

Grundskola F-6

I Munkegärdeområdet finns Munkegärdeskolan, årskurs 7-9, Kullens skola årskurs F-6, Klöverbackens skola årskurs F-2 och Olseröds skola 4-6. Klöverbackens skola är inhyrd och förvaltningen har fått i uppdrag att återkomma med förslag på optimal lösning för genomförande, volym, drift och placering.

Skolor F-6 VT 22	Elever	m ² /elev	kr/m ²
Kullen	334	12	453
Olseröd (3-6)	167	12	1356
Klöverbacken (F-2)	103	12	1931

2023-2026

- Flera skolenheter inom en begränsad geografiskt område. Utredning kring optimal lösning för genomförande, volym, drift och placering avseende den inhyrda lokalen för Klöverbackens skola.

2027 och framåt

- Fortsatt behov av lokalanpassningar vid verksamhetsförändringar/beroende på elevkullar.

Faktorer

- Flexibelt nyttjande av lokalerna inom hela skolområdet.

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

- Utebliven utredning av skolstrukturen riskerar att bli kostnadsdrivande.

Klöverbackens skola

Bruksarea: 1265 m² exkl. idrott

Elevprognos & lokaleffektivitet

Hösttermin	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Elever	78	79	86	93	98	98
Årskurser	3	3	3	3	3	3
Paralleller	1,0	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3
Klasser	3	4	4	4	4	4
Klasstorlek	26	20	22	23	25	24
m ² /elev	16	16	15	14	13	13

Kapacitet per lokalfunktion

Byggnadsstatus (sämsta)

Lokalfunktion	Antal	Klasskapacitet	Funktion	Betyg	Åtg. inom år
Klassrum	7	7	Ventilation		
Grupprum	7		Värme		
Bild	0		Sanitet		
Hemkunskap	0		El		
Idrott	0	(Munkegärdehallen)	Stömme		
Musik	0		Fasad		
NO	0		Tak		

**KUNGÄLV
KOMMUN**

UTKAST

Trä/metall	0		Invändigt
Textil	0		Brandskydd
Lokalfunktion	0		Totalt Betyg Åtg. Inom år
Matsal max pers.	49	147	Byggnad Externt inhyrd
Kök max port.	Serveringskök		
Elevtoaletter	i.u.		

Styrkor	Svagheter
Plats för att ta emot fler elever. Fin utemiljö med närhet till skog.	Inhyrd lokal, dyr per kvadratmeter, svår att anpassa av avtals- och hyresvärdsskäl. Ingen riktig matsal utan klassrum som gjorts om till matsal. Ingen idrottssal. Brister i ventilation i diskrummet, saknas golvbrunn i diskrummet, soprum ligger långt från kök och saknas omklädningsrum för måltidspersonalens personal.
Möjligheter	Hot
	Sjunkande elevantal jämfört med 2021.

Kullens skola

Bruksarea: 4091 m² exkl. idrott

Elevprognos & lokaleffektivitet

Höstterminen	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Elever	327	303	300	295	293	300
Årskurser	7	7	7	7	7	7
Paralleller	2	2	2	2	2	2
Klasser	11	14	14	14	14	14
Klasstorlek	30	22	21	21	21	21
m ² /elev	13	13	14	14	14	14

Kapacitet per lokalfunktion

Utfall

Byggnadsstatus (sämsta)

Lokalfunktion	Antal		Funktion	Betyg	Åtg. inom år
Klassrum	16	varav fyra klassrum för 20 elever	Ventilation	4	-
Grupprum	10		Värme	3	10
Bild	I klassrum		Sanitet	3	10
Hemkunskap	Munkegårde		El	3	10
Idrott	2	Tillgång till delbar hall	Stomme	4	-
Musik	1		Fasad	3	10
NO	I klassrum		Tak	2	5

**KUNGÄLV
KOMMUN**

UTKAST

Trä/metall	Olseröd		Invändigt	3	10
Textil	Olseröd		Brandskydd	4	-
Lokalfunktion	Mängd	Elevkapacitet	Totalt	Betyg	Åtg. Inom år
Matsal max pers.	133	532	Byggnad	29	5
Kök max port.	Mottagningskök				
Elevtoaletter	23	391			

Styrkor

Att träningssärskolan flyttar från Kullens skola till Sandbackaskolan från och med ht-2022 skapar ett visst utrymme att ta emot fler elever.

Svagheter

Taket kan behöva åtgärdas inom några år. Idrottshall en bit ifrån huvudbyggnad. Köket är trångt och svårjobbat.

Möjligheter

Avyttra eller ersätt modulbyggnad på skolgård för rymligare utemiljö och mer likvärdig lokalstandard.

Hot

Sjunkande elevunderlag för låg- och mellanstadiet i området till och med 2026.

UTKAST

Olseröds skola

Bruksarea: 1931 m² exkl. idrott

Elevprognos & lokaleffektivitet

Vårterminen	2022	2023	224	225	226	227
Elever	161	146	145	133	126	131
Årskurser	4	4	4	4	4	4
Paralleller	2	2	2	2	2	2
Klasser	8	8	8	8	8	8
Klasstorlek	20	18	18	17	16	16
m ² /elev	12	13	13	15	15	15

Kapacitet per lokalfunktion

Byggnadsstatus (sämsta)

Lokalfunktion	Antal			Funktion	Betyg	Åtg. inom år
Klassrum	9			Ventilation	3	10
Grupprum	7			Värme	3	10
Bild	0			Sanitet	4	-
Hemkunskap	0			El	4	-
Idrott	1	Munkegärdehallen		Stomme	4	-
Musik	1			Fasad	3	10
NO	0			Tak	3	10
Trä/metall	1			Invändigt	3	10
Textil	1			Brandskydd	4	-
Lokalfunktion	Mängd	Elevkapacitet		Totalt	Betyg	Åtg. Inom år
Matsal max pers.	98	294		Byggnad	31	10
Kök max port.	300-350		Mottagningskök			
Elevtoaletter	10	170				

Styrkor

Svagheter

Köket har hög kapacitet. Viss upprustning av utemiljön sker under 2022.

Möjligheter

Hot

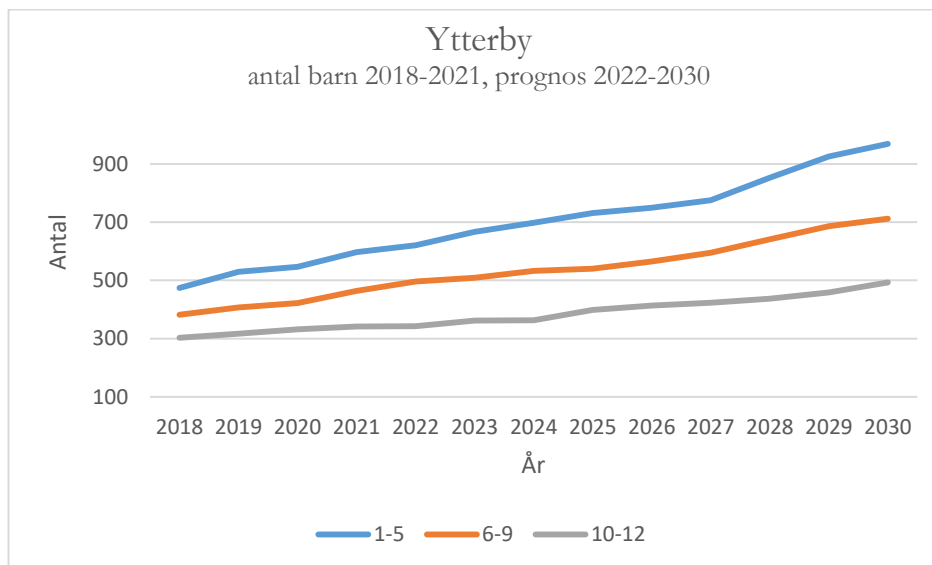
Elever vid skolan skulle potentiellt kunna nyttja delar av utemiljö på Munkegärdeskolan som är under upprustning.

Sjunkande elevunderlag.

UTKAST

Ytterby

Förskola

Barn från Ytterbyområdet hänvisas i viss grad till förskolor i centralorten Kungälv vilket skapar kedjeeffekter. För att minska belastningen på centrala Kungälv och ge bättre förutsättningar för hållbart resande för vårdnadshavare mellan arbete och hem behöver Ytterby på sikt bli självförsörjande när det gäller antal förskoleplatser. Nordtags förskola står klar ht-2022 och innebär en utökning med 180 platser. Prognosen när det gäller behovet av antal platser de kommande åren förväntas inte täckas av ny förskola i Nordtag. När nya bostadsområden planeras och projekteras behöver nya förskoleplatser tillföras i motsvarande takt.

Förskola	Antal barn 22/3	Platser	m ² /barn	Kr/m ²
Björkås förskola	73	72	11	901
Kastellegården förskola	109	108	11	1005
Klockarbolet förskola	37	36	9	1130
Sparråsskolans fsk	86	84	9	1881
Ugglans förskola	55	54	13	803

2023–2026

- Ny förskola serviceort Ytterby behövs cirka 2025.
- Lokaliseringsstudie är påbörjad vt-2022.
- Nytt bostadsområde i västra Tunge planeras och där behövs en förskola med tillföras för minst 100 barn. I dagsläget äger kommunen inte någon mark i området, men möjlighet till inhyrning och friförskola finns.

2027 och framåt

- Kontinuerlig uppdatering av lokalbehov i takt med tillväxt.
- Givet nuvarande befolkningsprognos behövs ytterligare en förskola med plats för minst 100 barn i området.

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

- Ytterby behöver på sikt bli självförsörjande för att minska belastning på centrala Kungälv. Ett behov av modullösningar kan finnas om ingen permanent lösning kommer på plats.

UTKAST

Björkås förskola

Bruksarea: 795 m²

Barn och lokaleffektivitet

VT2022

Antal barn 22/3	73
Antal platser 22/3	72
Antal avdelningar	4
m ² /barn	11

Byggnadsstatus (sämsta)

Kapacitet per lokalfunktion

Funktion	Betyg	Åtg. inom år	Lokalfunktion	Mängd
Ventilation	4	10	Antal servering lunch	60
Värme	2	3	Kapacitet servering lunch	75
Sanitet	1	2		
El	3	5		
Stomme	3	5		
Fasad	2	3		
Tak	4	10		
Invändigt	2	3		
Brandskydd	4	10		
Totalt	Betyg	Åtg. Inom år		
Byggnad	25	2		

Styrkor

Svagheter

Eget läge vid infarten till Björkås. Bra ventilation, tak och brandskydd. Toaletterna behöver ses över inom 2 år.

Möjligheter

Hot

UTKAST

Kastellegårdens förskola

Bruksarea: 1214 m²

Barn och lokaleffektivitet

VT2022

Antal barn 22/3	109
Antal platser 22/3	108
Antal avdelningar	6
m ² /barn	11

Byggnadsstatus (sämsta)

Kapacitet per lokalfunktion

Funktion	Betyg	Åtg. inom år	Lokalfunktion	Mängd
Ventilation	4	10	Antal servering lunch	95
Värme	4	10	Kapacitet servering lunch	100
Sanitet	3	5		
El	3	5		
Stomme	3	5		
Fasad	3	5		
Tak	3	5		
Invändigt	3	5		
Brandskydd	4	10		
Totalt	Betyg	Åtg. Inom år		
Byggnad	30	5		

Styrkor

Svagheter

Centralt läge i Ytterby. Bra ventilation, värme och brandskydd. Inga stora åtgärder behövs inom 5 år.

Möjligheter

Hot

UTKAST

Klockarebolets förskola

Bruksarea: 335 m²

Barn och lokaleffektivitet

VT2022

Antal barn 22/3	37
Antal platser 22/3	36
Antal avdelningar	2
m ² /barn	9

Byggnadsstatus (sämsta)

Kapacitet per lokalfunktion

Funktion	Betyg	Åtg. inom år	Lokalfunktion	Mängd	Mängd
Ventilation	4	10	Antal servering lunch	30	
Värme	3	5	Kapacitet servering lunch	30	
Sanitet	2	3			
El	3	5			
Stomme	3	5			
Fasad	4	10			
Tak	5	15			
Invändigt	4	10			
Brandskydd	5	15			
Totalt	Betyg	Åtg. Inom år			
Byggnad	33	3			

Styrkor

Centralt läge i Ytterby. Bra tak och brandskydd.

Svagheter

Toaletterna behöver ses över inom 3 år.

Möjligheter

Hot

**KUNGÄLV
KOMMUN**

UTKAST

Ugglans förskola

Bruksarea: 719 m²

Barn och lokaleffektivitet

VT2022

Antal barn 22/3	55
Antal platser 22/3	54
Antal avdelningar	3
m ² /barn	13

Byggnadsstatus (sämsta)

Kapacitet per lokalfunktion

Funktion	Betyg	Åtg. inom år	Lokalfunktion	Mängd
Ventilation	4	10	Antal servering lunch	45
Värme	2	3	Kapacitet servering lunch	50
Sanitet	2	3		
El	3	5		
Stomme	2	3		
Fasad	3	5		
Tak	2	3		
Invändigt	2	3		
Brandskydd	4	10		
Totalt	Betyg	Åtg. Inom år		
Byggnad	24	3		

Styrkor

Bra ventilation och brandskydd.

Svagheter

Flera åtgärder som behöver göras inom 3 år.

Möjligheter

Hot

UTKAST

Grundskola F-6

Elevantalet prognosticeras öka kraftigt inom analysperioden. Kastellegårdsskolan har hårt ansatt bruksarea per elev och för få toaletter. Sparråsskolan klarar viss del av volymökningen i Ytterby, men behov av att utöka kapaciteten på Kastellegårdsskolan finns. Kastellegårdsskolan behöver öka sin kapacitet att ta emot elever med cirka 30 procent jämfört med idag. Betydligt fler elevtoaletter behövs. En större ombyggnation kräver ändringar i detaljplanen, men det finns yta för att tillfälligt kunna placera en modulbyggnad där skolan tidigare haft moduler.

Skolor VT 22	Elever	m ² /elev	kr/m ²
Kastellegården	545	754	828
Sparrås (F-3)	225	18	1366

2023–2026

- Utökning av antal skolplatser i Ytterbyområdet, till exempel om- eller tillbyggnation Kastellegårdsskolan.
- Fortsätta utökning och lokalanpassningar av Sparråsskolan för att den ska bli en F-6 skola ht-2026 för hantering av volymökning i västra delar av Kungälv.

2027 och framåt

- Utökning av antal skolplatser i Ytterbyområdet genom ny skola.

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

- Modullösningar eller hänvisning till centralorten i den mån det finns lokalkapacitet där.

Kastellegårdsskolan		Bruksarea:	4402 m ²	exkl. idrott				
		Eleveprognos & lokaleffektivitet						
		Hösttermin	2022	2023	2024	2025	2026	2027
		Elever	523	543	559	585	610	635
		Årskurser	7	7	7	7	7	7
		Paralleller	3	3	3	3	3	3
		Klasser	20	22	22	23	24	25
		Klasstorlek	26	25	25	25	25	25
		m ² /elev	8	8	8	8	7	7
Kapacitet per lokalfunktion		Utfall		Byggnadsstatus (sämsta)				
Lokalfunktion	Antal		Funktion	Betyg	Åtg. inom år			
Klassrum	21		Ventilation	3	10			
Grupprum	13		Värme	4	-			
Bild	0		Sanitet	4	-			
Hemkunskap	0		El	4	-			
Idrott	2		Stomme	4	-			
Musik	1		Fasad	3	10			
NO	0		Tak	2	5			
Trä/metall	1		Invändigt	3	10			
Textil	1		Brandskydd	1	2			
Lokalfunktion	Mängd	Elevkapacitet	Totalt	Betyg	Åtg. Inom år			
Matsal max pers.	224	672		28	2			
Kök max port.	Mottagningskök							
Elevtoaletter	29	435						

UTKAST

Styrkor

Lokaliserad nära Ytterbyskolan och extern idrottshall.
Byggnad i relativt gott tekniskt skick med undantag för brandskyddet som ska åtgärdas.

Svagheter

Trångt per kvadratmeter per elev, dock extern idrottshall. Antal elevtoaletter få.

Möjligheter

Fortsätta att dela med sig av elever till Sparrås. Göra om två-tre personaltoaletter till elevtoaletter.

Hot

Befolkningsökning i Ytterby skapar tryck på bl.a. Kastellegårdsskolan att ta emot fler elever kommande år.

UTKAST

Sparråsskolan

Bruksarea: 3100 m² exkl. idrott

Elevprognos & lokaleffektivitet

Hösttermin	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Elever	305	317	326	341	356	370
Årskurser	4	5	6	6	6	6
Paralleller	3,0	2,4	2	2	2	2
Klasser	12	12	12	12	12	12
Klasstorlek	25	26	27	28	30	31
m ² /elev	10	10	10	9	9	8

Kapacitet per lokalfunktion

Lokalfunktion	Antal		
Klassrum	13		
Grupprum	5+6		
Bild			
Hemkunskap			
Idrott	2	Delbar hall	
Musik			
NO			
Trä/metall	1	Ej anpassad 4-6	
Textil			

Byggnadsstatus (sämsta)

Funktion	Betyg	Åtg. inom år
Ventilation		
Värme		
Sanitet		
El		
Stomme		
Fasad		
Tak		
Invändigt		
Brandskydd		

Lokalfunktion	Mängd	Elevkapacitet	
Matsal max pers.	110	330	
Kök max port.	600	541	Leverar till Sparrås förskola
Elevtoaletter	i.u.		

Totalt	Betyg	Åtg. Inom år
Byggnad	0	0

Styrkor

Gott om bruksarea per elev, inkluderande lärmiljöerna på entréplan i idrottsbyggnad.

Svagheter

Utemiljö samsas med förskola, en utmaning som kan innebära ett antal fördelar och ett antal nackdelar.

Möjligheter

Att på sikt göra Sparrås till en F-6 skola.
Lokalanpassningar för att frigöra yta till fler klassrum.

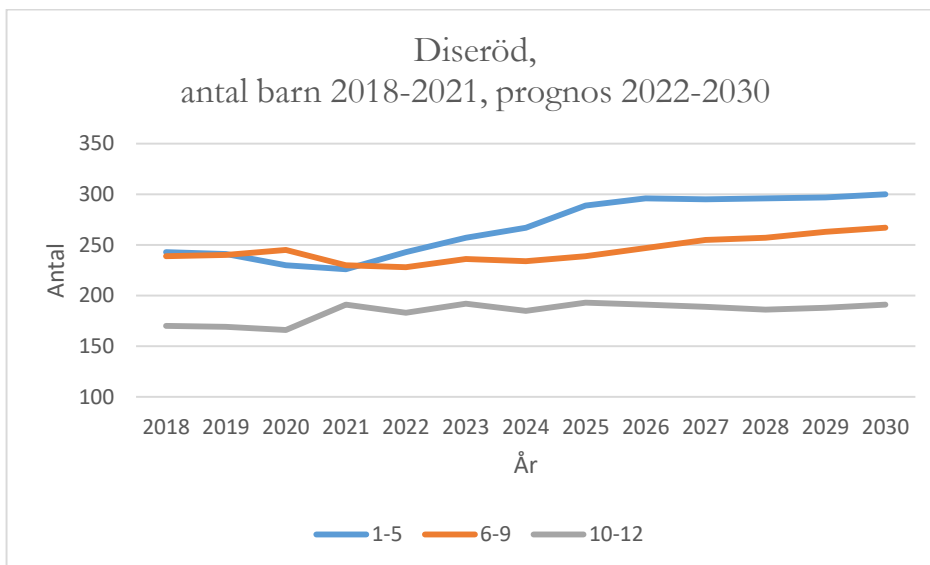
Hot

Idrottshall har haft vatteninträngningsproblem efter byggnation.
Löpande säkerställning av funktion krävs. Stora klasser 2026-2027.

UTKAST

Diseröd

Förskola

För att på längre sikt möta planerat byggande i Tyfterområdet behöver mark öronmärkas för framtida byggnation av ytterligare förskolelokaler. Förskolekapaciteten i området svarar inte upp mot antal barn i förskoleålder. Förskolan i Diseröd har idag två förskoleklasser (tillhör grundskolan) i förskolans lokaler.

Förskola	Antal barn 22/3	Platser	m ² /barn	Kr/m ²
Tyfter förskola	92	90	11	866
Diseröds förskola	72	72	15	3219

2023-2026

- Diseröd förskola har idag två skolklasser. Befolkningsökningen visar att förskolan har behov av minst ett klassrum som skolan använder från och med läsåret 2023/2024.

2027 och framåt

- Bostadsbyggnation i Diseröd behöver mötas av nya förskoleplatser.
- Möjligheten för en kommande generationsväxling i äldre bostadsområden behöver bevakas. Även en större generationsväxling på landsbygden behöver bevakas, exempelvis i Norrmannebo, Duvesjön och Häljeröd. Eventuellt ny förskola beroende på hur befolkningsutvecklingen ser ut.
- Ombyggnation befintlig förskola Tyfter
- Byggnation av ett större bostadsområde i Tyfter ger behov av en ny förskola.

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

För att möta behovet av förskoleplatser de kommande åren behöver förskoleverksamheten få tillbaka sina lokaler som idag används av grundskolan.

UTKAST

Diseröd förskola

Bruksarea: 1115 m²

Barn och lokaleffektivitet

VT2022

Antal barn 22/3	72
Antal platser 22/3	72
Antal avdelningar	4
m ² /barn	10

Byggnadsstatus (sämsta)

Kapacitet per lokalfunktion

Funktion	Betyg	Åtg. inom år	Lokalfunktion	Mängd
Ventilation	5	15	Antal servering lunch	120
Värme	5	15	Kapacitet servering lunch	120
Sanitet	5	15		
El	5	15		
Stomme	5	15		
Fasad	4	10		
Tak	5	15		
Invändigt	5	15		
Brandskydd	5	15		
Totalt	Betyg	Åtg. Inom år		
Byggnad	44	10		

Styrkor

Relativt nybyggd förskola i gott skick.

Svagheter

Behöver målas relativt snart. Sedumtaket behöver åtgärdas inom 3 år, men övrigt är taket i gott skick.

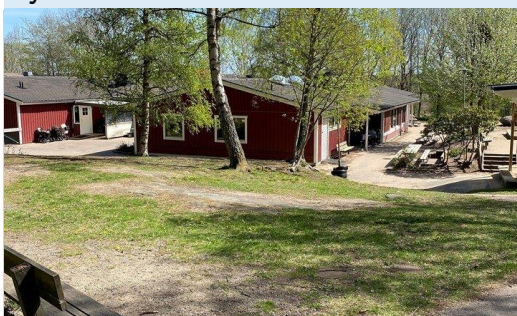
Möjligheter

Hot

UTKAST

Tyfter förskola

Bruksarea: 1002 m²

Barn och lokaleffektivitet

VT2022

Antal barn 22/3	92
Antal platser 22/3	90
Antal avdelningar	5
m ² /barn	11

Byggnadsstatus (sämsta)

Kapacitet per lokalfunktion

Funktion	Betyg	Åtg. inom år	Lokalfunktion	Mängd
Ventilation	1	2	Antal servering lunch	90
Värme	1	2	Kapacitet servering lunch	90
Sanitet	2	3		
El	3	5		
Stomme	4	10		
Fasad	2	3		
Tak	2	3		
Invändigt	4	10		
Brandskydd	4	10		
Totalt	Betyg	Åtg. Inom år		
Byggnad	23	2		

Styrkor

Bra stomme, invändigt och brandskydd.

Svagheter

Mycket stort behov av förbättrad ventilation och värme. Även sanitet, fasad och tak behöver ses över kommande år.

Möjligheter

Hot

UTKAST

Grundskola F-6

Diseröds skola är hårt belastad med många elever per lokalyta och centrala funktioner (idrottssal, matsal, kök) och en förhållandevis liten skolgård. Små förändringar i serviceortens utveckling kan leda till att centrala funktioner inte räcker till. För att hantera nuvarande elevunderlag samt prognostiserat elevunderlag pågår en ombyggnation och tillbyggnad av Diseröds skola. Ombyggnationen består av flera etapper och beräknas vara klart 2025. I byggnationen ingår bland annat ny matsal, ändamålsenliga och effektiva lokaler, utökning av skolgård, skapa bättre flöden och ny idrottshall. Inför 2023 beräknas elevantalet och antalet barn i förskola öka, vilket innebär att en tillfällig lösning behövs för att möta skolans och förskolans behov av lokaler under framförallt 2023 och vt-2024. I idrottshallen planeras två studiesalar som från och med ht-2024 kommer att kunna utnyttjas av skolan för att de ska kunna flytta från förskolans lokaler.

Skolor VT 22	Elever	m ² /elev	kr/m ²
Diseröd	391	10	902

2023–2026

- Översyn och eventuellt enklare lokalanpassningar för att förskoleklass ska kunna flytta tillbaka till Diseröds skola från Diseröds förskola från och med ht-2023.
- Tillbyggnad för att motsvara elevvolym. Ny matsal och kök, ny idrottshall och cirka sju nya klassrum.
- Utökad och förbättrad skolgård. Moduler kan lämnas när planerad tillbyggnation är klar, vilket frigör flera hundra kvadratmeter friyta.

2027 och framåt

- Tillbyggnation nämnd ovan kan gällande sista etappen glida över i den här perioden.

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

- Elever och barn som söker förskola och skola i området placeras på skolor i andra områden med relativt lång resväg. Eftersom närliggande områden också är hårt belastade går det inte att förutsätta att överkapaciteten kan tillgodose Diseröds behov.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

UTKAST

Diseröds skola

Bruksarea: 3979 m² inkl. idrott

Elevprognos & lokaleffektivitet

Hösttermin	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Elever	377	393	384	396	402	407
Årskurser	7	7	7	7	7	7
Paralleller	2,3	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4
Klasser	16	17	17	17	17	17
Klasstorlek	24	23	23	23	24	24
m ² /elev	10,6	10,1	10,4	10,0	9,9	9,8

Kapacitet per lokalfunktion

Byggnadsstatus (sämsta)

Lokalfunktion	Antal			Funktion	Betyg	Åtg. inom år
Klassrum	16	2 stora rum fritids		Ventilation	2	5
Grupprum	13	4 små rum fritids		Värme	3	10
Bild	0			Sanitet	3	10
Hemkunskap	0			El	3	10
Idrott	1			Stomme	4	-
Musik	1			Fasad	4	-
NO	0			Tak	1	2
Trä/metall	1			Invändigt	3	10
Textil	1			Brandskydd	4	-
Bibliotek	1					
Lokalfunktion	Mängd	Elevkapacitet		Totalt	Betyg	Åtg. Inom år
Matsal max pers	110	330		Byggnad	27	2
Kök max port.	Mottagningskök					
Elevtoaletter	32	480				

Styrkor

Många toaletter.

Svagheter

Byggnadsstatus invändigt och fasad i dåligt skick. Idrottssal trång och sliten. Kökets kapacitet begränsad.

Möjligheter

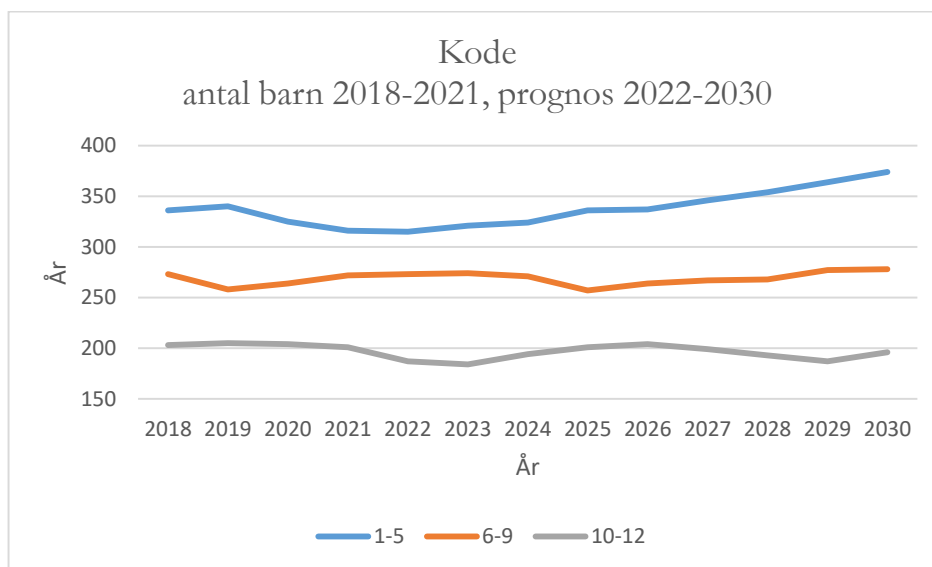
Ombyggnation pågår i flera etapper.

Hot

UTKAST

Kode

Förskola

Givet nuvarande befolkningsprognos behövs inte någon utökning av antalet platser i förskolan. Ytterligare analys av behovet behöver göras i samband med arbetet med fördjupad översiktsplan.

Förskola	Antal barn 22/3	Platser	m ² /barn	Kr/m ²
Bokens förskola (inhyrd)	18	18	13	1300
Bräcke Förskola	107	108	10	1243
Hede förskola	108	108	6	1124

2023–2026

- Bevaka behovet av inhyrda lokalavdelningen "Boken" samt moduler på Hede förskola.

2027 och framåt

- Modulen på Hede avgår när ny permanent lösning finns i framtiden.
- Utökningen av permanentboende och omvandlingar i kustzonen, exempelvis i Aröd, Rörtången och Ödsmålsmosse, behöver beaktas i planering.
- Effekter av fördjupad översiktsplan (FÖP) Kode och eventuella kommande detaljplaner beaktas
- Vid snabba förändringar i befolkningsprognosen och utökat behov av förskoleplatser kan behovet av förskoleplatser tillgodoses av moduler.

UTKAST

Bräcke förskola

Bruksarea: 1026 m²

Barn och lokaleffektivitet

VT2022

Antal barn 22/3	107
Antal platser 22/3	108
Antal avdelningar	6
m ² /barn	10

Byggnadsstatus (sämsta)

Kapacitet per lokalfunktion

Funktion	Betyg	Åtg. inom år	Lokalfunktion	Mängd
Ventilation	4	10	Antal servering lunch	100
Värme	4	10	Kapacitet servering lunch	100
Sanitet	3	5		
El	4	10		
Stomme	4	10		
Fasad	4	10		
Tak	3	5		
Invändigt	3	5		
Brandskydd	4	10		
Totalt	Betyg	Åtg. Inom år		
Byggnad	33	5		

Styrkor

Svagheter

Inga stora åtgärder behövs inom 5 år. Närheten till Kode skola och grönområde samt fotbollsplan. Trångt vid hämta och lämna.

Möjligheter

Hot

UTKAST

Hede förskola

Bruksarea: 690 m²

Barn och lokaleffektivitet

VT2022

Antal barn 22/3	108
--------------------	-----

Antal platser 22/3	108
-----------------------	-----

Antal avdelningar	6
----------------------	---

m ² /barn	6
----------------------	---

Byggnadsstatus (sämsta)

Kapacitet per lokalfunktion

Funktion	Betyg	Åtg. inom år	Lokalfunktion	Mängd
Ventilation	3	5	Antal servering lunch	100
Värme	1	2	Kapacitet servering lunch	120
Sanitet	4	10		
El	3	5		
Stomme	4	10		
Fasad	4	10		
Tak	3	5		
Invändigt	3	5		
Brandskydd	3	5		
Totalt	Betyg	Åtg. Inom år		
Byggnad	28	2		

Styrkor

Svagheter

Bra sanitet, stomme och fasad

Mycket stort behov av förbättrad uppvärmning.

Möjligheter

Hot

UTKAST

Grundskola F-6

Beredskap för möjliga generationsväxlingar och effekter av VA-utbyggnad i kustzon. Lokalerna på Tunge skola är mycket slitna. Centrala funktioner som matsal och idrottssal har nått maxkapacitet och håller en allmänt låg standard. Ökat antal elever ställer krav på större yta för matsal, personalrum och rum för elevhälsa. Under sommaren 2022 byttes modulerna på Tunge skola som idag har sex klassrum, fritidsrum och personalutrymme att bytas ut. Att skolverksamheten är uppdelad på två enheter, Kode skola (F-2) och Tunge skola (3-6) är inte optimalt utifrån ett organisatoriskt och ekonomiskt perspektiv.

Skolor VT 22	Elever	m ² /elev	kr/m ²
Kode (F-2)	191	14	701
Tunge (3-6)	262	13	977

2023-2026

- Ny skola för att ersätta Tunge skola, årskurs 3-6-skola med idrottshall. Detaljplanarbete pågår.

2027 och framåt

- Viktigt att följa utvecklingen i fördjupad översiktsplan.
- Översyn av kapacitet på Kode F-2 skola gällande till exempel ventilation.

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

- Stora och dyra behov av fastighetsåtgärder på Tunge skola
- En ökning av antalet elever kan ej hanteras (det finns ej plats för fler moduler och centrala funktioner klarar inte en ökning i åk 3-6).

**KUNGÄLV
KOMMUN**

UTKAST

Kode skola		Bruksarea: 3032 m2		inkl. idrott				
		Elevprognos & lokaleffektivitet						
		Hösttermin	2022	2023	2024	2025	2026	2027
		Elever	202	202	200	189	194	197
		Årskurser	3	3	3	3	3	3
		Paralleller	3	3	3	3	3	3
		Klasser	9	9	9	9	9	9
		Klasstorlek	22	22	22	22	22	22
		m ² /elev	15	15	15	16	16	15
Kapacitet per lokalfunktion			Byggnadsstatus (sämsta)					
Lokalfunktion	Antal			Funktion	Betyg	Åtg. inom år		
Klassrum	9			Ventilation	3	10		
Grupprum	8			Värme	3	10		
Bild	0			Sanitet	3	10		
Hemkunskap	0			El	3	10		
Idrott	1			Stomme	3	10		
Musik	0			Fasad	3	10		
NO	0			Tak	4	-		
Trä/metall	0			Invändigt	3	10		
Textil	0			Brandskydd	4	-		
Lokalfunktion	Mängd	Elevkapacitet		Totalt	Betyg	Åtg. Inom år		
Matsal max pers.	70	280		Byggnad	29	10		
Kök max port.	Mottagningskök							
Elevoaletter	19	285						
Styrkor			Svagheter					
Gott om bruksarea per elev, gott om toaletter. Rymlig utemiljö.			Köket är fullt utnyttjat gällande antal möjliga portioner att hantera.					
Möjligheter			Hot					
Plan att eleverna flyttar in i ny 3-6 skola 2025.			Prognosticerad elevvolym sjunker från och med 2025 och några år framåt.					

**KUNGÄLV
KOMMUN**

UTKAST

Tunge skola		Bruksarea: 2955 m2		inkl. idrott			
	Elevprognos & lokaleffektivitet						
	Hösttermin	2022	2023	2024	2025	2026	2027
	Elever	245	239	311	404	525	682
	Årskurser	4	4	4	4	4	4
	Paralleller	3	3	3	3	3	3
	Klasser	12	12	12	12	12	12
	Klasstorlek	20	20	26	34	44	57
	m ² /elev	12	12	10	7	6	4
Kapacitet per lokalfunktion				Byggnadsstatus (sämsta hus)			
Lokalfunktion	Antal			Funktion	Betyg	Åtg. inom år	
Klassrum	12			Ventilation			
Grupprum	10			Värme			
Bild	0			Sanitet			
Hemkunskap	0			El			
Idrott	1			Stomme			
Musik	1			Fasad			
NO	0			Tak			
Trä/metall	1			Invändigt			
Textil	1			Brandskydd			
Lokalfunktion	Mängd	Elevkapacitet		Totalt	Betyg	Åtg. Inom år	
Matsal max pers.	84	252		Byggnad	0	#OGILTIGT!	
Kök max port.	270	270					
Elevtoaletter	24	360					
Styrkor			Svagheter				
			Flera moduler, gammal och otillräcklig idrottssal, dålig byggnadsstatus. Köket i stort sett fullt utnyttjat gällande antal portioner.				
Möjligheter			Hot				
Elever kan enligt plan flytta till ny skola i Kode tillsammans med Kode skola längre fram.							

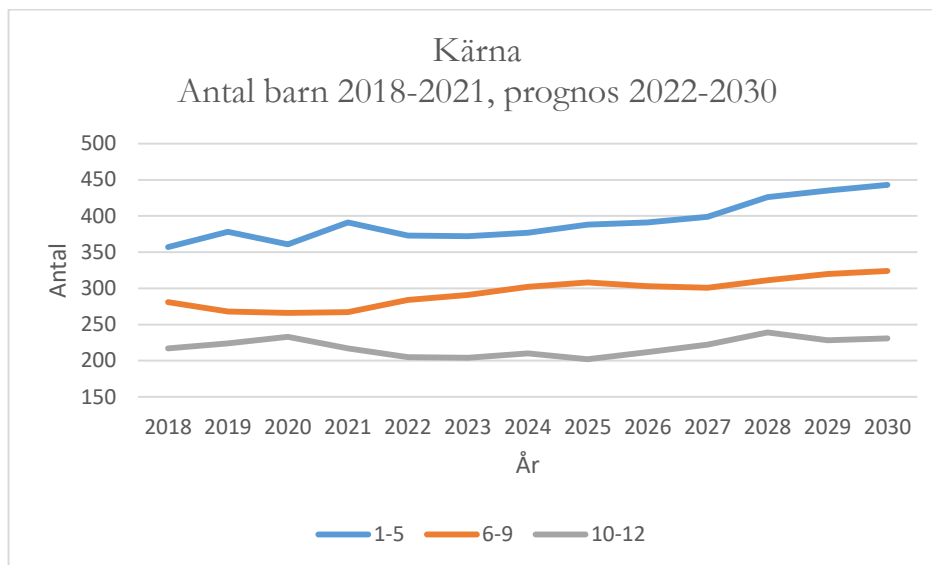

**KUNGÄLV
KOMMUN**

UTKAST

Kärna

Förskola

Behovet antal förskoleplatser är förhållandevis konstant de kommande åren, men idag går ett flertal barn i förskola i Ytterby där behovet av förskoleplatser är stort. När till exempel Kärna inte kan ta emot alla barn får de ofta en placering i Ytterby, vilket i sin tur leder till ökad efterfrågan av platser i Ytterby som i sin tur leder till ökad efterfrågan av platser i centrala Kungälv. Antalet barn från Kärna, Harestad och Lycke som hade en placering på förskola i Ytterby var 24 barn i februari 2022. Antalet barn som går i förskola i Ytterby är stort och att många familjer väster eller runt om Kärna pendlar via Kornhallsfärjan, vilket innebär att de fått plats i Ytterby när de inte funnits plats i Kärna. För att avlasta Ytterby finns därför ett behov av att utöka antalet platser i Kärna. En fristående förskola planerar att starta sin verksamhet 2023. Behovet av antalet förskoleplatser påverkas därmed av hur många platser den fristående förskolan kommer att ha. En preliminär bedömning visar på att den fristående förskolan kommer att ha kapacitet för minst 100 barn.

Förskola	Antal barn 22/3	Platser	m ² /barn	Kr/m ²
Kalvegrinna förskola	92	90	11	1280
Ekebackens förskola	74	72	8	1399
Sagoslottet (modul)	54	54	6	2077

2023-2026

- Avveckling av modulerna för Sagoslottet behövs för att Kärna skola ska få plats för utbyggnad och skolgård. Behovet av antal förskoleplatser i Kärna skulle kunna tillgodoses av ny fristående förskola, men det behöver bevakas.
- Ny förskola i Tjuvkil beräknas vara klar vt.2023.
- Lokalanpassningar av Kalvegrinna förskola för bättre lokalutnyttjande.

2027 och framåt

- Behovet av förskoleplatser bevakas. Behovet behöver analyseras löpande beroende på utvecklingen av bostäder i kustzonen samt generationsväxlingar på landsbygden och i grannbyar runt Kärna.

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

- Behov kan behöva lösas utanför serviceorten eller moduler inhyras.

Grundskola F-6

Skolan tar också vanligen emot en andel av barnen från Tjuvkil-Lycke. På kort sikt hanteras elevvolym med hjälp av moduler och lokalanpassningar. Kök och matsal för Kärna skola har för liten kapacitet och arbetsmiljön

UTKAST

behöver förbättras. Behovet kvarstår och behöver lösas med schemaoptimering och nybyggnation genom tillbyggnad.

Friskolan planerar för nya lokaler för cirka 250 elever till år 2022/2023.

Skolor VT 22	Elever	m ² /elev	kr/m ²
Kärna	408	12	1380
Friskolan i Kärna	200	i.u.	i.u.

2023–2026

- Tillbyggnad av Kärna skola inklusive kök och matsal. För att bygga ut kök och matsal behövs mer friyta, vilket bland annat innebär att modulerna för förskolan Sagoslottet behöver avvecklas. Det förutsätter att den fristående förskolan som är under etablering tar emot förväntat antal barn och vårdnadshavare söker plats på den fristående förskolan.
- När nytt kök och matsal är på plats behöver ombyggnation och kapacitetsökning ske av Kärna skola.

2027 och framåt

- Plan och beredskap behöver finnas för att bygga ut den befintliga skolan till tre paralleller (500 elever) i relation till friskolans elevutveckling. Undersökning av hur stor friyta som Kärna skola har tillgång behövs.

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

- Ytterligare moduler kan behöva sättas upp. Befintlig friyta har inte mer kapacitet för att ställa upp moduler på. Friytan är redan idag för trång i förhållande till rekommenderade ytor och i ett likvärdighetsperspektiv jämfört med andra skolor i kommunen. Boverket nämner en yta på 3000 m² som ett riktmärke för minsta friyta. Ytan på Kärna skolgård är ca 2600 kvm. Ytor utanför skolområdet kan behöva tas i anspråk då friytan på skolområdet är begränsad.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

UTKAST

Kalvegrinna förskola

Bruksarea: 1040 m²

Barn och lokaleffektivitet

VT2022

Antal barn 22/3	92
Antal platser 22/3	90
Antal avdelningar	4
m ² /barn	11

Byggnadsstatus (sämsta)

Kapacitet per lokalfunktion

Funktion	Betyg	Åtg. inom år	Lokalfunktion	Mängd
Ventilation	5	15	Antal servering lunch	100
Värme	2	3	Kapacitet servering lunch	110
Sanitet	3	5		
El	2	3		
Stomme	3	5		
Fasad	4	10		
Tak	2	3		
Invändigt	3	5		
Brandskydd	3	5		
Totalt	Betyg	Åtg. Inom år		
Byggnad	27	3		

Styrkor

Ligger bredvid Ekebackens förskola. Bra ventilation och fasader. Upprustning av gården sker under 2022 med nya lekredskap etc.

Svagheter

Värme, el och tak behöver ses över inom 3 år. En avdelning (som var tänkt som en tillfällig avdelning) har flera brister, endast en toalett, hög ljudnivå pga närhet till kök och genomfartsavdelning samt ej fungerade ventilation och värme i ett av rummen.

Möjligheter

Förbättra förutsättningarna för en avdelningarna som är placerad på en del som ursprungligen var planerad som ljusgård genom att till exempel tillföra en toalett, se över ventilation och värme, sätta in dörr för möjlighet att dela atejeje mellan två avdelningar, ta bort klinker för bättre ljuddämpning, bygg vägg vid kök för att begränsa ljud etc.

Hot

**KUNGÄLV
KOMMUN**

UTKAST

Kalvegrinna förskola

Bruksarea: 1040 m²

Barn och lokaleffektivitet

VT2022

Antal barn 22/3	92
Antal platser 22/3	90
Antal avdelningar	4
m ² /barn	11

Byggnadsstatus (sämsta)

Kapacitet per lokalfunktion

Funktion	Betyg	Åtg. inom år	Lokalfunktion	Mängd
Ventilation	5	15	Antal servering lunch	100
Värme	2	3	Kapacitet servering lunch	110
Sanitet	3	5		
El	2	3		
Stomme	3	5		
Fasad	4	10		
Tak	2	3		
Invändigt	3	5		
Brandskydd	3	5		
Totalt	Betyg	Åtg. Inom år		
Byggnad	27	3		

Styrkor

Svagheter

Ligger bredvid Ekebackens förskola. Bra ventilation och fasader. Upprustning av gården sker under 2022 med nya lekredskap etc.

Värme, el och tak behöver ses över inom 3 år.

Möjligheter

Hot

Förbättra förutsättningarna för en avdelningarna som är placerad på en del i förskolan som ursprungligen var planerad som ljusgård.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

UTKAST

Kärna skola

Bruksarea: 4450 m2 exkl. idrott

Elevprognos & lokaleffektivitet							
Hösttermin	2022	2023	2024	2025	2026	2027	
Elever	412	417	419	435	439	441	
Årskurser	7	7	7	7	7	7	
Paralleller	2,9	2,9	2,9	3,0	3,0	3,0	
Klasser	20	20	20	21	21	21	
Klasstorlek	21	21	21	21	21	21	
m ² /elev	11	11	11	10	10	10	

Kapacitet per lokalfunktion

Byggnadsstatus (sämsta)

Lokalfunktion	Antal			Funktion	Betyg	Åtg. inom år
Klassrum	21			Ventilation		
Grupprum	13			Värme		
Bild	0			Sanitet		
Hemkunskap	0			El		
Idrott	1			Stomme		
Musik	1			Fasad		
NO	0			Tak		
Trä/metall	1			Invändigt		
Textil	1			Brandskydd		
Lokalfunktion	Mängd	Elevkapacitet		Totalt	Betyg	Åtg. Inom år
Matsal max pers.	100	400	Ny matsal behövs	Byggnad	0	0
Kök max port.	800	558	Levererar till Ekebacken, Kalvegrinna, Sagoslottet			
Elevoaletter	30	450	förskolor			

Styrkor

Gott om toaletter för elever. Närhet till en mindre skogsparti. Ny idrottshall i extern byggnad från och med ht-2023.

Svagheter

Liten skolgård. Matsalen och idrottssalen är utmanande att använda på ett effektivt sätt.

Möjligheter

Utemiljön kan göras rymligare om modul på skolgård lämnas. Det kräver att fritisdhem huserar i klassrum i huvudbyggnad och att förskolans avdelning tas emot någon annanstans. Möjlighet att utnyttja kommunalt markinnehav för att få mer friyta finns.

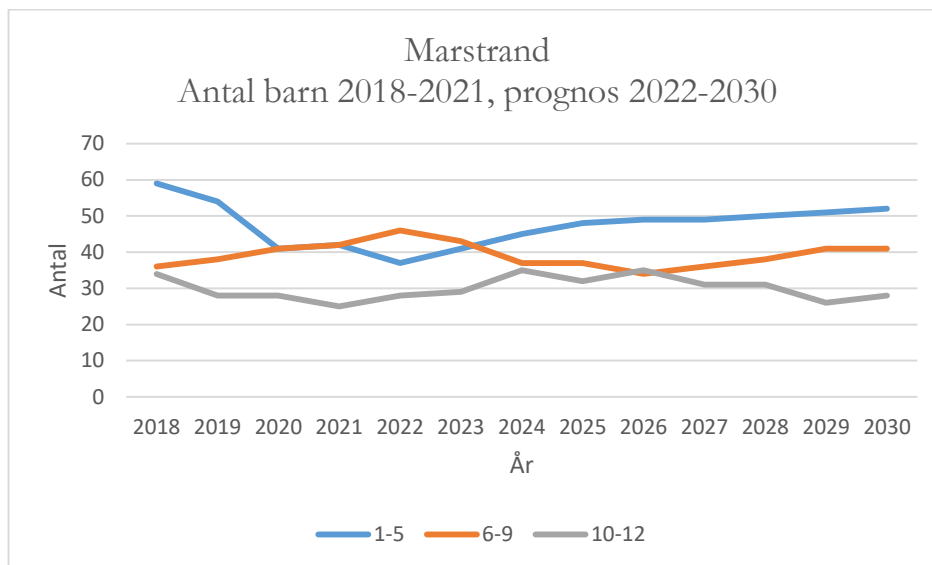
Hot

I takt med befolkningsökningen kommer många elever som söker ej få plats p.g.a kök och utemiljön är liten. En del av ytan som behövs för att bygga ny matsal och kök tas upp av modulförskola.

UTKAST

Marstrand

Förskola

Planerad ny förskola i Tjuvkil till år 2023 kan möjligen om behov skulle uppstå avlasta bland annat Marstrands förskola.

Förskola	Antal barn 22/3	Platser	m ² /barn	Kr/m ²
Marstrand förskola	50	49	10	3639

2023-2026

- En ny förskola i Tjuvkil kan avlasta behov i Marstrandsområdet.
- Ny detaljplan för flexibel förskola/skola med idrottslösning på Koön är under planläggning. Därmed kan nuvarande modulförskola sägas upp.

2027 och framåt

- Andra faktorer att beakta: Befintlig förskoleverksamhet i Marstrand bedrivs i moduler på Koön.
- Framtida planerad bostadsbyggnation på Koön och Instön behöver beaktas i planeringen.

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

- Ökat tryck på befintliga förskolor i kustzonen eller Hålda alternativt fler moduler.

Grundskola F-6

Med ett ökat bostadsbyggande kommer behovet att öka längre fram. Marstrands skola når inte upp till volymmått för en effektiv verksamhet. Samlokalisering av skola och förskola bör eftersträvas. Lokaliseringsstudie för framtida placering på Koön finns.

Skolor VT 21	Elever	m ² /elev	kr/m ²
Marstrands skola	56	30	1829

2023-2026

- Ny detaljplan för flexibel förskola/skola med idrottslösning på Koön är under planläggning. När den nya byggnaden är på plats kan avveckling kan skolan på Marstrands ö ske.

UTKAST

2027 och framåt

- En sammanhållen flexibel förskola/skola med idrottslöning på Koön.

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

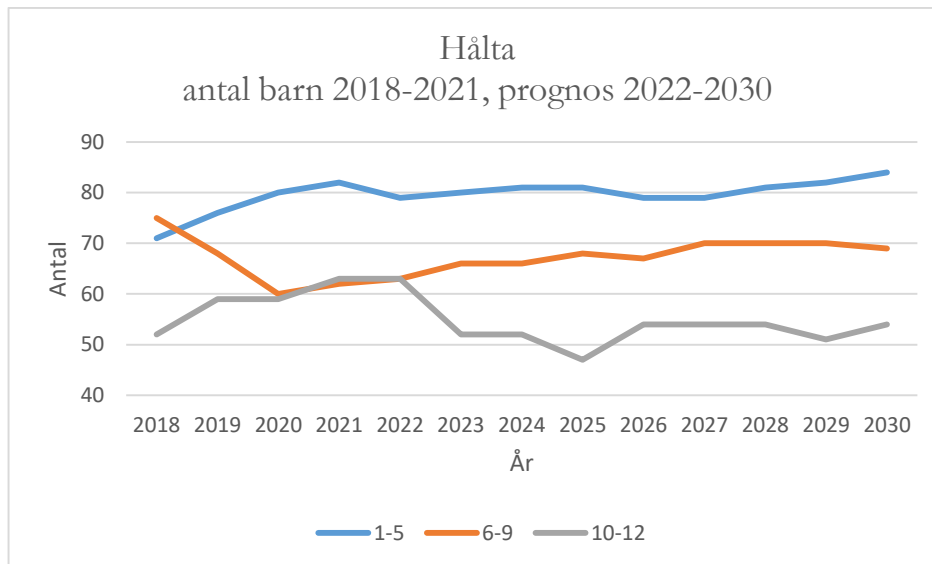
- Skolan blir kvar i lokaler på Marstrandsön vilket innebär att möjliga effektiviseringar gällande lokaler till förskoleverksamhet inte blir av.

Marstrand skola		Bruksarea: 1829 m ² inkl. idrott						
		Elevprognos & lokaleffektivitet						
		Hösttermin	2022	2023	2024	2025	2026	2027
		Elever	73	77	75	79	78	77
		Årskurser	7	7	7	7	7	7
		Paralleller	1	1	1	1	1	1
		Klasser	7	7	7	7	7	7
		Klasstorlek	10	11	11	11	11	11
		m ² /elev	25	24	24	23	23	24
Kapacitet per lokalfunktion				Byggnadsstatus (sämsta)				
Lokalfunktion	Antal			Funktion	Betyg	Åtg. inom år		
Klassrum	5	Inklusive fritidslokal		Ventilation	3	10		
Grupprum	4			Värme	3	10		
Bild	1			Sanitet	3	10		
Hemkunskap	0			El	3	10		
Idrott	1	K-märkt		Stomme	4	-		
Musik	1			Fasad	4	-		
NO	0			Tak	4	-		
Trä/metall	0,5			Invändigt	2	5		
Textil	0,5			Brandskydd	1	2		
Lokalfunktion	Mängd	Elevkapacitet		Totalt	Betyg	Åtg. Inom år		
Matsal max pers.	46	138		Byggnad	27	2		
Kök max port.	Mottagningskök							
Elevtoaletter	11	165						
Styrkor			Svagheter					
Köket har god kapacitet, BRA finns det gott om, likaså lärosalar.			Låg lokaleffektivitet till följd av få elever per bruksarea. Utmaningar kring brandskydd och invändig byggnadsstatus.					
Möjligheter			Hot					
Kombinerad förskola och skola planeras till Koön i framtiden. Lokaliseringsutredning pågår.			Ett lågt elevunderlag gör att det kan vara svårt för skolan att nå upp till hållbara nyckeltal för en effektiv verksamhet.					

UTKAST

Hålda

Förskola

Förskolan tar idag även emot en del av barnen från Tjuvkil-Lyckeområdet, eftersom förskola ännu ej är på plats där.

Förskola	Antal barn 22/3	Platser	m ² /barn	Kr/m ²
Hålda förskola	55	54	10	1310

2023–2026

- En ny förskola i Tjuvkil förväntas kunna delvis avlasta Hålda vid behov.
- Tillbyggnad Hålda förskola personalutrymme samt toalett för bättre arbetsmiljön.

2027 och framåt

- Det kan finnas ett behov av strategiska markköp kring skolan. Förslagsvis utökas antal förskoleplatser i relativ närhet till befintlig skola och förskola för att möta framtida behov när VA är utbyggt i kustzon.

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

Utvecklingen i kustzonen och på landsbygden ökar längre fram behovet av förskola i området. Hålda förskola kan hantera en del av behovet men Tjuvkils förskola blir ett viktigt tillskott. Skulle den inte komma på plats måste Hålda utökas eller barnen planeras centralt. Det finns inga självklara ytor att ställa upp modulförskola i Hålda.

UTKAST

Hålda förskola

Bruksarea:

815 m²

Barn och lokaleffektivitet

VT2022

Antal barn 22/3 55

Antal platser 22/3 54

Antal avdelningar 3

m²/barn 10

Byggnadsstatus (sämsta)

Kapacitet per lokalfunktion

Funktion	Betyg	Åtg. inom år	Lokalfunktion	Mängd
Ventilation	5	15	Antal servering lunch	55
Värme	3	5	Kapacitet servering lunch	55
Sanitet	2	3		
El	3	5		
Stomme	3	5		
Fasad	3	5		
Tak	3	5		
Invändigt	2	3		
Brandskydd	3	5		
Totalt	Betyg	Åtg. Inom år		
Byggnad	27	3		

Styrkor

Bra ventilation. Huvuddelen av förskolan är i bra skick.

Svagheter

Uppdelad enhet där Västangård delen är i sämre skick och flertalet saker behöver åtgärdas inom 3 år.

Möjligheter

Hot

Grundskola F-6

Ny förskola i Tjuvkil kan vara en pusselbit även i grundskolans organisation. Om bostadsbyggandet i området utvecklas, enligt de förslag till detaljplaner som finns, blir efterfrågan på skola och förskola betydligt större än vad som gäller i dag.

Skolor VT 21	Elever	m ² /elev	kr/m ²
--------------	--------	----------------------	-------------------

**KUNGÄLV
KOMMUN**

UTKAST

Hålda	160	14	1410
-------	-----	----	------

2023-2026

- Västangård för förskoleklass är flyttad på tillfälligt bygglov och för att söka permanent bygglov behöver byggnaden ses över när det gäller exempelvis när det gäller fastighetstekniskstatus och buller eftersom verksamheten är i fortsatt behov av lokalen.
- Behov av att se över lokaler för fritids, skolbibliotek och personalutrymmen då dessa ytor inte är fullt tillgodosedda.

2027 och framåt

- Inga investeringar planerade

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

- För verksamhetens skull behöver lokaler för fritids, skolbibliotek och personal hanteras. Detta måste i möjligaste mån lösas i befintliga lokaler.
- En utebliven lösning kan påverka både personalförsörjning och skolans verksamhet.

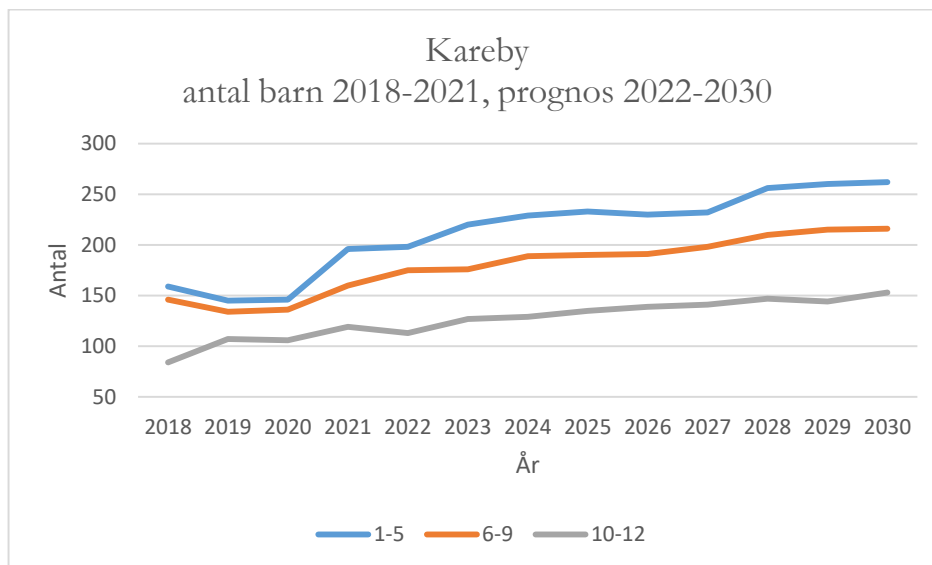
UTKAST

Håлта skola		Bruksarea: 2209 m2 inkl. idrott						
		Eleverprognos & lokaleffektivitet						
		Höstertermin	2022	2023	2024	2025	2026	2027
		Elever	168	167	170	172	180	186
		Årskurser	7	7	7	7	7	7
		Paralleller	1	1	1	1	1	1
		Klasser	7	7	7	7	7	8
		Klasstorlek	24	24	24	25	26	23
		m ² /elev	13,1	13,2	13,0	12,8	12,3	11,9
Kapacitet per lokalfunktion				Byggnadsstatus (sämsta)				
Lokalfunktion	Antal			Funktion	Betyg	Åtg. inom år		
Klassrum	7			Ventilation	3	10		
Grupprum				Värme	3	10		
Bild		I klassrum eller textilsal		Sanitet	2	5		
Hemkunskap		På Ytterbyskolan		El	2	5		
Idrott	1			Stomme	3	10		
Musik	0,5	Källarlokal, endast plats halv klass		Fasad	3	10		
NO		I klassrum eller träslöjdssalen		Tak	3	10		
Trä/metall	0,5			Invändigt	3	10		
Textil	0,5			Brandskydd	4	-		
Lokalfunktion	Mängd	Elevkapacitet		Totalt	Betyg	Åtg. Inom år		
Matsal max pers.	80	240		Byggnad	26	5		
Kök max port.	Mottagningskök							
Elevoaletter	26	390						
Styrkor				Svagheter				
Gott om bruksarea per elev och många elevoaletter. Hög kapacitet i kök och matsal. Varierade naturliga utemiljöer kring skolan. Bra lokaler för förskoleklass.				Många byggnader komplicerar schemaläggning, logistik, överblick och personaleffektivitet. På sina håll omodern skolgård. Vissa av byggnadernas status är ej optimala när det gäller el- och sanitetssystem samt ventilation.				
Möjligheter				Hot				
Goda möjligheter till upprustning av skolgård sett till tillgänglig yta.				Några av byggnadernas skick behöver framöver åtgärdas för att inte bli ineffektiva och kostnadsdrivande till följd av akutlösningar.				

UTKAST

Kareby

Förskola

Ett nytt bostadsområde byggs i Rishammar, Kareby Ängar, inriktat på barnfamiljer. I dagsläget täcks behovet av förskoleplatser av den kommunala och den fristående förskolan som startade sin verksamhet 2021. Utöver nybyggnation behöver också generationsväxlingar beaktas.

Förskola	Antal barn 22/3	Platser	m ² /barn	Kr/m ²
Kareby förskola	108	108	11	2001

2023–2026

- Inga kommunala investeringar planerade.

2027 och framåt

- Inga kommunala investeringar för förskola planerade, men bevakas.

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

- Vid en utebliven byggnation av förskoleplatser när det nya bostadsområdet byggs kommer det att finnas ett fortsatt behov av förskoleplatser i Munkegärdeområdet eller centrala Kungälv, vilka också är nära fullt utnyttjande vartid.
- Modulbyggnader blir åter aktuellt.

Kareby förskola

Bruksarea: 1230 m²

Barn och lokaleffektivitet

VT2022

Antal barn 22/3	108
Antal platser 22/3	108
Antal avdelningar	6
m ² /barn	11

UTKAST

Byggnadsstatus (sämsta)			Kapacitet per lokalfunktion	
Funktion	Betyg	Åtg. inom år	Lokalfunktion	Mängd
Ventilation	5	15	Antal servering lunch	123
Värme	5	15	Kapacitet servering lunch	i.u.
Sanitet	5	15		
El	5	15		
Stomme	5	15		
Fasad	5	15		
Tak	5	15		
Invändigt	5	15		
Brandskydd	5	15		
Totalt	Betyg	Åtg. Inom år		
Byggnad	45	15		

Styrkor	Svagheter
Ny förskola som är i bra skick.	
Möjligheter	Hot

Grundskola F-6

Nytt bostadsområde är under uppbyggnad. Behov av matsal, fritidshem, elevhälsa väntas att öka. Karebyskolan räcker inte till för att motsvara det prognosticerade antal nya elever som väntas bli resultatet av nya bostadsområdet. För att kunna möta behovet har en tillbyggnad av Kareby skola startat och beräknas vara klar ht-2024. Tillbyggnaden omfattar sex klassrum med tillhörande grupp rum samt arbetsrum. I projektet ingår även ny och säkrare parkering med utökat antal platser för inlämning/hämtning utanför förskolan, ny parkering med 65 platser för skolverksamhet, pendelparkering med 10 platser och återvinningsstation samt ett arbete med utemiljön kring tillbyggnaden.

Skolor VT 22	Elever	m ² /elev	kr/m ²
Kareby skola	306	10	1210

2023-2026

- Tillbyggnad på sex klassrum inklusive grupp rum beräknas vara klart ht-2024.
- Planera för att använda utrymme i skolan för att få plats med skolbibliotek.

UTKAST

2026 och framåt

- Bevakning av utvecklingen och kommande behoven i både Kareby/Rishammar och närliggande Ullstorp.

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

- Modulhyrning eller flytt av klasser till andra skollokaler.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

UTKAST

Karebyskolan

Bruksarea: 2982 m² inkl. idrott

Elevprognos & lokaleffektivitet

Hösttermin	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Elever	317	334	350	358	363	373
Årskurser	7	7	7	7	7	7
Paralleller	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Klasser	10	14	14	14	14	14
Klasstorlek	32	24	25	26	26	27
m ² /elev	9	9	9	8	8	8

Kapacitet per lokalfunktion

Byggnadsstatus (sämsta)

Lokalfunktion	Antal			Funktion	Betyg	Åtg. inom år
Klassrum	13			Ventilation	2	5
Grupprum	12			Värme	2	5
Bild	0			Sanitet	2	5
Hemkunskap	0			El	3	10
Idrott	1			Stomme	3	10
Musik	0,5			Fasad	3	10
NO	0			Tak	2	5
Trä/metall	1			Invändigt	3	10
Textil	0,5			Brandskydd	2	5
Lokalfunktion	Mängd	Elevkapacitet		Totalt	Betyg	Åtg. Inom år
Matsal max pers.	118	354		Byggnad	22	5
Kök max port.	600	498		Leverar till Diseröds skola, Tyfter, Diseröd och Kareby förskola		
Elevtoaletter	19	285				

Styrkor

Förskola delvis sammanbyggd med skola, innebärande att skola och förskola har gemensamt tillagningskök med framtidsstark kapacitet och flexibilitet i matsalslösningen.

Svagheter

Små och få klassrum. En byggnad bör övervägas för ersättning. Skolgårdsyta mindre efter nybyggnationer förskola.

Möjligheter

Tillbyggnad med sex klassrum samt parkeringslösning. Tillbyggnaden beräknas vara klar ht-2024 och ökar elevkapaciteten på skolan.

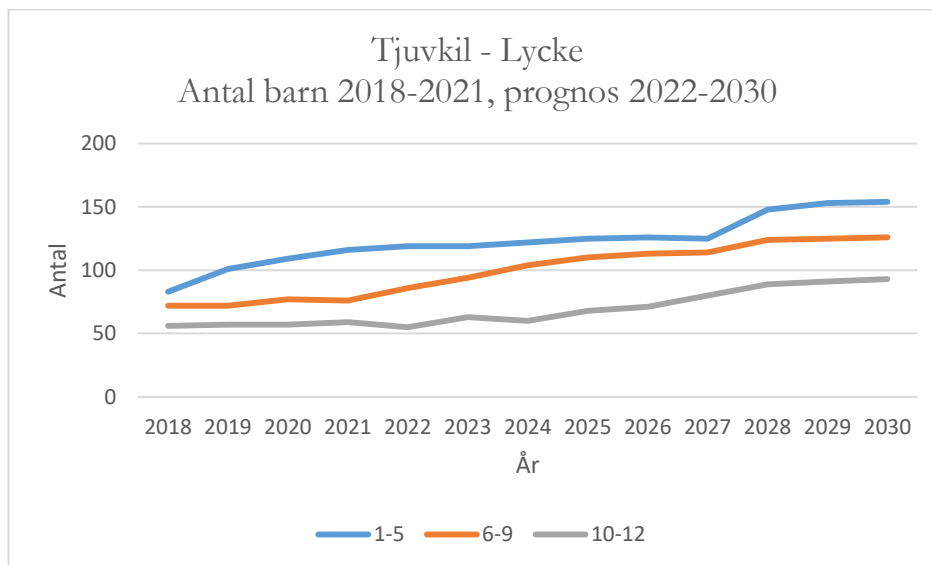
Hot

Byggnad småhus i området kommer resultera i högt söktryck på skolan från och med 2023, med stigande trend flera år framåt. Skolans kapacitet gällande lärmiljöer och gärna idrott behöver expandera.

UTKAST

Tjuvkil-Lycke

Förskola

I området finns ännu ingen förskola eller skola. Under perioden finns ett ökat behov av förskoleplatser i Tjuvkil till följd av nybyggnation. En byggnation av ny förskola med extern byggherre är på gång och verksamheten planerar att flytta i vt-2023, vilket delvis kan avlasta Marstrands, Håltas och Kärnas förskolor som idag inte kan ta emot alla sökande barn.

2023–2026

- Tjuvkils förskola beräknat vara klara inför vt-2023 med plats för cirka 108 barn.

2027 och framåt

- Inga investeringar planerade, behovsanalysen uppdateras årligen. Fler platser prognosticeras behövas. Utvecklingen med omvandlingar i befintliga bostadsområden som får nya detaljplaner samt utvecklingen i den omkringliggande kustzonen måste följas upp. Strategiska markköp och planberedskap behövs för ytterligare förskolekapacitet om fler bostäder byggs, samt om de omvandlingsområden som har fått planbesked genomförs.

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

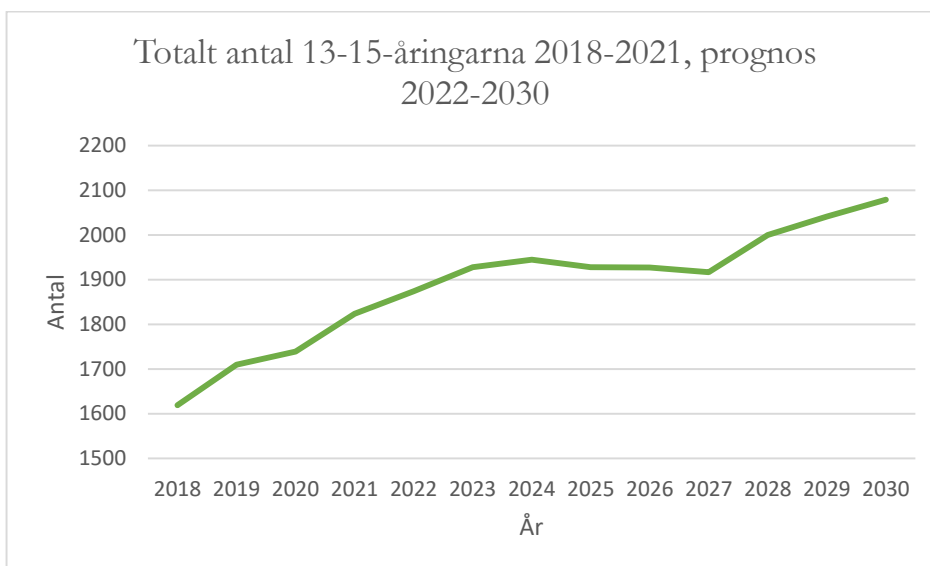
- Ökat tryck på befintliga förskolor i kustzon, Ytterby och Kärna.
- Modullösningar.

UTKAST

Grundskola 7-9

Andel som väljer fristående högstadium är vanligtvis cirka 15 procent. Antal platser i fristående regi är svårbedömda då de i flera fall har en flexibel kapacitet beroende av söktryck i skolvalen. Befolkningsprognosen bör behandlas med stor försiktighet. Ökad rörlighet, möjligheten att önska skola, tre centralt placerade högstadieskolor, specialiseringar, ämnesprofiler samt förändrade pendlingsmönster gör att högstadieorganisationen behöver ses i ett helhetsperspektiv och ett flexibelt förhållningssätt förordas. Grafen ovan visar antal ungdomar i Kungälv samt tillgängliga kommunala platser i årskurser 7–9. Det finns utöver detta flera F-9-skolor i kommunen som tar emot olika antal elever varje år beroende på det fria skolvalet.

Behov av ytterligare lokaler för grundskola 7–9 finns från och med läsåret 2022/2023 och framåt, delvis beroende av graden av lokalsamarbete med övriga stadier och gymnasium. Ombyggnation av Ytterbyskolan och Munkegärdeskolan kommer att innebära en utökad kapacitet och höjd lokaleffektivitet samt möjlighet att ta emot det ökande elevantalet. Givet nuvarande befolkningsprognos behövs även en utökning av antalet platser på Thorildskolan under de närmsta åren. Undersökning behövs för att klargöra hur befintliga ytor kan användas mer effektivt samt vilka möjligheter det finns att på sikt bygga ut skolan. På längre sikt behövs utökning av antalet platser i form av ny skola i Kungälv/Ytterby.

Skolor VT 22	Elever	m ² /elev	kr/m ² exkl. idrottshall
Munkegärdeskolan	404	18	526
Thorildskolan	456	20	976
Ytterbyskolan	642	15	609

Thorildskolan

- Upptagningsområde omfattande framför allt centrala Kungälv och Diseröd/Romelanda.
- Grundsärskola för cirka 26 elever med specialanpassade lokaler.
- Utredning och eventuella lokalanpassningar för att utöka elevkapaciteten.
- Översyn av lokaler för idrotter behövs.

Ytterbyskolan

- Upptagningsområde omfattande i huvudsak Ytterby, Kärna, Hålda och Marstrand.
- Ska byggas om för ökad lokaleffektivitet, möjlighet att ta emot upp mot 720 stadigvarande elever samt cirka 200 hemkunskaps- och moderna språkelever, och för att avhjälpa omfattande problem med byggnadsstatus. Ombyggnationen har startat.
- Översyn av möjligheten att ersätta Ytterbyskolans idrottssal med en fullstor idrottssal behövs.

Munkegärdeskolan

- Upptagningsområde framför allt omfattande Munkegårde, Kareby och Kode.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

UTKAST

- Ombyggnation har startat för att kvalitetssäkra skolbyggnaden för 32 personer per klassrum, 15 klassrum med tillhörande grupprum och cirka 450 elever samt arbetslagsrum och studiemiljöer. Målsättningen med ombyggnationen är bland att minska insyn och öka tryggheten i idrottshallen, att tillgänglighetsanpassa hela skolan, sätta in fönster i dörrarna till klassrummen för att öka tryggheten, uppfräschning av personalutrymme med toaletter och flytta textilssal för att slöjdsalarna ska ligga bredvid varandra. Genom ombyggnationen kommer ytterligare fem toaletter att tillföras skolan. Utrymme finns för detta.
- I samband med ombyggnationen görs en bedömning av kökskapaciteten.
- Under 2022 genomförs ett utemiljöprojekt som syftar till att uppgradera utemiljön för elever och personal. Fokus ligger på de två atriumgårdarna, en för personal och en för elever.
- Utöver utemiljöprojektet kommer Trafik Gata Park att avsluta påbörjat uppdrag när det gäller bänkar och huvudentré.

2022–2026

- Ombyggnation av Ytterby- och Munkegärdeskolan för hantering av volymökning samt förbättring av lokaleffektivitet och byggnadsstatus. Munkegärdeskolans inomhusmiljö har genomgått en ordentlig genomgång av byggnadsfysiska byggdelar under 2020 och 2021, vilken avslutas sommaren 2021
- Lokalanpassningar för att möta förändringar i elevunderlag, effektivisera lokalerna.

2027 och framåt

- *Bevakning av utvecklingen gällande elevantal åk 7-9, skapa förutsättningar för god planering för kapacitetsutökning som kommer i rätt tid*

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

- Moduler ska i största mån undvikas men kan komma att behöva tillföras.
- Utan anpassningar kan inte lokalerna nyttjas på bästa sätt.
- Elever får i lägre utsträckning sitt förstahandsval i skolvalet. Innebär också bland annat kostnader för skolskjuts.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

UTKAST

Munkegärdeskolan

Bruksarea: 7276 m2 inkl. idrott

Elevprognos & lokaleffektivitet

Hösttermin	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Elever	426	433	428	411	411	405
Årskurser	3	3	3	3	3	3
Paralleller	6	6	6	6	6	6
Klasser	17	17	17	17	17	17
Klasstorlek	25	25	25	24	24	24
m ² /elev	17	17	17	18	18	18

Kapacitet per lokalfunktion

Lokalfunktion	Antal				Byggnadsstatus (sämsta)		
					Funktion	Betyg	Åtg. inom år
Klassrum	18				Ventilation	3	10
Grupprum	4				Värme	3	10
Bild	1				Sanitet	3	10
Hemkunskap	1				El	2	5
Idrott	2				Stomme	3	10
Musik	1				Fasad	3	10
NO	1				Tak	2	5
Trä/metall	1				Invändigt	2	5
Textil	1				Brandskydd	4	-

Lokalfunktion	Mängd	Elevkapacitet			Totalt	Betyg	Åtg. Inom år
Matsal max pers.	125	500			Byggnad	25	5
Kök max port.	Mottagningskök						
Elevtoaletter	22	330					

Styrkor

Kök kan vid behov potentiellt utökas till intilliggande yta. Potential för varierad utemiljö sett till de ytor som finns på fastighetsmarken.

Svagheter

Flera potentiella lärmiljöer används som förråd eller korridor. Antal toaletter för lågt för att hantera kommande elevantal. Lokaleffektiviteten blir som följd dålig; skolan kan hantera onödigt få elever per kvadratmeter. Utemiljön är ett utvecklingsområde.

Möjligheter

Pågående ombyggnation innebär att fem toaletter tillförs skolan och byggnaden kvalitetssäkras för att kunna ta emot cirka 450 elever. Pågående arbete med att förbättra utemiljön innebär att två atriumgårdar rustas upp. Utöver atriumgårdarna finns möjlighet att utnyttja andra utemiljöer till exempel idrottsområdet (utanför skolans fastighet).

Hot

Byggnadens status är på sina håll osäker och behöver hanteras av Fastighetsenheter i god tid.

UTKAST

Thorildskolan		Bruksarea: 9135 m ² exkl. idrott					
	Elevprognos & lokaleffektivitet						
	Hösttermin	2022	2023	2024	2025	2026	2027
	Elever	492	506	530	544	539	532
	Årskurser	3	3	3	3	3	3
	Paralleller	6	6	6	6	6	6
	Klasser	18	18	18	19	19	20
	Klasstorlek	27	28	29	29	28	27
	m ² /elev	19	18	17	17	17	17
Kapacitet per lokalfunktion				Byggnadsstatus (sämsta)			
Lokalfunktion	Antal			Funktion	Betyg	Åtg. inom år	
Klassrum	18			Ventilation	4		
Grupprum	24			Värme	4		
Bild	1			Sanitet	4		
Hemkunskap	2			El	4		
Idrott	2			Stomme	4		
Musik	1			Fasad	4		
NO	3			Tak	4		
Trä/metall	1			Invändigt	4		
Textil	1			Brandskydd	4		
Lokalfunktion	Mängd	Elevkapacitet		Totalt	Betyg	Åtg. Inom år	
Matsal max pers.	150	750		Byggnad	36	-	
Kök max port.	5500	470	Levererar till 30 enheter				
Elevtoaletter	40	600					
Styrkor				Svagheter			
<p>Kök med mycket hög kapacitet sett till antal portioner. Mycket bruksarea per elev. Stora torgytor som används som hängytor för eleverna.</p>				<p>Ineffektiv användning av lokalytor idag.</p>			
Möjligheter				Hot			
<p>Många grupprum i förhållande till antal klassrum. Några av grupprummen och vissa ytor som idag inte användas i stor utsträckning skulle kunna användas mer effektivt. Förutsättningar finns för att utöka antalet klassrum genom förhållandevis små lokalanpassningar.</p>							

UTKAST

Ytterbyskolan		Bruksarea:	8654 m2	exkl. idrott					
	Elevprognos & lokaleffektivitet								
	Hösttermin	2022	2023	2024	2025	2026	2027		
	Elever	654	678	680	669	670	673		
	Årskurser	3	3	3	3	3	3		
	Paralleller	8,0	8,0	8,0	8	8	8		
	Klasser	24	24	24	24	24	24		
	Klasstorlek	27	28	28	28	28	28		
	m ² /elev	13	13	13	13	13	13		
Kapacitet per lokalfunktion			Utfall			Byggnadsstatus (sämsta)			
Lokalfunktion	Antal				Funktion	Betyg	Åtg. inom år		
Klassrum	24				Ventilation	2	5		
Grupprum	15				Värme	2	5		
Bild	1				Sanitet	2	5		
Hemkunskap	2				El	2	5		
Idrott	2				Stomme	1	2		
Musik	2				Fasad	1	2		
NO	5				Tak	1	2		
Trä/metall	1				Invändigt	1	2		
Textil	1				Brandskydd	2	5		
Lokalfunktion	Mängd	Elevkapacitet			Totalt	Betyg	Åtg. Inom år		
Matsal max pers.	150	600			Byggnad	14	2		
Kök max port. Totalt	1000	940	Leverar till Kastellegårdsskolan, Kastellegården, Ugglan, Björkås, Klockarebolets förskola						
Elevtoaletter	30	450							
Styrkor			Svagheter						
Gott om bruksarea per elev, bra kökskapacitet, men slitet. Gott om klassrum på totalen om byggnadsstatus åtgärdas. Centralt placerad skola med närhet till goda kommunikationer.			Byggnadsstatus. Stora korridorer som kan anpassas för att bli modernare lärmiljöer. För få elevtoaletter. Matsalen är stor men flödet vid servetringsdisk behöver arbetas om via lokalanpassning för att fler elever ska kunna hämta, äta mat och lämna disk bättre.						
Möjligheter			Hot						
Ombyggnationen på skolan skapar möjligheter att ta emot fler elever. Ytskiftet på skolan uppdateras, ny matsal och kök. Bygga på ett plan där skolan idag bara har ett plan. På sikt finns möjlighet att utnyttja den nya Hallarenan på Yttern.			Serviceorten Ytterby växer och skolan är den enda för högstadiel elever på platsen. Fler toaletter och bättre planerad matsal kommer att krävas om de elever som ansöker ska kunna beviljas plats framöver. Omfattande renovering påverkar personal och elever.						

UTKAST

Grundsärskola

Grundsärskolan (byter namn till anpassad grundskola från och med 2 juli 2023) är ett alternativ till grundskolan för elever som inte bedöms kunna nå upp till grundskolans kunskapskrav därför att de har en intellektuell funktionsnedsättning. Utbildningen ska anpassas efter varje elevs förutsättningar och består av 9 årskurser. Verksamheten för årskurs 7-9 bedrivs idag på Thorildskolan. Grundsärskolan omfattar utbildning i ämnen, inom ämnesområden, eller en kombination av dessa.

Utbildningen kan också omfatta ämnen enligt grundskolans kursplaner. Utbildningen ska bland annat ge kunskaper och värden, bidra till personlig utveckling, social gemenskap och ge en god grund för ett aktivt deltagande i samhället.

Tidigare indelades grundsärskolan i två separata undervisningsformer, grundsärskolan och träningskolan. De hade två olika läroplaner. En förändring i nationella styrdokument ger eleverna en större möjlighet att undervisas utifrån de två kursplanerna parallellt. Förändringen i läroplanen och kravet på lokaler gör att det finns såväl lokalmässiga som pedagogiska fördelar av en samlad grundsärskola. Fram till och med vt-2022 har träningskolan 1-6 haft sin verksamhet på Kullens skola och grundsärskolan haft sin verksamhet på Sandbackaskolan. Utskottet för bildning och lärande beslutade den 16 februari 2022 att grundsärskolan skulle organiseras som en sammanhållen skolenhet för årskurs 1-6. Beslutet innebär att träningskolan från och med ht-2022 flyttar till Sandbackaskolan. Eftersom verksamheten ställer stora krav på utrymme och lokaler samlas verksamheten i moduler. Elevutvecklingen inom grundsärskola varierar över tid och kan vara något svårbedömd. Grundsärskolan är uppdelad i klasser med färre elever än fördelningen inom grundskolan.

En inriktning som sektorn arbetar efter är att elever i möjligast mån ska gå på sin "hemskola" och vid behov läsa individintegrerat enligt grundsärskolans kursplan.

Befintliga grundsärskoleverksamheter:

- Sandbackaskolan (åk 1–6) inklusive träningskolan från och med ht-2022.
- Thorildskolan (åk 7–9) grundsärskola samt inriktning mot träningskolan, cirka 10 elever per årskurs.
- Flera elever (åk 1–6) finns integrerade i grundskolan.

2022–2026

- Flytt av träningskolan f-6 på Kullens skola till Sandbackaskolan för en samlad grundsärskola.

2027 och framåt

- Om ny grundskola F-6 byggs i tätorten Kungälv ska det övervägas om lokaler för grundsärskola bör ingå.

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

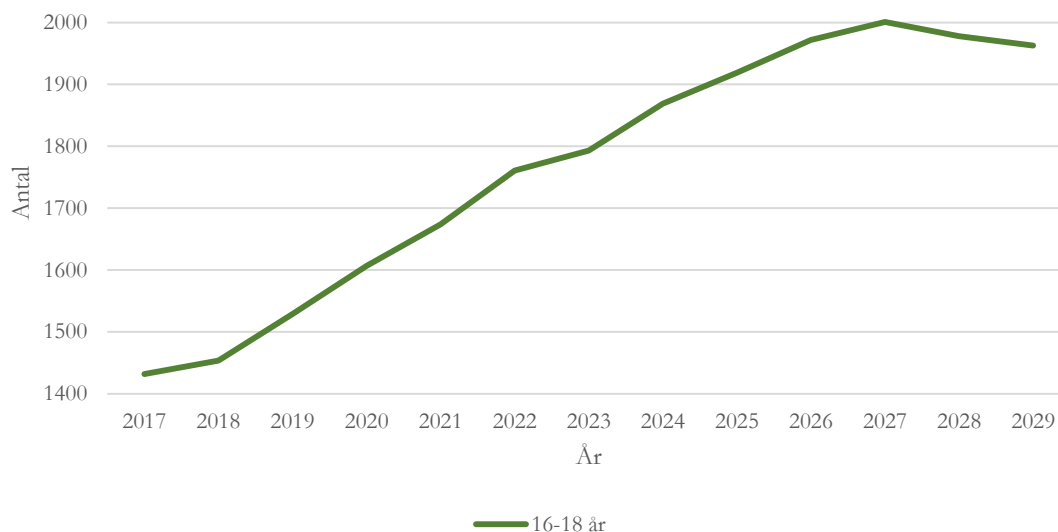
- Kostsamma och kortsiktiga lokalanpassningar eller inhyrda moduler.

UTKAST

Gymnasium

16-18-åringar 2017-2020, prognos 2021-2029

Elevunderlaget för gymnasieskolan utgörs i huvudsak av ungdomar från Kungälv kommun och kringliggande kommuner, bland annat Ale, Lilla Edet, Göteborg och Stenungsund. Elever på gymnasiet kan söka nationella program och gruppbaseade introduktionsprogram i och utanför Göteborgsregionen (GR), vilket gör det svårare att göra en prognos över antalet elever på Mimers hus gymnasium framöver. Av befolkningsprognosen framgår att antalet 16-18-åringar förväntas öka till från 1761 till 2000 ungdomar fram till 2027. Det totala elevantalet i mars 2022 på Mimers Hus gymnasium är 1553 elever, varav cirka två tredjedelar kommer från Kungälv kommun. Eleverna från andra kommuner kommer främst från Ale kommun och Göteborgs stad, men även från till exempel Lilla Edets kommun och Stenungsunds kommun.

För att kunna utnyttja lokalerna mer effektivt på Mimers Hus gymnasium har arbete med att förbereda inför en ombyggnation som kommer att resultera i sex studieytor med plats för 33 elever per studieyta, gruppum och personalrum startat. Arbetet är uppdelat i två etapper och förväntas pågå under 2023 och 2024. Utöver ombyggnationen på Mimers Hus gymnasium pågår arbete med att inrätta skalskydd på Mimers hus gymnasium. Arbetet innebär att gymnasiet och den allmänna delen i byggnaden skiljs av.

Mimers Hus har enligt äldre bedömning kapacitet för cirka 1 600 elevplatser. Teoretiskt sett till potentiell lokalarea skulle Mimers hus med stöd av lokalanpassningar och ombyggnation möjligen kunna ta emot cirka 2 000 elever. När det gäller elever för några av yrkesprogrammen, till exempel bygg-, el-, industriteknik- och fordonsprogrammen är potentialen för expansion begränsad på grund av verksamheternas speciella lokalutformningskrav. Lokalerna vid Rollsbo används för Transport samt Bygg- och Anläggningsprogrammet.

- Fordonsprogrammets årskurs 1 och introduktionsprogrammets yrkesinriktning finns i inhyrda lokaler i kvarteret Garvaren. Enligt detaljplanen för området är marken avsedd för bostäder. På sikt behöver gymnasiet flytta ut från dessa lokaler.

Gymnasielokaler

- Mimers Hus i centrala Kungälv.
- Trio G, kvarteret Garvaren
- Mimers, Rollsbo industriområde

UTKAST

I samma byggnad som Mimers Hus gymnasium finns även Stadsbibliotek, teater, konsthall och kulturskola.

Följande utbildningar erbjuds på Mimers Hus gymnasium:

- Barn- och fritidsprogrammet
- Bygg- och anläggningsprogrammet
- Ekonomiprogrammet
- El- och energiprogrammet
- Estetiska programmet
- Fordons- och transportprogrammet
- Handels- och administrationsprogrammet
- Industritekniska programmet
- Introduktionsprogrammet
- Naturvetenskapsprogrammet
- Samhällsvetenskapsprogrammet
- Restaurang-och livsmedelsprogrammet (upphör från och med vt-2022)
- Teknikprogrammet
- Vård- och Omsorgsprogrammet

Möjligheten att kombinera en elitidrottsatsning med en gymnasieutbildning genom NIU (Nationell idrottsutbildning) i bandy, handboll och rodd finns på alla program utom bygg-och anläggningsprogrammet samt introduktionsprogram.

Av Kommunfullmäktiges beslut (KS2016/1043) framgår att:

- Mimers Hus gymnasium ska vara en av de mest attraktiva gymnasieskolorna i Göteborgsregionen med både beredd och spets. Målet är att alla elever ska genomföra sin studiegång.
- Antalet platser på de olika programmen ska i första hand anpassas efter söktryck och elevernas förstahandsval. Befolkningsprognoser och trender hos elevgruppen ska ligga till grund för långsiktig planering och strategiska beslut. Hänsyn bör tas till arbetsmarknadens behov, men kräver särskilda politiska ställningstaganden.
- Inom ramen för de förutsättningar som finns i form av lokaler och organisation ska ett brett programutbud erbjudas. Antalet platser ska erbjudas i underkant av söktrycket för effektivt användande av resurser.

2023–2026

- Utvidgning av matsal genom lokalanpassning av den yta som restaurang-och livsmedelsprogrammet haft till restaurang.
- Hantera investeringsbehov kopplat till volymökning inom Fordonsprogrammet. Lokalerna vid Rollsbo är externt inhyrda och kräver samarbete med fastighetsägare för genomförande av investeringar, som normalt belastas med hyreskonsekvens. Möjligheten till andra lokaler i samma område utreds.
- Lokalanpassning av två studiehallar för ett bättre lokalnyttjande. Cirka tre klassrum i två våningsplan per studiehall, grupprum och personalrum.
- Integrering Arena Kungälv med idrottsutbildningarna på Mimers hus gymnasium.

2027 och framåt

- Lokalanpassning av två studiehallar för ett bättre lokalnyttjande. Cirka tre klassrum i två våningsplan per studiehall, grupprum och personalrum.
- Eventuell lokalanpassning av restaurang-och livsmedelslokaler, beroende på hur stor del av lokalerna som tas
- Eventuell evakuering Trio-G på grund av exploatering i Mimersstaden tidigast 2028–2030.
- Eventuell utökning av inhyrda lokaler i Rollsbo och lokalanpassning av restaurang-och livsmedelsprogrammets tidigare lokaler för att på sikt klara av en evakuering av el-och energiprogrammet årskurs 1 från Trio-G.

UTKAST

- Beroende på hur söktrycket ser ut till Mimers Hus gymnasium finns möjlighet att använda lokaler till vuxenutbildningen.

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

- När ett nytt bostadsområde ska utvecklas i Mimersstaden måste Trio-G flytta ut ur lokalerna i Garvaren. Om inte anpassningar gjorts i tillräcklig grad på Mimers hus måste verksamheten förläggas i andra inhyrda lokaler, möjligen längre ifrån gymnasiet, alternativt begränsas eller avvecklas.
- Utan lokalanpassningar kan inte ett effektivt lokalnyttjande uppnås.

Gymnasiesärskola

Gymnasiesärskolan (byter namn till anpassad gymnasieskola 2 juli 2023) är lokaliserad på Trekungagymnasiet i anslutning till Mimers Hus gymnasium och har idag plats för cirka 100 elever. År 2022 går cirka 80 elever på skolan och ytterligare tre elever är inskrivna i gymnasiesärskolan, men får undervisas på Mimers hus gymnasium. Cirka 30 procent av eleverna kommer från Kungälv kommun och 70 procent från andra kommuner inom Göteborgsregionen.

Gymnasiesärskolan består av:

- Fem nationella program som pågår under fyra år.
- Individuella program som pågår under fyra år. Programmet är till för de elever som behöver läsa ämnesområden i stället för kurser.

Följande utbildningar erbjuds på Trekungagymnasiet:

- Estetiskt
- Fastighet, anläggning och byggnation
- Hotell, restaurang, bageri
- Hälsa, vård och omsorg
- Samhälle, natur och språk
- Individuella programmet

2023–2026

- Verksamheten har identifierat utvecklingsområden gällande utomhusmiljön. Bevakas.

2027 och framåt

- Verksamheten har inte identifierat några behov.

Vuxenutbildning

Sektorn räknar med att volymen inom den kommunala vuxenutbildningen och SFI ökar under perioden 2021–2022, bland annat beroende på nya och kommande reformer, till exempel utbildningsplikt för nyanlända. Detta kan ändras beroende på det allmänna konjunkturläget i samhället och ambitionsnivå med verksamheten. Antal studerande under året varierar.

Den samlade migrationsprognosen kommande år är osäker. En trend är att färre en-personhushåll och fler familjer med barn vilket innebär en lägre andel vuxna. Sammantaget återstår en potentiell ökning av antalet personer med behov av SFI-undervisning.

Vuxenutbildningen består av tre skolformer; kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna och utbildning i svenska för invandrare (SFI). Utgångspunkten för vuxenutbildningen ska vara elevens behov och förutsättningar.

I Kungälv bedrivs utbildningen i inhyrda lokaler med adress Borgarparken 28, mitt emot Mimers Hus. Undervisning sker även i lokaler inne i Mimers hus (samläsning med yrkesprogram). SFI har huserat i två klassrum i C-huset från och till. Utbildning sker kontinuerligt under hela året. Rektors bedömning är att lokalerna används effektivt för sitt syfte. En översikt och planering för löpande samarbete med gymnasiets lokaler pågår.

UTKAST

Följande utbildningsprogram erbjuds:

- Distansutbildning
- Eftergymnasial utbildning
- Grundläggande utbildning
- Gymnasiekurser
- Lärlingsutbildning
- Läs-och skrivforum
- SFI, svenska för invandrare
- Särskild utbildning för vuxna (SÄRVUX). Bedrivs i Trekungagymnasiet.
- Yrkesutbildningar

2022–2025

- Verksamheten bedrivs i inhyrda lokaler, varför samarbete och dialog med hyresvärd kring behov sker löpande.

2026 och framåt

- Verksamheten har inte kunnat identifiera behov så långt fram då det bland annat är beroende av hur behoven av SFI kommer att se ut.
- Samlokalisering gymnasiet

Kultur

Inom kulturverksamheten samordnas kulturskola, allmän kulturverksamhet, bibliotek och teater. Flera projekt inom kommunen, och i samarbete med externa parter, samordnas och projektleds genom allmänskulturen.

Exempel på programverksamheter:

- Konserter
- Bio
- Föreläsningar
- Teaterföreställningar
- Konstutställningar, skapande aktiviteter
- Offentlig konst och kulturarvsfrågor

Kulturskolan

Kulturskolans uppdrag är att erbjuda barn och ungdomar undervisning i instrument, ensemble, sång, dans, slöjd, bild, musikal, teater och kör. Kulturskolan har även ett uppdrag att synas och höras i kommunens alla delar. Det finns även en öppen verksamhet som bland annat består av drop-in-Skaparateljé och kulturfritidsgården KultLab samt lovverksamhet. Verksamhetens utvecklingsarbete fokuserar på samarbete med andra kulturverksamheter, skola och föreningsliv samt en utveckling av kursutbudet. Målsättningen är att nå ut till alla barn i kommunen och att kunna möta alla barn utifrån deras behov och förutsättningar.

Bibliotek

Kungälv bibliotek vänder sig till kommunens medborgare, tillgängligt för alla oavsett ålder, kön, etnicitet och personliga förutsättningar. Biblioteket ägnar enligt Bibliotekslagen särskild uppmärksamhet åt barn, funktionsnedsatta samt mot användare med annan språkbakgrund än svensk. Uppdraget är att bland annat främja intresse för läsning och litteratur, information, upplysning och bildning samt kulturell verksamhet i övrigt enligt Bibliotekslagen. Det görs genom att tillhandahålla böcker, e-böcker, ljudböcker, tidskrifter, databaser, internet, film, utställningar och kulturarrangemang. Biblioteket ger service, hjälp och undervisning i informationssökning i bibliotekets utbud och databaser. Folkbiblioteken ska också verka för att databaserad information görs tillgänglig för alla medborgare. Fem av kommunens bibliotek fungerar även som "skolbibliotek".

UTKAST

Meröppna bibliotek

Kommunen har i nuläget fyra bibliotek som är öppna 6–22 alla dagar i veckan året om för allmänheten. Entré sker med hjälp av en s.k. chippad "tag", är gratis och kan ansökas om för alla med bibliotekskort över 18 år. Planer finns att utöka antalet meröppna bibliotek bland befintliga bibliotek nedan. Meröppet innebär också att användare av tjänsten får tillgång till biblioteket under tider då det inte normalt är bemannat. Först ut blev Kärna bibliotek som byggdes om under 2015. Under slutet av 2017 och början av 2018 blev även Kode och Diseröd meröppna bibliotek. Under 2021 blev även Marstrands bibliotek meröppet.

Befintliga bibliotek

- Huvudbiblioteket i Mimers hus är även gymnasiebibliotek och bibliotek för vuxenutbildningen
- Filialbibliotek Kode (meröppet)
- Filialbibliotek/skolbibliotek Diseröd (meröppet)
- Filialbibliotek/skolbibliotek Kärna (meröppet)
- Filialbibliotek/skolbibliotek Marstrand (meröppet klart enligt plan hösten 2021)
- Filialbibliotek/skolbibliotek Ytterby

2023–2026

- Meröppet Bibliotek färdigställs i Marstrand till hösten 2021.
- Ytterby bibliotek blir en del av ombyggnationen av Ytterbyskolan som planeras vara färdig cirka 2024/2025.
  - Tillgänglighet, ljusinsläpp och välkomnande atmosfär är svår att uppnå i nuläget. Lokalen är i ett skyddsrum med lågt i tak, begränsad insyn och ljusinsläpp.
- Längre fram finns önskemål om att anpassa huvudbiblioteket till ett meröppet.
  - Utmaningar kring avgränsningar mot övrig kultur- och gymnasieverksamhet.
- När ny skola byggs i Kode bör möjligheten till integrerat, meröppet folk- och skolbibliotek i byggnaden övervägas.
- Utveckling kulturlokaler med kringliggande miljöer inklusive barnteater.

2027 och framåt

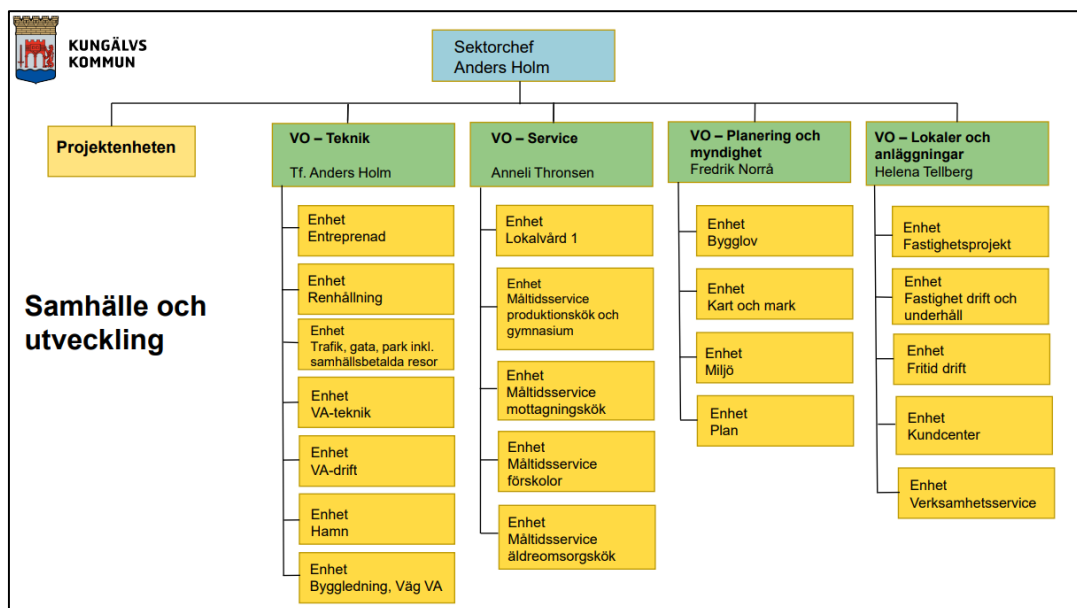
- Verksamheten ämnar vara en del av planerade nya "hallarenan".

Kompetenscentrum

Sedan 2021 har sektor Bildning och lärande ett nytt verksamhetsområde, Kompetenscentrum. Utgångspunkten är att samla förvaltningens samlade insatser kring arbete, sysselsättning och integration. Fram tills 2021 delade Sektor bildning och lärande och Trygghet och stöd på uppgiften. Under 2022 pågår arbete med att samlokalisera delar av enheten till centralt belägna lokaler. På sikt behöver hela enheten, inklusive vuxenutbildningen samlokaliseras till centralt belägna lokaler.

SEKTOR SAMHÄLLE OCH UTVECKLING

Sektorn är organiserad i fyra verksamhetsområden och en projektenhet.

Verksamheter i Stadshuset

Byggledning Infra (Väg/VA), VA Teknik, Trafik Gata Park (TGP), Renhållning, Bygglov, Kart och Mark, Miljöenheten, Planenheten, Fastighetsprojekt, Verksamhetsservice samt Kundtjänst utgår samtliga från Stadshuset och har inga ytterligare lokalbehov.

Planering 2023-2026

- Inga identifierade lokalbehov finns.

Verksamheter med lokaler i övriga delar av kommunen

VA drift och Entreprenad

VA drift och Entreprenad är idag lokaliserade på Filaregatan 15 i Ångegårde/Skälebräcke verksamhetsområde. Anläggningen är i stort behov av anpassning och utveckling till följd av brister när det gäller miljö och arbetsmiljö.

För att få ett effektivt nyttjande av lokalerna så föreslås kommunens verksamhet för Fastighet Drift och underhåll samlokaliseras med VA drift och Entreprenad. Bedömningen är att det finns stora samordningsvinster i en sådan samlokalisering. Detta samtidigt som man säkrar Fastighet Drift och underhålls lokalisering över tid då man idag är placerade vid Herr Arnes Gata, en fastighet som på längre sikt planeras rivas i samband med framtida

UTKAST

exploatering i Mimersstaden. Dessa lokaler är också i stort behov av anpassning då de inte uppfyller kraven för verksamheten. För att säkerställa att verksamheterna uppfyller gällande krav och regler så behöver nya lösningar tas fram. Bedömningen är att lokalerna vid en anpassning/utveckling skulle kunna bli välfungerande för den aktuella verksamheten, både fastighetsmässigt och geografiskt. Ett annat alternativ är att omlokalisera verksamheten till andra ändamålsenliga lokaler. Andra lokaliseringar för Drifthus undersöks inför revidering av kommande lokalförslöjningsplan 2024-2027.

Marstrand hamn

Hamnverksamheten underhåller och administrerar färjor, gästhamnar och fasta båtplatser i Marstrand samt hamnen på Fästningsholmen i Kungälv. Verksamheten ansvarar för samlastning mellan Koön och Marstrandsön. Under sommarhalvåret fördubblas personalen till följd av antalet besökare i Marstrand. Verksamheten har hamnkontoret i inhyrd lokal på Hamngatan 33 i Marstrand. Hamnverksamheten har flera smålokaler för gästhamnsverksamhet (toaletter, duschar och tvättstuga för hamngäster, personalutrymmen, förråd) samt ett större förråd på Koön. Verksamheten har inte aviserat några förändrade lokalbehov.

Lokalvård

Arbetar med inomhusmiljön i kommunens lokaler. Lokalvårdsavtal med kommunens verksamheter finns på ca 177 435 m², det är verksamheterna som reglerar vilken städnivå som ska tillämpas i lokalerna. Lokalvårdens administration har sina lokaler i Stadshuset. Det är viktigt att lokalvårdens anpassningar samplaneras med Bildning – och lärandes och Trygghet och stöds verksamhetsförändringar. Även vid nybyggnation och planering av ytskikt behöver lokalvårdens kompetens tillvaratas.

Måltidsservice

Inom måltidsverksamheten produceras och distribueras måltider till kärnverksamheternas brukare/elever/barn. Måltidsservice ansvarar för hela processen från planering till servering. Kunden erbjuds likvärdiga måltider beroende på åldersgrupp. En vanlig dag produceras ca 8 400 lunchportioner och 1 000 portioner specialkost. Måltidsservice har 8 tillagningskök och 46 mottagningskök. Måltidsservice administration har sina lokaler i Stadshuset.

Tillväxten i kommunen ökar vilket innebär fler elever i våra förskolor och skolor. Det ökande elevantalet inom förskola, skola och skolbarnomsorg innebär att samtliga antal serverade måltider (frukost, lunch och mellanmål) ökar i volym. Med ökat antal elever som intar fler måltider på plats i förskola och skola, räcker inte nuvarande lokaler, sittplatser, serveringsvagnar, kyl & frys, förråd, sophantering, samt övrig fast köksutrustning. Den ökande belastningen innebär att ventilationen i vissa kök blir bristfällig.

Miljöenheten har i sin myndighetsutövning tilldelat några verksamheter påpekanden inom dessa områden. Fastighet utför åtgärder i köken utifrån ålägganden från Miljöenheten. Måltidsservice har genom olika insatser försökt att anpassa sin verksamhet för nå en bättre balans. Exempel på insatser är fler leveranstillfällen från leverantörer och ändrad leverans från kyld till varm mat i några mottagningskök. Det är inte alltid som dessa anpassningar inte är tillräckliga för att möta upp förskola och skolas ökande volymer.

Sammanfattningsvis så ökar belastningen i de flesta befintliga kök och matsalar i samtliga geografiska områden. Måltidsservice har nu kommit till en brytpunkt där verksamheten har svårigheter att utföra beställda tjänster. Detta är särskilt ett problem i kommunens ytterområden, Kode, Tunge och Diseröd. Det är viktig att anpassningar inom måltidsverksamhet följer Bildning – och lärandes och Trygghet - och Stöds verksamhetsförändringar. Vid nybyggnation och ombyggnation behöver Måltidsservice vara med i planeringen för att kunna dimensionera och välja typ av kökslösning mm.

2023–2026

- Lokalanpassningar enligt myndighetskrav och/eller för att hantera volymökningar eller förändrat arbetssätt.

UTKAST

- Diseröds skolan nytt kök och matsal ingår tillbyggnad av Diseröds skolan klar 2025
- Påbörja byggnation Kärna ny matsal och kök under perioden
- Nordtags förskola, nybyggnation klar sommar 2022, tillagningskök
- Nya skollokaler för åk 3-6 i Kode- detaljplan påbörjad
- Tjuvkil förskola, nybyggnation klar 2023
- Nytt kök Solhaga äldreboende klar 2023
- Nytt äldreboende i Änggårde Kungälv klar 2025
- Ombyggnation/renovering av Ytterbyskolan i etapper ink kök klar 2025
- Ny förskola Fridhem Kungälv klar 2023.

2027 och framåt

- Nya förskolor Kungälv och Ytterby i enlighet med övergripande tidplanen
- Tillbyggnad/ombyggnad Ulvegärde förskola ink kök
- Koön, flexibel förskola/skola
- Sandbackaskolans fortsatta utveckling

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

Om inte Måltidsservice behov av kök, matsalar samt förvaringsutrymmen tillgodoses kan detta påverka matupplevelsen för gästerna, antal sittningar och lunchtider för elever/förskolebarn. Bristerna i köken påverkar arbetsmiljön för Måltidsservice anställda. Medarbetarna inom Måltidsservice är en utsatt yrkesgrupp som utför ett tungt arbete med lyft och förflyttningar i köksmiljö. De tillkommande faktorerna såsom hårt belastade kök, undermålig ventilation samt matsalar med för lite kapacitet, innebär en än tyngre arbetsbelastning. Det kan leda till problem med kompetensförsörjning och ökade sjuktal.

Fastighet drift och underhåll

Kommunens totala förvaltningsyta inklusive inhyrda lokaler var 253 166 m² 2021. Kungälv kommun förvaltar ca 200 objekt. Fastighetsdrift och underhåll utför tillsyn och skötsel, felavhjälpare underhåll och planerat underhåll i kommunens fastighetsbestånd. Enheten har även ansvar för de fastighetsanknutna investeringar och reinvesteringar som utförs i kommunens fastigheter. Verksamheten utgår idag från Herr Arnes gata. Lokalerna finns i en fastighet som ligger inom ett framtida exploateringsområde. På sikt ska omlokalisering ske till andra lokaler. Det finns goda samordningsvinster av att samlokalisera verksamheten tillsammans med övriga driftverksamheter inom VA och Entreprenad.

Fritid

Verksamheten driftar idrottsanläggningar som isrinkar, simbad, fotbollsplaner, idrottshallar, motionsslingor och havsbad.

Beräkningsgrunder för lokalbehov för idrott och rekreation

Behovet styrs inte enbart genom fasta beräkningsgrunder utan för att analysera lokalbehoven så finns ett antal parametrar som påverkar:

- Antal föreningar som bokningsbara tider i lokalerna skall fördelas mellan.
- Antal aktiva 7–20 åringar, d.v.s. föreningarnas verksamhet samt befolkningsprognos.
- Föreningslivets önskemål och politisk styrning

Kommunen växer och kraven och behoven på nuvarande fritidsanläggningar ökar samtidigt som behovet av nya anläggningar och mötesplatser också ökar. Fritidsområdet förändras över tid då nya fritidsvanor, idrotter och föreningar ständigt tillkommer. Vid jämförelse med andra kommuner så hämtas underlag från Kolada och presenteras som nyckeltal/10 000 invånare. Även behov av investeringar och reinvesteringar i befintliga fritidslokaler bedöms.

UTKAST

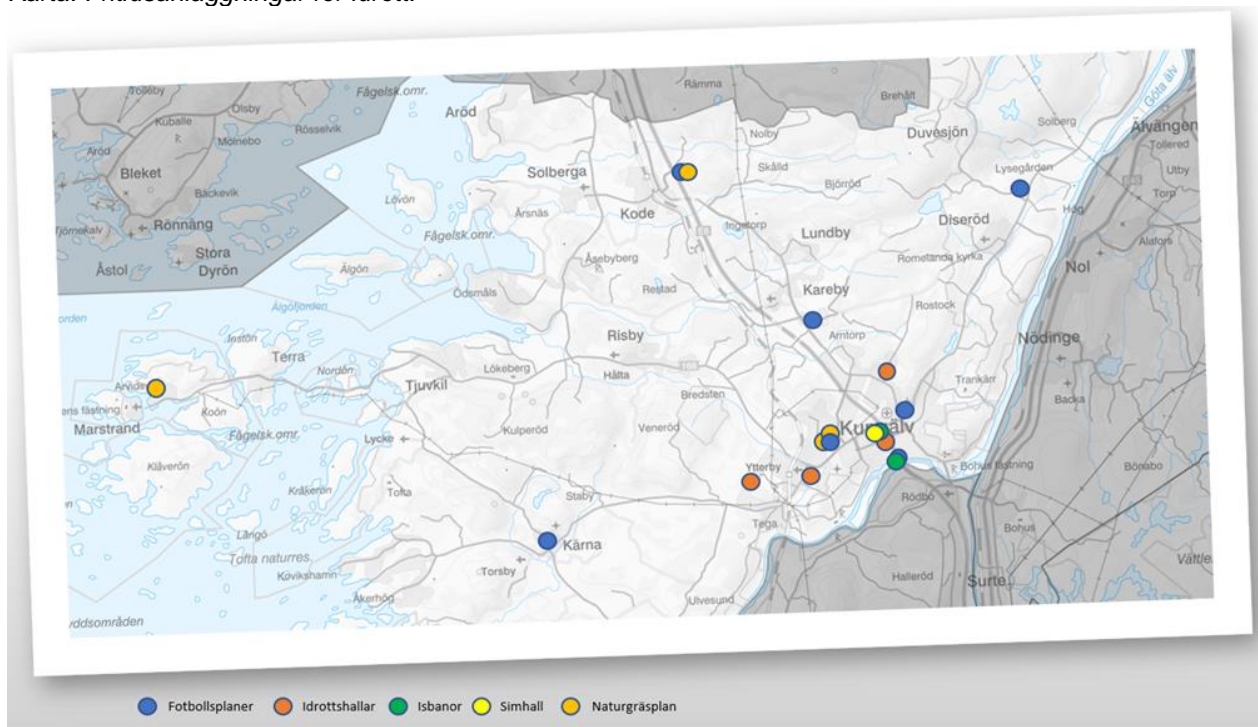
Idrottens verksamhet

Kungälv kommun, liksom de flesta kommuner, fördelar aktivitetsstöd till föreningar som uppfyller kommunens regler för Lokalt aktivitetsstöd (LOK-stöd). Nya riktlinjer för föreningsstöd beslutades 2020. I Kungälv kan föreningar söka detta bidrag för aktiva ungdomar som är mellan 7 och 20 år. På grund av den pandemin som drabbat landet så är idrottsföreningarnas genomförda aktiviteter färre under 2021 och 2022 än om man jämför med normalåret 2019.

Kommunägda idrottsanläggningar

Fritidsanläggningar är främst bopningsbara idrottsplatser och idrottshallar som nyttjas av kommunens idrottsföreningar. Nedan följer en beskrivning av hur idrottsanläggningarna används idag och hur behovet och planeringen ser ut i perioden och utblicken.

Karta: Fritidsanläggningar för idrott.

Som framgår av kartan ovan så finns, bortsett från fotbollsplaner, nästan alla anläggningar placerade i Kungälv och Ytterby och således inga i övriga serviceorter. En idrottshall som upphandlats och hyrts in är under uppförande i Kärna och står klar till höstterminen 2022. Den kommer då att kunna bokas av föreningarna på kvällar och helger. En liknande idrottslösning har handlats upp intill Diseröds skola, beräknat färdigställande höstterminen 2024.

Idrottshallar

Det finns sex fullstora idrottshallar (sju hallgolv) i kommunen, samtliga placerade i Kungälv centrum, Kungälv Norr och Ytterby. Kungälv's föreningar som utövar traditionell inomhusidrott, liksom handboll, innebandy, badminton mm har företräde i hallarna. Tiderna i hallarna fördelas enligt en fördelningsmodell baserad på föreningarnas storlek (antal aktiva mellan 7–20 år). Hösten 2022 tillkom ett fullstort hallgolv i Kärna och hösten 2024 planeras ett fullstort hallgolv i Diseröd.

Det är mycket stor efterfrågan på tider i hallarna och många föreningar upplever att de inte får tillräckligt med tider utan får i stället tacka nej till nya ungdomar som vill delta. Nedan grafer visar hur bokningsläget i hallarna varit under 2019. På grund av pandemin så har bokningsläget i hallarna varit betydligt mindre och utgör inte ett relevant värde gällande det normala behovet. Därför visas bokningsläget för ett "normalår", i detta fall 2019.

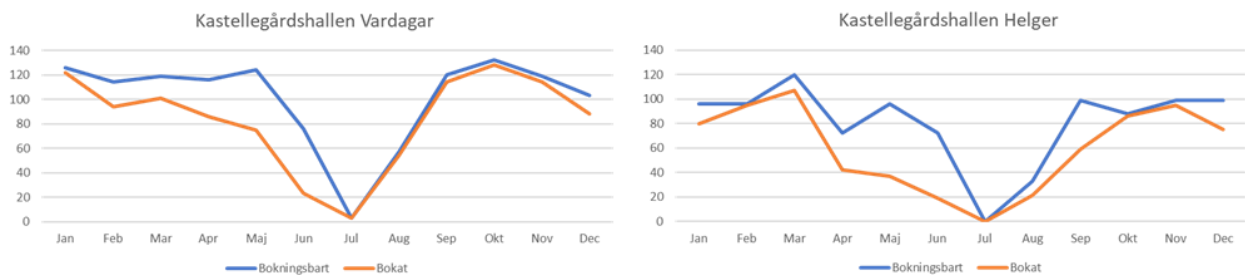
UTKAST

Munkegärdehallen

Hallen är främst bokningsbar för kommunens hallföreningar som har företräde. Obokade tider står dock till förfogande för övriga föreningar i kommunen. Under dagtid används hallen av Bildning och Lärande. Det råder ett mycket högt bokningsläge i hallen och under ordinarie säsong så är hallen i stort sett full. Finns inget utrymme till kapacitetsökning i hallen. Vissa åtgärder har gjorts för att underlätta användandet, bland annat en ridåvägg och nytt hallgolv. När arenan vid Yttern byggs kommer viss avlastning att ske på Munkegärdehallen. Det kan lämna utrymme för föreningar som tex friidrotten att kunna utveckla sin verksamhet. Genom lokalanpassningar eller en mindre tillbyggnad skulle ytor för friidrottens inomhusgrenar kunna skapas. Idag finns löparbanorna och hopp på Kongevi. Kastgrenar utförs på Skälebräcke gräsplan. Viss inomhusträning sker på Mimershallen. För att frigöra gamla fotbollsplanen i Skälebräcke för exploatering för det nya äldreboendet som planeras där behöver kastgrenarna flyttas under 2023. Möjligheten att placera dessa på Klövervallen i närheten av Munkegärdehallen undersöks. I utredningen undersöks om möjlighet finns att även förlägga friidrottens hoppgrenar och löparbana till platsen vid Klövervallen. Då får friidrotten alla sina grenar på samma plats i Munkegärde.

Kastellegårdshallen

Hallen är främst bokningsbar för kommunens hallföreningar som har företräde. Obokade tider står dock till förfogande för övriga föreningar i kommunen. Under dagtid hyrs hallen av Bildning och Lärande. Det råder ett mycket högt bokningsläge i hallen och under ordinarie säsong så är hallen i stort sett fullbokad. Efter säsong, i april, maj och juni så finns det tider att boka. Finns inget utrymme till kapacitetsökning i hallen under veckodagar. Finns utrymme till mer aktivitet under helger. Om en hallarena uppförs på Yttern sker en viss avlastning på Kastellegårdshallen vilket kan ge möjlighet för föreningarna att erbjuda fler barn och unga att delta.

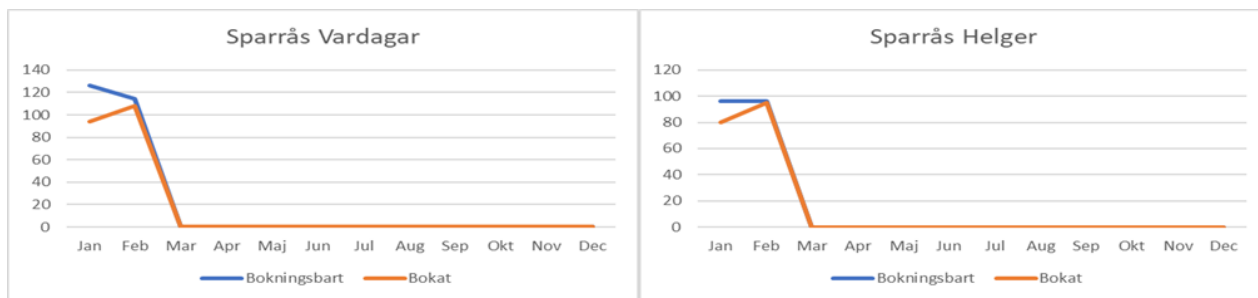
Sparråshallen

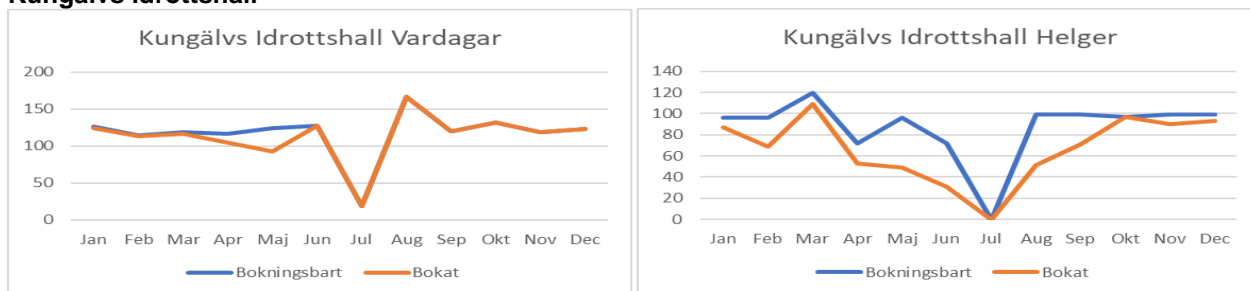
**KUNGÄLV
KOMMUN**

UTKAST

Hallen är främst bokningsbar för kommunens hallföreningar som har företräde. Obokade tider står dock till förfogande för övriga föreningar i kommunen. Under dagtid används hallen av Bildning och Lärande. Hallen har stängts flera gånger på grund av inträngning av vatten i golvet. En omfattande utredning och renovering gjordes vintern 2021/2022 och var klar under försommaren 2022 (därför ser belägningsgrader avvikande ut i tabellerna ovan). Bland annat innebär det att pumpar som sänker grundvattennivån installerats. Installation av reservkraft för pumparna samt vissa åtgärder av dagvattendiken i området kring hallen planeras också. Ett normalår har hallen hög nyttjandegrad och används av många föreningar.

Kungälv Idrottshall

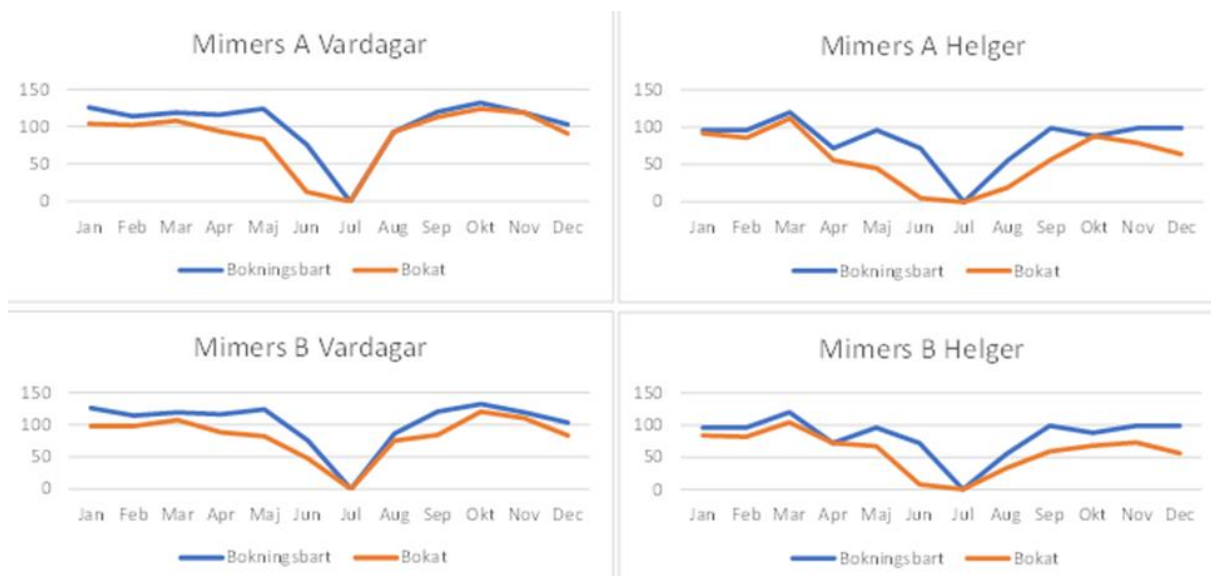
Under dagtid används hallen av Bildning och Lärande för idrottsundervisning (främst Thorildskolan). På kvällar, helger och lov är hallen främst bokningsbar för kommunens hallföreningar som har företräde. Då detta är den enda hallen (utanför Mimershallen A) som klister är tillåtet så nyttjas den till största delen av Kungälv Handbollsklubb. Klubben hyr kansli lokal i hallen. Kungälv boxningsklubb hyr lokaler i källaren för sin verksamhet. Hallen har ett extremt högt nyttjande. Under veckodagar så är den i stort sett fullbokad året om. Närheten till Oasen ishall gör att hallen under vissa tider på året även nyttjas av isföreningar för lägerverksamhet mm. Om en ny hallarena vid Yttern byggs kommer detta att avlasta Kungälv Idrottshall. Hallen är av äldre modell och i sämre skick. Speciellt omklädningsrummen kommer att vara i behov av en större åtgärd inom fem till sju år. Att det inte är ett fullstort sportgolv begränsar nyttjandet. Vid en framtida utveckling och exploatering av Oasenområdet behöver hänsyn tas till Thorildskolans behov av lokaler för idrottsundervisning. Skolan kan inte ha för lång väg till idrottshall eftersom det påverkar schemaläggning och förutsättningar för undervisning.

Mimershallen

**KUNGÄLV
KOMMUN**

UTKAST

Hallen är i dagsläget kommunens största med två fullstora sportgolv samt en löpargång med tillhörande hoppgröp för gymnastik. Mimers A har en läktare och hallen utgör tävlingshall för inomhusidrotten. Klistert är tillåtet i A-hallen. Under dagtid används hallen av Bildning och lärande och nyttjas som idrottshall främst för gymnasiet. Övriga tider är Mimershallen bokningsbar för kommunens hallföreningar som har företräde. Hallen har mycket högt nyttjande och veckodagar under säsong så är det fullbokat. Löpargången som nyttjas av gymnastiken och friidrotten har i teorin utrymme för mer bokningar. Brister i gångens utformning medför dock att den är svår för friidrotten att nyttja just som 60m-bana (direkt efter 60m kommer en vägg). Löpargången är också dåligt isolerad vilket gör den för kall, vilket innebär problem och skaderisker för gymnastikens utövare som springer barfota. Utöver skola och föreningsverksamhet så nyttjas Mimershallen som för arrangemang som till exempel Kungälvsmässan som genomförs var annat år.

Kärna idrottshall

Beläggningsciffror finns inte för 2021/2022 då hallen står klar till höstterminen 2022. Idrottshallen kommer att användas av Kärna skola och Kärna friskola på dagtid och av idrottsföreningarna på övrig tid. Idrottshallen är en fullstor träningshall inklusive omklädningsrum. Hallen bidrar till ytterligare ett hallgolv i kommunen.

Anläggningar med isytor

Oasen ishall

Ishallen i Oasen Is- och Simhall är en fullstor ishockeyrink med verksamhet för både hockey och konståkning. Både Ishockeyklubben och konståkningsklubben har sina kanslier i lokalerna. Då detta är den enda ishallen i kommunen så måste två ishockeyklubbar och en konståkningsklubb dela på tiderna i hallen. Detta innebär att hallen är i stort sett helt fullbokad nästan hela året bortsett från perioden maj-juni.

Under 2021 tränade totalt ca 550 barn och unga mellan 7–20 år konståkning eller ishockey. Det kan inte helt och hållet anses vara representativa för ett normalläge eftersom 2021 var ett pandemiår. Dessutom har hockeyn

UTKAST

hockeyskola och konståkningen har skridskoskola för barn som inte har fyllt 7 år, och dessa barn syns inte i LOK-stödsstatistiken. Två hockeyföreningar har seniorverksamhet och dessa finns heller inte med i kommunens statistik. Det är mycket stor efterfrågan på mer istider och föreningarna tvingas boka tider i andra kommuner till högre kostnader. I dagsläget lägger Kungälv Hockey ca 150 timmar för träningar i andra ishallar, främst Munkedal och Ale för att kunna få ihop sina träningstider. Det är inte bara kostsamt för föreningen utan även en säkerhetsrisk samt innebär långa transporter som är sämre för barnen och dåligt för miljön. Juniorlagen och konståkningen har träningstid så tidigt som 07:00 på helgerna. Föreningen Kungälv Ishockeyklubb är en av kommunens största föreningar och delar is med bland annat Ytterby Kungälv Konståkare som på grund av bristen på istid inte har möjlighet att behålla åkare. Vissa åkare lämnar föreningen för andra föreningar som erbjuder attraktivare träningstider. Föreningarna tvingas också tacka nej till ungdomar som vill utöva ishockey eller konståkning på grund av att man inte har plats för fler. Behovet av mer isyta är överhängande.

Oasen är som byggnad i sämre skick. Investeringar krävs i närtid för att hålla tillräcklig standard för att möta myndighetskrav. Detta gäller i synnerhet myndighetskrav kopplade till kemikaliehantering för kyla. Planering för åtgärder av bland annat kemikalieanläggningen på Oasen pågår. En utredning som genomförts på Oasen pekar på att behovet av åtgärder i byggnaden skulle bli mycket omfattande vid en eventuell reovering. Det handlar om att hantera problem med dåliga fläktsystem, fukt i simhallens tak och väggkonstruktion, vattenläckage genom golv till nästa våning, vattenreningsystem och sättningar i anslutningar. Det finns också en arbetsmiljöproblematik som behöver tas om hand i samband med övriga åtgärdsbehov.

När nya hallar uppförs på arenaområdet på Yttern kan en avveckling ske av Oasens byggnad. Då kommer i stället föreningar, skolor och allmänhet att erbjudas isytor i en ny ishall. I planeringsskedet för arenan har behov av en isrink för hockey/konståkning samt en tränings-is framförts.

Skarpe Nord

Skarpe Nord – används som bandybana utomhus vintertid. (Ett konstgräs har funnits på ytan sommartid men inför säsongen 2022 flyttades konstgräset till Munkegårde då bandybanan inte längre tål att gräset rullas ut på våren.) Bandybanan Skarpe Nord är en konstfrusen bandybana som ligger under Nordre Älvsbron. Under vinterhalvåret bedriver tre föreningar bandyverksamhet på anläggningen. Utöver detta så har allmänhetens åkning öppet vissa tider.

Gällande bandy bedriver kommunens föreningar i huvudsak sin verksamhet på Skarpe Nord. Kareby IS damlag har gått samman med Surtes damlag och har numera huvuddelen av sin verksamhet i Ale Arena i Bohus. Skarpe Nord är en arena som i jämförelse med andra anläggningar i södra Sverige brukar ha is i gång tidigt (månadsskiftet oktober-november). Detta räcker inte fullt ut för att möta behov då första seriematch ofta ligger tidigare och att tillgång is saknas under den viktiga försäsongen. Under säsongen ställer det varma klimatet till det. Detta innebär att bandyföreningarna tvingas söka kompletterande isytor i andra kommuner. Föreningarna efterfrågar vädersäkrad is under tak, för att kunna fortsätta sin verksamhet men även för att utveckla verksamheten.

Graf över bokningsläget på Skarpe Nord kan inte presenteras på grund av att man bokar hel och halvplan vilket ger missvisande utfall från bokningssystemet. Dock kan konstateras att det inte är brist på bokningsbara tider för bandyverksamhet. Problemet för föreningarna är dock att isen inte är tillgänglig när seriematcherna startar och rådande klimatläge gör det svårt att hålla en god kvalitet på isen.

När hallarena på Yttern byggs så kommer Skarpe Nord's bandyplan att ersättas av en bandyhall. I det läget kan Skarpe Nord avvecklas som is-anläggning. Under rådande klimat är det inte längre möjligt att erbjuda en bra is utomhus under hela bandysäsongen. Anläggningen har fungerat som en fotbollsplan på sommarhalvåret och kan fortsätta vara det när isen avvecklas. Det konstgräs som normalt sett rullas ut på våren och tas in på hösten kan då bli permanent. De byggnader som är i dåligt skick och som inte längre behövs när bandyn flyttar kan avvecklas. Det blir då en idrottsanläggning som fungerar väl för fotbollsverksamhet på konstgräs året runt. På anläggningen finns det som krävs för fotbollens verksamhet så som läktare, teknik, omklädning, förråd mm. Om bandyn avvecklas på Skarpe Nord undersöks möjligheten att befintlig kylanläggning konverteras till värme

UTKAST

och då fylla en viktig funktion vintertid. Skötsel och användning av konstgräset blir enklare och säsongen längre. Platsen Skarpe Nord skulle på sikt kunna ersätta Kongevi som den centrala fotbollsanläggningen med konstgräs om behov och önskemål finns att använda Kongevi för andra ändamål.

Simanläggningar

Oasen

Oasen används av Bildnings och lärande, idrottsföreningarna samt är öppen för allmänheten vissa tider. Anläggningen används även av utförare inom rehab och babysim. Det finns en 25-meters bassäng, en rehab-bassäng och en liten "plaskis" för småbarn. I lokalerna på Oasen finns även en del av Trygghet och Stöds hälsofrämjande verksamhet som riktar sig till äldre. Verksamheten erbjuder anhörigstöd och kultur/fritidsverksamhet. Oasen som byggnad är eftersatt underhållsmässigt. Betydande investeringar krävs i närtid för att hålla tillräcklig standard för att möta myndighetskrav. Tillgången till bassäng i Kungälv kommun är lägre än riksgenomsnittet. När hallarena på Yttern byggs kommer detta att kunna ersätta Oasens simhall. Uppdraget i arenan är en 50-metersbana vilket kommer att öka kapaciteten för skolor, föreningar och allmänhet. Även en rehab/undervisningsbassäng och en mindre "plaskis" likt idag planeras. Den hälsofrämjande verksamheten som

I samband med uppdraget med hallarenan görs parallellt ett arbete med att upprätthålla funktionen hos is-och simanläggningen Oasen. Byggnaden har ett stort underhållsbehov och ett antal åtgärder görs för att uppfylla gällande miljökrav, arbetsmiljökrav samt säkerhet för besökare och personal. Målsättningen är att i första hand endast vidta de åtgärder som krävs för att kunna hålla anläggningen öppen och därmed minimera kostnaden för investeringar. Förvaltningen arbetar för att begränsa insatserna i anläggningen till det mest nödvändiga. Här måste betonas att åtgärderna i Oasen endast är av kortsiktig karaktär. Anläggningen har omfattande underhållsbehov och saknar idag kapacitet för det behov av simbassänger/undervisningsbassänger samt isytor som finns hos föreningsliv och medborgare. Att renovera Oasens simhall för ett långsiktigt bevarande samt höja kapaciteten skulle innebära mycket stora investeringssummor, uppskattningsvis motsvarande en kostnad för en nybyggnation av motsvarande simanläggning.

Utebadet

Bild ovan: utebadet i Kungälv

Utebadet ligger nere vid älven, i närheten av Skarpe Nord, i centrala Kungälv. Badet ägs av Kungälvs kommun och drivs i föreningsdrift på uppdrag av kommunen. Personal från kommunen sköter anläggningens teknik avseende vattenrening. Under sommaren 2022 stod handbollsklubben för driften i form av öppethållande av anläggningen för allmänheten. På Utebadet finns en uppvärmd 50-metersbassäng med 8 banor, en uppvärmd liten lekbassäng, stora gräsytor samt en kiosk. Öppettider är från mitten av juni till mitten av augusti. Utebadet är av äldre modell och under de senaste åren har viss upprustning skett för att upprätthålla funktionen i anläggningen.

Jämförelser med andra kommuner

UTKAST

Vid jämförelse med andra kommuner i landet så används nyckeltal, antal/10000inv. Denna sammanställning visar jämförelser för anläggningar med mest verksamhet och med alla kommuner, ovägt medel. Uppgifterna är hämtade från Kommun och Landstingsdatabasen Kolada. (Kärna idrottshall är inte medräknad i underlaget då det inte är rapporterad klar än).

Anläggning	Kungälv	Alla kommuner
11-manna konstgräs	1,13	0,83
Idrottshall (golv)	1,13	2,11
Ishallar	0,23	0,64
Inomhusbassäng	0,23	0,64

antal/10 000 invånare

Nedan staplar illustrerar visuellt samma som tabell ovan. Varje stapel visar respektive kommun. Blå pil är Kungälv. På så vis tydliggörs var i rikets fördelning Kungälv hamnar.

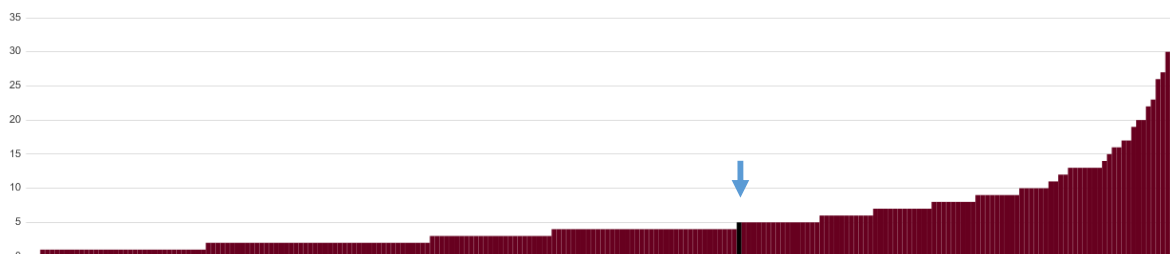
Konstgräsplaner (11:a-manna)

Antal 11-manna konstgräsplaner

Som framgår i ovan tabell så har Kungälv i förhållande till genomsnittet i landet relativt god tillgång till konstgräsplaner. Detta är också ett område där man de senaste tio åren satsat och gjort investeringar. Det är idag bara Håltå och Marstrand som saknar konstgräsplaner. I Håltå finns dock ingen kommunal anläggning. I Marstrand finns endast en mindre naturgräsplan. Konstgräsplanen i Diseröd är kommunens men ligger på Romelanda UF:s fotbollsanläggning. Ett par av konstgräsen börjar närma sig slutet på sin livslängd och kommer behöva ersättas. Inventering och planering för de kommande tio årens reinvesteringar och underhåll av gräsen pågår. Behov finns också av upprustning av omklädningsrum på flera idrottsplatser.

Idrottshallar (fullstora, mindre idrottssalar skolor ej inräknade)

Antal idrottshallar (golv)

UTKAST

Gällande fullstora hallgolv så ligger Kungälv i jämförelse med andra kommuner i landet sämre till och kan uppvisa ett relativt lågt antal golv per 10 000 inv. Detta är också ett faktum som påtalas av föreningslivet i Kungälv, inte minst från Idrottsrådet. Antal inomhusföreningar ökar också i Kungälv genom att basket och futsal tillkommit de senaste åren. För att bibehålla och öka nuvarande tillgång till idrottshallar mot snittet i riket och för att få till en mer likvärdig fördelning mellan kommunens serviceorter bedöms 4-5 idrottshallar behöva tillföras under den kommande femårsperioden. I Kärna byggs en ny fullstor idrottshall som kommer att stå klar höstterminen 2022. Vid byggnation av hallarena på Yttern tillkommer ytterligare 3 hallgolv enligt nuvarande planeringen (en matchhall som kan bli två träningsgolv samt en träningshall). Även i Diseröd planeras en fullstor idrottshall stå klar hösten 2024 intill Diserödsskolan. Det innebär att mellan åren 2022 och 2024 tillkommer två fullstora hallgolv i kommunen. Med tre nya hallgolv på arenaområdet blir det totalt fem nya golv fram till 2026 med rådande tidplan.

(Utöver de fullstora hallgolven finns även mindre idrottssalar på ett antal av kommunens grundskolor: Kärna, Hålda, Ytterbyskolan, Marstrand, Kareby, Diseröd, Sandbackaskolan, Munkegärdeskolan, Kullen, Övre Fontin, Kode och Tunge.)

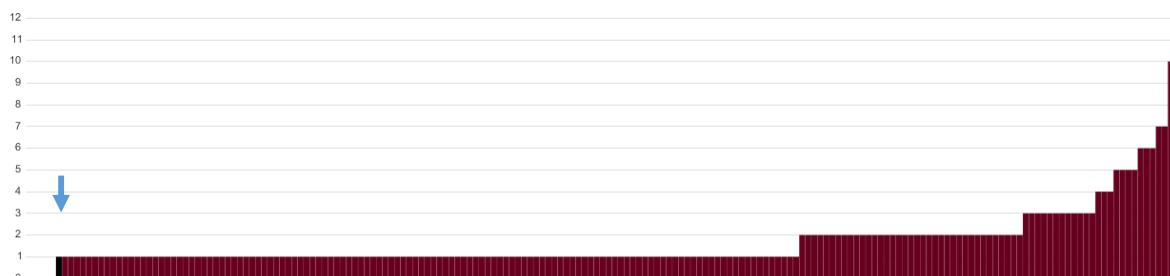
Simanläggningar

Figur 1 Antal inomhusbassänger

Tillgången till bassäng i Kungälvs kommun är lägre än riksgenomsnittet. Om hallarena på Yttern byggs kommer detta att ersätta Oasens simhall. Uppdraget är en 50-metersbana vilket kommer att öka kapaciteten. Även en rehab/undervisningsbassäng och en mindre "plaskis" likt idag planeras.

Anläggningar för konståkning, bandy och hockey

Antal ishallar (ej bandy)

Även när det gäller ishallar så har Kungälv färre än genomsnittet i landet enligt Kolada. Detta avspeglar sig i mycket högt bokningsstryck på Oasens ishall och genom att samtliga föreningar, med hemmaarena Oasens Ishall tvingas söka sig till andra ishallar utanför kommunen under säsong.

Exempel på föreningar med egna anläggningar/lokaler

Ridsällskap

UTKAST

Från 2015 finns politiskt beslut om att omlokalisera Kongahälla Ridsällskap (KRS) från Ytterby till Trankärr på grund av att kommunen planerar nya bostadsområden på platsen där föreningens anläggning ligger idag vid Nordtag/Björkås. Projektet har övergått från ett kommunalt byggprojekt till att föreningen själva bygger anläggningen, delvis finansierat genom kommunalt investeringsbidrag finansierat via exploatering i området Nordtag. Föreningen har startat arbetet genom att göra geotekniska undersökningar samt ta fram projekteringshandlingar och bygglovshandlingar. Kommunen har anlagt en gång-och cykelbana samt va-ledningar till platsen.

Rodd

Kungälv's Roddklubb stiftades 1931 och är därmed en av Kungälv's äldsta idrottsföreningar. Föreningen har egna lokaler på Fästningsholmen. Lokalerna har genom åren drabbats av återkommande översvämningar när vattnet i älven stiger. Byggnaden är idag i så dåligt skick att den behöver ersättas. Föreningen äger byggnaden men den står på ofri grund på statlig mark. För att kunna söka bidrag och lån för att ersätta byggnaden behöver föreningen få tillgång till ett avtal som ger tillgång till marken över en längre tid. Arbetet pågår i förvaltningen för att hjälpa föreningen med ett avtal för marknyttjandet. Kungälv's Roddklubb bedriver motions- och ungdomsverksamhet parallellt med elitrodden. Föreningen är en av tre i Kungälv som ingår i NIU-programmet (nationell idrottsutbildning) på Mimers Hus Gymnasium.

Exempel på andra föreningar med egna anläggningar/icke kommunala lokaler Karaten, tennisen, bågskyttet och kanotklubben. Såväl tennisen som karaten har uttryckt önskemål om att finnas på arenaområdet i framtiden. Planering pågår i projektet.

Folkhälsa - Anläggningar för rekreation och motion

Kungälv's kommun har också anläggningar som inte är bokningsbara och som nyttjas av allmänheten i rekreations- och motionssyfte. Dessa sköts av Fritid och/eller Trafik/Gata/Park (TGP). Entrékostnad gäller för utebadet i övrigt är dessa anläggningar kostnadsfria att nyttja.

Anläggning	Kungälv Norra	Kungälv C,V,O	Ytterby	Kareby	Diseröd	Hålta	Marstrand	Kode	Kärna
Offentlig Badplats	0	0	0	0	1	0	3**	4	1
Utomhusbassäng	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Motionsspår	0	3	1	0	1	0	0	0	1
Vandringsleder	0	3	2	0	0	0	4	0	0
Skjutbana	0	0	0	0	1	0	0	0	0
Skatepark	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Utegyms	0	2	0	0	0	0	0	0	0
Parkour	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Näridrottsplatser	1	1	1	0	0	0	0	0	0
Tennisplaner	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Boulebanor	1	4	1	0	0	0	1	0	1*
Beachvolleyboll	0	1	0	0	0	0	0	0	0

* Sköts av Fritid

** Rökan badplats sköts av TGP

Utöver ovan anläggningar så finns ett antal boulebanor som drivs av föreningar, bland annat vid Yttern och Romevi.

UTKAST

Uppdraget för en samlad idrottslösning: hallarena på Yttern

Målet är en attraktiv och hållbar lösning för att täcka idrottens behov av ändamålsenliga lokaler som ska vara i bruk under åren ca 2023–2063. I december 2021 fattade kommunfullmäktige beslut om att arenan skulle arbetas in i rambudgeten vilket gjordes inför budget 2023.

Uppdraget avseende arenan anger att platsen ska vara en stark regional plats för idrott men också för mässor, utställningar, tävlingar och event. Kravet är dock alltigenom en ekonomisk hållbarhet. Ett nytt idrottscentrum ska utgöra plattformen för det ungdomsarbete kommunen bedriver tillsammans med föreningarna. I arbetet med idrottscentrumet ska möjligheten att centrera större delen av barn- och ungdomsarbete till denna plats övervägas. I samband med detta ska även det sociala arbetet kring att ge behövande ungdomar fler skyddsfaktorer utvecklas. Arbetet med centrat ska öppna upp för nya arbetssätt och för att kunna använda anläggningen som en plats för undervisning. Utgångspunkten är att skapa en hållbar lokalförordning över tid.

Uppdraget är att kostnaderna för fritidsanläggningarna i framtiden kommer att ta samma andel av kommunens ekonomi i anspråk men att en smart drift, många användningsområden och samlokalisering kan åstadkomma mer kapacitet. Lokaliseringen ska vara på Ytternområdet och ska täcka flertalet behov. Lösningen ska säkerställa att satsningen kan ske på ett mycket hushållande och ansvarsfullt sätt.

Hållbara utgångspunkter för ett genomförande (ur budgetdirektivet):

1. Förslaget ska kunna eliminera befintliga driftskostnader och styras till ny anläggning. Nuvarande lösningar måste avvecklas för att frigöra driftsmedel.
2. Förslag och utformning ska i sina delar huvudsakligen utgå från beprövade och redan färdigställda lösningar som hållit projektbudget. Nya lösningar ska vara väl genomlysta.
3. Projektet ska genomföras under en tidslinje som är mest lönsam med möjlighet till etapputbyggnad om så är mest lönsamt.
4. Lösningen ska innebära endast en driftsorganisation som är mindre än dagens motsvarighet.
5. Daglig verksamhet, även utbildning, ska kunna lokaliseras till anläggningen.
6. Överväg att anläggningen utgör en ny plattform för; fritidsklubb, uppsökande verksamheter och fritidsgårdar, rehab med mera.
7. Anläggningen ska ha sin utgångspunkt i idrottens behov men stödja så många användningsområden som möjligt och stimulera till cuper, mässor och olika typer av event samt ökad möjlighet för föreningsgemensam administration och skötsel. Föningslivet och näringslivet ska stimuleras att bidra till låg nettokostnad genom anordnande av cuper och träningsläger. Målet är att 1/12 del av lokalkostnaderna ska kunna reduceras med hjälp av mässor, event och cuper.

UTKAST

8. Planarbete påbörjas så snart som möjligt.
9. Helhet med ekonomi kommer först, men vid eventuell etapputbyggnad ska följande verksamheter prioriteras; Is-sporter, Idrottshall(ar)och Bad med 50 m bassäng
10. Ny och effektiv miljö- och energiteknik ska användas. Tak och fasader ska kunna användas för solpaneler och säljas som andelar. Kungälv Energi är en viktig aktör i detta.
11. Anläggningen ska ha goda grannar med nära koppling till verksamhet och målgrupper.
12. Stadsutvecklingsperspektivet skall prägla utvecklingsarbetet, här är BOKAB med bland annat konsortium för Åseberget en viktig aktör.
13. Byggstart 2022

Arbetet med en detaljplan för Ytternområdet pågår. Etapp 1 i området innehåller hallar och centrumfunktioner. Samråd genomfördes våren 2022 och granskning planeras hösten 2022. Målet är en antagen detaljplan för etapp 1 under första kvartalet 2023. Under 2022 pågår projektering av infrastrukturen i området. Vissa åtgärder i infrastrukturarbetet kommer att kunna påbörjas under 2022. Byggnation av hallbyggnader kan först ske efter att detaljplanen vunnit laga kraft. Projektering och byggnation av de olika hallarna planeras till 2023–2027. I projektet kommande etapper planeras för exploatering för bostäder, kontor och andra funktioner som kan bidra till stadsutvecklingen och området. Ytternområdet i sin helhet kommer att utvecklas under en tidsperiod som sträcker sig både över innevarande period och utblicken dvs 2023–2026 samt 2027–2030.

Illustrationsbild över området i "Arenastadens detaljplan" (Obs! endast illustration)

Som framgår av bilden ovan så planeras ishallar, simhall och nya idrottshallar att samordnas vid Ytternområdet tillsammans med de verksamheter som redan finns där idag. **Bilden är endast en illustrationsbild från samrådsskedet och inte en ritning över hur det kommer att bli.**

Sammanfattning planering för idrottsanläggningar/fritid 2023–2026

- Ishallar, idrottshallar och simhall i arenaområdet på Yttern. Planeras även för tennis, gymnastik, bordtennis mm
- Akuta reinvesteringar i befintliga anläggningar kopplat till myndighetskrav, säkerhet och arbetsmiljö (Oasen, Skarpe Nord).
- Flytt av friidrottens kastgrenar från Skälebräcke till Munkegårde (pga. byggnation av äldreboende)
- Anpassning av Munkegårdehallen för friidrottens behov, samplaneras med övrig ombyggnation av Munkegårdeskolan
- Bandy har lyft att de akut behöver få tillgång till isyta under försäsong och tidig säsong fram till att en bandyhall står klar i Kungälv. Föreningen för dialog med Ale Arena.

UTKAST

- Roddklubben arbetar med att söka bidrag för att ersättningsbygga sitt klubbhus och båthus som på grund av återkommande översvämningar är i dåligt skick.
- Ny ridanläggning Trankärr är planerad att stå klar under perioden.
- Belysning elljusspår Fontin behöver bytas ut då stolparna och armaturer är byggda i slutet av 70-talet och skicket på dessa är dåligt.
- Idrottshall planeras tillföras Diseröd ht-2024 (tilldelning i upphandling av hyresavtal har skett).
- Idrottshall planeras tillföras Kode i samband med skolbyggnation (detaljplan pågår), tidplan ej klarlagd.
- En idrottshall i Kärna kommer att stå klar 2022.
- Utebadet. Åtgärder genomfördes under 2021/2022 och status på anläggningen följs upp löpande.
- Omställning av Skarpe Nord- avveckling av bandyplanen, förslag att permanenta konstgräset, avveckling av byggnader i dåligt skick.

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

- Akuta åtgärder som rör lagkrav, kemikaliesäkerhet mm måste genomföras annars kan inte anläggningarna driftas säkert.
- När föreningar inte får tillgång till anläggningar tvingas barn och ungdomar att åka långa vägar till andra kommuner eller slutar med idrotten
- Stora renoveringsbehov på anläggningarna som inte åtgärdas kan leda till kostsamt akut underhåll.

Planering 2027 och framåt

- Fortsatt planering för behov i fritidsanläggningarna i takt med befolkningsökning/ökade föreningsaktiviteter. Samordning med skolans behov är av vikt för ett effektivt nyttjande.
- På Yttern ska detaljplanen för arenaområdet tillåta framtida utökning med lokaler
- Behov av fritidsanläggningar/idrottsanläggningar behöver lyftas in tidigt i samhällsplaneringsprocessen.

Kommunala byggnaders tekniska status

Underhåll- och reinvesteringsbehov

Underhålls och reinvesteringsåtgärder syftar till att både upprätthålla värdet på fastigheterna och ändamålsenligheten på lokalerna. Generellt sett har byggnader uppnått sin tekniska livslängd efter 40 år. Teknisk livslängd är den tidsperiod under vilken en byggnad med normalt underhåll kan användas för avsett ändamål. Delar av konstruktionen, tex betongstomme, har i regel längre teknisk livslängd än 40 år.

Äldre byggnader som har eller är på väg att passera sin tekniska livslängd får ofta problem med högre energiförbrukning, sämre inomhusklimat/arbetsmiljö, högre driftkostnader samt att lokalernas utformning och nyttjande inte ligger i linje med dagens krav och förväntningar.

Genom löpande underhåll och reinvesteringar kan byggnadernas funktion och tekniska status upprätthållas. När underhållet blir eftersatt påverkar det både byggnadens funktion och hyresgästens verksamhetsutövning. Kostnaderna för akuta åtgärder stiger och risken finns att byggnaden blir så dålig att den måste ersättas. Genom att ha en väl fungerande underhålls-och reinvesteringsplan samt möjlighet att budgetera för insatserna kan fastighetsbeståndet upprätthålla sitt värde och sin funktion.

Statusbedömningar

Bedömningarna görs med hjälp av en samlad kompetens från varje disciplin inom Fastighet. Byggnaderna får en bedömning baserat på stomme, fasad, tak, teknik (ventilation/värme/sanitet/el), invändigt skick samt brandskyddsnivå.

UTKAST

Målet med statusbedömningarna är att få en övergripelig behovsbild för planering av underhåll enligt underhållsplanen, reinvesteringar samt större åtgärder som stora lokalanpassningar/ investeringar eller rivning/avyttring.

Bedömningarna är en del av det fastighetsstrategiska arbetet för kommunen som fastighetsägare. Vid bedömningen tas även hänsyn till de verksamhetsbehov som hyresgästerna, dvs kärnverksamheten har och hur byggnaderna påverkar dem. Då kan även frågor som rör krav på verksamhetsutövning och tillgänglighet tillkomma. En kombination av stora fastighetstekniska satsningar och behov anpassning av lokalerna kan leda till att åtgärderna samlas i ett större projekt. Rena underhålls och reinvesteringarbehov hanteras i Fastighets underhållsplanering.

Byggnader/anläggningar med omfattande underhålls/reinvesteringarbehov:

- Tunge Skola (vissa akuta åtgärder avseende ventilation, värme samt utbyte av klassrumsmoduler genomfördes under sommaren 2022)
- Ytterbyskolan, delar av. (Omhändertas i det större ombyggnadsprojekt som ska ske 2023–2025)
- Kareby skola, de två äldsta byggnaderna (1898 och 1936)
- Skarpe Nord (avseende ammoniakanläggning, ej inbesiktigade småbyggnader, gamla omklädnings (nya omklädnings och läktarna är i bättre skick)
- Oasen sim-och ishall
- Dösebacka 220 och Torpenvägen 150 (bostadshus)
- Jansons Hus mindre bostadshus

Byggnader som på grund av sin statusbedömning föreslås rivas/ersättas:

Under sjuttioalet byggdes många förskolor med dåtidens modulbyggnationsteknik och en del av dem har idag trots löpande insatser tjänat ut som byggnader.

- Floraparkens förskola rivs och ersätts ej på samma plats (platsen ingår i Nytorgsstadens detaljplan) (ingen verksamhet bedrivs i lokalerna idag)
- Iskällans förskola föreslås ersättas på samma plats som den står idag under perioden 2027–2030

Tillämpa 4-stegsprincipen vid fastighetsåtgärder och lokalanpassningar

Alla investeringar såväl enskilda objekt, som åtgärder inom särskilda potter, prövas enligt 4-stegsprincipen.

1. Organisation. Kan vi vidta åtgärder som påverkar verksamhetens behov eller arbetssätt så att frågan löses?
2. Lokalanpassningar. Kan vi vidta åtgärder som ger effektivare utnyttjande av befintliga tillgångar ex lokaler, inventarier?
3. Om/tillbyggnad. Kan vi vidta begränsade ombyggnads-/kompletteringsåtgärder?
4. Nyinvesteringar/större ombyggnader/inhyrning. Kan frågan inte lösas med de tre ovanstående punkterna behöver en nyanskaffning av lokaler ske.

SEKTOR TRYGGHET OCH STÖD

Beskrivning av sektorn

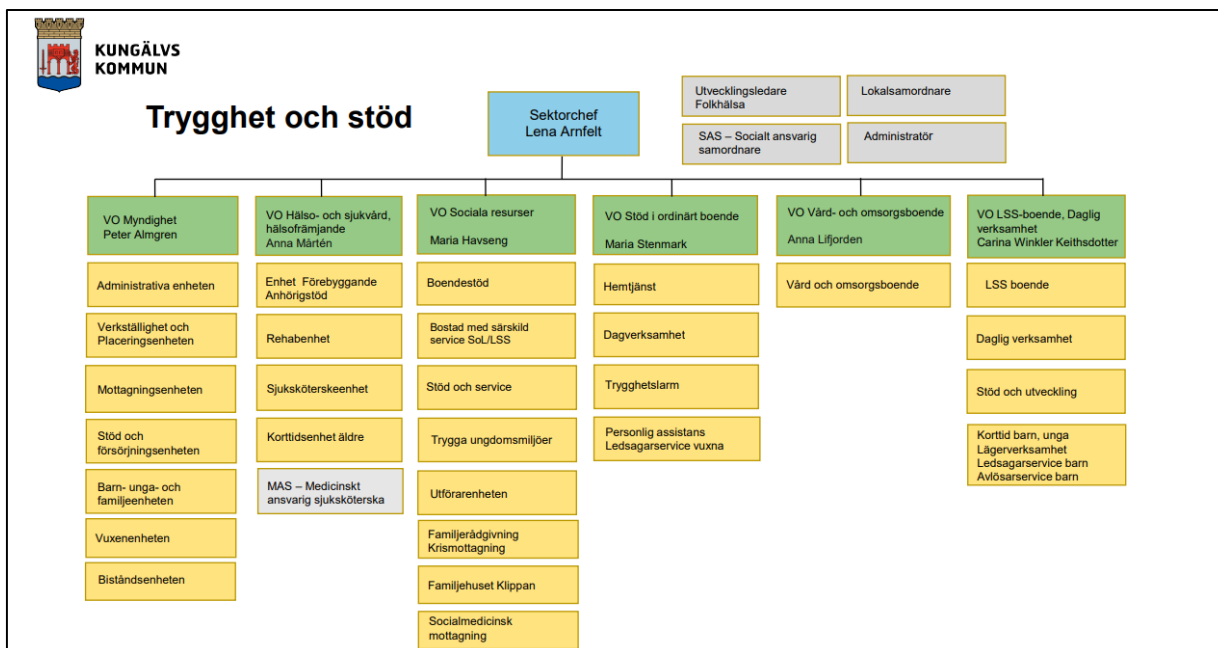
Sektor Trygghet och Stöd ska arbeta med samhällets välfärdssystem och ska främja att människor får ett värdigt liv avseende välbefinnande, ekonomisk och social trygghet, jämlikhet i levnadsvillkor genom inflytande och aktivt deltagande i samhällslivet med en meningsfull tillvaro tillsammans med andra.

UTKAST

Sektorn är uppdelad i följande verksamhetsområden:

- Myndighet
- Hälso- och sjukvård, hälsofrämjande
- Stöd i ordinärt boende
- Sociala resurser
- Vård-och omsorgsboende
- LSS-boende, daglig verksamhet

Verksamhetsområde Myndighet

Myndighetsutövningsenheterna är lokaliserade i Stadshuset.

Utförarenheterna inom IFO verksamheten är utlokaliserade centralt i Kungälv.

- Familjerådgivning
- Socialmedicinsk mottagning
- Utförarenheten för Barn och Unga.

Boende

Hyreskontrakt där socialtjänsten är kontraktsinnehavare. Det innebär att kommunen hyr en bostad av ett kommunalt eller privat bostadsföretag och i sin tur hyr ut bostaden i andra hand till den boende. Hyreslagen gäller vilket bland annat innebär att uppsägning av kontrakt inte får ske på andra skäl än vad Jordabalken, kap 12. "hyreslagen" reglerar.

- *Sociala kontrakt* avser hyresavtal där en boende tecknar andrahandskontrakt med kommunen och kompletterande avtal om avstående av besittningsskydd för en viss tid enligt Jordabalken 12:45. Målet är att den boende ska kunna överta förstahandskontraktet.

UTKAST

- *Träningslägenhet* är ett boende för vuxna personer som exempelvis på grund av missbruks, psykiska eller allvarliga sociala problem behöver stöd från socialtjänsten för att få och klara ett eget boende. Den som beviljas insatsen träningslägenhet har ofta stort behov av stöd och tillsyn. Träningsboende är en tidsbegränsad insats.
- *Referenslägenhet* är ett boende som syftar till att ge referenser för att kunna få kontrakt på den öppna bostadsmarknaden. Referensboende är en tidsbegränsad insats.
- *Ungdomslägenheter* – är mindre lägenheter som kan möta unga personers behov. Unga vuxna med särskilda skäl att flytta hemifrån kan exempelvis vara en ungdom som varit placerad i familjehem.
- *Jourlägenheter* avser lägenheter som är avsedda att möta ett kortsiktigt behov av boende i ärenden som beviljats akut boende. Lägenheterna är ofta grundmöblerade för att möjliggöra snabb in- och utflytt. Målgrupper för denna typ av boende är exempelvis brottsutsatta, barnfamiljer som är i akut bostadslöshet, hit räknas även nyanlända som inte är anvisade till kommunen utan söker bostadsort på egen hand och har tackat nej till Migrationsverkets anvisning.

Bostad först - Grundtanken är att bostad är en mänsklig rättighet som inte ska villkoras med krav på förändring. Boendeformen utgår i stället från hyreslagen och att individen ska få det stöd den behöver för att kunna följa den. På sikt ska den stabila boendesituationen ge individen förutsättningar för att kunna förbättra sin livssituation även på andra områden. Socialstyrelsen har sammanställt resultat av forskning om Bostad först och andra boendelösningar för hemlösa personer i en systematisk kartläggning. Bostad först finns med i Socialstyrelsens Nationella riktlinjer från 2017.

I dagsläget sker tilldelning av lägenheter genom avtal tecknade med i första hand allmännyttiga bostadsbolag. Avtal finns med bland annat Kungälvbostäder 2,8 procent och Förbo 4 procent.

Totalt förfogar kommunen över ca 133 bostäder som fördelas på de olika kontraktsformerna, fördelning av bostäder mellan kontraktsformerna styrs av socialt boende. Av dessa är 34 bostäder som hyresgästen inte kan överta kontraktet på. Antingen att utifrån att fastighetsägaren säger nej till detta eller att det är kommunägda bostäder. Dessa lägenheter används som genomgångsbostäder i avvaktan på lägenheter där det går att överta kontrakt.

Stödboende befintliga lokaler

Kungälv kommun har ett entreprenadavtal med Stadsmissionen som driver Energivägens stödboende i kommunens lokaler. Energivägen har sammantaget 16 platser varav 1 är jourplats. Samtliga platser är fullbelagda och beslut om stödboende verkställs också på upphandlade externa stödboenden. Då målsättningen för perioden är att i så stor utsträckning som möjligt kunna verkställa beslut i verksamhet i egen regi så ökar behovet av plats på stödboende i kommunen eller av andra insatser för att kunna arbeta förebyggande och ge mer stöd i hemmet så att individen klarar av att bo hemma.

Träningslägenheter befintliga lokaler

Totalt finns 8 lägenheter på Bagaregatan 6

Behov och planering för perioden 2023–2026

- Kommunen har ett ansvar att tillgodose kommuninnevanornas behov av bostäder i sin planering. Ett verktyg för kommunen i detta avseende är det allmännyttiga Kungälvbostäder som är den största aktören i Kungälv tillsammans med Förbo. Ett fortsatt samarbete med allmännyttan och övriga hyresvärdar behöver ske för att lösa behoven av bostäder.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

UTKAST

- I samband med exploateringar av kommunal mark finns möjlighet att hantera frågor som rör social hållbarhet. Exploatörer som bygger kan förnärvarande söka investeringsstöd om kontrakt om sociala boenden skrivs med kommunen.
- Under perioden fokuserar verksamhetsområde myndighet tillsammans med utförare i andra verksamhetsområden inom sektorn på att tillse att det finns insatser på plats i kommunen för att i möjligaste mån kunna verkställa beslut med insatser i egen regi i stället för köp från extern leverantör.
- Det ökar kraven på tillgängliga och lämpliga lägenheter och boenden.
- Behov av en *umgängeslokal där placerade barn och vårdnadshavare kan mötas* och för umgängesstöd enligt beslut av Tingsrätten.
- Sociala kontrakt: Det pågår ett arbete med att motverka inlåsnings effekter av sociala kontrakt. Dels är målet att skapa förutsättningar för en högre självständighet där individen inte behöver vara beroende av socialtjänsten, dels arbeta för att behov möts med rätt insats till rätt kostnad. Målet är att de sociala kontrakten övergår till första handskontrakt med den enskilde.
- Jurlägenheter: Behovet förväntas öka. För närvarande används olika typer av lägenheter/fastigheter. Behovet är *jourboenden* inom kommunens geografiska gräns då eventuella ersättningar styrs av var boendet är lokaliserat. Det finns för närvarande ca 23 ärenden som har bostad med jourkontrakt efter bedömning att de är berättigade till bistånd med akut boende. Behovet av denna typ av boende förväntas öka.
- Bistånd som avser boende (hemlöshet): Prognosen för behov av lägenheter bör kunna uppfyllas inom de avtal som skrivits med fastighetsägare. Avtal finns med Kungälvsbostäder och Förbo. Målsättningen är att i så stor utsträckning som möjligt att verkställa beslut i egen regi. Vissa kontraktsformer som exempelvis referensboende har upphandlats externt (ca 50 procent av alla beslut under 2021).
- Behov av *4-5 mindre lägenheter för ungdomar* inom ramen av s.k. hemmaplanslösning d.v.s. bistånd i form av öppenvårdsbehandling/stöd och boende utanför föräldrahemmet. I dagsläget finns inte de ursprungliga 4 lägenheter till förfogande då man inte har växlat ut de unga vuxna som har placerats i lägenheterna.

Planering för 2027 och framåt

- Behoven i utblicksperioden är svår att prognostisera då det är beroende av faktorer som konjunktur, flyktingsituationen, integrering av nyanlända, utvecklingen i bostadsbyggandet mm.
- Även en striktare målgruppsbedömning påverkar behovet av alternativa bostadsformer då målet för socialt kontrakt är att individen skall kunna avancera till eget kontrakt. Om övertag av kontrakt inte är möjligt att uppnå så påverkar detta individens möjligheter och kommunens ansvar kvarstå över längre tid och behovet av sociala bostadsformer ökar därmed
- Kommunen behöver fortsätta att arbeta tillsammans med exploatörer och fastighetsägare som är villiga att hantera sociala frågor som en del av sitt hållbarhetsarbete. I samband med exploateringar av kommunal mark finns möjlighet att hantera socioekonomiska värden. Exploatörer som bygger kan även söka investeringsstöd om kontrakt om sociala boenden skrivs med kommunen.

Konsekvenser om ovanstående behov inte möts

Sektorn får fortsätta att köpa tillfälliga och långsiktiga platser och hitta alternativa dyra boendelösningar till exempel vandrarhem och privata hus. Personerna kan inte erbjudas ett boende där de kan växa och utvecklas samt kommunen riskerar tvingas att köpa boendeplatser externt, vilket medför höga placeringskostnader för kommunen.

Nyanlända

**KUNGÄLV
KOMMUN**

UTKAST

Flyktingmottagandet är en del i Kungälv tillväxt. Det ställer krav på resurser i boenden, skola och i övriga delar inom förvaltningen.

Nya kommuninvånare utifrån flyktingmottagandet	2017	2018	2019	2020	2021	Prognos 2022	Prognos 2023
Ensamkommande	14	3	7	4	3	**8	**4
Nyanlända.anv. /EBO	195	161	100/17	79/20	85/8	*80/15	80/15
Ackumulerat	509	673	797	900	996	**1099	**1198

*Det finns en rest av både kvot och anvisningar på 11 personer från 2021 som på grund av pandemin ej anlänt till kommunen, därav ett högre tal för 2022.

** Enbart en prognos utifrån ackumulerat antal då från 2022 och framåt är svår att förutse på grund av Ukraina krisen.

Bostäder för ensamkommande barn	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Totalt antal bäddar	73	14	14	14	14	7
Fontin (Centrum)	18	0	0	0	0	0
Skälebräcke 1	0	0	0	0	0	0
Centrum 1	15	0	0	0	0	0
Centrum 2	14	0	0	0	0	0
Skälebräcke2	12	0	0	0	0	0
Centrum 3	3	7	7	7	14	7
Stöd PUT bostäder	11	7	7	7	7	7

Befintliga hushåll nyanlända vuxna/familjer efter områden	2017	2018	2019	2020	2021
Kode	3	9	9	9	9
Diseröd	9	10	11	11	17
Centrum/Ytterby	12	53	70	88	92
Torsby /Kärna	13	21	21	21	22
Ulvegärde/Munkegärde	3	4	4	8	8
Dösebacka	4	4	4	4	4
Skälebräcke /Svarvareg.6	10	9	9	9	9
Änggårde bost. Moduler	30	53	48	30	30
Fästningholmen Gröna Villan 1+2	7	7	7	7	16
Fridhemsullen	12	13	13	13	13
Solbräcke			26	26	26

Vuxna/Familjer Nyanlända behov av permanenta bost.	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
1 rum o kök	50	17	22	12	8	8	6	4	4
2 rum och kök	34	13	2	10	8	5	5	4	4

UTKAST

3 rum o kök	16	14	9	14	12	12	12	12	10
4 rum o kök	8	4	3	1	4	4	2	2	2
5 rum o kök	8	4	2	1	0	0	0	0	0
Totalt behov bostäder	116	52	38	38	32	29	25	22	20
Utfall tillkomna permanenta bost.	0	0	0	0	0				
Utfall tillkomna omförhandlingsbara bost, t. 1: handskontr.	0	13	8	8	8				
Tillkomna boendeplatser genomgångsbostäder	26	184	145	58	78				
Ant. Pers. anvisade till Kungälv kom. + EKB netto.	195	161	110	79	85	69	*80	*80	*75
	14	3	7	4	3	*8	*4	*3	*3
Ackumulerat antal personer i Kungälv kommun.	529	693	810	893	981	1058	*1142	*1225	*1305
Antal personer i genomgångsbostäder					638				

*Siffrorna avser prognos utifrån 2022-01, information om kommande anvisningar från Migrationsverket.

**Utfall 2017-2021 avser endast tillkomna genomgångsbostäder varav stor del kortsiktiga 3-5 år.

Prognoserna bygger på senaste information från Migrationsverket, Verksamhets- och utgiftsprognos, "Summa kommunmottagande under året." Tabellen avser behovet av långsiktiga bostäder för Nyanlända. Utfallet för 2017–2021 innefattar dock enbart genomgångsbostäder. Det långsiktiga behovet är därmed inte tillgodosett. Ingen avflyttning är medräknad i denna prognos.

Behoven nedan avser permanenta bostäder med möjlighet till eget förstahandskontrakt för att ha möjlighet att minska tillfälliga bostäder. Idag finns ca 212 hushåll i tillfälliga/genomgångsbostäder varav 36 har kontrakt där det finns möjlighet till eget förstahandskontrakt. Kommunen behöver fortsätta arbetet tillsammans med exploatörer och fastighetsägare för att lösa behovet av fler hyresrätter i kommunen.

Det totala behovet av bostäder utifrån det ackumulerade antal invånare i genomgångsbostäder, d.v.s. det uppdämda behovet av permanenta bostäder kan ses som följande (Prognos gjord 2022).

- 1 rum och kök, cirka 30 st.
- 2 rum och kök, cirka 25 st.
- 3 rum och kök, cirka 35 st.
- 4 rum och kök, cirka 5 st.

Konsekvenser om ovanstående behov inte kan lösas

- Målgruppen blir hemlösa och kommunens ansvar kvarstår då vistelsebegreppet enligt Socialtjänstlagen träder in.
- Det innebär att Migrationsverket anvisar nyanlända till Kungälv kommun oavsett, enligt anvisning och bosättningslagen. Det innebär att det är kommunen som är ansvarig.
- Alternativet att köpa plats för vuxna och familjer med barn finns inte för närvarande så det är ett måste att varje kommun kan ta fram boendelösningar efter det fördelningstal som respektive kommun tilldelats. Det kan innebära akuta lösningar såsom hotell, vandrarhem etc.

UTKAST

Verksamhetsområde Hälso- och sjukvård

Kommunens hälso- och sjukvårdsansvar regleras i hälso- och sjukvårdslagen (HSL) 18 §. Enligt avtal i samband med regionbildningen, och därtill kopplad skatteväxling, mellan kommunerna i Västra Götaland och Västra Götalandsregionen har kommunen ansvar för hälso- och sjukvårdsinsatser som utförs av sjuksköterska, arbetsterapeut och sjukgymnast.

Kommunen skall erbjuda en god och säker hälso- och sjukvård till de personer som bor på särskilda boenden, för personer som bor i bostäder med särskild service, för personer under vistelse på daglig verksamhet och till personer med behov av sjukvård i ordinärt boende (hemsjukvård). Hälso- och sjukvårdsåtgärder utförs av legitimerad personal, samt av omvårdnadspersonal på delegation av legitimerad personal. Sjuksköterskeenheten och Rehabiliteringen är lokaliserade i gemensamma lokaler på Stadshuset.

Korttidsverksamhet

Korttidsplats beviljas utifrån ett biståndsbeslut. Behovet av plats på korttidsboende grundar sig dels i att möta efterfrågan som genereras av utslussning från slutenvård och sjukvård i enlighet med Lag (2017:612) om samverkan vid utskrivning från slutenvård och sjukvård, dels i behov av boende med både habiliterande och rehabiliterande åtgärder för återhämtning så att den enskilde sedan kan återgå till ordinärt boende. Det kan också vara så att en person placeras på korttidsboende i väntan på att kunna verkställa beslut om SÄBO (Särskilt boende).

Korttidsverksamhet bedrivs i lokaler på Lekmannagatan i Ytterby (i samma byggnad som äldreboendet).

På korttidsverksamheten finns 19 korttidsplatser. Verksamheten använder även vid behov de 3 trygghetsplatser som finns på särskilt boende till korttidsplatser.

Nationellt i Sverige pågår kontinuerligt en aktiv utveckling till att alltmer vård skall bedrivas i patienternas hem, mindre vård på sjukhus. Fler behandlingar kan utföras polikliniskt, eller med kortare vårdtid på sjukhus. Detta medför att mer vård utförs i patienternas hem samt att fler patienter kan behöva ökad hjälp och stöd en kort period på korttidsplats innan de kan komma hem. Utifrån detta kommer behovet av korttidsplatser att öka. Korttidsverksamheten behöver dessutom ha platser för patienter i vård i livets slut i något större omfattning än vad kommunen har idag, när patienterna inte vill eller kan vårdas hemma i livets slut.

Sammanställning totalt antal korttidsplatser: 2022-2026

	2022	2023	2024	2025	2026
Befintliga korttidsplatser i kommunal regi, januari	19	19	24	24	24

UTKAST

Köp av korttidsplatser Ale (beroende på brist på SÄBO-platser)	10	0	0	0	0
Utökning korttidsplatser/växelvård egen regi	0	5	0	10	0

Planering för perioden 2023–2026, utblick 2027 och framåt

- På grund av brist på särskilt boende köper Kungälv kommun korttidsplatser av Ale Kommun, dessa avses i första hand för brukare som i väntan på en ledig plats på särskilt boende inte kan vistas i sitt ordinarie hem. Ett samverkansavtal om 10 korttidsplatser är tecknat med Ale kommun t.o.m. 31 december 2022.
- Inom de kommande åren behöver kommunens egna korttidsplatser öka och planen är att öka med 5 platser inom befintligt bestånd från 2023 till 24 stycken. Arbetet är påbörjat med översyn av lämpliga avdelningar där korttidsplatser kan skapas. I utredningen ingår Lyans avdelning på Ranrikegården där lägenheterna efter hand som de blir tomma skulle kunna konverteras till växelvårds lägenheter. Det är tillåtet att använda sig av växelvårdsformen tex i väntan på en SÄBO placering.
- År 2025 bedöms ytterligare 10 korttidsplatser behövas på grund av befolkningsutvecklingen med allt fler äldre. Var korttidsplatserna ska skapas är inte klarlagt utan flera möjligheter utreds.
- Nationellt pågår omställning av vård, vilket innebär att mer vård ska bedrivas i den enskildas hem. Detta kommer innebära ett ökat behov av korttidsverksamhet och korttidsplatser.

Konsekvenser om ovanstående behov inte kan lösas:

- Om brist föreligger minskar möjlighet till avlastning för anhöriga.
- Brukare med behov av korttidsplats får inte plats vilket medför ökning av insatser inom hemtjänst och hemsjukvården.
- Brist på särskilt boende gör att brukare fyller upp korttidsplatserna och att platserna inte räcker till. Detta gör i sin tur att betydande risk finns för att kommunen inte kan ta hem patienter från sjukhus som är utskrivningsklara, vilket snabbt medför betalningsansvar och stora kostnader för kommunen. 2022 kostar en betalningsansvarsdag 9300 kr/dygn.

Hälsofrämjande verksamhet

Inom verksamhetsområde hälso- och sjukvård ingår även hälsofrämjande verksamhet som riktar sig till äldre. Lokalen där verksamheten erbjuder anhörigstöd och kultur/fritidsverksamhet finns centralt lokaliserad på Oasen. Dessutom ingår "Träffpunkt Kvarnkullen" (tidigare Rexegården) och träffpunkt Lekmannagatan/Ytterby i verksamhetsområdet. För hälsofrämjande verksamhet med anhörigstöd och kultur/fritidsverksamhet finns en målsättning om att ha ett center för hälsofrämjande verksamhet i större omfattning. Om hälsofrämjande verksamheten skulle ges möjlighet att bedriva verksamhet i en större lokal med ändamålsenliga utrymmen kan utbudet för kommuninvånarna breddas. Även stödet till anhöriga skulle kunna breddas ytterligare genom att anhöriga kan erbjudas social gemenskap med andra i liknande situation, vara med i studiecirklar, delta i träffpunkter, träffa anhörigkonsulenter, medverka i anhörigföreningen med mera. Lokalen som används för anhörigstöd idag har begränsade utrymmen för gruppverksamhet. Optimal placeringen för verksamheten är centralt med närhet till kollektivtrafik.

Planering 2023–2026

- Fortsatt verksamhet i enlighet med ovanstående beskrivning

2027 och framåt

- ett centralt placerat anhörigcenter i en större omfattning med möjlighet att utveckla verksamheten

UTKAST

Verksamhetsområde Vård- och omsorgsboende

I Kungälv Kommun finns sex Vård- och Omsorgsboenden med sammanlagt 332 lägenheter i egen regi. Dessutom finns 54 upphandlade lägenheter i Vård och Äldreomsorgsboende som drivs i extern regi. Det finns också två före detta servicehus som är under avveckling. Utfasningen sker succesivt efter hand som hyresgästen flyttar ut eller när bostadsbolaget godtar nuvarande hyresgäst som kontraktsinnehavare i sitt eget bestånd. Någon tidsangivelse finns inte att uppge då ovan faktorer styr utfasningen. Rexegården har idag 4 lägenheter kvar att växla ut till Kungälvbostäder och Sörgården har också 4 lägenheter kvar att växla ut till Förbo.

Befintliga äldreboenden

Äldreboende	Plats	Antal lägenheter
Ekhaga	Diseröd	52
Gläntan/Kaprifolen	Kärna	44
Solhaga	Kode	51
Ranrikegården	Kungälv	50
Ytterbyhemmet	Ytterby	92
Båtsmansgården	Kungälv	43
Attendo (extern regi)	Ytterby	54

Ekhaga i Diseröd

Här finns 52 lägenheter. Storleken varierar mellan 25-32 kvadratmeter.

Gläntan/Kaprifolen i Kärna

Gläntan har 16 lägenheter och Kaprifolen 28 lägenheter. Lägenheterna är mellan 21- 75 kvadratmeter och det finns flera tvårumslägenheter.

UTKAST

Solhaga i Kode

Här finns 51 lägenheter mellan 24 -61 kvadratmeter varav några tvårumslägenheter. En tillbyggnad av Solhaga pågår och står klar sommaren 2023. Då utökas boendet med ytterligare 22 lägenheter.

Ranripegården i Kungälv

Här finns 50 lägenheter i varierande storlek, 26-41 kvadratmeter.

Ytterbyhemmet i Ytterby

Ytterbyhemmet är det största äldreboendet i kommunen med 92 lägenheter, varav 4 lägenheter är parboende. Lägenheternas storlek varierar mellan 27 - 34 kvadratmeter.

UTKAST

Båtsmansgården i Kungälv

På Båtsmansgården finns 43 lägenheter och storleken varierar mellan 42-54 kvadratmeter varav fyra är tvårumslägenheter. Sedan lång tid tillbaka finns en planering för att möjliggöra avvecklingen av Båtsmansgården som särskilt boende för äldre. Avvecklingen beror på att byggnaden inte är utformad för den verksamhet och vårdtyngd som finns idag. Fastigheten ägs av det kommunala bolaget Bokab som avser att utveckla fastigheten när det inte längre är ett särskilt boende. Avvecklingen av Båtsmansgården föreslås göras i samband med byggnationen av ett nytt äldreboende i Kungälv som planeras stå klart 2025. En parameter som kan komma att påverka avvecklingen är om behovet av platser inom äldreomsorgen skulle stiga mer än prognostiserat. Då kan avvecklingen av Båtsmansgården behöva skjutas på framtiden för att tillgodose behovet av äldreomsorg. När byggnaden avvecklas som särskilt boende kan den ha andra användningsområden så som trygghetsbostäder eller servicebostäder. En fortsatt dialog förs med Bokab hur bolaget som fastighetsägare ser på byggnadens utveckling och vad kommunens kommande behov är.

Prognostiserat behov av särskilt boende för äldre

Personer som beräknas vara i behov av lägenheter inom särskilt boende är uträknade efter nationell statistik från Socialstyrelsen avseende de olika åldersgruppernas behov samt kommunintern statistik. Beräkningarna av behovet utgår ifrån kommunens befolkningsprognos. Dessutom har hänsyn tagits till väntelista samt befintligt antal ärenden som överstiger 140 hemtjänsttimmar per månad i ordinärt boende.

Det framtida behovet av lägenheter i särskilt boende för äldre kan på sikt påverkas genom bostadsåtgärder som kan öka möjligheterna till kvarboende i det egna hemmet. Boendeformer på den öppna marknaden såsom trygghetsboende/seniorboende som riktar sig till äldre personer kan vara en faktor där effekterna behöver studeras närmare under kommande år. Genom att välja bostäder med närhet till bra kommunikation samt bra planlösning och hög tillgänglighet kan en persons behov av en plats på ett särskilt boende förskjutas i tid. Även övriga bostäder inom kommunen som har centralt läge med tillgång till kommunikationer och service, samt tillgänglighet med hiss mm, bidrar till att kvarboendet i det egna boendet underlättas.

En kartläggning av befintliga bostäder inom vård- och omsorgsboende behöver göras utifrån tillgänglighet och arbetsmiljö. Av de personer som erbjudits plats på SÄBO tackade 22% nej under 2021. Arbete pågår för att förändra den situationen. Därutöver är det löpande underhållet av lägenheterna viktigt för den upplevda trivselen.

Antal fattade biståndsbeslut Senaste 5-årsperioden	2017	2018	2019	2020	2021
Avseende SÄBO-platser	181	196	169	164	199

Historik över fattade biståndsbeslut för särskilt boende för äldre

**KUNGÄLV
KOMMUN**

UTKAST

- Biståndsenheten har årligen beslutat om 182 SÄBO platser/år i genomsnitt, under 2017-2021
- Boendebeläggningen under åren 2017-2021 var 95%.
- I befolkningens åldersgrupp 80 år och äldre prognostiseras ca 13% vara i behov av SÄBO-plats (plats på vård-och omsorgsboende)
- Boendetiden på ett vård-och omsorgsboende är 12-28 månader för 95% av brukarna.

Prognos 2023-2026

Befolkningsprognos Kungälv kommun	2022	2023	2024	2025	2026
Antal personer 80 år eller äldre	2 860	3 010	3 140	3330	3480
Beräknade personer med behov av SÄBO (inflyttning)*	200	211	220	233	243
Beräknade personer som lämnar SÄBO (utflyttning)	-190	-200	-209	-220	-229
Netto (antal personer)	10	11	11	13	14

Planering perioden 2023-2026

- Pågående tillbyggnad av vård-och omsorgsboende, 22 nya platser, Solhaga, Kode
- Nytt vård-och omsorgsboende 90 platser i Änggårde, centrala Kungälv

Sammanställning planerat antal SÄBO-platser

Kungälv kommun	2022	2023	2024	2025	2026
Egen regi	332	332	354	354	401
Nerlagda platser				-43**	
Planerade platser		22*			
Behov nya platser				90***	
Extern regi	55	55	55	55	55
Summa	387	409	409	456	456

* Pågående byggnation, (+22 platser på Solhaga klara augusti 2023)

**Avveckling av Båtsmansgårde

*** Nytt SÄBO Änggårde (90 platser, planeras stå klara augusti 2025)

Planering för 2027 och framåt

- Kommande prognoser för målgrupper måste beaktas, eventuell lagstiftning måste beaktas, behov av detaljplaneläggning för vård-och omsorgsboenden ska omhändertas i samhällsplaneringen.

Konsekvenser om planering av särskilda boendeformer inte kan genomföras

- Temporära boendeplatser för särskilt boende måste tas fram. Den enskildes rätt till bistånd består och behov av insatser enligt Socialtjänstlagen måste lösas trots att brist råder i kommunen.
- Hemtjänstinsatserna ökar mer än befolkningsprognosen indikerar om särskilda boendeformer inte räcker till för att möta upp behovet.
- Om en kommun inte kan uppfylla sitt lagenliga åtagande kan sanktionsavgifter att utkrävas. Storleksordningen motsvarar den kostnad som kommunen skulle haft för motsvarande boendeplats. Detta innebär att de platser som saknas måste ändå betalas i form av vite till Socialstyrelsen

Faktorer att beakta vid byggnation av nya äldreboenden eller ombyggnation av befintliga

- Nya krav från staten på högre bemanning av särskilda boendeformer är under utveckling nationellt. Det kan innebära att driftkostnaderna per lägenhet kommer att öka. Dessa krav står också i tydlig relation till hur planlösningen är utformad. Detta innebär att vid nybyggnation av särskilda boendeformer måste planlösningen vara optimalt utformad för att motverka de extra personalresurser som äldre byggnader troligen måste tillföras.
- Driftseffektiva lösningar har diskuterats i många år inom äldreomsorgen. Men när äldre byggnader byggs om finns det inte alltid möjlighet att skapa driftsoptimala lösningar. Ytterbyhemmets 19-personsenheter är ett tydligt exempel och Ranrikegården med små 6-personsenheter ett annat. För att möta framtiden med driftseffektiva enheter är den framtida planeringsprocessen av största betydelse.

UTKAST

- Leveransår av nya lägenheter behöver koordineras väl med när behoven antas uppstå för att undvika brist eller överskott vilka båda medför onödiga ytterligare kostnader. Detaljplaner behöver upprättas i god tid innan för att möjliggöra byggstart i rätt tid.
- Byggnaden får inte vara för liten då detta alltid orsakar driftsineffektivitet. Byggnader med mindre än 3 enheter ökar driftskostnaderna med minst 1 mkr per år.
- Möjlighet att öppna upp mellan olika enheter kvällen och nattetid. Innebär att enheter skall ligga på samma våning och i rad.
- Antalet lägenheter per enhet. 10–12 lägenheter rekommenderas gällande demens.
- Överskådlighet är ett krav och innebär inga svängda korridorer.
- Tomten skall vara tillräckligt stor för att tillåta effektiv planering av huskropparna. En 10 enhet per plan ger mycket höga årliga driftskostnader. Minst två 10 enheter per plan i längdriktning ger lägre driftskostnader.
- Transportsamband inom byggnaden gällande sop- tvätt-, mat- och förrådshantering behöver studeras och planeras väl för att effektivisera arbetsprocesserna.
- Byggnadens storlek utifrån antalet lägenheter bör stå i relation till behov av antal enhetschefer som byggnader kräver för drift. Det är cirka 35–40 lägenheter per chef.
- Digitala lösningar i befintliga och nya boenden ska också ses som en möjlighet. Arbete pågår med översyn och uppdatering av välfärdstekniken.

Verksamhetsområde Stöd i ordinärt boende

Ordinärt boende, Bostäder med god tillgänglighet och Trygghetsbostäder

Ordinärt boende avser alla bostäder som inte omfattas av sÄrlagstiftning. Många äldre bor i ett bostadsbestånd där den fysiska miljön är mindre bra för kvarboende vid beroende av stöd eller vård och omsorgsinsatser. Tillgängligheten i äldre bostadsområden är generellt sett sämre än i nybyggda områden. Förutsättningarna för en god arbetsmiljö i hemtjänst och hemsjukvård i det ordinära boendet kan vara komplicerad men även obefintlig. Bostadsanpassningar är i vissa fall nödvändiga för att kunna tillgodose behovet av vård och omsorg.

Gruppen äldre med funktionsnedsättningar på grund av ett normalt åldrande samt övriga med fysisk funktionsnedsättning ställer vissa gemensamma krav på bostäderna. Bostäderna ska vara lämpade för utrymmeskrävande hjälpmedel och personlig hjälp. Det är också nödvändigt med anpassade hissar, ordentliga dörrbredder, låga trösklar eller tröskellöst, stadiga handtag osv.

Speciella boendekoncept för äldre med anpassade lägenheter där det till exempel inte är långt mellan sovrum och toalett, kan minska fallrisken, som är stor speciellt nattetid. Äldre vill flytta till attraktiva boenden där själva boendet kan ge ett mervärde i form av ökad livskvalité och självständighet.

Det är viktigt att främja marknadens byggnation av nya bostadslägenheter med god tillgänglighet, nära service, dagligvarubutik och kollektivtrafik. Det finns fördelar med att bostäder byggs kontinuerligt i alla kommunens serviceorter/kommundelar. Det möjliggör kvarboende för de äldre i sin kommun och kan ge en generationsväxling då de äldre säljer sina hus för att köpa/hyra en lägenhet. Närhet service, vårdcentral och kulturutbud är betydelsefull. Träffpunkter och dagverksamheter är viktiga komplement till anhörigstöd och hemtjänst för att kunna möjliggöra och förlänga kvarboendet i det egna hemmet eller i bostäder anpassade för äldres behov.

UTKAST

Hemtjänst dag- och kvällstid

Hemtjänsten utför service, omsorg, socialt stöd, delegerade HSL-insatser, möjlighet att vistas på dagverksamhet samt tar emot och åtgärdar trygghetslarm. Inom verksamhetsområdet finns även Personlig assistans, det finns 3 lägenheter enl. LSS i Kungälv, samtliga bemannade med personlig assistans.

Hemtjänst utförs nästan alltid genom ett flertal hembesök per dag och brukare. Kommunen utförde ca 413 744 hemtjänststimmar under 2021 varav 12% med extern utförare. Hemtjänsten har löpande behov av lokaler som ligger rätt placerade i förhållande till var brukarna finns. Felplacerade lokaler är kostnadsdrivande.

Redovisning av hemtjänststimmar 2021	Totalt	%
Egen regi	358 732	87%
Servicehus (egen regi)	3 606	1%
Privat regi	51 406	12%
Totalt	413 744	100%

Behov av lokaler och planering 2023-2026

Hemtjänst på serviceorterna Kärna och Marstrand

Kärna- och Marstrands hemtjänst behöver samlokaliseras för bättre samordningsvinster. Sökande efter lämplig lokalisering pågår där en sammanslagning med hemtjänsten i Kärna kompletteras med en filial i Marstrand kan vara ett alternativ. Utrymmesbehovet blir ca 150-200 m² och säker parkering och laddmöjlighet för cirka 15 bilar.

Hemtjänstlokal i centrala Kungälv

I samband med att ett nytt äldreboende byggs i Ängegärde kommer även lokalbehov för delar av hemtjänsten att tillgodoses i byggnaden. Byggnaden beräknas stå klar under 2025. Hemtjänsten kommer då att ha en ändamålsenlig lokal som uppfyller verksamhetens behov. Äldreomsorgen och Stöd i ordinärt boende (hemtjänsten) kommer att ha vissa gemensamma delar i lokalerna så som exempelvis pausutrymmen.

Planering 2027 och framåt

- Hemtjänsten behöver löpande bevaka behovet av lokaler som ligger rätt placerade i förhållande till var brukarna finns.

Trygghetslarm samt Hemtjänst nattetid

Trygghetslarm och Hemtjänst natt i ordinärt boende. Varje natt arbetar cirka 10-12 undersköterskor med nattliga hemtjänstinsatser/larmåtgärder i hela kommunen. Verksamheten utför också vissa LSS insatser för funktionshinderverksamheten nattetid. Verksamheten har lokaler i stadshuset. Verksamhetens volym följer befolkningsutvecklingen och ökar när åldersgruppen + 80 år växer.

Verksamhet LSS-boende och daglig verksamhet

Här finns enheter som utför beviljade insatser bostäder med särskild service, ledsagning, korttidsvistelse, korttidsstillsyn.

Bostäder med Särskild Service (BmSS)

Det finns tre former av boende med särskild service för personer med intellektuella eller psykiska funktionsnedsättningar. Lagen om Bostad med särskild service ställer krav på anpassade boenden. Boverket och

**KUNGÄLV
KOMMUN**

UTKAST

Socialstyrelsen har ett regelverk för särskilda boendeformer för att bostäderna skall godkännas som fullvärdiga. Kraven har ändrats och det ställs högre krav än tidigare.

- Gruppboende
- Serviceboende
- Särskild anpassad bostad

Gruppboende

Gruppboende är ett bostadsalternativ för personer som har ett så omfattande tillsyns- och omvårdnadsbehov att mer eller mindre kontinuerlig närvaro av personal är nödvändig. I gruppboendet skall det finnas en fast kollektiv bemanning som i huvudsak skall täcka de boendes hela stödbehov. Det skall vara ett litet antal lägenheter som är grupperade kring gemensamma utrymmen, där service och omvårdnad kan ges alla tider på dygnet. En gruppboende kan vara belägen i enskild byggnad eller inrymmas i ett flerbostadshus. Det kan endast anslutas 6 bostäder för att godkännas som en gruppboende.

Serviceboende

En serviceboende består av ett antal lägenheter där man har tillgång till gemensam service och fast anställd personal. I en serviceboende kan de bo fler personer än i en gruppboende. Serviceboende är en mellanform mellan ett helt självständigt boende i egen lägenhet och en lägenhet i gruppboende

Annan särskilt anpassad bostad

"Annan särskilt anpassad bostad för vuxna" avser bostad med viss grundanpassning men utan fast bemanning. I denna boendeform ingår inte omvårdnad och inte heller fritidsverksamhet och kulturella aktiviteter. Särskilt anpassad bostad är en insats som kan sökas via LSS, behovet av bostad uppstår när en ansökan inkommit och beviljats. Efterfrågan på denna insats har varit ganska låg under de senaste åren.

Befintliga gruppboenden och serviceboenden för bostad med särskild service (LSS)

Bostad med särskild service (Funktionshinder/LSS)	Antal platser
Fridhemsgatan 29 GB	4
Gamla Kungälvsvägen 17	7
Barfotsgatan	4
Jorsalagatan	6
Korsriddagatan	5
Husfrejagatan	6
Ormen Långegatan 23,	6
Böcklegrind Grindenv 10	5
Västra Porten 4	5
Runängsgatan 5	7
Gamla Grinden (Kungälvsv. 76)	6
Skatan 4, Kungälvsvägen 40	4
LSS, Ullstorp (Grepvägen)	6
Skatan 4, Kungälvsvägen 40	2
Rådmansparken, Rådmansg. 40	7
Torggatan 6, GM	7
Solhultsgatan 8	13
Torsbyvägen	6
Vitmossegatan	6
Vitmossegatan	10

Behov av boenden

- När det gäller BmSS är den generella trenden att allt fler vill bo i ordinära bostäder med stöd i hemmet och i grupp- och serviceboenden som är så lika ett ordinarie boende som möjligt, men med närhet till personal.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

UTKAST

- Behovet av gruppboende/serviceboende har under flera år varit större än tillgången. Kommunen har ett fortlöpande behov att få fram bostäder för personer som behöver särskilt stöd. Kön till sådana bostäder är idag relativt lång och leveransen av bostäder sker inte i samma takt som behoven uppstår.
- För att kunna verkställa redan fattade beslut om Bostad med Särskild Service behövs en fortsatt utbyggnad/tillgång till fler bostäder. Det är nödvändig för att kunna möta behovet av bostäder för funktionshindrade personer nu och framåt. Behovet ska arbetas in i samhällsplaneringen och kommunens exploateringsprocesser.
- Under 2022 finns 37 personer som är 15 år och äldre och som har identifierats som potentiella att ansöka om BmSS i framtiden. Det är rimligt att anta att framtida brukare kommer att ansöka om BmSS i anslutning till att de fyllt 18 eller avslutat sin gymnasieskolgång.
- Verksamheten uppskattar att ansökningarna om BmSS skulle kunna ske enligt nedanstående fördelning. För 2020 och 2021 redovisas ett utfall att jämföra med prognosen.

2020	2021	2022	2023	2024	2025
10	10	10	10	9	8
utfall	utfall				
9	7				

Antal personer som enligt prognos skulle kunna ansöka om Bostad med Särskild Service.

- Lägesbild för biståndsbeslut för år 2022 är att sju personer finns i kön i väntan på LSS boende. Det innebär att sju personer har fått beslut om BmSS, men saknar permanent boende. Kommunen köper tretton LSS-platser av andra aktörer utanför kommunen. (Det finns personer som är i fortsatt behov av köpt plats med specialkompetens. Därav är inte samtliga tretton personer aktuella för en plats i hemkommunen). Kommunen köper 3 boendeplatser för barn under 18 år och samtliga beslut om barnboende är verkställda.

Målgrupp	Beslut som saknar boende	Beslut som finns på köpta platser	Framtida uppskattade behov tom 2025/2026
Servicebostad	5* personer har beslut och saknar servicebostad	1	23
Gruppboende	2* personer har beslut och saknar gruppboende	12	14

*Lägesbild av antal beslut vid sammanställning av lokalförslingsplanen sep 2022.

UTKAST

Planering för 2023-2026

År	Område	LSS Grupp	Antal Platser
2024	Kungälv/Ytterby-området (Nordtag)	För målgruppen i behov av gruppboende	Gruppboende 6 platser. Blir ej ren volymökning pga. omflyttning från bostäder med dålig tillgänglighet för personer med stora omvårdnadsbehov. (Omflyttning ger lediga platser på befintliga gruppboenden)
2025	Kungälv-Ytterbyområdet	För målgruppen i behov av serviceboende	Serviceboende om 10 platser.
2025	Kungälv/Ytterbyområdet	För målgruppen i behov av serviceboende	Serviceboende 10 platser. Verkställa ur kön och omflyttning av befintliga. (Behov finns att ersätta ett antal serviceboenden som pga. myndighetskrav brandklassning BBR 5b behöver fasas ut.)
2026	Kungälv-Ytterbyområdet	För målgruppen i behov av serviceboende	Serviceboende 10 platser. Verkställa ur kön och omflyttning av befintliga. (Behov finns att ersätta ett antal serviceboenden som pga. myndighetskrav brandklassning BBR 5b behöver fasas ut.)
2026	Kungälv	För målgruppen i behov av gruppboende	Gruppboende 6 platser, behov finns att bygga för personer med stora omvårdnadsbehov.
2026	Kungälv	För målgruppen i behov av gruppboende	Gruppboende 6 platser

Ovanstående planering är anpassad efter pågående detaljplaner och byggprojekt men innebär att gruppboenden och serviceboenden levereras senare än prognostiserat behov. Arbete pågår löpande med att förkorta genomförandetiden av byggprojekten där det är möjligt.

Planering 2027 och framåt

- Gruppboendena på Iskällan inte är ändamålsenliga i relation till målgruppen. Vårdtyngden är högre än förut då brukarna med åren har blivit mera vårdkrävande. Lokalerna är inte tillgänglighetsanpassade till den målgrupp som bor där idag. Arbetsmiljömässigt är lokalerna bristfälliga/svårarbetade och har svårt att uppnå myndighetskraven gällande hygien såsom tvätt med mera. På sikt behöver flera av boendena fasas ut eller ställas om alternativt ersättas av moderna lokaler som är anpassade för målgruppen.
- Behovet av BmSS behöver arbetas med i samhällsplaneringen och kommunens exploateringsprocesser.

Konsekvenser om planeringen inte kan genomföras

- Det är av största vikt att tillgodose behovet av bostads med särskild service då verksamheten har ett politiskt beslut att minska antalet köpta platser med 70 procent (KS2017/1056).
- Om inte ett boende kan verkställas inom rimlig tid (6 månader) medför det att en särskild avgift (vite) måste betalas av kommunen, alternativt måste kommunen köpa plats av annan aktör/i annan kommun.
- En aspekt som påverkar arbetet inom LSS är att verksamheten arbetar med brukarna utifrån ett livslöppsperspektiv. Det innebär att de bor i sin bostadslösning under hela sin livstid. Det medför då att kommunen ständigt måste ha tillgång nya boendelägenheter för att tillgodose tillkommande behov,

UTKAST

eftersom så få personer säger upp sina lägenheter, vilket sker mer frekvent i tex äldreomsorgen där boendelösningen avser en kortare tid av livet.

Bostad med särskild service för barn och unga

Befintliga BmSS för barn

Kungälv har inget barnboende i egen regi, köp av plats sker för barn (3 platser 2022).

Behov av BmSS barn och unga

Målgrupp	Antal beslut	Beslut som finns på köpta platser	Framtida uppskattade behov tom 2025
Barnboende	3	3	Kommande behov följs upp löpande

Planering 2023–2026, samt 2027 och framåt

Just nu planeras inget barnboende i egen regi i kommunen. Verksamhetens framtida omfattning kommer att vara beroende av vilka ärenden som kommer in och får beslut.

Korttidsvistelse för barn, unga och vuxna personer (LSS)

Korttidsvistelse utanför det egna hemmet är dels för att personen skall erbjudas miljöbyte och rekreation, dels att anhöriga kan få avlösning i omvårdnadsarbetet. Insatsen kan också ses som ett led i att bryta ett ensidigt beroende mellan barn/ unga/vuxna och föräldrar.

Befintliga korttidsverksamheter för barn, unga och vuxna personer (enl. LSS)

Villa Tveten och Näckrosen i Tvetenområdet i Kungälv bedriver korttidsverksamhet i kommunal regi för barn, unga och vuxna personer. Kommunen kan erbjuda de barn som har eller kommer att få beslut om korttidsverksamhet plats och behöver inte köpa in den tjänsten från andra kommuner.

Eftermiddagsverksamhet/korttidstillsyn LSS

LSS-lagstiftningen ger barn över 12 år med funktionsnedsättning rätt till korttidstillsyn före och efter skolans slut, under lovdagar, studiedagar och längre lov som sommarlov.

Befintlig eftermiddagsverksamhet/korttidstillsyn enl. LSS

Näckrosen bedriver korttidsverksamhet vilken är en dygnet-runt-verksamhet för unga och unga vuxna. Verksamheten har tillgång till större ytor för eftermiddagsverksamheten genom att samnyttja grannhuset Villa Tvetens lokaler. Detta för att undgå problemet med för små ytor i lokaler då det kan skapa hot-och våldssituationer som kan komma att kräva större personalbemanning. Näckrosens korttidsverksamhet utförde ca 1450 dygn under 2021, samt ca 5500 fritidsbesök under dagtid. Totalt är 43 barn inskrivna i korttids -och eftermiddagsverksamheten.

Behov 2023–2026

- Behovsbilden är under ständig förändring anpassat till brukarna och deras behov som bedöms av handläggare.
- Verksamheten ser i dagsläget inget behov av nya lokaler för korttidsverksamhet inom perioden. Detta kan förändras om behoven förändras, till exempel om antalet brukare ökar eller om behovet hos befintliga brukare förändras.
- En översyn organisatoriskt/verksamhetsmässigt för att säkerställa arbetsmiljö och vistelsemiljö behövs.

UTKAST

Planering för perioden 2023-2026, samt 2027 och framåt

- Användandet av byggnaderna på Villa Tveten och intilliggande Näckrosen ses över organisatoriskt/verksamhetsmässigt för att säkerställa arbetsmiljö samt barnens vistelsemiljö.

Daglig verksamhet ("DV")

Daglig verksamhet erbjuder sysselsättning, stimulans och utveckling för personer som är i arbetsför ålder men saknar förvärvsarbete eller studier. Insatsen är förbehållen de personer som tillhör personkrets 1 och 2 (d.v.s. personer med intellektuell funktionsnedsättning, autism eller begåvningsmässigt funktionshinder efter hjärnskada). Under 2022 sysselsatte daglig verksamhet totalt 212 personer, inklusive köpta platser i andra kommuner, (vid köp av boendeplats i annan kommun uppstår även behovet av köp av daglig verksamhet).

Befintliga lokaler för daglig verksamhet

Kajan (Christian IV väg)
Blå Huset (Skälebräcke)
Älvgården (Böckelgrind/Iskällan)
Rosa Huset (Gamla Västra gatan)
Filaregatan 13
Grodden (Böcklegrind/Iskällan)
Skomakaren (centrum)
Smedmästargatan 3 (centrum)
Kotten Motionscentral
Solhultsgatan
Ica (ej egna lokaler, företagsförlagt)
Carryline (ej egna lokaler, företagsförlagt)

Behov

- Verksamheten förväntas framöver ha över 250 deltagare (år 2025) och 50 medarbetare då prognosen visar på en ökning på 10–12 deltagare per år.
- Viktigt att beakta är att då myndigheten bifaller boenden så innebär det att även daglig verksamhet måste byggas ut i samma takt.
- De nuvarande lokalerna/arbetsplatserna ligger geografisk utspridda i kommunen och kommer inte att inrymma plats för den ökning av deltagare som förväntas. Flera av verksamheterna skulle kunna nå en betydande personalmässig effektivisering om de kan samlokaliseras. I dag är det flera verksamheter som baseras på en eller två medarbetare och som i och med det blir mycket känsliga gällande bemanningen.
- En samlokalisering kommer också kunna skapa verksamhetsmässiga vinster i form av samverkan mellan de olika aktiviteterna. Utifrån detta kan man på ett bättre sätt nå brukarnas önskemål om ett varierat utbud av aktiviteter. Många brukare under samma tak i anpassade lokaler och som har olika funktionsnedsättningar skapar dynamik och möjlighet till att arbeta med fler olika typer av uppdrag.
- Behov finns att återskapa café Lyckans verksamhet för att öka motivationen till sysselsättning och möjlighet att erbjuda målgruppen sysselsättning i form av en aktiv fritid och kulturutbud (i enlighet med kommunfullmäktiges strategiska mål). Ett allaktivitetshus ger möjligheter att öka den sociala livskvaliteten för målgruppen. Lokalen behöver vara relativt nära Stadshuset då den även behöver ha en funktion för utbildning för personal och vara lätt tillgänglig.

Planering för perioden 2023–2026, samt 2027 och framåt

- Samlokalisera daglig verksamhet genom att delvis använda befintliga lokaler. Även nya lokaler kommer vara en lösning men då är avsikten att lämna flertalet mindre, geografiskt spridda lokaler. I arbetet med den nya arenan på Yttern ingår även lokaler för daglig verksamhet.
- Arbetet med målgruppens sysselsättning i form av en aktiv fritid och kulturutbud

**KUNGÄLV
KOMMUN**

UTKAST

Konsekvenser om ovanstående planering inte kan genomföras

- I ett oförändrat läge ser man en fortsatt ökning av kostnader där fler brukare möts i för små och ej anpassade lokaler. Detta kan skapa våld och hotsituationer och då behövs det fler medarbetare som kan trygga säkerheten. Risk för sämre arbetsmiljö för både medarbetare och brukare.
- Det innebär fler köpta platser av extern utförare och/eller i annan kommun.
- Problem uppstår om verksamheten inte kan tillgodose behoven och stora sanktionsavgifter i form av särskild avgift (vite) tilldelas kommunen, när kommunen måste rapportera ej verkställda beslut.

Sociala resurser

Socialpsykiatri

Målgruppen inom verksamheten är främst personer med psykiska funktionsvariationer med SoL beslut (Socialtjänstlagen) beslut och/eller LSS beslut (Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade). Verksamheten har också några personer med intellektuell funktionsvariation samt personer med missbruksproblematik. Verksamheten har tre servicebostäder, bostöd och stöd- och boendeteam. Lokaler för personal på bostöd finns i lokaler på Nordmannatorget i Komarken. Stöd- och boendeteamet utgår i från lokalerna på Bagaregatan 6 i centrala Kungälv.

Befintliga bostäder med särskild service (socialpsykiatri SoL/LSS)

Böcklegrind, Grindenvägen 8	8
Böcklegrind/bostad 11:an	1
Vendergatan 2	8
88:an servicebostad	8
Hällebergsgatan	2

Behov och planering för 2023–2026

- De nationella riktlinjerna för stöd vid missbruk och beroende ställer nya krav på boenden för målgruppen som stöd- och boendeteamet arbetar med. Kommunen måste erbjuda permanenta boendelösningar och i allt större utsträckning tänka bort boendetrappan.
- För att motverka att en sekundär bostadsmarknad etableras inom socialtjänstens försorg, måste bostadsmarknaden öppnas upp även för personer med låg inkomst, skulder och försörjningsstöd. Verksamheten ser ett behov av att föra dialog med bostadsbolagen då hyresvärdarna har högre krav på utsatta grupper än på gemene man vid förhyrning av lägenheter.
- Målgruppens akuta behov måste belysas i bostadsplaneringens helhetsperspektiv.
- Behovet av permanenta boendelösningar för målgruppen i det ordinarie bostadsbeståndet behöver arbetas in. Detta för att möjliggöra arbete enligt "Bostad först" modellen, vilket rekommenderas enligt nationella riktlinjer för vård och stöd vid missbruk och beroende. Det innebär fortsatta individuella lösningar för personer som står långt från ordinarie bostadsmarknaden.
- Med "Bostad först"-modellen som förebild hyra in 4 lägenheter första året därefter 2–4 lägenheter per år från bostadsbolagen som kan användas för modellen.
- Verksamheten har en pågående utredning om att identifiera målgruppen äldre 60–75 år med beroendeproblematik och där omvårdnadsbehovet ökar på grund av samsjuklighet och somatiska sjukdomar. Denna grups behov behöver tas i beaktande i lokalbehoven.
- Det finns behov av gruppboendestäder/servicebostäder enligt SoL/LSS psykiatri, framför allt ett boende med enskilt läge (på landsbygden med fungerande kommunikationer). I dagsläget finns detta behov för minst 6 personer som finns på köpta platser och som har behov av ett boende som ger möjlighet till stabilitet och inte kan straffa ut sig. (förklara behovsbilden). Ett boende med 10-12 platser planeras byggas 2023-2024 i östra Kungälv.

Konsekvenser om ovanstående planering inte kan genomföras

UTKAST

- Problematiken kvarstår att när de personer som bor på referensboendet/motivationsboendet har uppnått målet finns det för få lägenheter att erbjuda för vidareflytt. Det stoppar upp flödet i den "stegvisa boendekarriären" och personerna har svårt att komma vidare till ett självständigt boende.
- Köp av plats för att hantera behoven

Stödboende för ensamkommande asylsökande barn/ungdomar

På Fästningsholmen finns det en enhet som avser stödboende med sju platser för ensamkommande asylsökande barn/ungdomar som har behov av fortsatt stöd.

Behov och planering för perioden 2023–2026

Uppföljning behöver göras utefter vilket behov av platser det finns framöver för ensamkommande barn-och ungdomar. Tillströmningen av ensamkommande barn har minskat markant och det kan innebära att behoven för stödboende minskar. Lägenheter som blivit tomma har använts som stödboende för de ensamkommande som finns inom kommunen samt till bostäder för nyanlända som anvisats till kommunen.

Trygga ungdomsmiljöer (TUM)

TUM (Trygga ungdomsmiljöer) arbetar med främjande och förebyggande arbete med barn och ungdomar. Den förebyggande verksamheten är riktad mot definierade målgrupper där verksamheten uppmärksammar social oro. En del i det förebyggande arbetet är att arbeta med riktade insatser bland ungdomar där det finns social oro genom fältverksamhet och föräldrainslag. TUM utgår från lokaler på Kvarngatan i centrala Kungälv.

Den främjande verksamheten är öppen verksamhet som fritidsgårdar, lovaktiviteter, lägerverksamhet och alla generella arrangemang.

Befintliga fritidsgårdar

- Kode fritidsgård
- Ytterby Fritidsgård
- Nordmarkens Fritidsgård
- Kultlab/Mimers hus

Behov och planering 2023–2026

- Behov av lokaler för verksamheten behöver löpande följas upp. Möjligheter kommer finnas att arbeta med verksamheter riktade till barn och ungdomar i arenaområdet.

Utförarenheten

Utförarenheten arbetar med hemmaplanslösningar för barn, ungdomar, unga vuxna och familjer som har behov av stöd i sin vardag. Ärendena utförs både som service och biståndsärenden. Utförarenheten ansvarar även för olika gruppverksamheter för barn och familjer. Verksamheten ser ökade volymer inom målgruppen och viss problematik som att våld/konflikter ökar vilket kräver en utveckling av metoder och säkra miljöer för utförandet. Utförarenheten finns i lokaler på Kvarngatan på Kvarnkullen. Lokalerna delas för närvarande med TUM.

Planering för perioden 2023–2026

Med åren har kravet ökat på den befintliga lokalen utifrån ärendevolymer och fler arbetsmetoder. Det innebär behov av förändring av lokalens utformning. Lokalen behöver ses över avseende säkerhet för brukare och medarbetare. Det pågår en kartläggning av vilka behov och krav som finns på lokalen för att utföra olika typer av insatser. Verksamheten saknar både samtalsrum och möjlighet till "sekretess skydd" i känsliga ärenden som till exempel övervakade umgängen som ökar. Arbetsplatsen är idag delad på två verksamheter med skilda uppdrag. En översyn av behov ändrade arbetssätt och/eller behov av lokalanpassningar kommer att göras.

UTKAST

Övriga behov inom sektor Trygghet och stöd

Sektorn har identifierat ett behov av ett centrallager där grundutrustning samt användbara inventarier kan förvaras. En tänkbar lokalisering och definition av storlek och innehåll på lokal ska arbetas fram till nästa revidering av lokalförslöjningsplanen.

KONCERNBOLAGET BOKAB

Bokab är ett av Kungälv kommun helägt bolag med uppgift att bedriva markexploatering och därtill hörande markförvaltning.

Bolagets grunduppdrag:

"Bolaget har till föremål för sin verksamhet att inom Kungälv kommun bedriva markexploatering för näringsliv och industri samt för villatomter och därtill hörande markförvaltning i kommunen. Bolaget skall som exploateringsbolag bidra till kommunens långsiktiga utveckling genom att förvalta/förädla, förvärva, uppföra och avyttra fastigheter, företrädesvis mark för utveckling och exploatering.

Bolagets syfte är att bland annat att bidra till att öka tillgången på byggbar mark i Kungälv kommun genom markexploatering, förvärv och förvaltning av mark. Bolagets syfte är också att bedriva näringslivsbefrämjande åtgärder i kommunen.

Bolaget skall bidra till kommunens och samhällets utveckling genom att i nära kontakt med marknadens aktörer erbjuda mark för utveckling och exploatering.

Bolaget skall samverka med kommunen och övriga kommunala bolag i syfte att nå största möjliga nytta för kommunkoncernen och invånarna."

Bolaget skall inom ramen för bolagsordningen:

- bidra till att förverkliga kommunfullmäktiges strategiska mål
- anskaffa eller tilldelas mark och därmed bedriva markexploatering och därtill hörande markförvaltning i kommunen i yttersta syfte att med verksamhetsetableringar
- förstärka näringslivet och arbetsmarknaden i kommunen
- bidra till kommunens långsiktiga utveckling genom att förvalta/förädla, förvärva, uppföra och avyttra fastigheter, företrädesvis mark för utveckling och exploatering
- bidra till god samverkan och ett effektivt samarbete med kommunstyrelsen och dennas förvaltning
- bidra till kommunens långsiktiga hållbara samhällsutveckling
- utföra exploatörsdrivna detaljplaner
- bedriva näringslivsbefrämjande åtgärder kopplade till exploateringsverksamheten
- sträva efter etableringar som stärker den lokala arbetsmarknaden
- ansvara för tomtkön för villatomter inklusive all försäljning till denna

Lokaler

År 2017 förvärvade Bokab fyra fastigheter av kommunen och förvaltar numera dessa. I flera av byggnaderna bedrivs kommunal verksamhet (äldreboende samt socialmedicinsk mottagning och referensboende) eller friskola (förskola, grundskola F-9 samt fritidshem). I en av lokalerna, på Trädgårdsgatan i Kungälv, har Bokab sitt huvudkontor.

Exploateringsprojekt

Bolaget planerar långsiktigt för över ca 500 000 kvm mark för verksamhetsplaner i kommunen vilket på sikt kan ge mer än 1500 nya arbetstillfällen. Av dessa 500 000 kvm är ca 121 000 kvm mark planlagd i Rollsbo Västerhöjd som nu bearbetas till plansprängda tomter där försäljning pågår. Nya av- och påfarten till E6 som planeras någonstans i höjd med Arntorps industriområde ger Bokab möjligheter att skapa mer verksamhetsmark till näringslivet. Ytterligare områden mellan järnvägen och E6 för expansion av Rollsbo och mer verksamhetsmark är

UTKAST

med i bolagets långsiktiga satsningar. Detta planeras ihop med förvaltningens planavdelning och ingår i arbetet med ny översiktsplanering. Avseende villatomter till tomtkön och utvecklingen av bostäder har Bokab fått planbesked för Östra Ullstorp, Bovieran för 55+ boende i Ytterby samt för Åseberget.

Koppling till budgetprocessen

Bokabs affärsplan är bolagets grundläggande plan för bolagsstyrelsen att förverkliga ägarens önskemål. Affärsplanen innehåller en överblick över bolagets grunduppdrag, vision, affärsidé, mål och styrning samt strategier över hur affärsidén ska genomföras och utvecklas. I affärsplanen finns också ekonomisk analys, en risk- och åtgärdsanalys samt internkontrollplan. Till affärsplanen kopplas bolagets budget, investeringsplan och likviditetsplan. Bolagets affärsplan är en viktig komponent i kommunkoncernens övergripande styrning och samordning och skall samordnas med kommunens budgetprocess.

Planering 2023–2026 samt utblicken 2027–2030

- Bolaget har i dagsläget inga planer på att flytta eller utöka lokalerna för den egna verksamheten, dvs huvudkontoret på Trädgårdsgatan.
- När det gäller övriga byggnader som bolaget äger kommer lokalerna att användas för det ändamål som de är uthyrda tills behovet hos hyresgästen ändrar sig.
- Behov av investeringar i lokaler som bolaget äger tas fram i dialog med verksamheten som är hyresgäst.
- Bokab arbetar för god framförhållning när det gäller utveckling av bostäder/lokaler som sägs upp av hyresgästen.
- Bokabs affärsplan anger att fastigheterna skall underhållas för att trygga hyresgästens boendekvalitet, medarbetarnas arbetsmiljö, att god kontroll på framtida kostnader uppnås och ett bra framtida fastighetsvärdesäkerställs.
- Avseende exploateringsarbetet så är processerna för samhällsplanering långa och framtagande och genomförandet av till exempel Åseberget eller verksamhetsområden kommer att pågå under hela perioden.
- Bolaget och kommunen skall gemensamt säkerställa att bolagets affärsplan, budget, investeringsplan och likviditetsplan samordnas med kommunens budgetprocess.

KONCERNBOLAGET KUNGÄLV ENERGI AB

Kungälv Energi AB är ett helägt kommunalt bolag. I bolagets uppdrag ingår att tillhandahålla energiförsörjning samt infrastruktur för energi och digital kommunikation för både företag och privatpersoner, utifrån ett strategiskt kommunalt perspektiv och för en långsiktigt hållbar utveckling för Kungälv såväl ekonomiskt, socialt som ekologiskt. Bolaget skall samverka med kommunen och övriga kommunala bolag i syfte att nå största möjliga nytta för kommunkoncernen och invånarna.

Bolaget skall inom ramen för bolagsordningen:

- bidra till att förverkliga kommunfullmäktiges strategiska mål
- följa kommunens energiplans övergripande miljömål
- bedriva produktion, distribution och handel inom energiområdet samt tillhandahålla infrastruktur för digital kommunikation
- säkerställa miljö- och klimatmässigt hållbar, leveranssäker och prisvärd energi
- utveckla energi- och bredbandsverksamheten och integrera dessa i utvecklingen av Kungälv kommun
- utveckla nya områden inom energiförsörjning och energidistribution samt bidra till ett fossilfritt oberoende Kungälv
- bidra till säkerhet, trygghet och trivsel genom att tillhandahålla belysning och relaterade produkter och tjänster

Lokaler

En större ombyggnation av Kungälv Energis huvudkontor i centrala Kungälv pågår. Såväl byggnaden som ytan för upplag byggs om för ett effektivare nyttjande och en ökad kapacitet.

UTKAST

Koppling till budgetprocessen

Bolaget och kommunen skall gemensamt säkerställa att bolagets affärsplan, budget, investeringsplan och likviditetsplan samordnas med kommunens budgetprocess.

Planering 2023–2026, samt utblicken 2027–2030

- Utökad produktionsanläggning på Munkegärdeverket, planeras att tas i drift till vintern 2023–2024.
- Om och nybyggnationer av ställverk och trafostationer.
- Kontinuerliga utbyggnader av infrastruktur för energi och digital kommunikation i takt med att kommunen växer
- Reinvesteringar för att upprätthålla funktionen i befintliga nät och anläggningar
- Kungälv Energi ansvarar för gatubelysningen på allmän plats inom Kungälv och Ytterby, i Marstrand och några områden i de mindre tätorterna. Kungälvs kommun ansvarar för planering av ny gatubelysning och beslutar om nyinvesteringar.

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

VA-RESURSPLAN

KUNGÄLVS KOMMUN 2023-2026, UTBLICK MOT 2030

Sammanfattning

Syftet med den här rapporten är att beskriva framtida behov och planering av VA-utbyggnad i Kungälv kommun samt koppla dessa behov till kommunens investeringsprogram. Dokumentet beskriver överskådligt relationer till såväl internationella, nationella som lokala mål för Kungälv kommun. Faktorer som befolkningsutveckling, översiktsplanering och kopplingar till övriga relevanta styrdokument samt lagstiftning beaktas översiktligt.

Kommunens nuvarande VA-system beskrivs övergripande gällande ledningsnät för dricks- och spillvatten, vattenverk och avloppsreningsverk.

De projekt som är inlagda i investeringsbudgeten är sprungna ur olika behov. Dessa behov kategoriseras i följande typer:

- Föreläggandeområden från Länsstyrelsen, där Länsstyrelsen beslutat att kommunen ska bygga ut kommunalt VA
- Föreläggande från Miljö- och byggnadsnämnden, där det bedömts finnas behov av åtgärder på VA-systemet
- Utbyggnadsområden enligt 6 § LAV, där kommunen bedömt att det finns en skyldighet att bygga ut VA
- Exploateringsområden, d.v.s. områden där det finns ett intresse att förtäta eller bygga nytt och VA-infrastrukturen behöver kompletteras
- Kapacitetsbrist, där det finns flaskhalsar i systemet och det därför är svårt att få systemet att fungera optimalt
- Underhållsbehov, sträckor på ledningsnätet där ledningarna eller andra systemkomponenter har blivit för gamla eller fungerar dåligt och behöver ersättas
- Ökad redundans, där det finns behov av att öka driftsäkerheten genom att komplettera med ytterligare ledningar

Projekten klassas därefter i huvudstråk (investeringar som har påverkan på stora delar av kommunen), sekundärstråk eller projekt av mer lokal karaktär, samt exploatering och utbyggnadsområden.

Ort för ort eller område för område beskrivs nuvarande situation gällande VA-försörjningen, vilka projekt som berör respektive ort, och vad konsekvenserna blir om de inplanerade investeringarna inte genomförs. De områden som beskrivs är Kungälv, Ytterby, Harestad, Kareby, Kode, Ödsmåls mosse och Rörtången, Aröd, Kärna, Nordkroken, Håлта, Tjuvkil, Marstrand och Koön m.m. samt Diseröd.

Kommunen har samarbeten med Göteborgs, Ales och framöver också Stenungsunds kommuner. Göteborg renar en stor andel av Kungälvs spillvatten och Ale köper i dagsläget vatten av Kungälv. Från och med 2024 är intentionen att Stenungsunds kommun ska köpa dricksvatten från Kungälv. Förutsättningarna för dessa samarbeten beskrivs också översiktligt.

Begreppslista

A	Allmän VA-anläggning	En VA-anläggning över vilken en kommun har ett rättsligt bestämmandeinflytande och som har ordnats och används för att uppfylla kommunens skyldigheter enligt Lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster
	Avlopp	Samlingsnamn för spillvatten, dagvatten samt dränvatten.
	Avloppsreningsverk	Anläggning för att rena avloppsvatten.
B	Bräddning	Bräddning via bräddavlopp innebär att mer eller mindre utspätt avloppsvatten från ett överbelastat ledningsnät, avleds direkt till närmaste recipient.
D	Dagvatten	Ytligt avrinnande regnvatten och smältvatten från tak, gator och andra ytor.
	Dagvattenanläggning	Anläggning för hantering av dagvatten, såsom dagvattendam, våtmark eller ledningar.
	Drift	Aktiviteter som är nödvändiga i VA-verksamheten dagliga arbete och leverans.
G	Grundvatten	Vatten i den del av marken där alla porer är vattenfyllda.
M	Miljökvalitetsmål	Sexton politiska mål som beskriver kvaliteter i miljön som i huvudsak ska vara uppnådda ”inom en generation”, vilket angavs till 2020 (utom för klimat, där målet gäller 2050).
	Miljökvalitetsnorm	Inom vattenförvaltningen fastställda kvalitetskrav för alla vattenförekomster. Styrande för myndigheter och kommuner när de tillämpar lagar och bestämmelser, t.ex. vid tillståndsprövning enligt miljöbalken eller vid planläggning enligt Plan- och bygglagen.
R	Redundans	Redundanta system ökar driftsäkerheten genom att olika delar av systemet kan utföra samma sak. Man kan t.ex. öka redundansen genom att anlägga ytterligare en ledning till ett specifikt område så att risken att systemet slås ut är mindre.
S	Spillvatten	Förorenat vatten från hushåll (toalett, bad/dusch, disk och tvätt) och andra verksamheter (industrier, serviceanläggningar och dylikt).
T	Tillskottsvatten	Tillskottsvatten definieras som allt vatten exkl. spillvatten, som avleds i spillvattenförande avloppsledning, till exempel inläckande regn- eller grundvatten.

V	VA	Förkortning för vatten och avlopp.
	VA-huvudman	Den som äger och ansvarar för en allmän VA-anläggning.
	VA-plan	Samlingsbegrepp för det kommunala planpaketet som innefattar VA-översikt, VA-policy och VA-delplaner.
	VA-delplan	Planering inom ett specifikt ämnesområde (dagvattenplanering, utbyggnadsplanering etc.) rörande kommunens vatten- och avloppsfrågor.
	VA-policy	Strategiskt dokument innefattande kommunala ställningstaganden och viljeytringar beträffande vatten och avloppsfrågor. Kungälv's kommuns VA-policy är politiskt antagen.
	VA-översikt	Strategiskt dokument som ger en inventering över kommunens vattenresurser, VA-anläggningar för både enskilt och allmänt VA.
	VA-verksamhetsområde	Ett av kommunfullmäktige fastställt geografiskt område, inom vilket en eller flera vattentjänster har ordnats eller ska ordnas genom en allmän VA-anläggning.
	Vattenförekomst	Begrepp som används inom vattenförvaltningen. Kustvattenområde, sjö, del av sjö, ett vattendrag, del av vattendrag eller ett eller flera grundvattenmagasin.
	Vattenförsörjning	De system som används för att förse ett samhälle med vatten. Kan ha sin grund i olika behov, t.ex. dricksvatten, industriellt vatten, bevattning inom jord-bruket osv. I vattenförsörjningsplanen behandlas i huvudsak dricksvattenförsörjning.
	Vattentäkt	Vattenförekomst som utnyttjas för vattenförsörjning.
	Vattenskyddsområde	Skyddsområde i syfte att skydda dricksvattentäkter såsom sjöar, grundvattentäkter och vattendrag.
	Vattenverk	Anläggning för att bereda dricksvatten.
	Vattenöversikt	Dokument som beskriver kommunens vattenförekomster utifrån bland annat naturvärden och försurnings- och övergödningssproblem.
Ö	Översiktsplan	Ett begrepp som används inom fysisk planering som avser en samling av rekommendationer som anger grunddragen för användning av mark- och vattenområden inom en kommun eller del därav.

Innehåll

1. Inledning.....	1
1.1 Bakgrund.....	1
1.2 Syfte	2
1.3 Politiska mål.....	2
1.3.1 Agenda 2030	2
1.3.2 Sveriges nationella miljömål.....	3
1.3.3 Lokala mål för Kungälv's kommun.....	3
1.4 Befolkningsutveckling, prognos 2021-2025 med utblick mot 2030.....	4
1.4.1 Prognosticerad utveckling för Kungälv's kommun under år 2021-2030.....	5
1.4.2. Kommundel Kungälv-Ytterby	6
1.4.3 Kommundel Kode	6
1.4.4 Kommundel Kärna	7
1.4.5 Kommundel Marstrand-stråk 168	7
1.4.6 Kommundel Diseröd.....	8
1.5 Översiktsplanering.....	8
1.6 Koppling till övriga relevanta styrdokument	9
1.6.1 Investerings- och driftprogram	9
1.6.2 VA-översikt.....	9
1.6.3 VA-policy	9
1.6.4 VA-plan	9
1.7 Lagstiftning	9
1.7.1 Lagen om allmänna vattentjänster	9
1.7.2 Miljöbalken och Plan- och bygglagen.....	2
2. Befintligt VA-system i Kungälv's kommun.....	3
2.1 Ledningsnät.....	3
2.1.1 Dricksvatten.....	3

2.1.2 Spillvatten	4
2.2 Vattenverk.....	4
2.1.1 Kungälvs vattenverk	4
2.2.2 Lysegårdens vattenverk	4
2.2.3 Marstrands vattenverk	4
2.3.4 Dösebacka vattenverk	4
2.3 Avloppsreningsverk.....	5
2.3.1 Ryaverket	5
2.3.2 Diseröds avloppsreningsverk	5
2.3.3 Kode avloppsreningsverk	5
2.3.4 Marstrands avloppsreningsverk.....	6
3. Olika typer av behov	7
3.1 Förelägganden från Länsstyrelsen	7
3.2 Föreläggande från Miljö- och byggnadsnämnden.....	8
3.3 Utbyggnadsområden enligt 6 § LAV.....	8
3.4 Exploateringsområden	10
3.5 Kapacitetsbrist.....	10
3.6 Underhållsbehov	10
3.7 Ökad redundans	11
4. Kommunens orter – förutsättningar och projekt.....	12
4.1 Huvudstråk – projekt som påverkar stora delar av kommunen	12
4.1.1 Huvudstråk 1: överföringsledning Räfsal-Bredsten	12
4.1.2 Huvudstråk 2: ny vattenreservoar i centrala Kungälv.....	14
4.1.3 Huvudstråk 3: överföringsledning Kungälvs sjukhus-Hollandsgatan	16
4.1.4 Huvudstråk 4: överföringsledning Kastellegården-Vävra	18
4.1.5 Huvudstråk 5: överföringsledning Vävra-Solberga	20
4.1.6 Huvudstråk 6: överföringsledning Vävra-Marstrand	22

4.1.7 Huvudstråk 7: framtida överföringsledning Kungälv's vattenverk-Kungälv ...	24
4.2 Kommundel Kungälv-Ytterby	26
4.2.1 Kungälv.....	26
4.2.2 Ytterby	29
4.2.3 Harestad.....	32
4.2.4 Kareby.....	34
4.3 Kommundel Kode.....	36
4.3.1 Kode.....	36
4.3.2 Ödsmåls mosse och Rörtången.....	36
4.3.3 Aröd	39
4.4 Kommundel Kärna.....	41
4.4.1 Kärna.....	41
4.4.2 Nordkroken.....	43
4.5 Kommundel Marstrand-stråk 168	45
4.5.1 Hålda.....	45
4.5.2 Tjuvkil	48
4.5.3 Marstrand & Koön m.fl.	50
4.6 Kommundel Diseröd	52
4.6.1 Diseröd	52
4.7 Kommunsamarbeten.....	53
5. Kommande behov.....	56

1. Inledning

Detta kapitel behandlar en kort bakgrund rörande kommunens historiska VA-utbyggnad samt syftet med rapporten, och de politiska mål som berörs, både internationella, nationella och lokala. Prognoser för den kommande befolkningsutvecklingen presenteras, liksom riktlinjer utpekade i kommunens översiktsplanering. Dessutom beskrivs översiktligt kopplingar till övriga relevanta styrdokument samt berörd lagstiftning.

1.1 Bakgrund

Kungälv kommun har ca 48 000 invånare. Kommunen är på grund av sitt läge och sin vackra natur attraktiv för inflyttning. I många kustnära delar av kommunen har det konstaterats stora behov av kommunalt vatten och spillvattenhantering, eftersom det saknas förutsättningar för egna brunnar och egen rening av spillvatten. Liksom i övriga Sverige är stora delar av ledningsnätet utbyggt under 1960- och 1970-talen vilket gör att den tekniska livslängden börjar närma sig slutet.

Figur 1. Översiktskarta över Kungälv kommun.

För att kommunen ska kunna fortsätta växa i enlighet med de politiska intentioner som finns krävs systematisk utbyggnad av nya ledningar samt omläggning av de delar av systemet som har blivit uttjänta eller fungerar som flaskhalsar och påverkar systemet som helhet negativt.

1.2 Syfte

Syftet med det här dokumentet är att visa på vilka investeringar som behöver göras, när de behöver göras och varför det är nödvändigt att göra dem. Förklaring ges till de viktigaste kritiska beroenden som finns samt vilka konsekvenser som kan förmodas inträffa om investeringarna inte görs enligt plan.

1.3 Politiska mål

Såväl internationella, nationella samt lokala politiska mål inverkar på Kungälvskommuns VA-verksamhet. Exempel på sådana inkluderar Agenda 2030, Sveriges nationella miljömål och lokala politiska mål beslutade för Kungälvskommun.

1.3.1 Agenda 2030

Agenda 2030 innehåller 17 globala mål för hållbar utveckling, såväl ekonomisk, ekologisk och social hållbar utveckling. Sverige har ratificerat dessa mål vilket innebär att målen måste beaktas även på kommunal nivå.

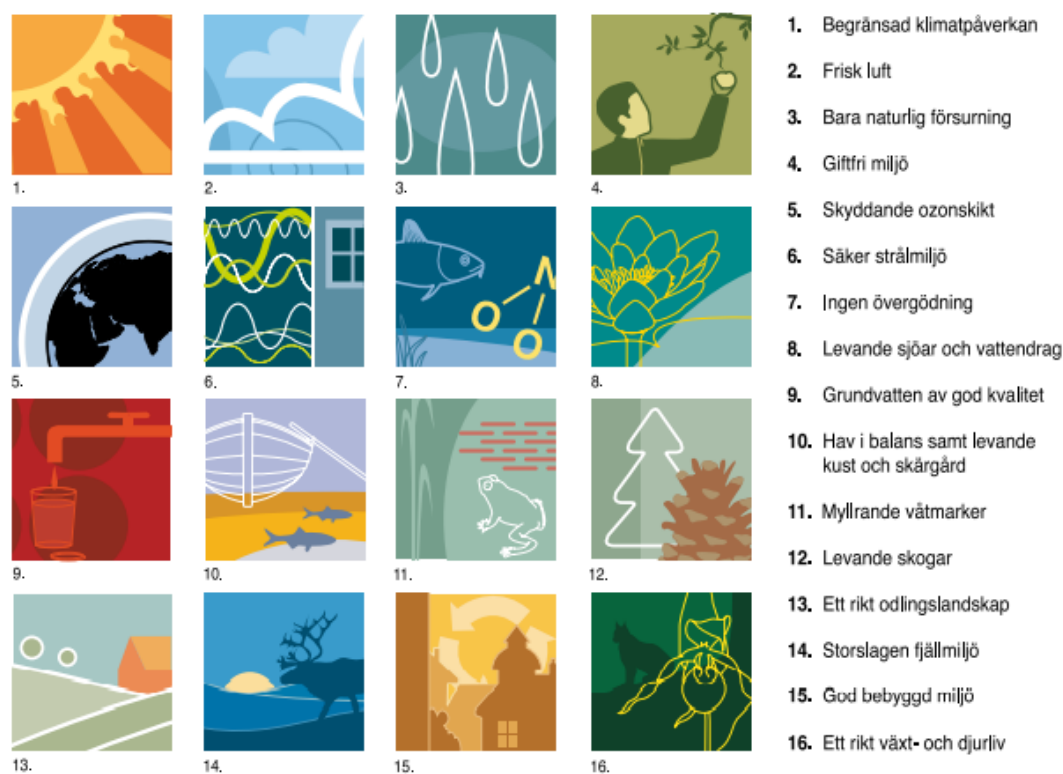
Figur 2. Agenda 2030, globala mål för hållbar utveckling.

Det mål som främst har bärighet för VA-verksamheten är *Rent vatten och sanitet för alla* (mål 6). Även ett flertal andra är relevanta att nämna, då dessa kan påverkas av vatten- och avloppsförsörjningen på kommunal nivå. De är *Hållbara städer och samhällen* (mål 11); *Hållbar industri, innovationer och infrastruktur* (mål 9); *God hälsa och välbefinnande* (mål 3); *Hav och marina resurser* (mål 14); samt *Ekosystem och biologisk mångfald* (mål 15). Att VA-försörjningen fungerar på ett tillfredsställande sätt, hushållar med naturresurser och minimerar utsläpp av ämnen till naturen är därför en förutsättning för att Agenda 2030 ska kunna uppnås. Påverkan sker inte bara genom ATT systemen finns utan också hur de utformas, byggs och nyttjas.

1.3.2 Sveriges nationella miljömål

Utöver Agenda 2030 har Sverige sedan antagandet i riksdagen 1999 16 miljökvalitetsmål samt ett generationsmål som ska styra utvecklingen mot en hållbar ekologisk framtid. Generationsmålet visar inriktningen och förutsättningarna för övriga miljömål och innebär ett löfte till framtida generationer om frisk luft, hälsosamma miljöer och rika miljöupplevelser.

De miljömål som kommunens VA-verksamhet har inverkan på är *Bara naturlig försurning* (mål 3), *Ingen övergödning* (mål 7), *Levande sjöar och vattendrag* (mål 8), *Grundvatten av god kvalitet* (mål 9), *Hav i balans samt levande kust och skärgård* (mål 10), *Myllrande våtmarker* (mål 11), *Ett rikt växt- och djurliv* (mål 16) samt *God bebyggd miljö* (mål 15). VA-verksamheten påverkar därmed möjligheten att uppnå en god ekologisk status på åtta av sexton mål. I dagsläget uppnås inte något av de nationella målen i Sverige.

Figur 3. Sveriges nationella miljömål.

1.3.3 Lokala mål för Kungälv kommun

Det finns två typer av lokala mål som förvaltningen ska sträva mot. Det är kommunfullmäktiges strategiska mål samt resultatmål uppsatta för Kungälv kommun. Nedan listas de mål som kan anses vara relevanta för VA-verksamheten.

Kommunfullmäktiges strategiska mål

6. En ökad samordning mellan infrastruktur och byggnation i hela kommunen

Kommunen måste förbättra sitt strategiska tillväxtarbete genom ökad samordning mellan infrastruktur och planerad nybyggnation. Det gäller verksamheter, VA-utbyggnad, samordning inom kommunen och dess bolag och samordning mellan kommunen och externa investerare.

Av kommunfullmäktiges strategiska mål är det främst mål 6 som kan anses vara relevant för VA-verksamheten. Att vara i samma fas som övrig kommunal infrastrukturutbyggnad och nyetablering är nödvändigt för att kunna fatta beslut som är hållbara och lönsamma både i nuläget och på sikt.

Resultatmål för Kungälv kommun

11. Planberedskap ska finnas för bostäder, verksamhetsmark och handel

12. Minskade utsläpp i luft och vattendrag

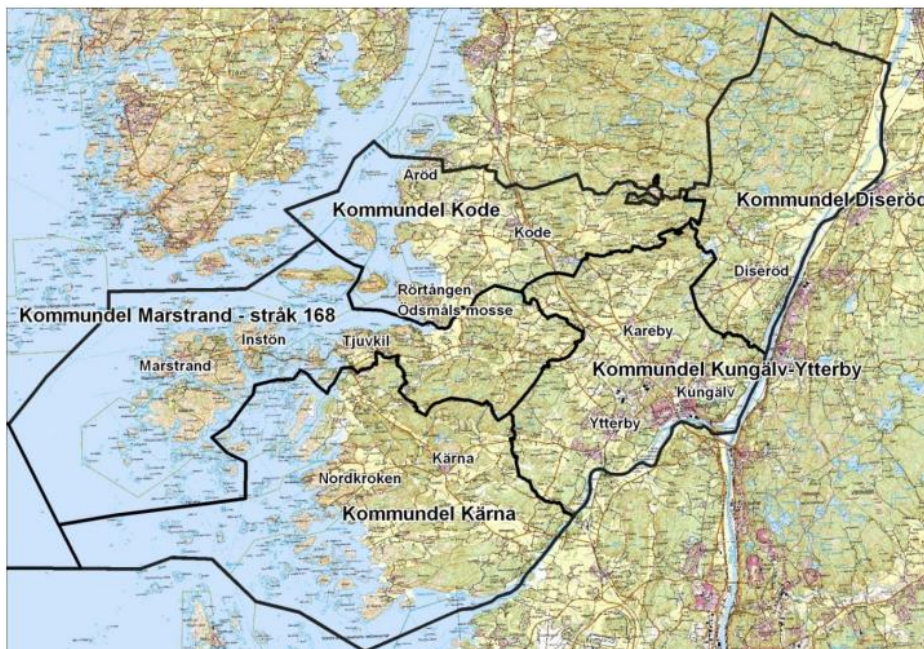
De mål som VA:s verksamhet påverkar är mål 12 *Minskade utsläpp i luft och vattendrag*, genom att underlätta för en mer hållbar hantering av framför allt spill- och dagvatten, samt mål 11. VA-utbyggnad är en förutsättning för att det ska kunna finnas en planberedskap inom kommunen.

1.4 Befolkningsutveckling, prognos 2021-2025 med utblick mot 2030

Kommunen gör årligen en befolkningsprognos var syfte är att dels utgöra underlag för behovsbedömningar inom respektive verksamhet, dels utgöra underlag för budget. Nuvarande prognos *Befolkningsprognos 2021-2025 med utblick mot 2030* baseras på kommunnivå med den befintliga befolkningen i kommunen per 2021-06-30 samt på de byggplaner kommunen har för perioden 2021-2030.

Det görs också prognoser på delområdesnivåer, där kommunen är uppdelad på fem olika delområden: Kommundel Kungälv-Ytterby, kommunel Kärna, kommunel Marstrand-stråk168, kommunel Kode och kommunel Diseröd. Dessa illustreras i figur nedan.

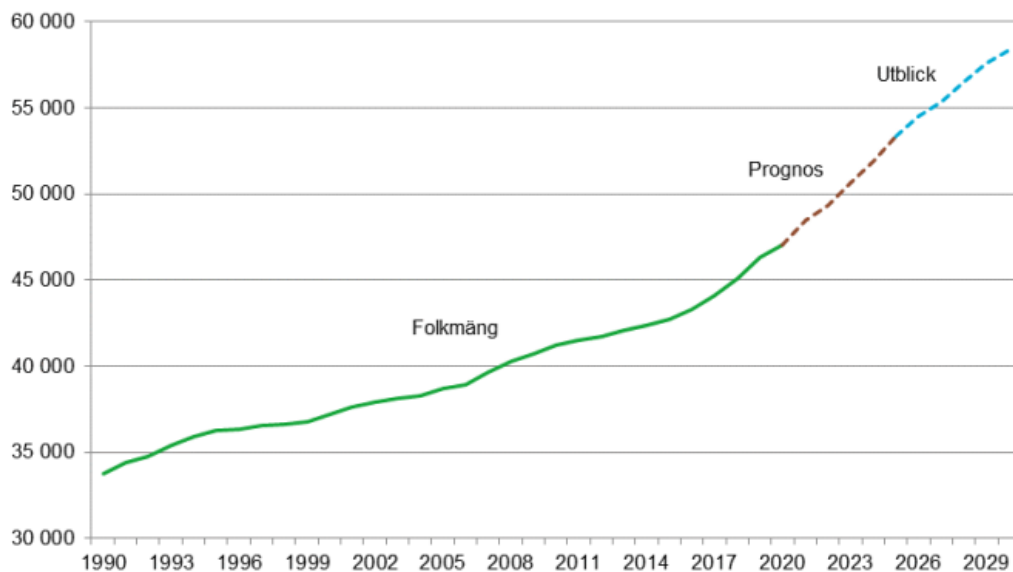
Delområdesprognosen beräknas för åren 2021-2025 och utgår från den faktiska befolkningen i delområdena 2021-06-30. Den totala prognosen utgör ram för delområdesprognoserna, vilket gör att summan för dessa justeras och stäms av mot totalprognosen. Eftersom delområdena är mindre är prognoserna mer osäkra än totalprognosen, och t.ex. bostadsbyggandets omfattning får stor påverkan på utfallet.

Figur 4. Illustration över kommundelarna per områden, från Befolkningsprognos 2021-2025 med utblick mot 2030.

1.4.1 Prognosticerad utveckling för Kungälv's kommun under år 2021-2030

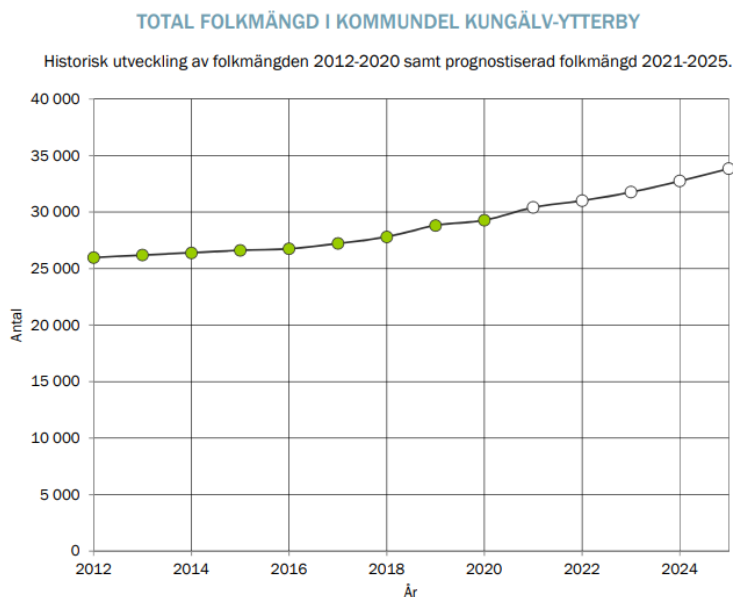
Under prognosperioden 2021-2025 beräknas befolkningen öka med cirka 6 300 personer, från 47 050 invånare i slutet av 2020 till 53 370 i slutet av 2025, en ökning med nästan 12 %. Det innebär en genomsnittlig folkökning med drygt 1 260 personer per år. Utblicken pekar sedan på en fortsatt ökning till 58 400 personer år 2030. Ökningen motsvarar 19,4 %. Totalt ger detta en förändring med i genomsnitt cirka 1130 personer per år under perioden 2021-2030.

Figur 5. Prognosticerad folkmängd i Kungälv's kommun 2021-2025 med utblick mot 2030. Från Befolkningsprognos 2021-2025 med utblick mot 2030.

1.4.2. Kommundel Kungälv-Ytterby

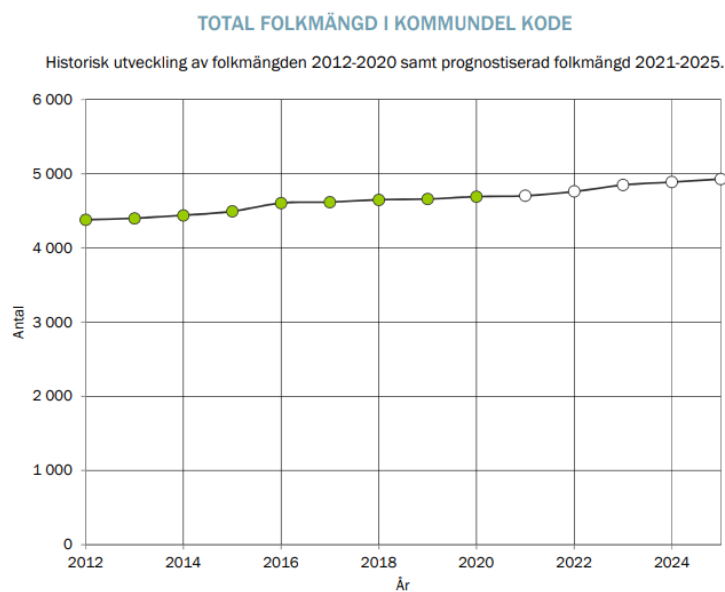
Inom kommundel Kungälv-Ytterby förväntas befolkningen öka med 16 % under åren 2021-2025, eller ca 4550 personer. Prognosen illustreras i figur nedan.

Figur 6. Kungälv-Ytterby, prognosticerad folkmängd (Befolkningsprognos 2021-2025 med utblick mot 2030, bilaga 2).

1.4.3 Kommundel Kode

Inom kommundel Kode förväntas befolkningen öka 5 % eller 240 personer under åren 2021-2025. Prognosen illustreras i figur nedan.

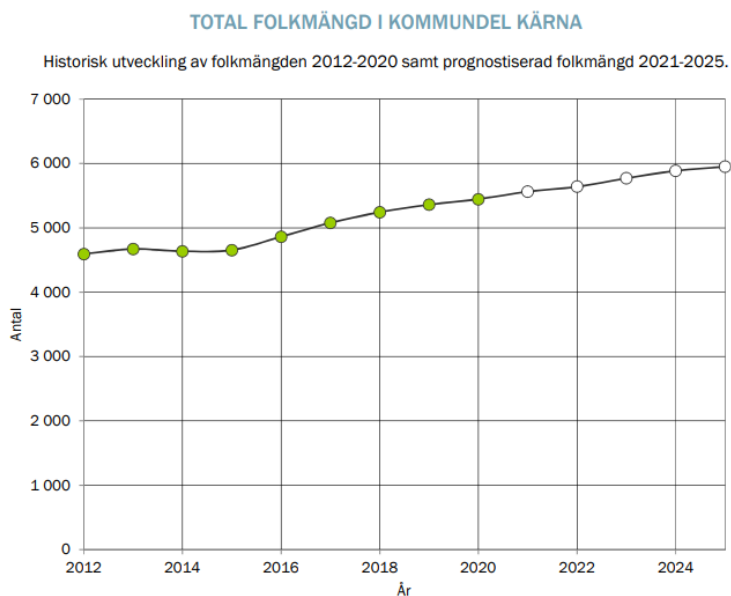

Figur 7. Kode, prognosticerad folkmängd (Befolkningsprognos 2021-2025 med utblick mot 2030, bilaga 2).

1.4.4 Kommundel Kärna

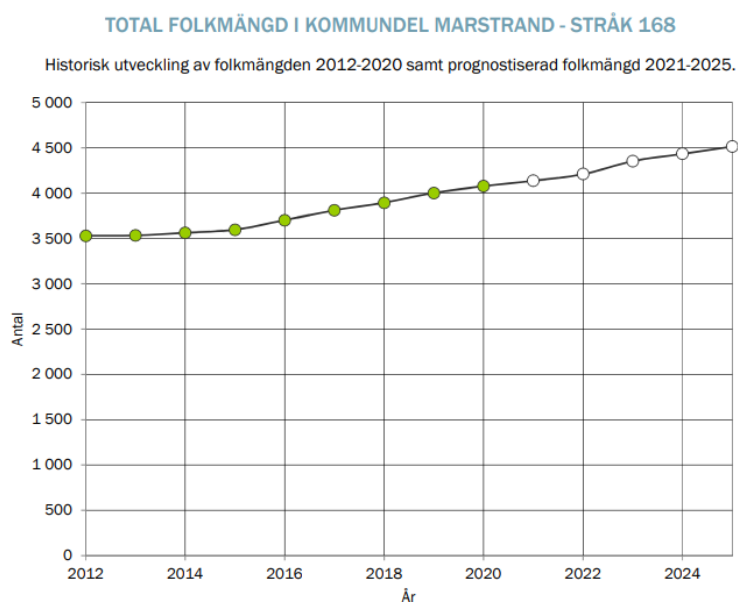
Inom kommundel Kärna förväntas befolkningen öka med ca 500 personer under tidsperioden 2021-2025, eller 9 %. Prognosen illustreras i figur nedan.

Figur 8. Kärna, prognosticerad folkmängd (Befolkningsprognos 2021-2025 med utblick mot 2030, bilaga 2).

1.4.5 Kommundel Marstrand-stråk 168

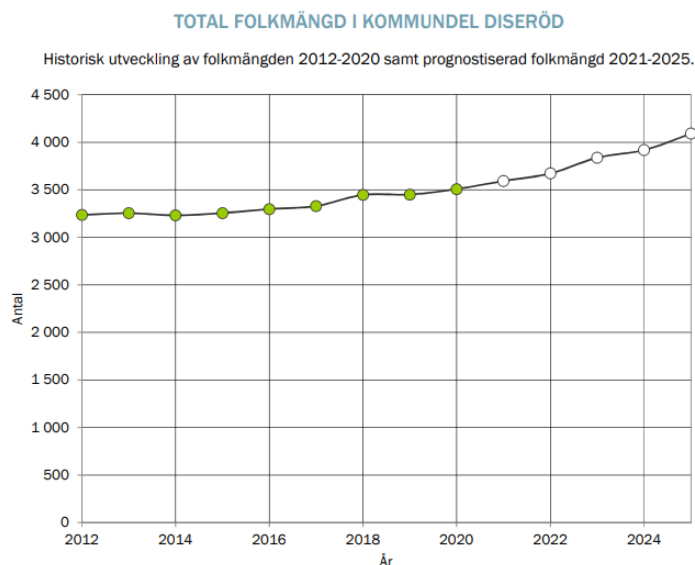
Inom kommundel Marstrand-stråk 168 förväntas befolkningen öka med 11 % eller 440 personer under åren 2021-2025. Prognosen illustreras i figur nedan.

Figur 9. Marstrand-stråk 168, prognosticerad folkmängd (Befolkningsprognos 2021-2025 med utblick mot 2030, bilaga 2).

1.4.6 Kommundel Diseröd

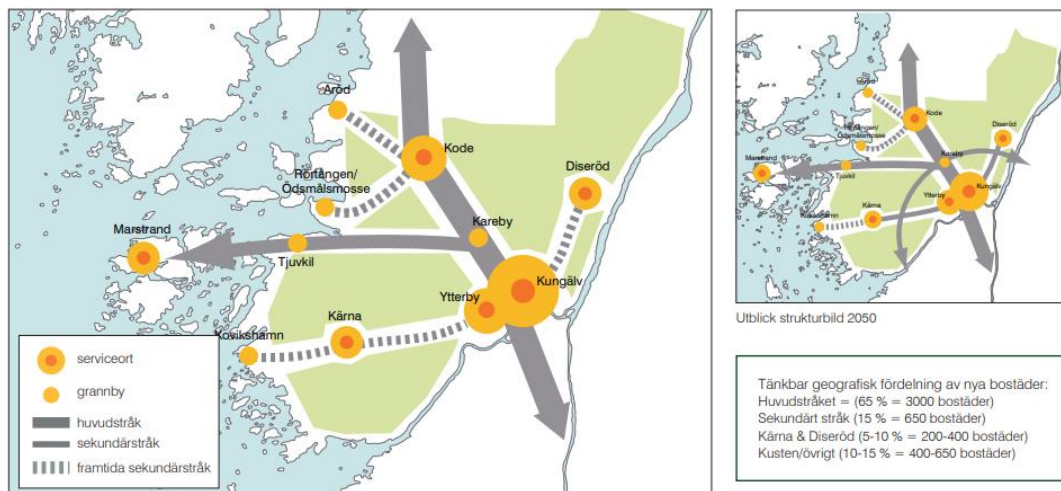
Inom kommundel Diseröd förväntas befolkningen öka med 17 % eller 580 personer under åren 2021-2025. Prognosen illustreras i figur nedan.

Figur 10. Diseröd, prognosticerad folkmängd (Befolkningsprognos 2021-2025 med utblick mot 2030, bilaga 2).

1.5 Översiktsplanering

Kungälv's kommuns översiktsplan (ÖP2010) antogs politiskt 2012 och är tänkt att peka ut vilka områden som är lämpliga för olika typer av markanvändning. I stora drag är förtätning av tätorter längs de stora infrastrukturstråken för kollektivtrafiken det som huvudsakligen rekommenderas, d.v.s. längs Bohusbanan och E6. Ny bebyggelse ska koncentreras till tätorterna Kungälv/Ytterby samt övriga serviceorter Kode, Kärna, Marstrand och Diseröd.

Figur 11. Kungälv's kommuns strukturbild. Hämtad från ÖP2010.

För att kommunstyrelsens strategiska mål 6 ovan ska kunna nås gäller det att VA-planeringen sker i en pågående dialog med övrig förvaltning gällande såväl översiktsplanering som detaljplanering.

1.6 Koppling till övriga relevanta styrdokument

Nedan listas olika styrdokument som har koppling till detta dokument.

1.6.1 Investerings- och driftprogram

Rapporten är direkt kopplad till investeringsprogrammet och beskriver de projekt som finns listade där som rör dricks- och spillvattenförsörjning.

1.6.2 VA-översikt

VA-översikten har sin utgångspunkt i hur VA-försörjningen fungerade vid antagande (2015) och är en sammanställning av dåvarande nuläge för att skapa en gemensam bild som omfattar dricksvatten, spillvatten och dagvatten både inom och utanför nuvarande verksamhetsområde för vatten och avlopp. Arbetet med VA-översikten låg till grund till kommunens VA-policy.

1.6.3 VA-policy

Kungälvskommuns VA-policy antogs 2015 och beskriver de ställningstaganden som tillsammans med VA-översikten ska ligga till grund för de beslut som fattas om vatten- och avloppsförsörjning framöver.

1.6.4 VA-plan

Kungälvskommuns VA-plan består av ett flertal delar. Dessa inkluderar:

- Vattenförsörjningsplan
- VA-utbyggnadsplan
- Brand- och släckvattenplan
- Drift- och underhållsplan
- Förnyelseplan
- Dagvattenplan

Viktigast i detta sammanhang bland dokumenten är kommunens VA-utbyggnadsplan, då denna pekar ut områden där kommunen kan anses ha en skyldighet att bygga ut kommunalt VA i enlighet med Lagen om allmänna vattentjänster.

1.7 Lagstiftning

Flera lagstiftningar reglerar VA-verksamheten. Den viktigaste är Lagen om allmänna vattentjänster (LAV 2006:412). Även miljöbalken (1998:808) och Plan- och bygglagen (2010:900) samt Livsmedelsverkets föreskrifter inverkar på hur verksamheten sköts.

1.7.1 Lagen om allmänna vattentjänster

VA-verksamheten styrs huvudsakligen av Lagen om allmänna vattentjänster, LAV. Lagen reglerar hur verksamheten ska skötas och vilka ansvar verksamheten har.

Nuvarande lagstiftning säger att när en grupp byggnader är placerade i närheten av varandra så kan dessa ses som varande i ett 'större sammanhang' och då föreligger en skyldighet att förse dessa byggnader med kommunalt dricks-, spill- och eventuellt också dagvattenförsörjning. Detta görs inom VA-huvudmannens verksamhetsområde för ovan nämnda tjänster. Utanför verksamhetsområdet har VA-huvudmannen varken mandat eller ansvar.

1 § Bestämmelserna i denna lag syftar till att säkerställa att vattenförsörjning och avlopp ordnas i ett större sammanhang, om det behövs med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön.

6 § Om det med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver ordnas vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang för en viss befintlig eller blivande bebyggelse, skall kommunen

1. bestämma det verksamhetsområde inom vilket vattentjänsten eller vattentjänsterna behöver ordnas, och

2. se till att behovet snarast, och så länge behovet finns kvar, tillgodoses i verksamhetsområdet genom en allmän va-anläggning.

Ansvarsgränsen mellan enskild fastighetsägare och VA-huvudmannen utgörs av förbindelsepunkten. Innan huvudmannen har meddelat om en sådan punkt kan man inte debitera den enskilda fastighetsägaren.

12 § Om en allmän va-anläggning innebär att vattentjänster tillhandahålls genom ledningsnät för vattenförsörjning eller avlopp, skall huvudmannen för varje fastighet inom va-anläggningens verksamhetsområde bestämma en förbindelsepunkt.

Förbindelsepunkten skall finnas i fastighetens omedelbara närhet, om det inte finns särskilda skäl för en annan placering.

Huvudmannen skall samråda med och därefter informera fastighetsägaren om förbindelsepunktens läge inom den tid som är skälig med hänsyn till fastighetsägarens intresse av att kunna planera för sin användning av fastigheten.

En VA-anläggning ska också anläggas och drivas på ett resursmässigt hållbart sätt.

10 § En allmän va-anläggning skall ordnas och drivas så att den uppfyller de krav som kan ställas med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön och med hänsyn till intresset av en god hushållning med naturresurser.

När det är förenligt med anläggningens huvudsakliga ändamål, bör den ordnas och drivas så att också andra allmänna intressen som har behov av anläggningen kan tillgodoses.

VA-systemens utformning och byggnation styrs också av andra lagar och regler, precis som all annan bebyggelse. Därför bör planeringen vara i fas med pågående detaljplanering.

11 § En allmän va-anläggning får inte ordnas

1. i strid med detaljplan, områdesbestämmelser eller andra bestämmelser om hur marken skall bebyggas, eller

2. så att den försvårar en ändamålsenlig bebyggelse eller lämplig planläggning.

Om syftet med planen eller bestämmelserna inte motverkas, får dock mindre avvikelser göras.

17 § *Trots 16 § får huvudmannen vänta med att utföra de anläggnings- eller utbyggnadsarbeten som är nödvändiga för att fastighetsägaren skall kunna använda va-anläggningen, om arbetena*

- 1. behöver samordnas med andra arbeten och samordningen annars skulle väsentligt försväras, och*
- 2. utförs i den ordning som följer av huvudmannens utbyggnadsplan.*

I de fall där ett behov av en allmän VA-anläggning har konstaterats i enlighet med 6 § ovan kan det vara så att det redan finns olika typer av privata anläggningar för dricksvatten eller spillvatten. Om VA-huvudmannen ändå ser ett behov att bygga ut kommunalt vatten och spillvatten kan VA-huvudmannen tvingas betala ut viss ersättning för den privata anläggning som därmed blivit onyttig.

40 § *Om en enskild anläggning blir onyttig till följd av att kommunen ordnar eller utvidgar en allmän va-anläggning, skall huvudmannen betala skälig ersättning till den enskilda anläggningens ägare.*

År 2018 gjordes en utredning kallad Vägar till hållbara vattentjänster och i april 2022 lämnades en proposition in till riksdagen. Bland annat föreslås en ändring av 6 § där det i framtiden ska vara möjligt att tillåta enskilda anläggningar även i områden där bebyggelsen kan ses vara i ett större sammanhang. Förslaget lyder:

Vid bedömningen av behovet enligt första stycket ska särskild hänsyn tas till förutsättningarna att tillgodose behovet av en vattentjänst genom en enskild anläggning som kan godtas med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön.

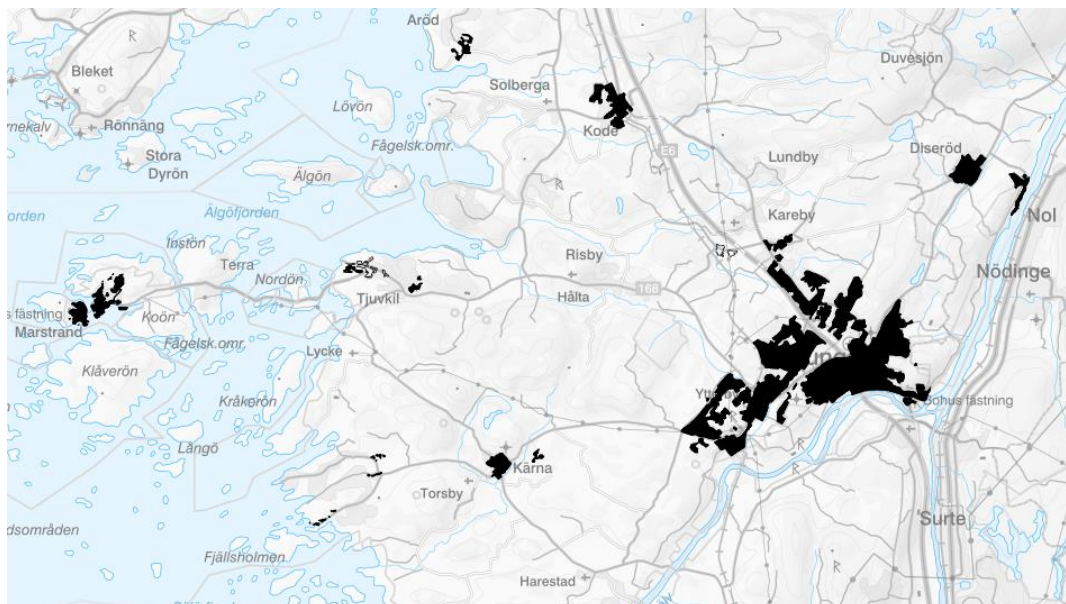
Om propositionen antas av riksdagen föreslås den nya lagen börja gälla från och med den 1 januari 2023.

1.7.2 Miljöbalken och Plan- och bygglagen

I Miljöbalken (3 kap 1 §) samt i Plan- och bygglagen (2 kap 2 §) anvisas att mark- och vattenområden ska användas för det eller de ändamål för vilka områdena är mest lämpade med hänsyn till beskaffenhet, läge och föreliggande behov. Företräde ska ges sådan användning som medför en från allmän synpunkt god hushållning. Detta innebär att en avvägning ska göras mellan bevarandeintresset (t.ex. för framtida dricksvattenförsörjning) och värdet att ta marken i anspråk för annat ändamål.

2. Befintligt VA-system i Kungälv kommun

Kungälv kommun VA-verksamhet har ansvar för ledningsnätet samt anläggningar för VA-försörjningen i kommunen. Kommunens ledningsnät började byggas ut under 1950-talet och har succesivt utökats och förnyats. Kommunen har fyra vattenverk samt tre egna avloppsreningsverk men den huvudsakliga avloppsreningen sker på Ryaverket i Göteborg. Den totala ledningslängden år 2022 var 267 km dricksvattenledningar och 222 km självfallspill- och tryckspilledningar. Totalt antal anslutna personer inom kommunalt verksamhetsområde för VA är strax under 40 000. En översiktskarta över Kungälv kommun verksamhetsområden visas i figur nedan.

Figur 12. Kommunalt verksamhetsområde för VA i Kungälv kommun

2.1 Ledningsnät

Ledningsnätet distribuerar vatten från vattenverk till dricksvattenabonnenter och för bort spillvatten från abonnenterna för rening i kommunens avloppsreningsverk eller för rening i Ryaverket. I dagsläget är dricksvattennätet något längre än spillvattennätet.

2.1.1 Dricksvatten

Kungälv kommun dricksvattennät är i början av år 2022 267 km långt. Kommunen har sju reservoarer på ledningsnätet, byggda mellan år 1939-1977. Dessa finns i Diseröd, Munkegårde, Ytterby, Kode, Kärna, Marstrandsön och på Koön. Av dessa är Ytterby-tornet svårt att fylla upp med nuvarande utformning av ledningssystemet. Tornet i Kärna är för litet för att kunna räcka till vid full utbyggnad av VA till Tjuvkilsområdet. På ledningsnätet finns också 16 tryckstegringsstationer.

2.1.2 Spillvatten

Spillvattennätet inklusive såväl självfallsledningar (ren spill samt kombinerade ledningar) som tryckspilledningar är i början av 2022 165 km respektive 57 km, det vill säga totalt 222 km långt. På ledningsnätet finns ett 70-tal avloppspumpstationer.

Spillvattenledningsnätet leder ungefär dubbelt så mycket vatten jämfört med såld mängd dricksvatten. Detta tyder på att det finns stora mängder tillskottsvatten i spillvattennätet och nederbördspåverkan är tydlig. Ett systematiskt arbete pågår hela tiden för att hitta källor till tillskottsvatten för på så sätt minska belastningen i spillvattenledningen, både för att minska riskerna för att orenat avloppsvatten bräddar ut i vattendragen och för att minska risken för källaröversvämning. I anslutning till de kommunala pumpstationerna och reningsverken finns det nödavlopp, där bräddning kan ske vid höga flöden.

2.2 Vattenverk

Kungälvs kommun har fyra vattenverk. Kungälvs vattenverk är nyast, med överlägset störst kapacitet, och hämtar sitt vatten från Göta Älv. Lysegårdens vattenverk är en grundvattentäkt belägen i kommunens nordöstra delar, medan Marstrands vattenverk är en ytvattentäkt med relativt begränsad kapacitet i kommunens västra delar. Innan Kungälvs vattenverk stod färdigställt var Dösebacka grundvattentäkt kommunens huvudsakliga råvattentäkt.

2.1.1 Kungälvs vattenverk

Kungälvs vattenverk stod klart 2018 och är ett ytvattenverk som hämtar sitt råvatten från Göta Älv. Det är kommunens största vattenverk. Kungälvs vattenverk producerar drygt 200 l/s (liter per sekund) men är förberett för utbyggnad med ytterligare 100 l/s.

2.2.2 Lysegårdens vattenverk

Lysegårdens vattenverk är ett grundvattenverk med konstgjord infiltration som tar råvatten från Drypesjön. Lysegården vattenverk producerar drygt 25 l/s som levereras till Diseröd och övriga kommunen. Maximal kapacitet är ca 60 l/s.

2.2.3 Marstrands vattenverk

Marstrands vattenverk är ett ytvattenverk beläget på Marstrandsön och tar sitt råvatten från Pjäxedammen, Käftedammen och Smörsundsdammen på Koön. Pjäxedammen är huvudvattentäkt och vatten från de andra dammarna pumpas över till Pjäxedammen. Marstrands vattenverk producerar i genomsnitt 3,5 l/s. Kommunen fick ett föreläggande 2022-05-25 om att bygga om reningsprocessen för att minska mängden slam som alstras under reningsprocessen.

2.3.4 Dösebacka vattenverk

Dösebacka vattenverk var kommunens huvudvattentäkt innan Kungälvs vattenverk färdigställdes. Det var ett grundvattenverk med konstgjord infiltration beläget uppströms det nya vattenverket. Göta Älv fungerade som råvattentäkt, där råvattnet sen pumpades från intaget i älven till marken via nio infiltrationsdammar. Kapaciteten

var cirka 60 l/s, av vilket 15-20 l/s såldes till Ale kommun. Delar av verket används idag för råvattenförsörjning av Kungälvs vattenverk.

2.3 Avloppsreningsverk

Kommunen har i dagsläget tre egna avloppsreningsverk: Diseröd ARV, Kode ARV och Marstrands ARV, varav Kode ARV planeras att lägga ner inom några års sikt. Den största delen av kommunens producerade spillvatten skickas dock till Ryaverket i Göteborg via ledningar under älven.

2.3.1 Ryaverket

Ryaverket är ett reningsverk beläget i Göteborg som drivs av det kommunala aktiebolaget Gryaab AB. Gryaab AB ägs tillsammans av kommunerna Ale, Göteborg, Härryda, Kungälv, Lerum, Mölndal, Partille och Bollebygd. Bolaget har ett eget tunnelsystem som leder avloppsvatten från kommunerna till Ryaverket där avloppsvattnet behandlas.

Från Kungälvs kommun skickas varje år cirka 4 000 000 m³ avloppsvatten från tätorterna Kungälv, Ytterby, Kareby och Kärna till Ryaverket via kommunens två huvudpumpstationer Älvparken och Kastellegården. Därifrån pumpas vattnet till Rödbo där anslutningen till Gryaabs avloppstunnel ligger. Volymen avloppsvatten från Kungälv motsvarar cirka 2,5 % av den totala volymen avloppsvatten som Ryaverket tar emot.

2.3.2 Diseröds avloppsreningsverk

Diseröds avloppsreningsverk byggdes 1972 och tar emot och behandlar avloppsvatten från Diseröd tätort, Häljeröd och Västra Torp. Anläggningen är dimensionerad för 1900 personekvivalenter (pe). Volymmässigt kan verket behandla maximalt 41 m³/h.

Vid höga flöden kan bräddning ske vid verkets pumpstation före eller efter rens-galler. I första hand släpps avloppsvattnet ut efter gallret, via utloppspumpstationen och utloppsledningen, och i andra hand direkt vid pumpstationen. Bräddningen sker då till Välabäcken.

2.3.3 Kode avloppsreningsverk

Kode reningsverk byggdes 1972 och tar emot och behandlar avloppsvatten från Kode där det bor cirka 1300 invånare. Anläggningen är dimensionerad för 1600 pe. Volymmässigt kan verket behandla maximalt 36 m³/h.

Vid höga flöden kan bräddning ske vid verkets pumpstation före eller efter rens-galler. I första hand släpps avloppsvattnet ut efter gallret och i andra hand direkt vid pumpstationen. Recipient är Vallby år vilket är en känslig recipient.

Kode ARV ska läggas ner nästa år då det finns ett föreläggande från Miljöenheten om att nedläggning ska ske senast oktober 2023. En förutsättning för det är när det nya stora ledningspaketet mellan Ytterby och Solberga är färdigutbyggt. Efter att avloppsreningsverket är nedlagt ska spillvattnet pumpas vidare mot kommunens centrala delar och därifrån vidare till GRYAAB.

2.3.4 Marstrands avloppsreningsverk

Marstrands avloppsreningsverk, beläget på Koön, byggdes 1977 och tar emot och behandlar avloppsvatten från Marstrandsön och Koön som har cirka 1500 invånare. Anläggningen är konventionellt byggd och avloppsreningsverket är från och med ombyggnaden 2012 och det nya tillståndet dimensionerat för en genomsnittlig veckobelastning motsvarande 6 000 pe. Volymmässigt kan verket behandla maximalt 75 m³/h.

Vid höga flöden kan bräddning ske i pumpstationen PA3 före reningsverket. Avloppsvattnet släpps då ut i Muskeviken.

Marstrands ARV har haft stora problem med ojämn belastning och kommunen har utrett huruvida det är bäst att investera i att bygga om verket eller att lägga ner det. Eftersom det bland annat är begränsat med utrymme där verket är placerat, bedöms det dyrare att bygga om det för att klara aktuell belastning än att lägga ned det och bygga ihop och pumpa spillvattnet via Tjuvkil-Vävra-Ytterby och sen vidare till GRYAAB. En förutsättning för att verket ska kunna läggas ner är att ledningsnätet från Marstrand ända ner till Nordre älv är utbyggt.

3. Olika typer av behov

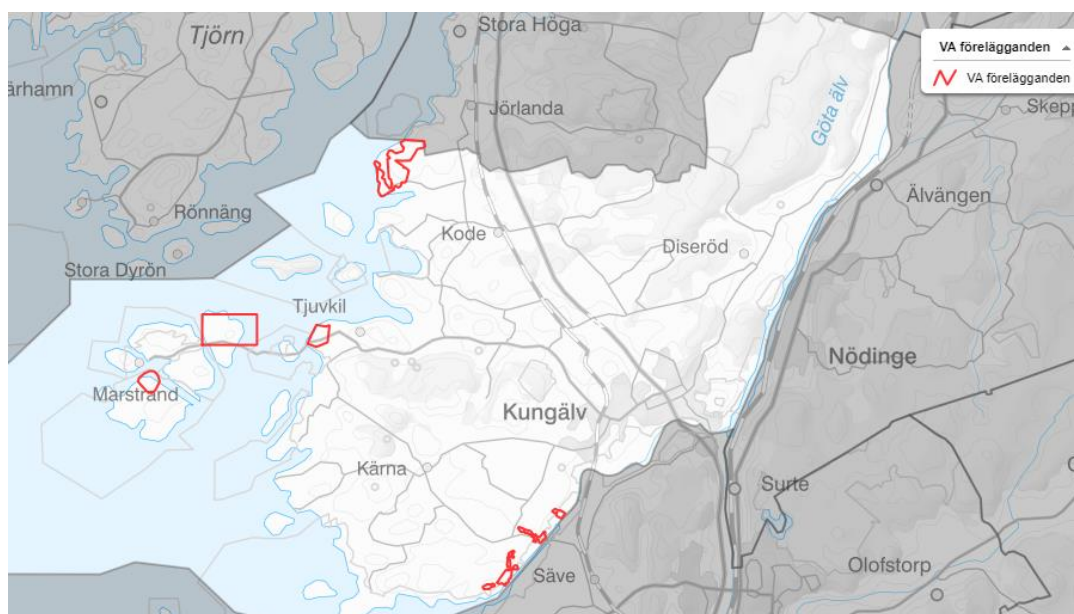
Det finns en rad olika typer av behov som kan föranleda ut- eller ombyggnation av VA-systemen. Exempel på sådana är förelägganden från Länsstyrelsen eller Miljö- och byggnadsnämnden, utbyggnadsområden enligt 6 § LAV som kartlagts i kommunens utbyggnadsplan, vid exploateringar, kapacitetsbrist och underhållsbehov samt för att öka systemets redundans.

3.1 Förelägganden från Länsstyrelsen

Länsstyrelsen i Västra Götaland har beslutat att ett antal områden i Kungälv kommun ska ha vatten- och avloppstjänster enligt 6§ lagen om allmänna vattentjänster (LAV). De områden som Länsstyrelsen har beslutat om skall anslutas är Aröd, Harestad, Klöverön, Tjuvkil och Instön.

Aröd ska anslutas senast 31 december 2025, Harestad 31 december 2024, Klöverön 31 december 2028, Tofteberget i Tjuvkil 31 december 2022. Gällande Harestad har dialog inletts med Länsstyrelsen om förlängning av föreläggandet. För Instön finns beslut om anslutning av dricksvatten senast den 31 december 2030 samt 31 december 2036 för spillvatten. De olika tidpunkterna beror på att Länsstyrelsen bedömer att Ryaverket inte kommer ha tillräcklig kapacitet för att ansluta Marstrand förrän efter Ryaverkets ombyggnad, som ska vara klar 2036.

Om kommunen inte byggt ut kommunalt VA till områdena vid beslutade tidpunkter är risken stor att kommunen behöver betala ett vite till Länsstyrelsen. Vitet brukar ungefärligen motsvara den kostnad som kommunen skulle få för att genomföra en utbyggnad.

Figur 13. Områdena i kommunen som har förelägganden om utbyggnad från Länsstyrelsen.

3.2 Föreläggande från Miljö- och byggnadsnämnden

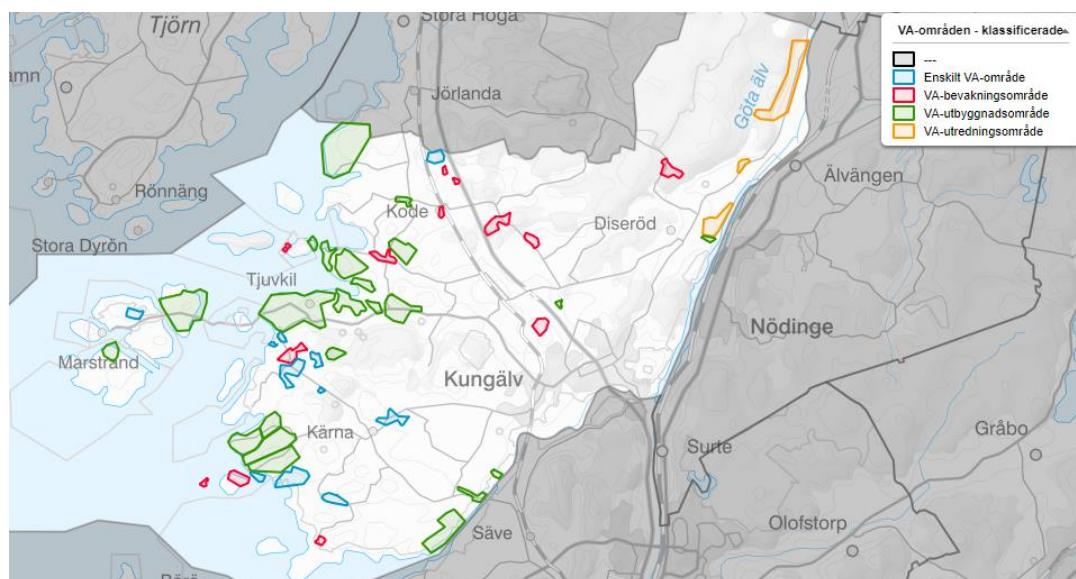
2021-06-17 fattade Miljö- och byggnadsnämnden ett beslut om förbud av utsläpp av avloppsvatten från Kode avloppsreningsverk senast 1 oktober 2023. Detta på grund av frekventa bräddningar där avloppsvattnet inte genomgår någon som helst rening innan utsläpp sker till den känsliga recipienten Vallby å. Både ån och Hakefjorden utanför påverkas av övergödning.

2022-05-25 fattade miljö- och byggnadsnämnden ett beslut om föreläggande om att senast om tre år ska slamhanteringen från Marstrandsverket ha förbättrats genom införande av mekanisk rening i stället för kemisk sådan. Implementering ska börja ske genom ett tolv månader långt pilotprojekt och motivet är att starkt minska det slamavfall som produceras vid vattenverket idag och som sannolikt påverkar växt- och djurlivet i Marstrandsfjorden negativt.

3.3 Utbyggnadsområden enligt 6 § LAV

Inom ramen för arbetet med Kungälv'skommuns VA-utbyggnadsplan (2015) har kommunen gått igenom samtliga bebyggelsekluster i kommunen som består av mer än ca 15 hus belägna i nära anslutning till varandra och som idag har enskilda dricks- och/eller avloppslösningar. 45 sådana områden identifierades. Planen är giltig till och med 2022-09-01 och ska därefter revideras. Redan nu kan konstateras att årtalen för utbyggnad måste uppdateras.

Områdena delades in i fyra olika klasser: VA-utbyggnadsområden, VA-utredningsområden, VA-bevakningsområden och enskilt VA-område. I VA-utbyggnadsområden bedöms det föreligga en skyldighet att bygga ut kommunalt VA. VA-utredningsområden bedöms behöva utredas ytterligare för att fastslå om området ska klassas som utbyggnadsområde, bevakningsområde eller enskilt VA-område. I VA-bevakningsområden bedöms det vara möjligt att behålla enskilda VA-lösningar men där man kan tänka att behoven kan komma att ändras över tid. Enskilda VA-

Figur 14. Klassade områden. Utbyggnadsområdena är markerade i grönt.

områden bedöms kunna försörjas genom enskilda dricks- och spillvattenledningar under överskådlig tid.

De områden som klassificerades som utbyggnadsområden var Arntorp, Aröd, Brattön östra, Håffrekullen, Instön, Klåverön (Klöverön), Kornhall, Kulperöd, Kvarnekullen, Lökeberg, Nordkroken, Rörtången, Sjöhed/Nereby, Skåra, Solberga, Tjuvkil, Ulvesund, Vävra/Håлта, Åsebyberg och Ödsmålsosse. Totalt 20 områden. Områdena listas i tabell nedan, samt de årtal som angavs i VA-utbyggnadsplanen och hur nuvarande status för områdena ser ut.

Tabell 1. Utbyggnadsområdena rangordnade efter behov i fallande ordning.

Störst behov	Område	Planerad anslutning enligt utbyggnadsplan	Status
1.	Nordkroken	2017-2023	Delvis inplanerat i budget
2.	Rörtången	2024-2030	Inplanerat i budget
3.	Aröd	2017-2020	Påbörjat
4.	Klöverön	2026-2028	Påbörjat föreningsövertagande
5.	Sjöhed/Nereby	2021-2024	Inplanerat i budget
6.	Ödsmåls mosse	2024-2030	Inplanerat i budget
7.	Ulvesund	2020-2022	Inplanerat i budget
8.	Instön	Norra 2019-2024, södra 2033-2035	Inplanerat i budget
9.	Tjuvkil	2017-2025	Delvis påbörjat
10.	Vävra/Håлта	2021-2026	Inplanerat i budget
11.	Kornhall	2021-2023	Inplanerat i budget
12.	Lökeberg	2030-2034	
13.	Brattön Östra	2027-2029	
14.	Skåra	2031-2033	
15.	Kulperöd	2032-2034	
16.	Solberga	2033-2035	
17.	Åsebyberg	2023-2025	
18.	Arntorp	2021-2022	Inplanerat i budget
19.	Kvarnekullen	2029-2030	
20.	Håffrekullen	2018-2019	Inplanerat i budget

Att tidsplanerna för anslutning av områdena inte kunnat hållas beror på ett flertal aspekter. För att kunna ansluta områden i kommunens mer perifera delar har stora förstärkningsåtgärder fått göra i de centrala delarna av VA-systemet, och flera åtgärder återstår. Bland annat har kommunen byggt Kungälvs vattenverk för att kunna öka kapaciteten på vattenproduktionen.

Om den nya propositionen där en ändring av § 6 föreslås går igenom kan det få konsekvenser för kommunens planering. Det finns en möjlighet att det i vissa områden skulle kunna gå att lösa VA-försörjningen genom gemensamma anläggningar, om de boende kan gå ihop och samordna sig. I många av områdena kommer det sannolikt även fortsättningsvis kräva kommunal utbyggnad av VA eftersom de lokala förhållandena för att lösa vatten- och avloppsförsörjning är för svåra.

3.4 Exploateringsområden

Exploateringsområden är områden som t.ex. pekats ut för ny bebyggelse i en detaljplan. För att sådana områden ska kunna bebyggas krävs utbyggnad av VA-infrastruktur. Denna kan bestå i ett lokalnät om det redan finns fungerande infrastruktur att ansluta till, eller större investeringar som överföringsledningar, tryckstegringsstationer eller pumpstationer exempelvis. Intentionerna i översiktsplanen är att bebyggelse ska ske längs befintliga huvudstråk för kommunikation, i centralorten Kungälv-Ytterby samt i de utpekade serviceorterna Kode, Kärna, Marstrand och Diseröd. Om detta följs är det enklare att se till att VA-infrastrukturen är på plats än om man bygger nya områden utspridda på landsbygden.

3.5 Kapacitetsbrist

Befintliga system kan vara bristfälliga i kapacitet på grund av att exploatering har ägt rum, i närheten eller i mer perifera delar av kommunen. Därmed bildas flaskhalsar, vilket det finns många av i kommunen. Det är viktigt att identifiera dessa flaskhalsar så att det på sikt är möjligt att bygga om dem, antingen genom att byta ut och uppdimensionera enstaka delar av systemet eller genom att bygga helt nya sträckningar som förstärker det befintliga systemet.

Exempel på sådana flaskhalsar finns i Ytterbyområdet, vilket påverkar vattenförsörjningen till hela västra delen av kommunen, och i Lycke, vilket påverkar vattenförsörjningen ut till Marstrandsområdet. I Kärna finns också en vattenreservoar som skulle behöva vara mer än tio gånger så stor för att räcka till de behov som finns. Avloppsreningsverken i Marstrand, Kode och Diseröd utgör också hinder för fortsatt exploatering på grund av deras bristande kapacitet.

3.6 Underhållsbehov

När den tekniska livslängden för en systemdel är uppnådd, eller då systemdelen går sönder, krävs det en omläggning eller t.ex. en relining för att bibehålla funktionen. I den här rapporten kommer en del projekt innehållande underhållsbehov listas i den mån de har en påverkan på antingen VA-försörjningen i kommunen som helhet eller stor lokal påverkan på någon del av systemet. Mindre underhållsbehov som sköts löpande kommer inte att beaktas.

Det mål förvaltningen har satt för förnyelseplanering är att 0,8 % av ledningsnätet ska förnyas årligen. Det innebär i dagsläget att 2,5 km ledning bör bytas ut årligen mellan 2020-2030. Den genomsnittliga förnyelsen mellan 2015-2019 låg på 0,63 % eller 1,3 km. Medelvärdet för de senaste 10 åren är 0,45 %. Observera att siffrorna endast rör dricksvattennätet då motsvarande siffror för spillvattennätet ännu ej är framtagna.

Medianvärdet i Sverige gällande förnyelsetakt för dricksvattennätet är 0,4 %. Enligt Svenskt vatten klassas en förnyelsetakt på avloppsnätet som hållbar om den är större än 0,6 och på dricksvattnet om den är större än 0,7.

3.7 Ökad redundans

Att öka redundansen för ett system innebär att öka driftsäkerheten, t.ex. genom att dricksvatten kan passera genom flera olika ledningar för att nå samma punkt i systemet. Det kan uppnås genom att flera ledningar har samma slutmål. Konkret innebär detta att om en ledning måste stängas av på grund av en läcka så kan vattenförsörjningen ändå fortgå genom att vattnet transporteras via en annan ledning.

4. Kommunens orter – förutsättningar och projekt

Kommunens olika orter beskrivs nedan. Dels vilka förutsättningar som finns, dels vilka projekt som berör respektive ort direkt eller indirekt, och dels vad som händer om de olika projekten inte genomförs. Projekten delas in i huvudstråk, sekundärstråk eller projekt av en mer lokal karaktär, samt exploatering- och utbyggnadsområden. Förutsättningarna beskrivs område för område.

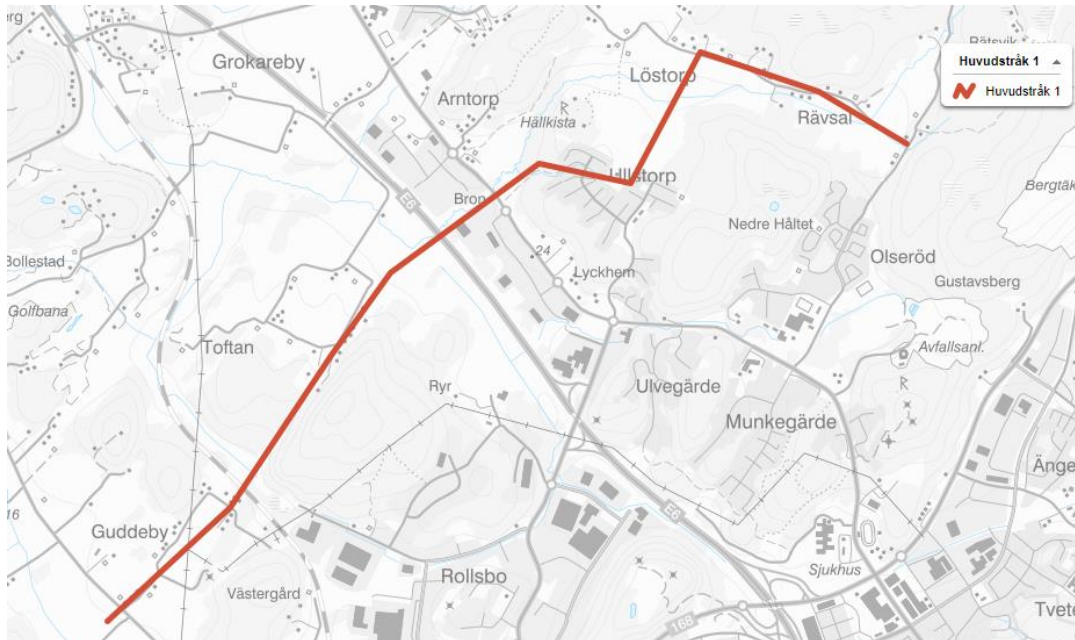
4.1 Huvudstråk – projekt som påverkar stora delar av kommunen

Projekt som kan ses som kritiskt beroende av varandra och som berör flera delar av kommunen listas och beskrivs nedan. De kan på grund av sin karaktär oftast inte anses härröra till någon specifik ort utan har påverkan på VA-försörjningen i stora delar av kommunen.

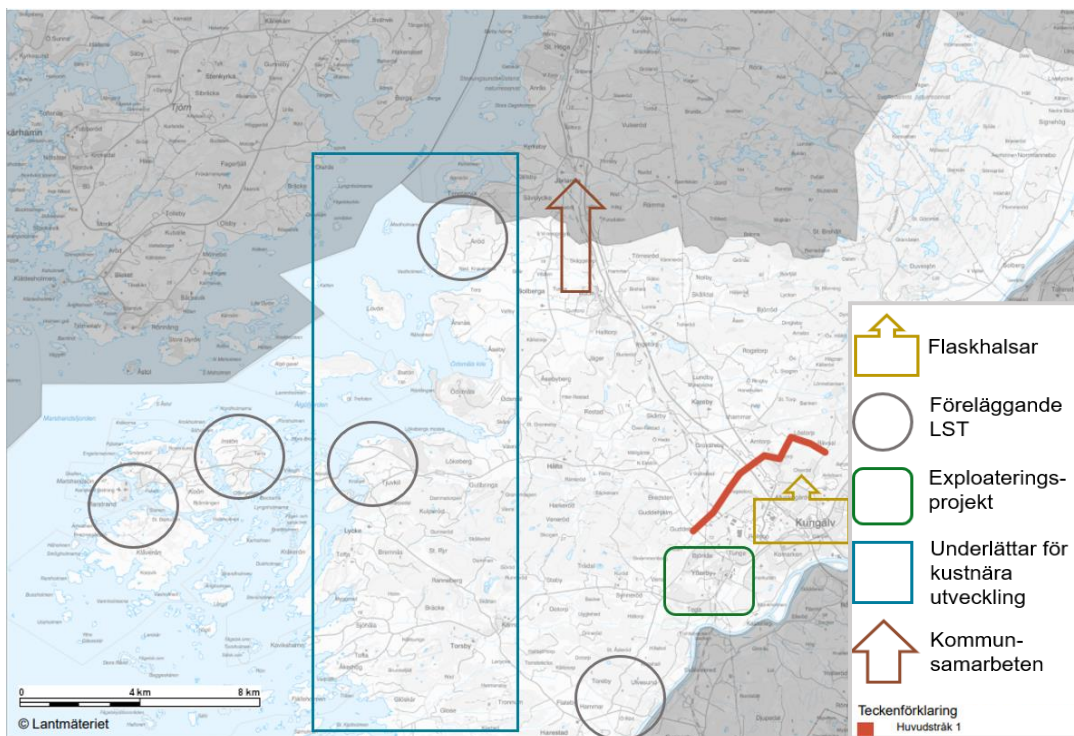
4.1.1 Huvudstråk 1: överföringsledning Råfsal-Bredsten

Tabell 2. Huvudstråk 1, överföringsledning Råfsal-Bredsten.

<i>Projekt</i>	<i>Tid</i>	<i>Beskrivning</i>	<i>Kritiska beroenden</i>	<i>Bakgrund till behov</i>
Överföringsledning Råfsal- Solbräcke (Etapp E)	2023-2026 <i>pågår</i>	Överföring av vatten från Råfsal till Solbräcke	Etapp E	Kapacitetsproblem, ska lösa flaskhalsar från KVV som har god kapacitet men där ledningsnätet har för små dimensioner Förelägganden, möjliggör leverans av vatten till stora delar av kommunen för att kunna lösa flera förelägganden, såväl Aröd som Tjuvkil och Klöverön
Överföringsledning Solbräcke-Bredsten (Etapp F)	2023-2026 <i>pågår</i>	Överföring av vatten från Solbräcke till Bredsten	Etapp F	Utbyggnadsområden, möjliggör fortsatt utveckling i kustzonen Exploateringsområden, möjliggör för fortsatt expansion i Björkås, Västra Tunge, Tjuvkil m.m.
Tryckstegringsstation Råfsal	2023-2026 <i>pågår</i>	Ny tryckstegringsstation för överföring av vatten från Råfsal till Bredsten, löser försörjning över högpunkt	Etapp E och F	Kommunsamarbete, möjliggör försäljning av dricksvatten till Stenungsunds kommun som saknar vattenresurser

Figur 15. Ungefärligt läge för huvudstråk 1.

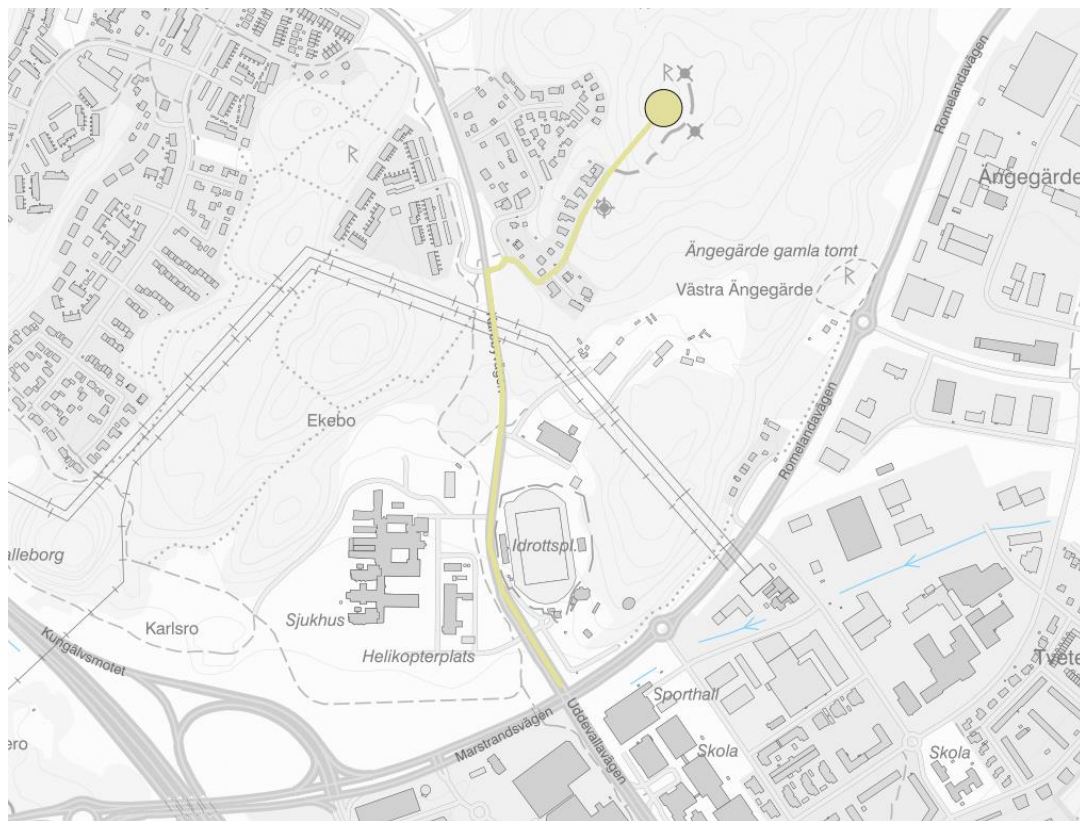
Figur 16. Behov som huvudstråk 1 påverkar positivt.

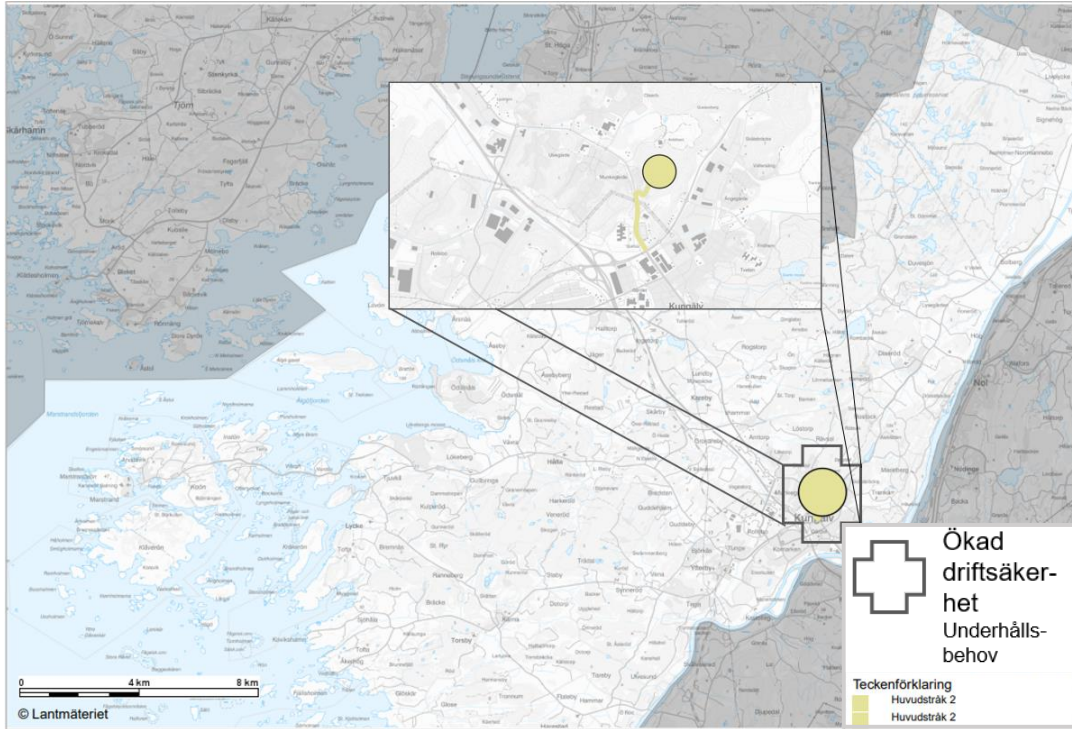
4.1.2 Huvudstråk 2: ny vattenreservoar i centrala Kungälv

Tabell 3. Huvudstråk 2, ny vattenreservoar i centrala Kungälv.

Projekt	Tid	Beskrivning	Kritiska beroenden	Bakgrund till behov
Reservoar Munkegärde	2023-2026	Ny vattenreservoar i Munkegärde	Ledning till reservoar Munkegärde	Underhållsbehov, befintligt vattentorn är i ett sådant skick att driftsäkerheten påverkas
Ledning till reservoar Munkegärde	2023-2026	Ny ledning till den nya reservoaren	Ny reservoar	

Figur 17. Möjlig placering av nytt vattentorn och vattenledning.

Figur 18. Behov som huvudstråk 2 påverkar positivt.

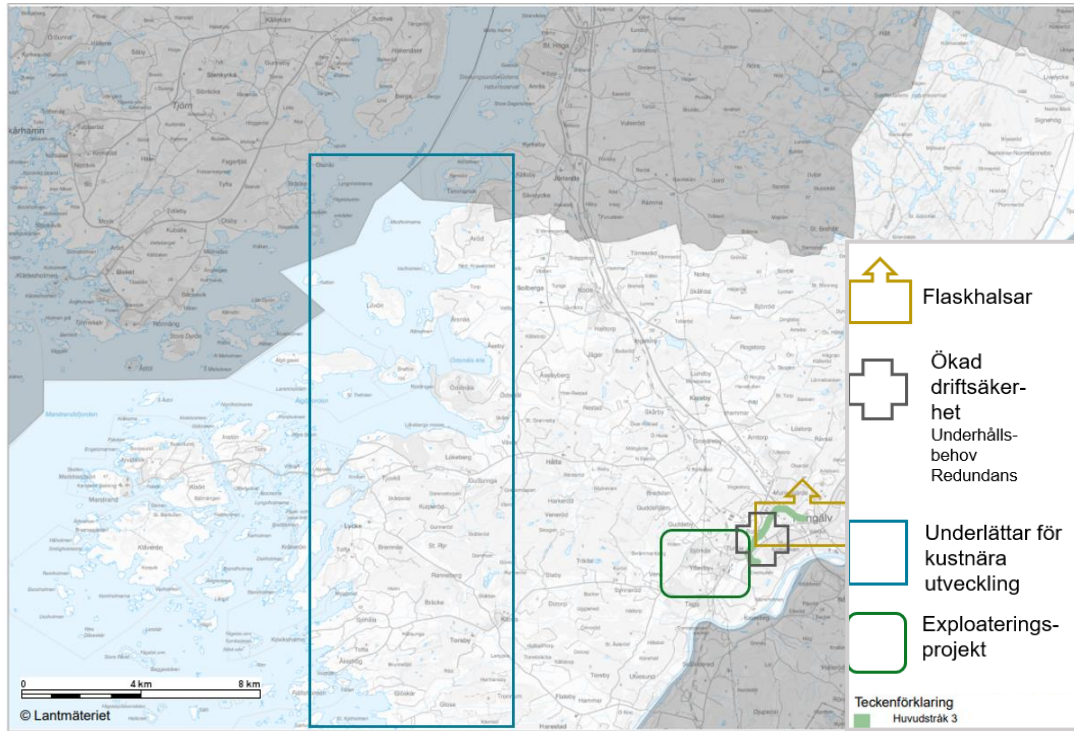
4.1.3 Huvudstråk 3: överföringsledning Kungälv/sjukhus-Hollandsgatan

Tabell 4. Huvudstråk 3, överföringsledning Kungälv/sjukhus-Hollandsgatan.

Projekt	Tid	Beskrivning	Kritiska beroenden	Bakgrund till behov
Överföringsledning Kungälv/sjukhus-Arenastaden	2023-2026	Förstärkning av vattennätet i centrala Kungälv/Ytterby		Kapacitetsproblem, flaskhalsar för leverans till Ytterby och vidare mot kustområdena i väst och norr
Överföringsledning Arenastaden-Hollandsgatan	2023-2026	Förstärkning av vattennätet i centrala Kungälv/Ytterby	Överföringsledning Kungälv/sjukhus-Arenastaden	Underhållsbehov, ledningar i dåligt skick Redundans, säkerställa leveranser av vatten
Ledning till reservoar Ytterby	2023-2026	Ny ledning till Ytterby reservoar	Hollandsgatan-Torsbyvägen	Exploatering, förutsättning för detaljplanerna Åseberget och Arenastaden m.fl.

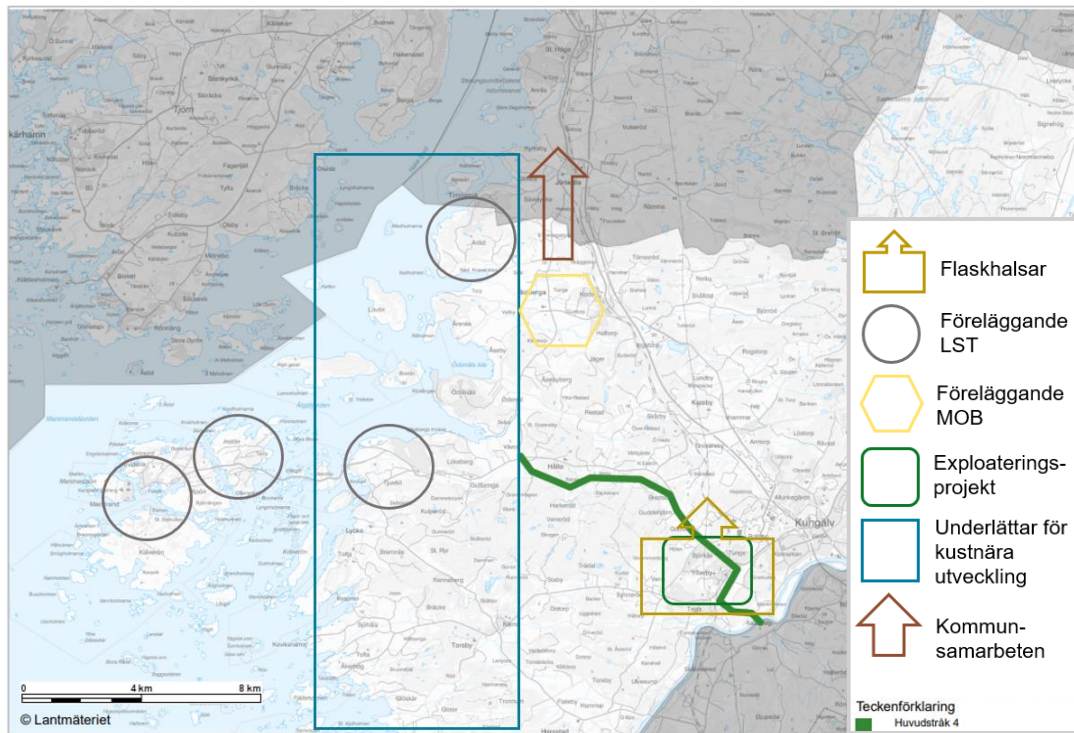

Figur 19. Ungefärligt läge för huvudstråk 3.

Figur 20. Behov som huvudstråk 3 påverkar positivt.

Figur 22. Behov som huvudstråk 4 påverkar positivt.

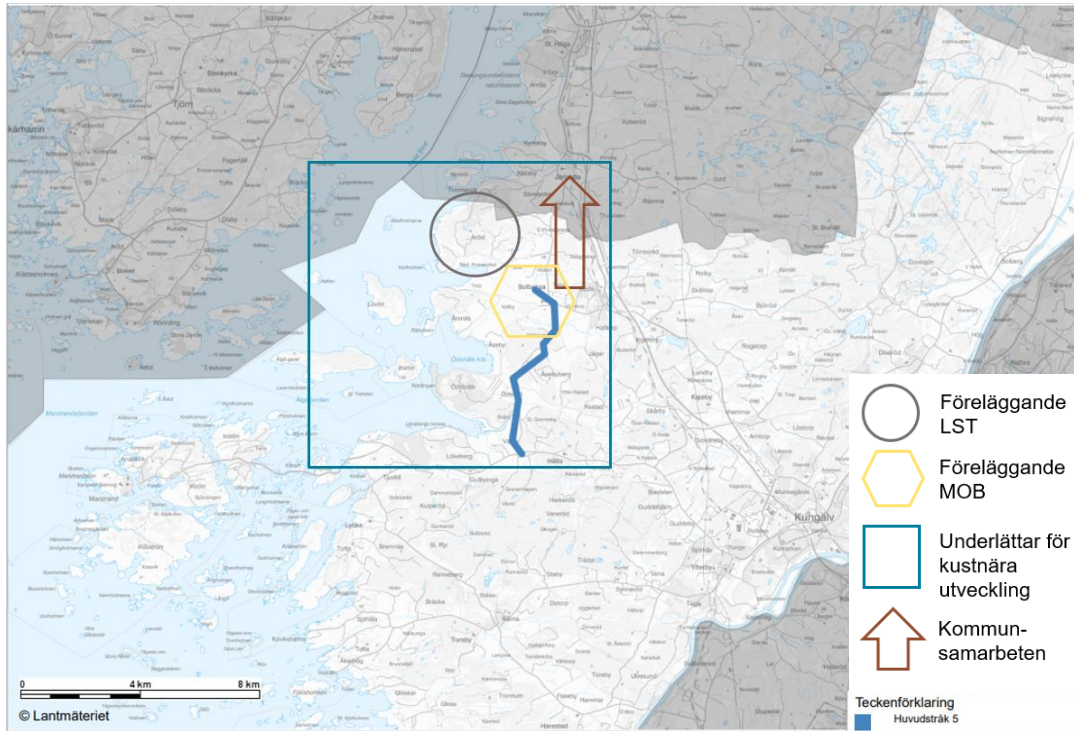
4.1.5 Huvudstråk 5: överföringsledning Vävra-Solberga

Tabell 6. Huvudstråk 5, överföringsledning Vävra-Solberga.

Projekt	Tid	Beskrivning	Kritiska beroenden	Bakgrund till behov
Överföringsledning Vävra-Solberga	2023-2026 <i>pågår</i>	Överföringsledning vatten och spill plus pumpstation	Huvudstråk 1 Överföringsledning Råfsal-Bredsten Huvudstråk 4 Överföringsledning Kastellegården-Vävra	Förelägganden, ska möjliggöra leverans till Aröd för att hantera förelägget om anslutning innan 2025 samt föreläggande om nedläggning av Kode ARV 2023 Utbyggnadsområden, möjliggör för framtida anslutning av flertalet utbyggnadsområden Kommunsamarbete, möjliggör vattenleverans till Stenungsund

Figur 23. Ungefärlig sträckning för huvudstråk 5.

Figur 24. Behov som huvudstråk 5 påverkar positivt.

4.1.6 Huvudstråk 6: överföringsledning Vävra-Marstrand

Tabell 7. Huvudstråk 6, överföringsledning Vävra-Tjuvkil-Marstrand.

Projekt	Tid	Beskrivning	Kritiska beroenden	Bakgrund till behov
Överföringsledning Vävra-Tjuvkil-Marstrand etapp 1-3	2023-2026	Överföringsledning vatten och spill + pumpstationer	Huvudstråk 1 Överföringsledning Råfsal-Bredsten Huvudstråk 4 Överföringsledning Kastellegården-Vävra	Förelägganden, möjliggör leverans av vatten till stora delar av kommunen, t.ex. för att kunna lösa föreläggande till Instön Utbyggnadsområden, möjliggör fortsatt utveckling i kustzonen
Överföringsledning Vävra-Tjuvkil-Marstrand etapp 4-10	2027-2030	Överföringsledning vatten och spill + pumpstationer	Huvudstråk 1 Överföringsledning Råfsal-Bredsten Huvudstråk 4 Överföringsledning Kastellegården-Vävra Överföringsledning Vävra-Tjuvkil-Vävra Etapp 1-3	Exploatering, möjliggör framtida exploatering i Tjuvkil och på Marstrandsöarna Ökad redundans, komplettera de ledningar som redan finns till Tjuvkil och Marstrandsöarna

Figur 25. Ungefärligt läge för huvudstråk 6.

Figur 26. Behov som huvudstråk 6 påverkar positivt.

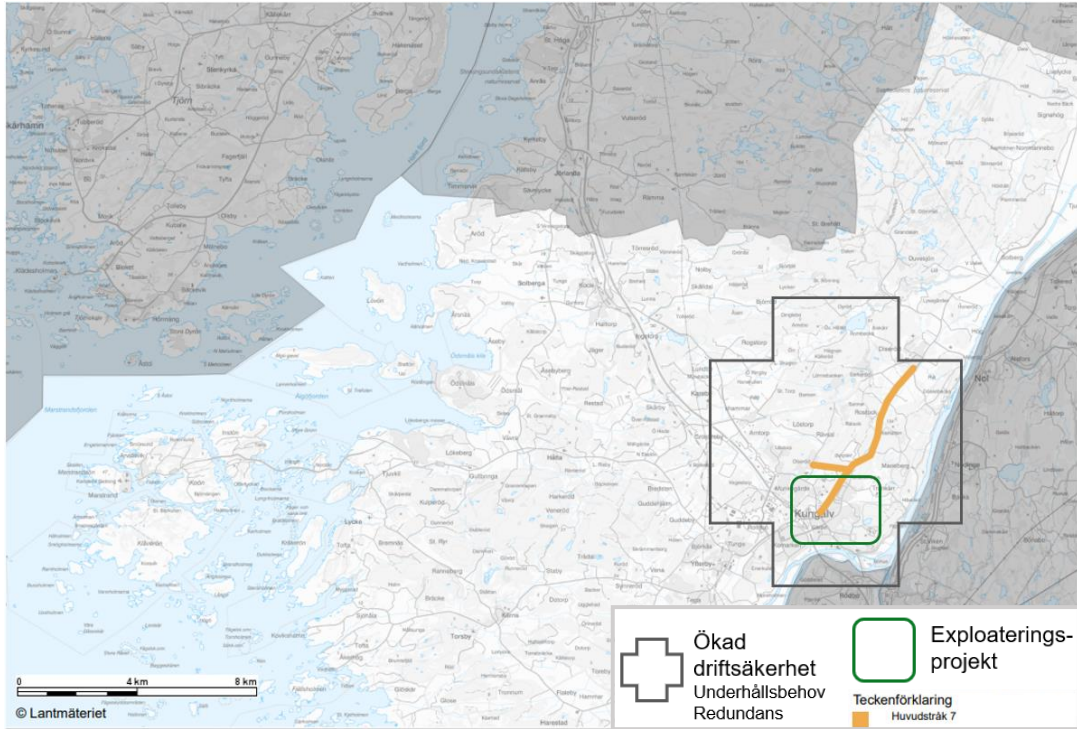
4.1.7 Huvudstråk 7: framtida överföringsledning Kungälvsvattenverk-Kungälv

Tabell 8. Huvudstråk 7, framtida överföringsledning från Kungälvsvattenverk till Kungälv.

Projekt	Tid	Beskrivning	Kritiska beroenden	Bakgrund till behov
Överföringsledning Diseröd-Mimers hus (Ettapp C)	2027-2030	Överföringsledning vatten och spill från Diseröd till centrala Kungälv	-	Underhållsbehov, befintlig ledning från Diseröd är svår att laga om den går sönder Ökad redundans, genom att komplettera de ledningar som redan finns
Överföringsledning Trankärr-Munkegårde (Ettapp D)	2027-2030	Överföringsledning vatten mellan huvudledningarna för ökad redundans	Ettapp C	Exploatering, förtätning och nybyggnation över befintlig överföringsledning omöjlig på grund av dess skick och läge, t.ex. Mimersstaden

Figur 27. Ungefärligt läge för framtida överföringsledning, huvudstråk 7.

Figur 28. Behov som huvudstråk 7 påverkar positivt.

4.2 Kommundel Kungälv-Ytterby

I avsnittet presenteras de förutsättningar som finns samt de huvudstråk och projekt som påverkar Kungälv, Ytterby, Harestad och Kareby.

Kungälv-Ytterby är den mest expansiva delen av kommunen. Befolkningsprognosen 2021-2025 för kommundel Kungälv-Ytterby prognosticerar att befolkningen ska öka med 16 % eller 6 300 personer bara fram till år 2025 vilket gör att det kommer ställas ytterligare krav på ledningsnäten jämfört med situationen idag.

4.2.1 Kungälv

Kungälv är, som kommunens största tätort med sina 19 760 folkbokförda invånare år 2021, dessutom en knutpunkt för VA-systemen, då både dricksvattennätet och spillvattennätet passerar genom orten. Kommunens intentioner är att Kungälv ska fortsätta växa vilket hela tiden ställer ökade krav på infrastrukturen.

Dagens förutsättningar

I dagsläget utgör de två huvudledningarna för dricksvatten från Diseröd till Kungälv stora flaskhalsar. Den ena ledningen passerar en problematisk högpunkt vilket gör det svårt att få ut vattnet vidare i systemet, och den andra ledningen är tillverkad i ett material som är komplicerat och dyrt att laga vid rörbrott. Munkegårde vattentorn behöver bytas ut då detta är i dåligt skick. Dessutom är det med nuvarande utformning av systemet svårt att fylla vattentornet i Ytterby. Systemet är utformat för att de två reservoarerna ska vara kommunicerande kärl, d.v.s. hålla samma vattennivåer, men så fungerar det inte i dagsläget.

Pågående investeringar inbegriper ovan nämnda etapp E och F (del i huvudstråk 1), samt uppdimensionering av en huvudledning under E6. Nytt vattentorn är inplanerat för byggnation inom ett fåtal år. Stora investeringar på dricksvattensidan är därmed på gång. Det som ännu inte är inplanerat men som är av kritisk vikt är ersättning för den sydliga överföringsledningen från Diseröd, kallad etapp C, samt etapp D, en ledning som ska hjälpa till med redundansen i systemet (huvudstråk 7). Dessa krävs också för att kunna möjliggöra exploatering i centrala Kungälv i närheten av nuvarande ledningsstråk.

Spillvattensystemet i Kungälv pumpas åt andra hållet, det vill säga från kommunens mer perifera delar in mot centrala Kungälv. De två huvudpumpstationerna som pumpar spillvattnet till Gryaab är Älvparken, belägen i Kungälv, och Kastellegården, belägen i Ytterby. För att avlasta Älvparken pumpstation ska några delflöden i kommunen ändras och i stället belasta Kastellegården pumpstation, som byggs om.

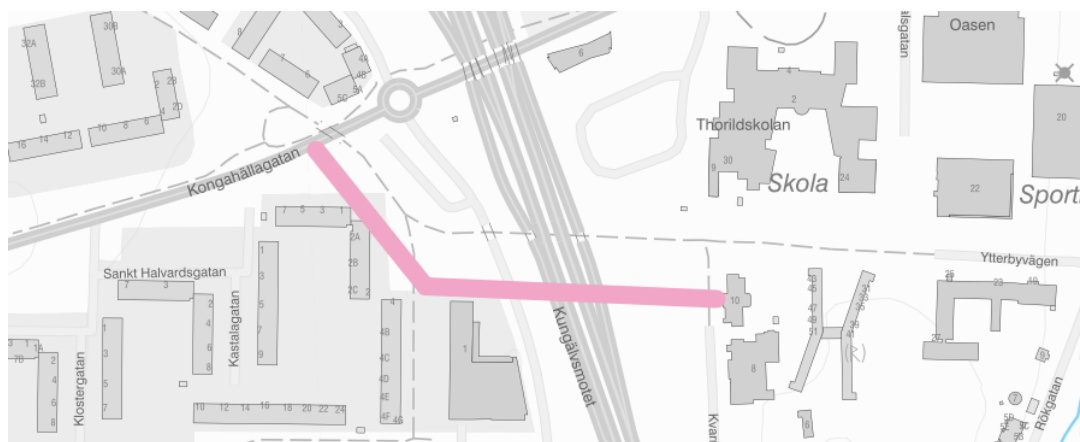
Huvudstråk

Kungälv berörs av huvudstråken 1 (överföringsledning Räfsal-Bredsten), 2 (ny vattenreservoar i centrala Kungälv), 3 (överföringsledning Kungälvs sjukhus-Hollandsgatan), 4 (överföringsledning Kastellegården-Vävra) samt huvudstråk 7 (framtida överföringsledningar Kungälvs vatten-verk-Kungälv).

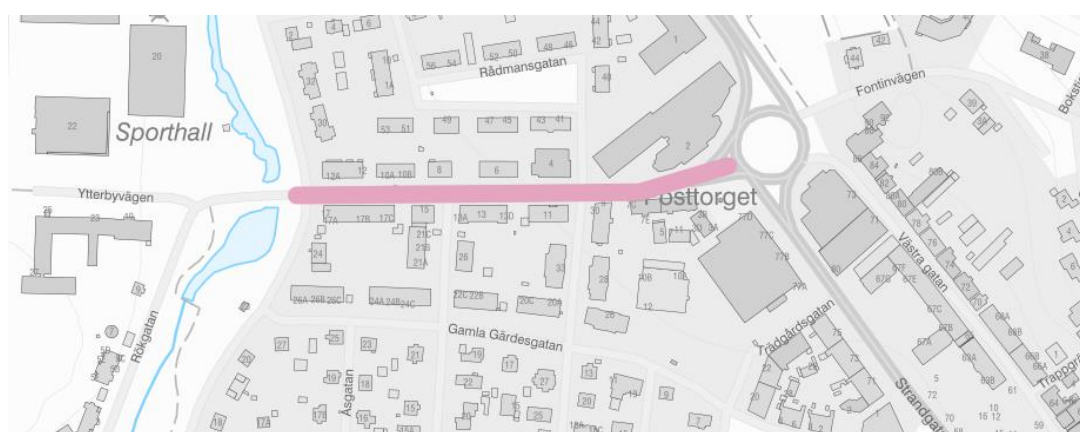
Sekundärstråk eller projekt av mer lokal karaktär

Tabell 9. Sekundärstråk eller projekt av mer lokal karaktär, Kungälv.

Projekt	Tid	Beskrivning	Kritiska beroenden	Bakgrund till behov
Överföringsledning under E6	2023-2026 <i>pågår</i>	Förstärkning av vattenledningsnätet genom centrala Kungälv	-	Kapacitetsproblem, ska öka kapaciteten på ledningsnätet
VA-ledningar Ytterbyvägen	2023-2026	Omläggning av ledningar	-	Underhållsbehov, frekventa ledningsbrott

Figur 29. Ungefärligt läge för ny ledning under E6.

Figur 30. Ungefärligt läge för omläggning av ledning Ytterbyvägen.

Konsekvenser om för området nödvändiga investeringar ej genomförs

Om förstärkningar av vattenledningsnätet i centrala Kungälv inte görs kommer det få efterverkningar i hela kommunen. Det kommer inte gå att förtäta varken Kungälv, Ytterby, Kode, Kärna, Tjuvkil eller Marstrand, inte heller att sälja vatten till Stenungsund. Dessutom kommer kommunen inte att kunna hantera de förelägganden och vitesförelägganden som finns från Länsstyrelsen, vilket kan komma att bli mycket kostsamt för kommunen. Utbyggnaden i Aröd har redan vite kopplat till sig, och uppfyller kommunen inte villkoren om utbyggnad till övriga områden är sannolikheten att även övriga förelägganden får viten kopplade till sig.

4.2.2 Ytterby

I Ytterby var år 2021 7047 personer folkbokförda varav den övervägande majoriteten är anslutna till kommunalt VA. År 2021 antogs en ny fördjupad översiktsplan för Ytterby där befolkningen fram till 2050 ska kunna växa till 12 000.

Dagens förutsättningar

Innan huvudstråk 1 (överföringsledning Räfsal-Bredsten), 2 (ny vattenreservoar i centrala Kungälv) och 3 (överföringsledning Kungälvs sjukhus-Hollandsgatan) är på plats är det svårt att göra några ytterligare anslutningar i Ytterby, och även längre västerut i kommunen. Med den nuvarande utformningen av systemet är det svårt att fylla upp vattentornet i Ytterby, vilket man har tänkt åtgärda genom det nya vattentornet i Munkegärde samt uppdimensionering av ledningsnätet mellan Munkegärde och Ytterby vattentorn (ovan nämnda huvudstråk).

Detsamma gäller spillvattensystemet. Innan delar av huvudstråk 4 (överföringsledning Kastellegården-Vävra) är på plats är kapaciteten på spillvattennätet begränsad och Valnäs APS i Ytterby är den som har störst kapacitetsproblem i kommunen.

Huvudstråk

Ytterby berörs av huvudstråken 1 (överföringsledning Räfsal-Bredsten), 2 (ny vattenreservoar i centrala Kungälv), 3 (överföringsledning Kungälvs sjukhus-Hollandsgatan) och 4 (överföringsledning Kastellegården-Vävra).

Sekundärstråk eller projekt av mer lokal karaktär

Tabell 11. Sekundärstråk eller projekt av mer lokal karaktär, Ytterby.

<i>Projekt</i>	<i>Tid</i>	<i>Beskrivning</i>	<i>Kritiska beroenden</i>	<i>Bakgrund till behov</i>
Norra Bultgatan	2023-2026	Uppdimensionering av spillvattenledning	Huvudstråk 3 Överföringsledning Kungälvs sjukhus-Hollandsgatan	Kapacitetsproblem, ska öka kapaciteten på ledningsnätet

Figur 32. Ungefärligt läge för ledningsomläggning längs Bultgatan.

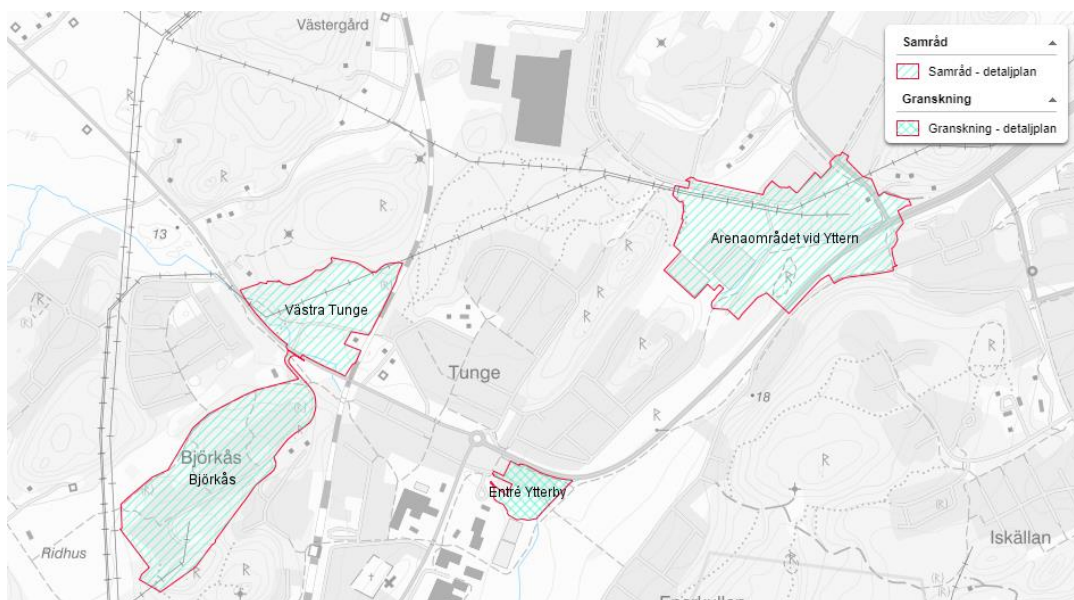
Exploatering och utbyggnadsområden

Tabell 12. Exploatering och utbyggnadsområden, Ytterby.

<i>Projekt</i>	<i>Tid</i>	<i>Beskrivning</i>	<i>Kritiska beroenden</i>	<i>Bakgrund till behov</i>
Detaljplan Entré Ytterby	2023-2026 <i>pågår</i>		<p>Huvudstråk 1 Överföringsledning Råfsal-Bredsten</p> <p>Huvudstråk 3 Överföringsledning Kungälvssjukhus-Hollandsgatan</p> <p>Huvudstråk 4 Överföringsledning Kastellegården-Västra</p> <p>Huvudstråk 2 Ny vattenreservoar i centrala Kungälv</p>	Exploateringsprojekt, förtätning centrumverksamhet och ca 80 nya bostäder

Detaljplan Västra Tunge	2023-2026	Ny detaljplan Västra Tunge	<p>Huvudstråk 1 Överföringsledning Råfsal-Bredsten</p> <p>Huvudstråk 3 Överföringsledning Kungälvs sjukhus-Hollandsgatan</p> <p>Huvudstråk 4 Överföringsledning Kastellegården-Vävrå</p> <p>Huvudstråk 2 Ny vattenreservoar i centrala Kungälv</p>	Exploateringsprojekt, nybyggnation ca 290 bostäder
Detaljplan Björkås	2023-2026	Ny detaljplan Björkås	<p>Huvudstråk 1 Överföringsledning Råfsal-Bredsten</p> <p>Huvudstråk 3 Överföringsledning Kungälvs sjukhus-Hollandsgatan</p> <p>Huvudstråk 4 Överföringsledning Kastellegården-Vävrå</p> <p>Huvudstråk 2 Ny vattenreservoar i centrala Kungälv</p>	Exploateringsprojekt, förtätning 400 nya bostäder
Detaljplan Arenastaden	2023-2026		<p>Huvudstråk 1 Överföringsledning Råfsal-Bredsten</p> <p>Huvudstråk 3 Överföringsledning Kungälvs</p>	Exploateringsprojekt, förtätning inklusive besöksanläggningar för idrott samt centrumverksamhet

			sjukhus- Hollandsgatan Huvudstråk 4 Överförings- ledning Kastellegården -Vävrå Huvudstråk 2 Ny vatten- reservoar i centrala Kungälv	
--	--	--	--	--

Figur 33. I väster ses Björkås och Västra Tunge detaljplaner. Arenastaden är markerad i nordost och Entré Ytterby i söder.

Konsekvenser om för området nödvändiga investeringar ej genomförs

De detaljplaner som arbete pågår med förtätningen i Björkås om 400 nya bostäder samt nyexploateringen i Västra Tunge om ca 290 lägenheter, är inte möjliga att genomföra. Genomförs inte projekten i Ytterby kommer det också ge följdverkningar på huvudstråken både till Vävrå-Solberga samt Vävrå-Marstrand samt lokal påverkan i tätorterna i stråkens ände, t.ex. Tjuvkil och Instön.

4.2.3 Harestad

Områdena består totalt av ca 300 bostäder och är utpekade i kommunens utbyggnadsplan. Delar av Harestadsområdet beläget längs älven berörs av föreläggande från Länsstyrelsen. Detta gäller delområdena Ulvesund, Kornhall och Sjöhed/Nereby. Senast 2024-12-31 ska områdena vara anslutna till kommunalt VA.

Detta är inte något som kommer att kunna uppfyllas i dagsläget utan nya villkor kommer behöva förhandlas fram.

Dagens förutsättningar

Vattenförsörjning sker i delar av området genom gemensamma vattentäkter och genom enskilda brunnar. Risken för saltvattenpåverkan i befintliga vattenresurser är stor. I vissa områden finns gemensamma avloppsanläggningar. De naturgivna förutsättningarna för att kunna lösa avloppshanteringen lokalt är dåliga.

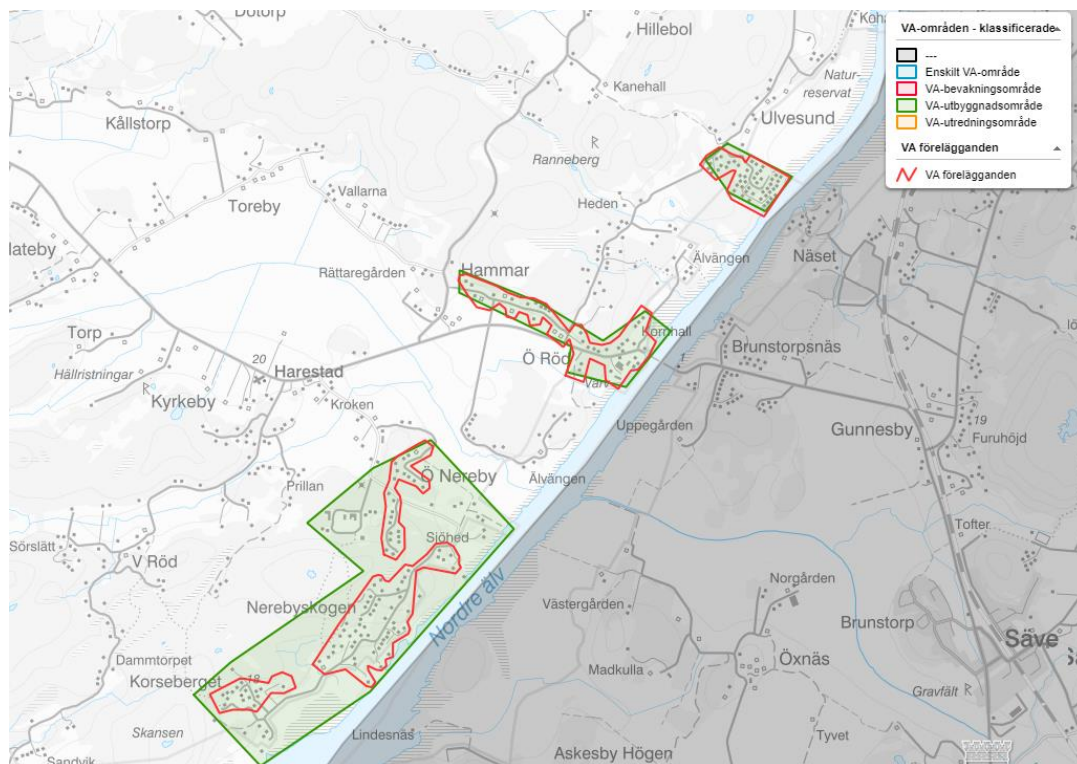
Huvudstråk

I dagsläget påverkas Harestadsområdet inte av några huvudstråk eftersom det i dagsläget inte finns något verksamhetsområde för kommunalt VA. Vid en anslutning kommer samtliga förstärkningsstråk inom Kungälv-Ytterby (stråk 1 överföringsledning Räfsal-Bredsten, stråk 2 ny vattenreservoar i centrala Kungälv, stråk 3 överföringsledning Kungälvs sjukhus-Hollandsgatan samt delar av stråk 4 överföringsledning Kastellegården-Vävra) att möjliggöra anslutning av detta område.

Exploatering och utbyggnadsområden

Tabell 13. Exploatering och utbyggnadsområden, Harestadsområdet.

<i>Projekt</i>	<i>Tid</i>	<i>Beskrivning</i>	<i>Kritiska beroenden</i>	<i>Bakgrund till behov</i>
Sjöhed-Nereby etapp 1-4	2023-2030	Utbyggnad lokalt ledningsnät från Tega till Sjöhed	Huvudstråk 1 Överföringsledning Räfsal-Bredsten Huvudstråk 3 Överföringsledning Kungälvs sjukhus-Hollandsgatan Huvudstråk 4 Överföringsledning Kastellegården-Vävra Huvudstråk 2 Ny vattenreservoar i centrala Kungälv	Utbyggnadsområde, utpekad i kommunens VA-utbyggnadsplan Föreläggande, ska möjliggöra leverans från Tega till Sjöhed, dock inte inom nuvarande ram för föreläggande

Figur 34. Nereby/Sjöbed, Kornhall och Ulvesund utbyggnadsområden markerade i grönt. Föreläggandeområden markerat i rött.

Konsekvens om för området nödvändiga investeringar ej görs

Om kommunen inte anordnar en fungerande VA-infrastruktur riskerar kommunen att få ett nytt föreläggande kopplat till vite.

4.2.4 Kareby

672 personer var folkbokförda i Kareby tätort år 2021. 287 personer är folkbokförda inom kommunalt verksamhetsområde för VA.

Dagens förutsättningar

Huvudstråk 4 överföringsledning Kastellegården-Vävra har en viss påverkan på Kareby eftersom det finns ett behov av att se över kapaciteten på spillvattennätet mellan Skårby och Bultgatan eftersom sträckan har flaskhalsar som orsakar bräddning.

Huvudstråk

Huvudstråk 4 överföringsledning Kastellegården-Vävra underlättar för att se över ovan nämnda pumpkapaciteter.

Exploatering och utbyggnadsområden

Tabell 14. Exploatering och utbyggnadsområden, Kareby.

Projekt	Tid	Beskrivning	Kritiska beroenden	Bakgrund till behov
Skårby/Kareby	2027-2030	Utbyggnad av lokalt ledningsnät i Skårby		Utbyggnadsområde, dock ej med i Utbyggnadsplanen. Boende har påtalat behov av dricksvatten, finns endast kommunal spillvattenhantering idag
Arntorp	2023-2026	Utbyggnad av lokalt ledningsnät i Arntorp		Utbyggnadsområde, utpekad i kommunens VA-utbyggnadsplan

Figur 35. Skårby där det idag endast finns verksamhetsområde för spillvatten, markerat i rött.

Figur 36. Arntorp utbyggnadsområde samt detaljplan, markerat grönt respektive grönt med röd kant.

Konsekvenser om för området nödvändiga investeringar ej genomförs

Situationen förblir som idag med bristande vattenförsörjning i Skårby. Fortsatt utveckling av Arntorp får utgå.

4.3 Kommundel Kode

I avsnittet presenteras de förutsättningar som finns samt de huvudstråk och projekt som påverkar Kode, Ödsmåls mosse och Rörtången, samt Aröd.

Befolkningsprognosen 2021-2025 för hela kommundel Kode förutspår en ökning om 5 % fram till år 2025. Arbete med att ta fram en fördjupad översiktsplan för serviceorten Kode pågår.

4.3.1 Kode

Kode hade år 2021 1490 folkbokförda invånare, varav nästan 1300 är boende inom kommunalt verksamhetsområde för VA.

En fördjupad översiktsplan pågår för Kode med syfte att peka ut tätortens framtida utveckling. Just nu är intentionen att invånarantalet i Kode ska ha möjlighet att fördubblas eller tredubblas fram till 2050. För att detta ska kunna genomföras behöver VA-infrastrukturen inom orten stärkas.

Dagens förutsättningar

Kode reningsverk har problem med stora bräddningar och måste därför enligt föreläggande från Miljö- och byggnadsnämnden avvecklas under 2023. Utbyggnaden Solberga-Aröd har färdigställts för att kunna tillgodose det föreläggande som finns för Aröd, där första etappen av Aröd kopplas på till Kode reningsverk. För att avveckling ska kunna ske behöver samtliga överföringsledningar mellan Kastellegården, Björkås, Vävra och Solberga vara färdigställda (huvudstråk 4 och 5).

Huvudstråk

Kode påverkas främst av huvudstråken 1 (överföringsledning Räfsal-Bredsten), 3 (överföringsledning Kungälv's sjukhus-Hollandsgatan), 4 (överföringsledning Kastellegården-Vävra) samt huvudstråk 5 (överföringsledning Vävra-Solberga).

Konsekvenser om för området nödvändiga investeringar ej genomförs

Då reningsverket i Kode är hårt belastat idag är det inte möjligt att ansluta ytterligare fastigheter i området, vilket gör att ytterligare utveckling av Kode får pausas innan åtgärder gjorts. Om inte överföringsledningarna är på plats riskerar kommunen åtalsanmälan för de otillåtna bräddningar som görs.

4.3.2 Ödsmåls mosse och Rörtången

Ödsmåls mosse och Rörtången saknar kommunalt VA idag. I Ödsmåls mosse finns ca 300 bostäder och Rörtången 150. 460 personer är folkbokförda i området. Båda områdena är utpekade för VA-utbyggnad i kommunens VA-utbyggnadsplan.

Dagens förutsättningar

I båda områdena finns gemensamhetsanläggningar för dricksvatten respektive spill. I Rörtången finns risk för saltvatteninträngning i enskilda brunnar och förutsättningarna för vattenförsörjning är dåliga. I Ödsmåls mosse är förutsättningarna för enskild spillvattenhantering dålig.

Huvudstråk

En förutsättning för att anslutning till kommunalt VA är huvudstråk 4 (överföringsledning Kastellegården-Vävra) samt delar av huvudstråk 5 (överföringsledning Vävra-Solberga). Stråk 1 (överföringsledning Räfsal-Bredsten) och 3 (överföringsledning Kungälvs sjukhus-Hollandsgatan) är också förutsättningar för förstärkning av leverans ut mot kustzonen.

Sekundärstråk eller projekt av mer lokal karaktär

Tabell 15. Sekundärstråk eller projekt av mer lokal karaktär, Ödsmåls mosse och Rörtången.

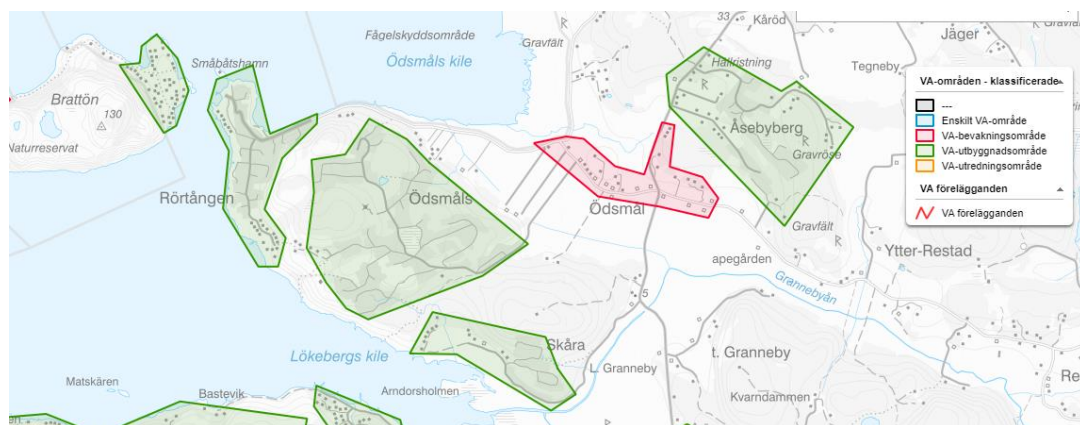
Projekt	Tid	Beskrivning	Kritiska beroenden	Bakgrund till behov
Reservoar Ödsmåls mosse	-	Ny vattenreservoar. Förslag på placering ej utrett	Huvudstråk 4 Överföringsledning Kastellegården-Vävra Huvudstråk 5 Överföringsledning Vävra-Solberga Huvudstråk 1 Överföringsledning Räfsal-Bredsten Huvudstråk 3 Överföringsledning Kungälvs sjukhus-Hollandsgatan	Försörja utbyggnadsområdet Ödsmåls mosse med vatten

Exploatering och utbyggnadsområden

Tabell 16. Exploatering och utbyggnadsområden, Ödsmåls mosse och Rörtången.

Projekt	Tid	Beskrivning	Kritiska beroenden	Bakgrund till behov
Rörtången/ Ödsmåls mosse	2027-2030	Utbyggnad av lokalt ledningsnät i Ödsmåls mosse och Rörtången	Huvudstråk 4 Överföringsledning Kastellegården -Vävra Huvudstråk 5 Överföringsledning Vävra-Solberga Huvudstråk 1 Överföringsledning Räfsal-Bredsten Huvudstråk 3 Överföringsledning Kungälvssjukhus-Hollandsgatan	Utbyggnadsområde, utpekad i kommunens VA-utbyggnadsplan

Figur 37. Brattön östra, Rörtången, Ödsmål och Åsebybergs utbyggnadsområden markerat i grönt.

Konsekvens om för området nödvändiga investeringar ej görs

Situationen förblir som idag. Begär boende i område föreläggande från Länsstyrelsen kan det förmodligen bli aktuellt med ett sådant, åtminstone på sikt.

4.3.3 Aröd

Aröd hade år 2021 dagsläget 377 folkbokförda invånare där majoriteten av invånarna saknar kommunalt VA. 46 personer är för nuvarande boende inom verksamhetsområden för kommunalt VA. Det föreläggande som finns föreskriver att samtliga fastigheter utpekade i Aröd ska anslutas till kommunalt verksamhetsområde för VA.

Dagens förutsättningar

2010 fick kommunen ett föreläggande om att bygga ut kommunalt vatten, spillvatten och dagvatten till Aröd senast 31 december 2017. 2019 fick kommunen förelägandet förlängt till 2025, då kopplat till ett vite om 15 miljoner årligen. Samtliga fastigheter ska ha en förbindelsepunkt och beslut om verksamhetsområde för VA ska vara fattat senast 2025-12-31 för samtliga fastigheter definierade i beslutet. I dagsläget är en etapp färdigställd, en ska byggas 2022-2023, en är färdigprojekterad, en ska påbörjas genom projektering och en återstår. Samtliga ska vara färdigbyggda 2025.

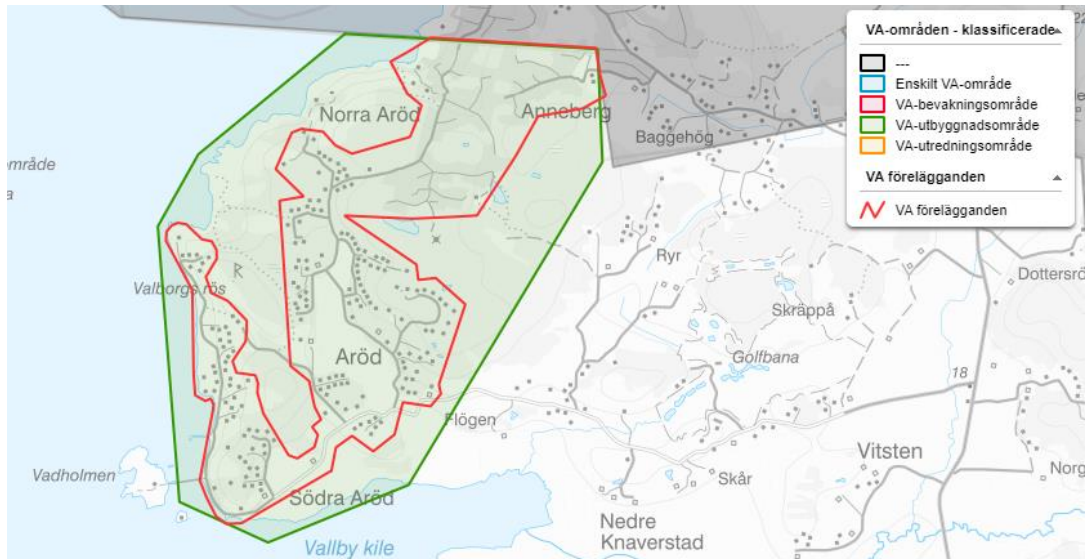
Huvudstråk

Färdigställande av huvudstråk 4 (överföringsledning Kastellegården-Vävra) samt huvudstråk 5 (överföringsledning Vävra-Solberga) är en förutsättning för att anslutning av bebyggelsen i Aröd ska kunna ske. Huvudstråk 1 och 3 är av vikt för försörjning av kustzonen.

Exploatering och utbyggnadsområden

Tabell 17. Exploatering och utbyggnadsområden, Aröd.

<i>Projekt</i>	<i>Tid</i>	<i>Beskrivning</i>	<i>Kritiska beroenden</i>	<i>Bakgrund till behov</i>
Aröd etapp 1-5	2023-2025 <i>pågår</i>	Utbyggnad av lokalt ledningsnät i Aröd inklusive pumpstationer och tryckstegrings-station	Huvudstråk 4 Överföringsledning Kastellegården -Vävra Huvudstråk 5 Överföringsledning Vävra-Solberga Huvudstråk 1 Överföringsledning Räfsal-Bredsten Huvudstråk 3 Överföringsledning Kungälv sjukhus-Hollandsgatan	Utbyggnadsområde, utpekade i kommunens VA-utbyggnadsplan Föreläggande från Länsstyrelsen, ska lösa förelägandet innan 2025-12-31

Figur 38. Aröd utbyggnadsområde markerat i grönt.

Konsekvenser om för området nödvändiga investeringar ej genomförs

Kommunen kommer att få betala vite till Länsstyrelsen och dricks-, dag- och spillvattenfrågan i Aröd återstår att lösa, då Länsstyrelsen bestämt att kommunen ska anordna lösning av dessa frågor enligt 6§ LAV.

4.4 Kommundel Kärna

I avsnittet presenteras de förutsättningar som finns samt de huvudstråk och projekt som påverkar Kärna och Nordkroken, d.v.s. områdena Kovikshamn, Sjöhåla, Tofta, Vedhall, Brunnefjäll och Åkerhög. I kommundelen har bedömning i utbyggnadsplanen gjorts att det finns stora behov av utbyggnad av kommunalt VA.

Den nuvarande befolkningsprognosen 2021-2025 förutspår en befolkningsökning med 9 % eller ca 500 personer fram till år 2025 för hela kommundel Kärna.

4.4.1 Kärna

Kärna hade år 2021 950 folkbokförda invånare, varav 465 personer bor inom verksamhetsområde för kommunalt VA.

Dagens förutsättningar

I dagsläget går två ledningar från Kungälv ut till Kärna, där den nyaste och största inte är i drift, huvudsakligen på grund av bristande kapaciteter i Ytterby. Den nuvarande reservoaren i Kärna är liten, endast 150 m³. Utredningar har föreslagit att en ny reservoar ska byggas i Lycke med en kapacitet om 2350 m³, alltså mer än 15 gånger större än den nuvarande.

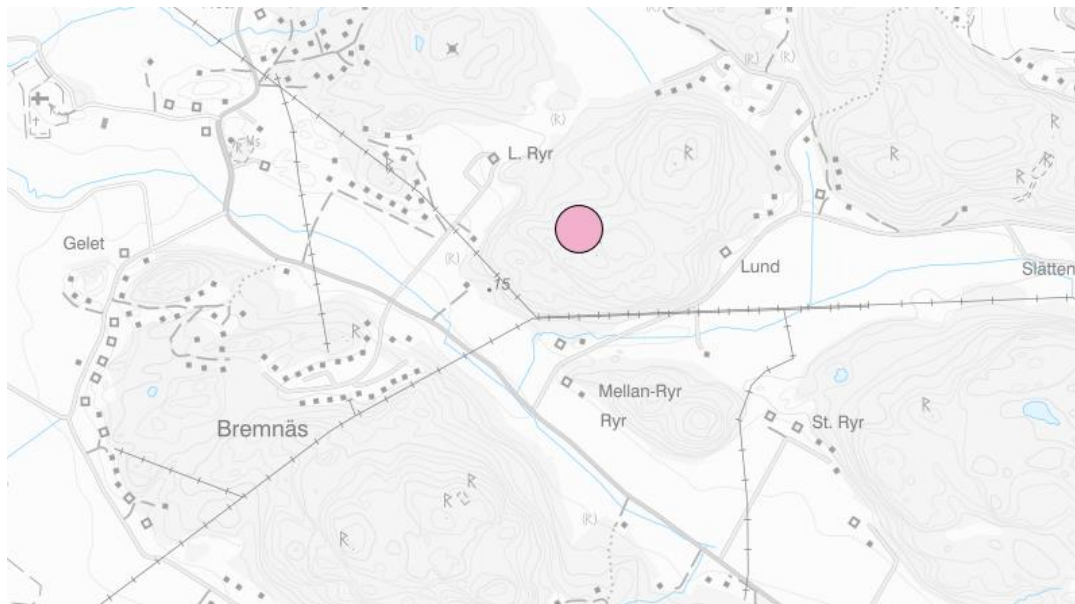
Huvudstråk

Huvudstråk 1 (överföringsledning Räfsal-Bredsten) samt huvudstråk 3 (överföringsledning Kungälvs sjukhus-Hollandsgatan) är förutsättningar för att VA-försörjningen i såväl Kärna som längre ut i systemet ska fungera.

Sekundärstråk eller projekt av mer lokal karaktär

Tabell 18. Sekundärstråk eller projekt av mer lokal karaktär, Kärna.

Projekt	Tid	Beskrivning	Kritiska beroenden	Bakgrund till behov
Reservoar Lycke	2023-2026	Ny vattenreservoar plus ledning till reservoaren	Ny ledning till reservoaren Huvudstråk 1 Överföringsledning Råfsal-Bredsten Huvudstråk 3 Överföringsledning Kungälvssjukhus-Hollandsgatan	Kapacitetsbrist, ny reservoar om 2350 m ³ som ersätter Kärna reservoar om 150 m ³

Figur 39. En av möjliga placeringar för ny reservoar Lycke.

Konsekvenser om för området nödvändiga investeringar ej genomförs

På grund av den ringa volymen i Kärnas nuvarande reservoar riskeras att reservoaren töms, särskilt om påkopplingar görs i vattennätet väster om Kärna inklusive Marstrand. Befolkningen i Kärna riskerar alltså att stå utan vatten under delar av dygnet.

4.4.2 Nordkroken

Området Nordkroken saknar till stora delar kommunalt VA i dagsläget. Det utgörs av över 400 bostäder fördelat på områdena Kovikshamn, Sjöhåla, Tofta, Vedhall, Brunnefjäll och Åkerhög. 757 personer är folkbokförda inom området.

Dagens förutsättningar

Vattenförsörjning sker genom enskilda eller gemensamma brunnar. Vattenkvaliteten i området är generellt dålig och risken för saltvatteninträngning är stor enligt kommunens undersökningar, särskilt i de låglänta områdena närmast kusten.

I området finns gemensamma avloppsanläggningar bestående av reningsverk eller markbäddar samt enskilda anläggningar. De naturgivna förutsättningarna för att lösa enskilda avlopp i området är dåliga.

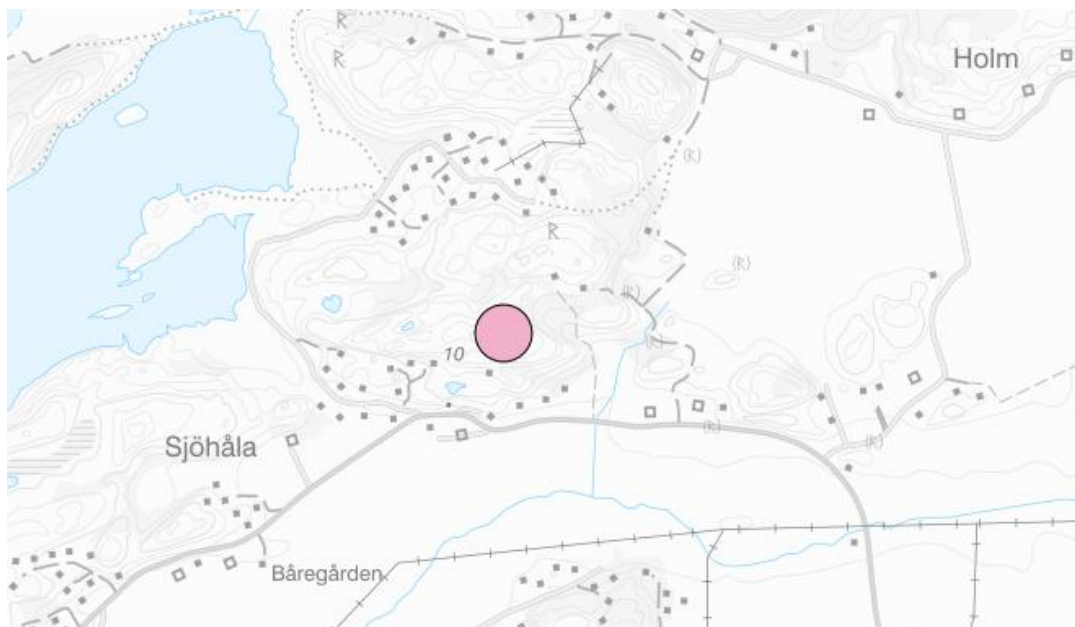
Huvudstråk

Huvudstråken 1 (överföringsledning Räfsal-Bredsten) och 3 (överföringsledning Kungälv's sjukhus-Hollandsgatan) är förutsättningar för att VA-försörjningen ska kunna fungera tillfredsställande längre ut i kustzonerna.

Sekundärstråk eller projekt av mer lokal karaktär

Tabell 19. Sekundärstråk eller projekt av mer lokal karaktär, Nordkroken.

<i>Projekt</i>	<i>Tid</i>	<i>Beskrivning</i>	<i>Kritiska beroenden</i>	<i>Bakgrund till behov</i>
Reservoar Nordkroken	-	Ny lokal vattenreservoar	Huvudstråk 1 Överföringsledning Räfsal-Bredsten Huvudstråk 3 Överföringsledning Kungälv's sjukhus-Hollandsgatan	Försörja utbyggnadsområdet Nordkroken med vatten

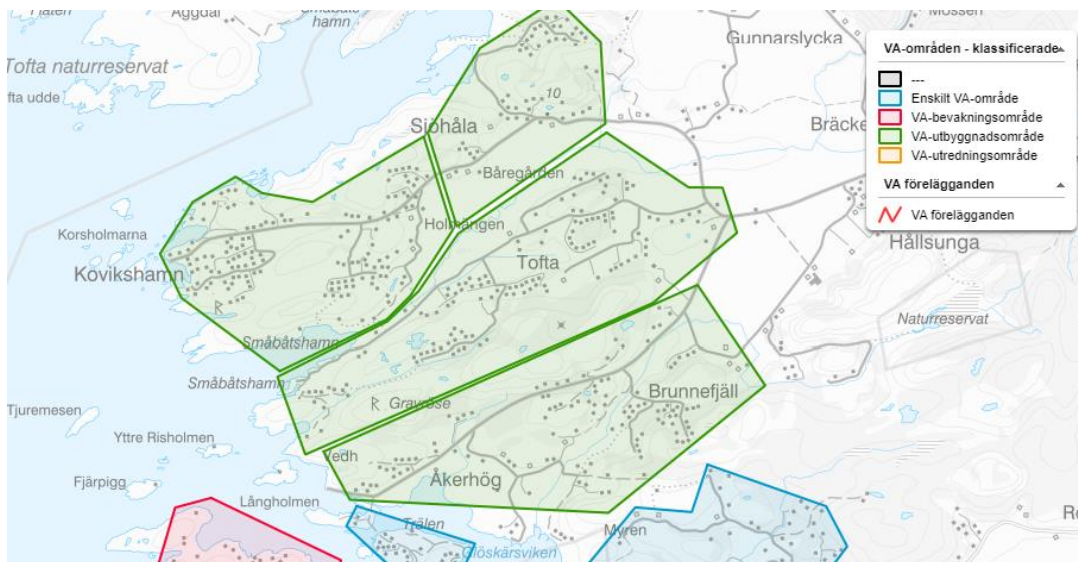

Figur 40. Möjlig placering för framtida reservoar i Nordkroken.

Exploatering och utbyggnadsområden

Tabell 20. Exploatering och utbyggnadsområden, Nordkroken.

Projekt	Tid	Beskrivning	Kritiska beroenden	Bakgrund till behov
Nordkroken Kovikshamn etapp 1	2023- 2026	Utbyggnad av lokalt ledningsnät	Huvudstråk 1 Överförings- ledning Råfsal- Bredsten Huvudstråk 3 Överförings- ledning Kungälv sjukhus- Hollandsgatan	Utbyggnadsområde, utpekad i kommunens VA-utbyggnadsplan
Nordkroken kommande etapper	2027- 2030	Utbyggnad av lokalt ledningsnät	Huvudstråk 1 Överförings- ledning Råfsal- Bredsten Huvudstråk 3 Överförings- ledning Kungälv sjukhus- Hollandsgatan	Utbyggnadsområde, utpekad i kommunens VA-utbyggnadsplan

Figur 41. Nordkroken utbyggnadsområde.

Konsekvens om för området nödvändiga investeringar ej görs

Situationen förblir som idag. Begär boende i område föreläggande från Länsstyrelsen kan det komma att bli aktuellt med ett sådant.

4.5 Kommundel Marstrand-stråk 168

I avsnittet presenteras de förutsättningar som finns samt de huvudstråk och projekt som påverkar Hålda, Tjuvkil, Marstrand & Koön.

Befolkningsprognosen 2021-2025 förutspår en ökning om 440 personer eller 11 % för hela kommundel Marstrand-stråk 168. Områdets fortsatta utveckling påverkas i dagsläget av kapaciteten på både dricks- och spillvattennätet.

4.5.1 Hålda

I Hålda finns i dagsläget inget kommunalt VA. Området utgörs av ca. 100 hushåll och är utpekad i kommunens utbyggnadsplan.

Dagens förutsättningar

Vattenförsörjning sker genom enskilda brunnar, vilka enligt tidigare utredningar har relativt hög risk för saltvattenspåverkan och kapaciteten för vatten är mycket begränsad. Förutsättningarna för enskilda avlopp är dåliga. Avloppshantering sker idag genom gemensamhetsanläggningar och genom enskilda avlopp.

Hålda skola kan idag inte ta emot fler elever på grund av begränsningar i brunnskapacitet.

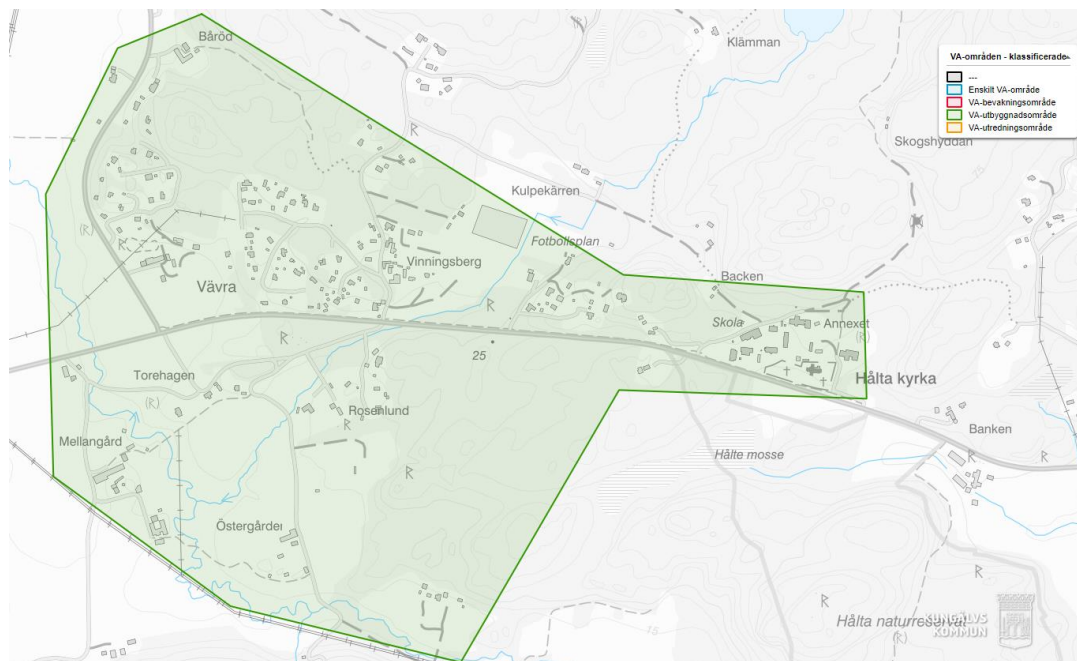
Huvudstråk

Huvudstråk 4, 1 och 3 (överföringsledning Kastellegården-Vävra, överföringsledning Råfsal-Bredsten och överföringsledning Kungälv's sjukhus-Hollandsgatan) är förutsättningar för att utbyggnad till Håлтаområdet ska kunna ske.

Exploatering och utbyggnadsområden

Tabell 21. *Exploatering och utbyggnadsområden, Håлта.*

<i>Projekt</i>	<i>Tid</i>	<i>Beskrivning</i>	<i>Kritiska beroenden</i>	<i>Bakgrund till behov</i>
Vävra-Håлта etapp 1-6	2023-2026	Utbyggnad av lokalt VA-nät mellan Vävra-Håлта	Huvudstråk 4 Överföringsledning Kastellegården-Vävra Huvudstråk 1 Överföringsledning Råfsal-Bredsten Huvudstråk 3 Överföringsledning Kungälv's sjukhus-Hollandsgatan	Utbyggnadsområde, utpekat i kommunens VA-utbyggnadsplan (dock ej hela)

Figur 42. Utbyggnadsområde Hälta markerat i grönt. Den utbyggnad som är inplanerad kommer huvudsakligen göras norr om vägen.

Konsekvens om för området nödvändiga investeringar ej görs

Situationen kommer förbli som idag med sämre förutsättningar för att kunna lösa dricks- och spillvattenhantering på egen hand. Fortsatta begränsningar kommer gälla för skolans förmåga att ta in nya elever.

4.5.2 Tjuvkil

1090 personer var år 2021 folkbokförda i Tjuvkil, varav 107 endast har spillvattenförsörjning och 355 har minst spill- och dricksvattenförsörjning. Det finns också ett flertal enskilda VA-föreningar i Tjuvkil som antingen är anslutna till kommunens ledningsnät via avtal eller har egna anläggningar.

Dagens förutsättningar

Kommunen fick 2015 ett föreläggande från Länsstyrelsen om att bygga ut kommunalt VA till området Tofteberget och Åslingsvägen. Detta ska vara gjort innan 2022-12-31. Projektering av utbyggnad till det här området pågår.

Utbyggnad av kommunalt VA i Tjuvkil kommer pågå under ett antal år framöver. Det äger rum en succesiv uppdatering av gällande fritidshusplaner i Tjuvkil, för att möjliggöra fler permanentboende i området ska bl.a. större byggnadsareor tillåtas. Kommunalt VA byggs ut för att vara i samklang med denna omvandling. Dessutom fortgår kommunens arbete med att överta enskilda VA-föreningar i Tjuvkil.

Huvudstråk

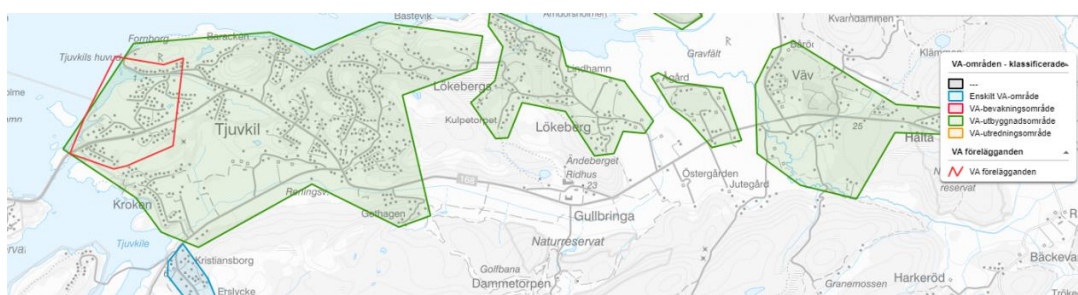
Huvudstråken 1 (överföringsledning Räfsal-Bredsten) och 3 (överföringsledning Kungälvs sjukhus-Hollandsgatan) är förutsättningar för att VA-försörjningen i såväl Kärna som längre ut i systemet ska fungera. För Tjuvkil är stråk 4 (överföringsledning Kastellegården-Vävra) och delar av huvudstråk 6 (överföringsledning Vävra-Marstrand) en förutsättning för att fortsatt utbyggnad i Tjuvkil ska kunna ske, och även längre ut i systemet.

Exploatering och utbyggnadsområden

Tabell 22. Exploatering och utbyggnadsområden, Tjuvkil.

<i>Projekt</i>	<i>Tid</i>	<i>Beskrivning</i>	<i>Kritiska beroenden</i>	<i>Bakgrund till behov</i>
Tjuvkil etapp 2,4,9	2023-2026	Övertagande/ ombyggnation/ nybyggnation av lokala nät i Tjuvkil	Huvudstråk 4 Överföringsledning Kastellegården -Vävra Huvudstråk 6 Överföringsledning Vävra-Marstrand Huvudstråk 1 Överföringsledning Räfsal-Bredsten Huvudstråk 3 Överföringsledning	Utbyggnadsområde, utpekad i kommunens VA-utbyggnadsplan Föreläggande från Länsstyrelsen, ska lösa anslutning av fastigheter i Tofteberget/Åslingsvägen innan 2022-12-31

			Kungälv sjukhus- Hollandsgatan	
Tjuvkil kommande etapper	2027- 2030	Övertagande/ ombyggnation/ nybyggnation av lokala nät i Tjuvkil	Huvudstråk 4 Överförings- ledning Kastellegården -Vävrå Huvudstråk 6 Överförings- ledning Vävrå- Marstrand Huvudstråk 1 Överförings- ledning Råfsal- Bredsten Huvudstråk 3 Överförings- ledning Kungälv sjukhus- Hollandsgatan Reservoar Lycke	Utbyggnadsområde, utpekade i kommunens VA- utbyggnadsplan

Figur 43. Tjuvkil, Lökeberg, Kvarnekullen och Hälta utbyggnadsområde. Det område som är belagt med föreläggande i Tjuvkil är markerat i rött.

Konsekvenser om för området nödvändiga investeringar ej genomförs

Eftersom det finns ett flertal olika typer av projekt orsakade av olika typer av behov (övertagande av föreningar, omvandling av detaljplaner, föreläggande från Länsstyrelsen) blir konsekvenserna olika beroende på vad kommunen väljer att inte göra. Åtgärds inte föreläggandet från Länsstyrelsen kommer kommunen sannolikt få ett nytt föreläggande om att bygga ut kommunalt VA till Tofteberget och Äslingsvägen, men den här gången kopplat till ett vite. Om huvudstråk 4 och 6 inte byggs kommer det inte att gå att fortsätta att utveckla Tjuvkil eller Marstrandsområdet. Byggs inte lokalnätet ut i Tjuvkil kommer det även fortsättningsvis att vara en svår situation med flertalet enskilda lösningar där fortsatt utveckling av områdena är svår att åstadkomma.

4.5.3 Marstrand & Koön m.fl.

Marstrand och Koön hade år 2021 tillsammans 1334 folkbokförda invånare inom tätorten där samtliga har kommunalt VA. Öarna öster om Koön saknar kommunalt VA men det finns en del VA-föreningar.

Norra Instön fick 2021 ett beslut om föreläggande för utbyggnad av kommunalt VA till området. Beslutet fastslår att vatten ska vara utbyggt till området senast 2030-12-31 och spillvatten 2036-12-31. Området utgörs av ca 200 bostäder. Södra Instön har idag en förening som är avtalsansluten på vatten.

Länsstyrelsen fattade 2014 beslut om att förelägga kommunen om utbyggnad av kommunalt vatten och avlopp till Klöverön senast 2028-12-31. Området är idag avtalsanslutet till kommunalt VA.

Dagens förutsättningar

På Marstrandsön ligger Marstrands vattenverk och på Koön ligger Marstrands avloppsreningsverk. Marstrands ARV har under sommartid haft svårt med att följa sitt miljötillstånd. Länsstyrelsen är kritisk till ytterligare anslutningar innan belastningen tydligt ligger inom tillståndets gränser och därför har Länsstyrelsen i praktiken inte tillåtit några ytterligare anslutningar på Marstrand och Koön. Kommunen planerar att lägga ned Marstrands ARV och i stället pumpa spillvattnet till Ryaverket, något Länsstyrelsen och kommunen tvistar om då Länsstyrelsen hävdar att detta inte rymms inom Ryaverkets nuvarande tillstånd. Utfallet av tvisten kommer avgöra om kommunen kan lägga ner avloppsreningsverket och bygga överföringsledningar eller ej.

Vattenförsörjningen är också begränsad av vattenkvaliteten i ytvattentäkterna på Koön, kapaciteten på vattenverket och kapaciteten i den befintliga ledning som går mellan fastlandet och Koön via Instön, samt de flaskhalsar som finns längre in i systemet.

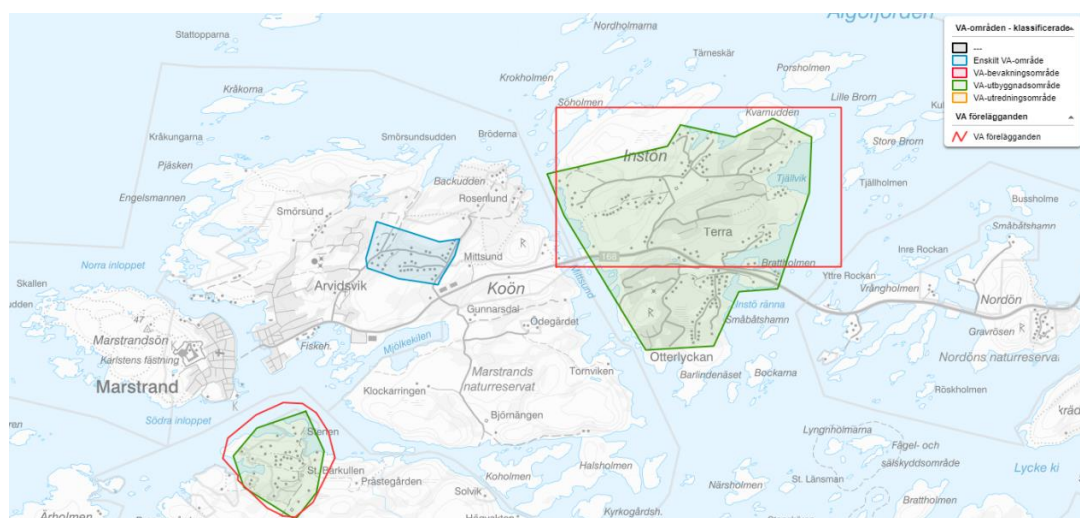
Huvudstråk

Huvudstråk 4 (överföringsledning Kastellegården-Vävra), stråk 6 (överföringsledning Vävra-Marstrand), stråk 1 (överföringsledning Räfsal-Bredsten) och 3 (överföringsledning Kungälv's sjukhus-Hollandsgatan) är en förutsättning för att VA-försörjningen ut till Marstrand ska fungera.

Exploatering och utbyggnadsområden

Tabell 23. Exploatering och utbyggnadsområden, Marstrand och Koön m.fl.

Projekt	Tid	Beskrivning	Kritiska beroenden	Bakgrund till behov
Norra Instön	2027-2030	Övertagande/ombyggnation/nybyggnation av lokala nät på Instön	Huvudstråk 4 Överföringsledning Kastellegården -Väva Huvudstråk 6 Överföringsledning Väva-Marstrand Huvudstråk 1 Överföringsledning Räfsal-Bredsten Huvudstråk 3 Överföringsledning Kungälv's sjukhus-Hollandsgatan Reservoar Lycke	Föreläggande från Länsstyrelsen, anslutning av området Norra Instön med dricksvatten innan 2030-12-31 och spillvatten senast 2036-12-31 samt Klöverön senast 2028-12-31 Utbyggnadsområde, utpekade i kommunens VA-utbyggnadsplan Exploatering, planprogram har pekade ut Instön som intressant för byggande av bostäder

Figur 44. Instön och Klöverön utbyggnadsområden markerade i grönt, Instön och Klöverön föreläggandeområde markerat i rött.

Konsekvenser om för området nödvändiga investeringar ej genomförs

Om huvudstråk 6 inte byggs ut från Vävra ut till Marstrand kommer det i praktiken fortsatt vara omöjligt att exploatera ytterligare på Marstrand, Koön och Instön. Detta gäller även huvudstråken 1 och 3 som innebär en förstärkning av ledningsnätet i mer centrala delar av kommunen samt huvudstråk 4 mellan Kastellegården och Vävra. Föreläggandet om att bygga ut kommunalt VA på norra Instön riskerar att kopplas till vite.

4.6 Kommundel Diseröd

I avsnittet presenteras de förutsättningar som finns samt de huvudstråk och projekt som påverkar Diseröd.

Befolkningsprognosen 2021-2025 säger att befolkningen i kommundel Diseröd förmodas växa med 17 % eller 580 personer. Diseröds fortsatta utveckling påverkas av kapaciteten på Diseröds avloppsreningsverk.

4.6.1 Diseröd

I Diseröd tätort var år 2021 1455 personer folkbokförda, varav 1250 är folkbokförda inom verksamhetsområde för VA.

Dagens förutsättningar

Av de projekt som är inlagda i investeringsbudgeten just nu är det inte några som har direkt påverkan på Diseröd. På längre sikt ska Diseröds ARV läggas ner då verket är gammalt och den tekniska livslängden börjar närma sig sitt slut. Dessutom är avloppsreningsverkets utloppsledning belägen uppströms intaget till Kungälvs vattenverk. Kapaciteten på reningsverket beskrivs som full vilket gör att ytterligare utvecklig i Diseröd är svårt. Kapacitet för att ta emot spillvattnet från Diseröd bedöms inte finnas på Ryaverket förrän ombyggnationen av Ryaverket ska vara klart 2036.

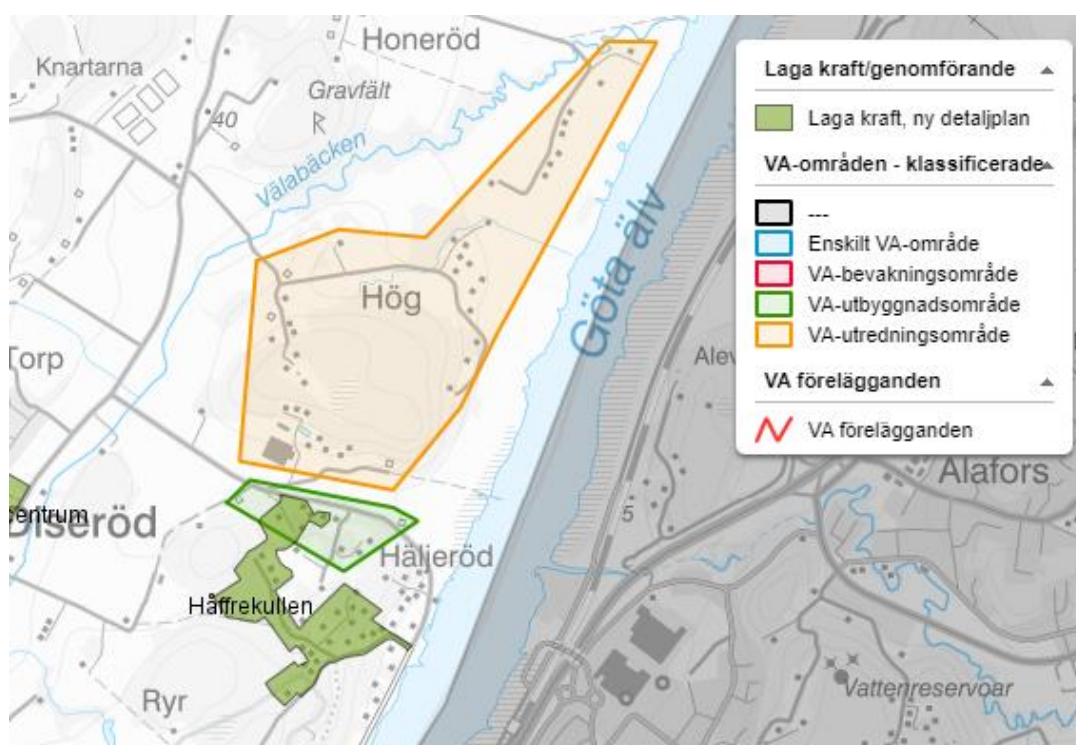
Huvudstråk

De huvudstråk som är inlagda i investeringsprogrammet har ingen större påverkan på Diseröd. Snarare är det framtida, kommande huvudledningar (huvudstråk 7, framtida överföringsledningar Kungälvs vattenverk-Kungälv) för vidare spillvattentransport till Göteborg som är avgörande, så avloppsreningsverket i Diseröd kan läggas ner.

Exploatering och utbyggnadsområden

Tabell 24. Exploatering och utbyggnadsområden, Diseröd.

Projekt	Tid	Beskrivning	Kritiska beroenden	Bakgrund till behov
Detaljplan Håffrekullen	2021- 2025	Ny detaljplan Håffrekullen		Exploateringsprojekt, nybyggnation 35 bostäder

Figur 45. Håffrekullen utbyggnadsområde markerat i grönt med ljus fyllnadsfärg. Håffrekullen detaljplan markerad i homogent grönt.

Konsekvenser om för området nödvändiga investeringar ej genomförs

Situationen i Diseröd kommer fortsätta att se ut som i dagsläget i och med att inga investeringar är planerade. Ytterligare exploateringar inom Diseröd utöver de som redan pågår kommer inte bli aktuella och fortsatt utveckling i Diseröd behöver vänta på en lösning på avloppsfrågan.

4.7 Kommunsamarbeten

Kommunsamarbeten gällande pågående VA-försörjning sker idag med grannkommunerna Ale, Göteborg och Stenungsund. Andra pågående projekt finns inom exempelvis GR, som projekten HÅVAR och SVAR.

Dagens förutsättningar

Kungälvs kommun är i dagsläget leverantör av dricksvatten till Ale kommun. Ett nytt avtal håller på att tas fram om leverans på upp till 40 l/s till Ale.

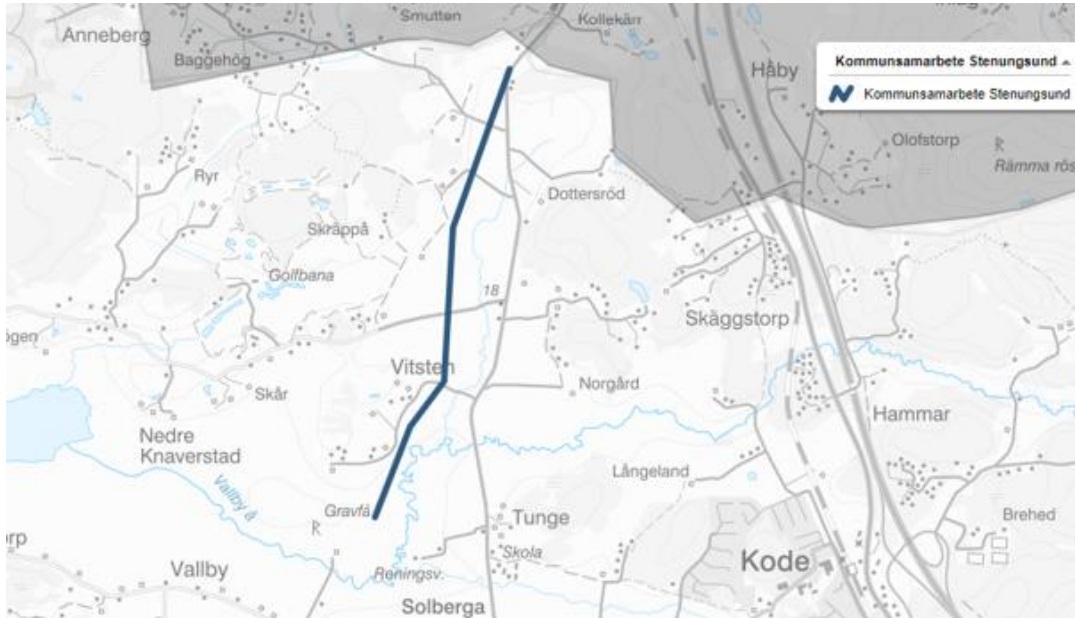
Ett avtal finns också med Stenungsunds kommun om att leverera 20 l/s från och med 1/1 2024, med en leverans om 40 l/s på medellång sikt, d.v.s. ca 2050. Avtalet med Stenungsund är ännu inte underskrivet av båda kommunerna.

Genom avtalen säkerställer Kungälv att samtliga kostnader för drift och kapitaltjänstkostnader tas ut av respektive kommun. Eventuella framtida avtal om nöd- och reservvattenförsörjning i omvänd riktning är något som bör utredas vidare.

Dessutom är Kungälvs kommun beroende av Ryaverket för hantering av majoriteten av kommunens spillvattenflöden. Ryaverkets tillstånd dikterar möjligheterna för fortsatta nyanslutningar till kommunen. Nuvarande begränsningar i kapaciteten på GRYAAB förväntas bestå till 2036 då planerad ombyggnation av verket ska vara klart.

Tabell 25. Kommunsamarbeten vattenleverans.

Projekt	Tid	Beskrivning	Kritiska beroenden	Bakgrund till behov
Överföringsledning Solberga-Stenungsund	2023-2026	Överföringsledning från Solberga till Stenungsunds kommun	Huvudstråk 1 Överföringsledning Råfsal-Bredsten Huvudstråk 4 Överföringsledning Kastellegården Vävra Huvudstråk 5 Överföringsledning Vävra-Solberga	Kommunsamarbete, möjliggör försäljning av dricksvatten till Stenungsunds kommun
Överföringsledning Kungälv-Ale	2023-2026 pågår	Ny överföringsledning + tryckstegringsstation från Dösebacka till Ale		Kommunsamarbete, möjliggör försäljning av dricksvatten till Ale kommun

Figur 46. Ungefärligt läge för överföringsledning till Stenungsund.

Figur 47. Ungefärligt läge för överföringsledning till Ale.

Konsekvenser om nödvändiga investeringar ej genomförs

Om huvudstråken 1, 4 och 5 inte byggs ut kan kommunen inte uppfylla sin del av KF beslutat avtal gentemot Stenungsund.

Den nuvarande leveransen till Ale sker i dagsläget via en gammal ledning med begränsad kapacitet. Ny ledning säkerställer leverans som möjliggör större mängd dricksvatten än idag.

5. Kommande behov

Här listas behov som VA-verksamheten har identifierat på sikt, eller sådant som behöver fångas upp i kommande investeringsprogram.

I kommande investeringsprogram:

- Fortsatt förnyelse av ledningsnätet i enlighet med förnyelseplan, om vi ska kunna nå uppsatta mål om förnyelse av ledningsnät och även nå godkänd förnyelse enligt HBI (Hållbarhetsindex) och generationsmålet i Agenda 2030. De förnyelseprojekt som är av större karaktär hanteras som investeringsprojekt, de som är mindre av verksamhetsbudgeten.
- Föreläggande angående Marstrands vattenverk och verkets slamhantering kommer kräva investeringar, av än så länge okänd storlek.
- Fortsatt arbete med att reducera tillskottsvatten. För att minska mängden bräddningar och energiåtgång samt slippa dimensionera upp befintliga och kommande ledningar måste mängden tillskottsvatten på många ställen reduceras med 50 %. Större projekt hanteras som investeringsprojekt.
- Fortsatt utbyggnad i Kovikshamn och Tjuvkil. En mer detaljerad planering för utbyggnadsetapperna under åren 2027-2030 ska tas fram.
- Pumpstationskapaciteter på befintliga överföringsledningar, främst från Kärna och in mot Ytterby. I dagsläget finns flera flaskhalsar vilket leder till bräddningar.

På längre sikt:

- Fortsatt utbyggnad i enlighet med kommande VA-utbyggnadsplan. Planen ska revideras kommande år.
- Översyn av status på samtliga reservoarer. De flesta är byggda under ungefär samma tidsperiod (1970-talet) och kommer kräva underhåll om de ska fortsätta vara i drift.
- Nedläggning av Diseröds ARV, vilket medför större fortsatt utvecklingsmöjlighet i Diseröd.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

God Ekonomisk Hushållning och resultatutjämningsreserv (RUR)

Riktlinjer

Diarie-/dokumentnummer: KS2022/1209
Beslut: 2022-09-01 KF § 95/2022
Beredande politiskt organ: Ekonomiberedningen
Ersätter tidigare beslut 2021-04-15, KF § 52/2021
Giltighetstid: 2023-12-31
Dokumentansvarig: Ekonomichef

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Innehållsförteckning

1. God ekonomisk hushållning	3
Två perspektiv	3
Finansiella mål	4
Verksamhetsmål	4
2. Resultatutjämningsreserv	4
Reservering till RUR	5
Disponering av RUR	5
Beslut om reserv	5
Rutiner för revidering av finansiella mål	5
Extern redovisning av RUR	6
3. Uppföljning	6
4. Relation till andra styrdokument	6

KUNGÄLVS KOMMUN

1. God ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen ska kommuner ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet, både på kort och långt sikt. Grundtanken bakom begreppet god ekonomisk hushållning är att varje generation av invånare ska bära kostnaderna för den service som de själva beslutar om och själva konsumerar, samt att gjorda investeringar ska kunna ersättas.

En viktig förutsättning för god ekonomisk hushållning är att det finns balans mellan löpande kostnader och intäkter. Verksamheternas nettokostnader bör därför inte öka i snabbare takt än skatteintäkter och statsbidrag.

Kommunen bör uppvisa årliga positiva resultat på en nivå som gör att dess ekonomi inte urholkas av inflation eller av för låg självfinansieringsgrad av investeringar.

En ekonomi i balans samt en väl fungerande uppföljning och utvärdering av ekonomi och verksamheter är nödvändiga förutsättningar för att kommunen ska kunna leva upp till kravet på god ekonomisk hushållning.

Ekonomi betyder att hushålla med begränsade resurser. Kommuner ska enligt kommunallagen hushålla med sina resurser och sträva efter att få ut så mycket värde som möjligt av varje satsad krona. Kommunallagen innefattar även krav på att resurser i verksamheten används till rätt saker och att de utnyttjas på rätt sätt

God ekonomisk hushållning råder då verksamheten utövas på ett ändamålsenligt och ekonomiskt hållbart sätt. Såväl de finansiella målen som verksamhetsmålen är huvudsakligen uppfyllda och kommunens grunduppdrag bedrivs på ett ändamålsenligt sätt.

Två perspektiv

Begreppet god ekonomisk hushållning har både ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv. God ekonomisk hushållning ska också ses utifrån två dimensioner, att hushålla i nutiden samt att hushålla över tiden.

Det finansiella perspektivet innebär bland annat att varje generation själv ska bära kostnaderna för den service den konsumerar. Kommunen måste ange en ambitionsnivå för den egna finansiella ställningen och utvecklingen i form av finansiella mål.

Verksamhetsperspektiv tar sikte på att kommunen måste bedriva sin verksamhet på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt, för att kunna skapa förutsättningar för god ekonomisk hushållning. För att säkerställa detta måste det finnas ett klart samband mellan resurser, prestationer, resultat och effekter.

De finansiella målen samt de verksamhetsmålen ska anges i den av kommunfullmäktige framtagna rambudgeten och fastställs i samband med kommunfullmäktiges beslut om rambudget.

KUNGÄLV KOMMUN

Kontinuerliga uppföljningar via delårsrapporter och årsredovisningar syftar till att identifiera hur väl en kommun har levt upp till en god ekonomisk hushållning.

Finansiella mål

De finansiella målen ska ange de finansiella förutsättningarna och ramarna för den kommunala verksamheten utifrån respektive kommunens ekonomiska situation på kort och lång sikt. De finansiella målen ska också ange en ambition för kommunens finansiella utveckling och ställning. Kommunen behöver generera ett stabilt driftöverskott för att finansiera viktiga investeringar i kärnverksamheten och kunna utveckla verksamheten över tid. Ett stabilt driftöverskott krävs också för att kunna hantera eventuella kommande räntehöjningar. Finansiella mål ska inkludera kommunkoncernen.

Verksamhetsmål

Kommunallagen innehåller också krav på att resurserna i verksamheterna används till rätt saker och att de nyttjas på ett effektivt sätt. De verksamhetsmässiga målen mäts genom indikatorer

Verksamhetsmålen ska utvärderas och följas upp i delårsrapport och årsredovisning. För att uppföljning av målen ska kunna genomföras på ett tillfredställande sätt är det viktigt att målen är tydligt formulerade samt mätbara.

Grundläggande är att verksamheten ska bedrivas kostnadseffektivt och ändamålsenligt samt att varje generation ska bära kostnaden för den service den konsumerar och inte belasta kommande generationer med kostnader eller åtaganden.

2. Resultatutjämningsreserv

Från och med 2013 finns det för kommuner en möjlighet att under vissa förutsättningar reservera delar av ett positivt resultat i en resultatutjämningsreserv (RUR). Denna reserv kan sedan användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel, under förutsättning att årets balanskravsresultat är negativt. Hur man avser att reservera och disponera medel till/från RUR ska framgå av de riktlinjer för god ekonomisk hushållning som kommunfullmäktige fastställer.

Syftet med RUR är alltså att kunna bygga upp en reserv under goda tider för att senare, under vissa omständigheter, användas när skatteunderlagsutvecklingen är svag. RUR ska därigenom vara ett sätt att kunna arbeta med mer långsiktiga mål än balanskravets fokus på ett kalenderår i taget.

Med RUR kan kommunen vid en tillfällig intäktsdämpning undvika kortsiktiga neddragningar av verksamheter som eventuellt senare måste byggas upp igen.

KUNGÄLVS KOMMUN

Reservering till RUR

Reservering till RUR får göras med högst det belopp som motsvarar det lägsta antingen av den del av årets resultat eller den del av årets resultat efter balanskravjusteringar som överstiger 1 procent av summan av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning. Om kommunen har ett negativt eget kapital, inklusive ansvarsförbindelse för pensionsförpliktelser, ska gränsen för när avsättningen får ske istället uppgå till 2 procent av summan av de ovan nämnda posterna.

Resultatutjämningsfonden för Kungälv kommun maximeras till 100 mkr.

Disponering av RUR

Prognosen för det årliga underliggande skatteunderlaget för riket, jämfört med den genomsnittliga utvecklingen de senaste tio åren, används som riktvärde för när disponering från RUR får göras. Om prognosen understiger genomsnittet får reserven användas. Detta gäller både vid budgetarbetet och bokslutsarbetet.

Maximalt 40 procent av RUR får tas i anspråk det första året i en lågkonjunktur. Under det andra påföljande året av lågkonjunkturen får maximalt 50 procent av de återstående medlen tas i anspråk och under det tredje året får hela den resterande medlen tas i anspråk.

För en budget är de formella kraven inte specificerade på samma detaljnivå som för en årsredovisning. I samband med behandling av delårsbokslut och bokslutsprognoser kan kommunen behöva fatta beslut om en omprövning av reservering respektive disponering. Om det krävs åtgärder i verksamheterna kan dessa eventuellt vägas mot att disponera RUR - under förutsättning att skatteutvecklingen och det prognostiserade resultatet tillåter

Beslut om reserv

För att klara kravet på balans mellan intäkter och kostnader i budget och redovisning är det tillräckligt att RUR används med ett belopp som motsvarar vad som krävs för att få ett balanskravsresultat där det är balans mellan intäkter och kostnader.

Medlen från RUR ska täcka negativa resultat, det vill säga inte mer än vad som krävs för att balanskravsresultatet ska komma upp till noll. Detta gäller såväl i budgeten som i årsredovisningen.

Två kriterier ska alltså vara uppfyllda:

1. förändringen av årets underliggande skatteunderlag ska understiga den genomsnittliga och,
2. balanskravsresultatet ska vara negativt och reserven får användas för att nå upp till ett nollresultat (eller så långt som reserven räcker).

Rutiner för revidering av finansiella mål

Kommunens finansiella mål revideras i samband med rambudgetprocessen.

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Extern redovisning av RUR

RUR redovisas som en delpost under kommunens eget kapital i balansräkningen. Eftersom reserven enbart är en delpost redovisas inte förändringar av reserven över resultaträkningen, vilket innebär att reserveringen inte påverkar kommunens balanskravsresultat, utan endast är en del av balanskravsutredningen och RUR kan endast användas för att nå balans enligt balanskravet.

3. Uppföljning

Uppföljning av principerna i detta styrdokument sker senast i samband med mandatperiodens början enligt kommunens riktlinjer för styrdokument.

4. Relation till andra styrdokument

Styrdokumentet Riktlinjer för god ekonomisk hushållning och resultatutjämningsreserv (RUR) har en koppling till dokumenten i kommunens rambudget.

RAMBUDGET

FÖR

KUNGÄLVS KOMMUN

2023 – 2026

Innehåll

Inledning.....	3
Nuläge	4
Finanspolitiskt ramverk	5
Finansiellt ramverk för sociala investeringar.....	7
Personal och arbetsmiljö.....	7
Finansiella mål	8
Kommunmål	8
Koncernmål AB Kongahälla (finansiella mål för helägda bolag)	8
Strategiska mål	9
Tillväxt och investeringsplanering	11
Verksamhetens ramar	12
Kommentarer och antaganden	13
Nyckeltal	14
Diagram	14

Inledning

Rambudgeten är kommunfullmäktiges budgetdokument med strategiska och finansiella mål för Kungälv kommun. Här lämnar fullmäktige sitt budgetuppdrag till kommunstyrelsen och fastställer den övergripande politiska inriktningen för de kommande fyra åren.

Kungälv skall präglas av förtroende, hushållning och trygghet. Kungälv politiska majoritet bestående av Centerpartiet, Moderaterna och Socialdemokraterna prioriterar den kommunala kärnverksamheten och vår gemensamma välfärd. Det finanspolitiska ramverket tryggar en god hushållning med våra gemensamma medel. Varje generation tar ansvar för de resurser den förbrukar. Detta är grunden för vår ekonomiska politik.

Våra åtta strategiska mål berör områden som lärande, trygghet, arbete, miljö och förtroende och lägger grunden för majoritets politik på en lång rad områden. Till detta kommer agenda 2030 som skall genomsyra allt vi gör.

När den här rambudgeten skrivs, våren 2022, tycks pandemin äntligen gå mot sitt slut och vi tycks återgå till någon form av normalläge. Välfärdsarbetarna har gjort insatser genom den här pandemin som inga ord i en budget kan göra rättvisa. Så, stort tack!

Kungälv kommun har ett gott utgångsläge inför den kommande ramperioden. Nu går vi ur en tid av pandemi och in i en tid av investeringar och utveckling. Äntligen kan vi börja bygga den av många efterlängta multiarenan. Utbyggnaden av VA fortsätter och kommundelar stärks med idrottshallar, skolor och förskolor.

Verksamheterna förstärks med nya medel. Varje år den här mandatperioden har vi kunnat minska de politiskt beslutade effektiviseringskraven. Nu kan vi för första gången lägga en rambudget med full kompensation för kostnadsökningar under hela ramperioden.

Vi befinner oss i ett nytt läge där effektiviseringskrav tack vare ett målmedvetet långsiktigt arbete nu behöver baseras på dialog och tillit istället för politiska krav som riskerar att bli kontraproduktiva och utvecklingshämmande.

Det politiska ledarskapet måste utvecklas med sin tid. Vi vill därför, inom ramen för det tillitsbaserade ledarskapet, tillämpa ett nytt synsätt där effektivisering är något alla bidrar med. Det är en del av arbetslivet som sker utan att politiker trycker på knappen.

Vi hoppas att det nya synsättet bidrar till professionell utveckling, roligare arbetsuppgifter, förbättrad arbetsmiljö, bättre service samt god ekonomisk hushållning och att förvaltningen med dess medarbetare och fackliga organisationer kan bidra till en långsiktigt hållbar nettokostnadsutveckling och ett mer utvecklat medarbetarskap.

Vi hoppas att den här budgeten med dess satsningar på att stärka verksamheterna och investera för utveckling och sammanhållning blir den nystart Kungälv behöver efter en lång pandemi.

Vi har ett bra utgångsläge. Nu gör vi tillsammans Kungälv till ett ännu starkare samhälle.

Nuläge

Sverige och världen, och därmed även Kungälv, är enligt de flesta bedömningar på väg ut ur pandemin. Ekonomin har återhämtat sig och tillväxten i ekonomin är god, även om den mycket snabba återhämtningen nu har klingat av.

Den här rambudgeten skrivs strax efter Rysslands invasion av Ukraina. Hur kriget och de efterföljande sanktionerna påverkar Sveriges och Kungälvs ekonomi är för tidigt att säga. Den här rambudgeten bygger på det som är känt idag.

Inflationen har ökat efter pandemin. Främst priserna på drivmedel och el har ökat. För en kommun kan detta innebära högre driftkostnader, dyrare investeringar och högre lånekostnader utan att skatteintäkterna hänger med i ökningen.

Kungälvs kommun har under de senaste åren haft en god utveckling på de flesta ekonomiska områden. Vi har haft förbättrade ekonomiska resultat, minskande låneskuld till följd av amorteringar på våra lån samt minskande krav på effektiviseringar i våra verksamheter. Inte minst viktigt är att verksamheterna visar en god kostnadskontroll och budgetföljsamhet.

Låneskulden är fortfarande hög, men ligger idag på en betydligt tryggare nivå än för några år sedan. Samtidigt har upplåning bytts ut mot amorteringar och soliditeten stärkts.

Finanspolitiskt ramverk

Finanspolitiskt ramverk är en vägledande politisk överenskommelse mellan Centerpartiet, Moderaterna och Socialdemokraterna om den ekonomiska politiken för mandatperioden 2019–2022.

Inledning

Kommunen växer med flera invånare och därmed fler brukare. Det innebär att investeringsvolymerna är höga. En hög befolkningsökningstakt kan medföra positiva effekter, men de ekonomiska påfrestningarna och de finansiella riskerna ökar.

Kommunen har otillräckliga överskott för att finansiera nödvändiga investeringar som följer befolkningsökningen och samtidigt trygga vår kärnverksamhet. Skuldsättningen är hög och kommunen måste därför kunna finansiera sina investeringar med en högre andel av eget kapital - därför skall självfinansieringsgraden öka. Det är nödvändigt att säkerställa höga driftöverskott, arbeta med tillväxtens intäkter och samtidigt vidta nödvändiga strukturella åtgärder över tid för att tillsammans klara framtidens utmaningar.

Överskottsmål

För att begränsa kommunens skuldsättning behöver kommunen ett årligt överskott som uppgår till 4% av skatter och generella statsbidrag. Det möjliggör en högre finansiering med egna pengar under perioden.

Ekonomi- och resultatstyrning

Uppföljning och utvärdering av våra verksamheter görs i förhållande till de bästa kommunerna i landet inom respektive verksamhetsområde. Kommunstyrelsen ska som huvudman för verksamheterna lägga stor del av sitt arbete på utvärdering och besluta om nya riktlinjer när så erfordras för att förbättra effektiviteten och kommunens ekonomi. Kommunstyrelsen/utskotten ska en gång om året genomföra en verksamhetsdialog mellan politiken och organisationens olika nivåer för att uppnå så stor samsyn som möjligt och öka förståelsen i de olika delarna inom organisationen.

Säkerställandet av den generella välfärden är högsta prioritet. Ingen reform genomförs utan att den är fullt ut finansierad. Kommunstyrelsen genomför ingenting utan att finansieringen är säkerställd.

Strategier för att minska skuldsättningen

Graden av extern finansiering ska öka för att minska framtida skuldbörda. Vid nya investeringar inom kommunens verksamheter ska det eftersträvas samarbete med externa intressenter. När externa intressenter finns skall alternativen kommunal investering och extern investering utvärderas ur ett driftkostnads perspektiv och det ekonomiskt mest fördelaktiga alternativet skall väljas.

Soliditet

Soliditeten anger kommunens långsiktiga betalningsförmåga. En god soliditet och positiv soliditetsutveckling är centralt i en kommun, där långsiktighet och ekonomisk stabilitet kännetecknar och är en förutsättning för verksamheten. För att bibehålla en god betalningsförmåga och inte ersätta pensionsskuld med låneskuld behöver soliditeten samtidigt öka.

Kommunens ekonomiska ställning

Varje år ska kommunstyrelsen låta en extern aktör utvärdera kommunens ekonomi och vi ska eftersträva högsta möjliga kreditbetyg AAA.

Kommunens tillväxt

Kommunens tillväxt bedöms utifrån faktiska ekonomiska framsteg som är mätbara, t ex antal årsanställda per 1 000 invånare och nettokostnad per invånare.

Kommunstyrelsens uppsikt över verksamheter

Uppsikten över verksamheterna inkluderande ekonomi, förutsättningar, effektiviseringar och verksamheternas resultat utövas genom kommunstyrelsen/utskott.

Avyttringar av kommunal egendom

Intäkter från fastighetsförsäljning skall endast användas för att minska kommunens skulder alternativt för att finansiera viktiga investeringar inom välfärden.

Budgetberedning

Kommunstyrelsen arbetar hela mandatperioden genom en årlig budgetberedning för att uppnå så stor samsyn som möjligt. Alla partier med ordinarie ledamöter i styrelsen ingår i budgetberedningen. I budgetberedningen finns representation från fullmäktiges ekonomiberedning.

I kommunens budget beslutar kommunfullmäktige om ett antal utgiftsområden för att tydliggöra ett politiskt ansvar för tilldelade resurser. Till varje utgiftsområde följer ett antal mål och riktlinjer på en övergripande nivå. Budgetberedningen föregås av extern genomgång av kommunens ekonomiska ställning.

Aktivt koncernsamarbete

Tillväxtutmaningen ställer krav på ett mer aktivt koncernsamarbete. Arbetet ska förstärkas för att säkra välfärden, pensionsförpliktelser och höga driftöverskott. Tillit, transparens, rollförtydligande inom koncernen måste öka i syfte att nå ett optimalt (ekonomiskt och verksamhetsmässigt) resultat utifrån Kommunfullmäktiges mål.

Kommunstyrelsen ska löpande följa upp centrala nyckeltal, upparbetade investeringar, upplåning för hela kommunkoncernen i syfte att säkerställa tillgången på investeringsmedel. Arbetet skall ske i dialog med bolag och ekonomiberedning.

God ekonomisk hushållning

Kommunen ska drivas enligt god ekonomisk hushållning, formellt att kommunallagens balanskrav är uppfyllt, övriga finansiella mål är uppfyllda samt att de strategiska målen visar god måloppfyllelse.

Finansiellt ramverk för sociala investeringar

Kungälv kommun tillämpar sociala investeringar och en social investeringsfond för tidiga förebyggande och hälsofrämjande insatser.

Sociala investeringar skall vara ett komplement till den ordinarie verksamheten och syfta till utveckling av verksamheten. Investeringarna skall ge möjlighet till metodutveckling och utveckling av nya arbetssätt. Verkningsfulla och effektiva nya arbetssätt skall efter utvärdering implementeras i den ordinarie verksamheten.

Medel för sociala investeringar avsätts i en separat redovisning, symboliskt kallad social investeringsfond. Medlen avsätts till fonden av föregående års resultat genom ett beslut i kommunfullmäktige. Maximalt 10 % av skillnaden mellan kommunallagens balanskrav och resultatet får avsättas till sociala investeringar.

Sociala investeringsmedel för specifika projekt hanteras som tilläggsanslag efter separat äskande för respektive projekt. Tilläggsanslag för sociala investeringar beslutas i kommunfullmäktige. Projekten skall följas upp och utvärderas.

Tilläggsanslag för sociala investeringar skall betraktas som ett ianspråktagande av fonderade medel och inte räknas med i utvärderingen av kommunens finansiella överskottsmål om 4 % av skatter och statsbidrag.

Personal och arbetsmiljö

I Kungälv kommun arbetar nästan 4 000 personer. Dessa människor levererar välfärd till kommunens medborgare dygnet alla timmar, årets alla dagar. Som anställd i Kungälv kommun skall du ha en god och trygg arbetsmiljö och goda förutsättningar att utföra ditt arbete.

Sjukfrånvaro medför personligt lidande för den anställde, minskad välfärd för våra medborgare och en dålig hushållning med våra gemensamma skattemedel. Frisk och välmående personal är en förutsättning för att kommunen skall kunna leverera en god välfärd för våra medborgare. Arbetet för en god arbetsmiljö är av central betydelse och skall fortsätta.

Finansiella mål

Kommunmål

4 % överskott av skatteintäkter och generella statsbidrag

Överskottet beräknas som kommunens intäkter minus dess kostnader. Kommunallagen ställer krav på att kommunens intäkter skall överstiga dess kostnader, alltså att kommunen visar ett överskott.

Kommunen behöver generera ett stabilt driftöverskott för att finansiera viktiga investeringar i kärnverksamheten och kunna utveckla verksamheten. Ett stabilt driftöverskott krävs också för att ta höjd för och kunna hantera kommande räntehöjningar.

Kommunen skall uppnå ett överskott på 4 % av skatteintäkter och generella statsbidrag. Driftramar och överskott för varje enskilt år anges i den budgeterade resultaträkningen och beslutas för varje budgetår.

Soliditeten ska öka med minst 1,0 procentenhet per år

Soliditet är det finansiella nyckeltal som anger hur stor andel av tillgångarna som är finansierade med eget kapital. De tillgångar som inte är finansierade med eget kapital finansieras med lån.

Vi går nu in i en period då pensionsskulden kommer att minska långsamt med anledning av att vi amorterar på ansvarsförbindelsen. För att bibehålla en god betalningsförmåga och inte ersätta pensionsskuld med låneskuld behöver soliditeten samtidigt öka. Genom bättre finanser och goda överskott kan vår egenfinansiering öka och därmed ökar soliditeten.

Investeringarnas självfinansieringsgrad skall vara 60 % eller högre

Investeringarnas självfinansieringsgrad är den andel av investeringarna som finansieras av kassaflödet från den egna verksamheten. Resterande investeringar måste lånefinansieras. Upplåningen tillsammans med tillgängliga överskott sätter begränsningar för möjligheterna att investera.

Kungälv kommun har idag en hög låneskuld och under ramperioden förväntas investeringstakten vara fortsatt hög. En god självfinansiering av investeringarna är nödvändig för att begränsa kommunens upplåning.

Koncernmål AB Kongahälla (finansiella mål för helägda bolag)

Koncernen skall ha en lönsamhet som motsvarar en avkastning på minst 4 % av totalt kapital.

Koncernen skall långsiktigt kunna finansiera sin verksamhet och sina investeringar med egna medel. Det operativa kassaflödet ska vara positivt, sett över en investeringscykel.

Koncernen skall ha en soliditet på 30 - 35 %.

Koncernen skall lämna en utdelning på 30% av koncernens resultat, under förutsättning att nyckeltalet för soliditet är uppfyllt. Med resultat avses koncernens resultat efter finansiella poster enligt årsredovisningen. Koncernens skatt skall räknas av från utdelningen innan utdelningsbeloppet räknas fram.

Strategiska mål

Såväl finansiella som strategiska mål vilar på kommunfullmäktiges Vision 2040. Vision är den gemensamma utgångspunkten för hur Kungälv kommun ska utvecklas för att vara en attraktiv kommun att bo och verka i.

Våra strategiska mål utgår från en långsiktigt hållbar utveckling, såväl ekonomisk, socialt som ekologiskt.

1. Att ge goda förutsättningar för livslångt lärande

Kommunen är som huvudman ansvarig för den kommunala utbildningen. Det politiska ansvaret innebär att skapa så goda förutsättningar som möjligt för det livslånga lärandet. Det handlar bl.a. om elevhälsa, bra och välutbildade lärare och skolledare, IT, läromedel och lokaler m m. Det handlar också om ledning och styrning av en omfattande organisation, att rätt beslut fattas på rätt nivå.

2. En trygg omsorg med valmöjligheter genom hela livet

Vi ser hur behoven av vård och funktionshinderomsorgen ökar, därmed ökar omsorgsinsatser i kommunen. Kungälv ska kunna stå för en trygg omsorg, medborgarna skall kunna lita på välfärden och de mest utsatta ska ha den bästa omsorgen. Den personliga integriteten ska värnas och möjligheter att välja och påverka behöver utvecklas.

3. Att ge möjligheter till en aktiv fritid för alla åldrar

En god och jämlik hälsa, social trygghet och integration ställer krav på att det finns goda möjligheter till fritidsaktiviteter i kommunen. Ett fungerande föreningsliv är en del i demokratiarbetet, kommunens attraktivitet och möjlighet för att fler medborgare ska kunna delta och känna gemenskap genom fritidsaktiviteter.

4. Att alla medborgare ska ha möjlighet att delta i ett rikt och aktivt kulturliv

---

Kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund. Kommunen ska främja allas möjlighet till kulturupplevelser, bildning och till att utveckla sina skapande förmågor. Samverkan med civilsamhället, föreningar och företag skall bidra till en god fritid och ett rikare kulturliv.

5. Att medborgare och näringsliv ska känna ökat förtroende för kommunen

---

Kommunen ska kontinuerligt utveckla sina interna processer så att medborgarna, organisationer och företag känner ett ökat förtroende för kommunen och dess verksamheter. Det är ett stort arbete som måste involvera hela politiken och alla kommunens anställda.

6. En ökad samordning mellan infrastruktur och byggnation i hela kommunen

---

Kommunen måste förbättra sitt strategiska tillväxtarbete genom ökad samordning mellan infrastruktur och planerad nybyggnation. Det gäller verksamheter, VA-utbyggnad, samordning inom kommunen och dess bolag och samordning mellan kommunen och externa investerare.

7. Att underlätta för invånare och företag som vill reducera klimatutsläppen

---

Miljö- och klimatarbetet måste involvera fler för att nå goda resultat. Kommunens roll ska vara att möjliggöra och underlätta för företag och invånare att göra en positiv skillnad.

8. Att nå Sveriges lägsta arbetslöshet med utbildning, arbete, sysselsättning för de som står längst från arbetsmarknaden

---

Kungälv's starka näringsliv och breda arbetsmarknad ger goda förutsättningar för arbete åt alla. Alla medborgare behövs och alla kan bidra, även de som av olika skäl står längst från arbetsmarknaden. För detta behöver kommunen fortsatt utveckla Samhällskontraktet mellan näringsliv, bostadsaktörer, föreningsliv och samtliga offentliga aktörer.

Tillväxt och investeringsplanering

Kungälv ligger i en expansiv region och är en självklar del av regionens utveckling och tillväxt. Vi vill växa på ett balanserat och ekonomisk uthålligt sätt. Vår befolkningstillväxt skall gynna både dem som bor här idag och alla dem som väljer att flytta hit.

Att växa medför både möjligheter och utmaningar. En större befolkning ger ett bättre underlag för handel, upplevelser, kultur och näringsliv. Vi blir också fler som delar på välfärdens kostnader. Men tillväxten kräver också stora investeringar. Vi vet också att intäkterna som inflyttningen för med sig till kommunen kommer flera år efter investeringarna.

Kungälv behöver växa på ett sätt där tillväxtens intäkter och kostnader balanserar och där tillgängliga resurser utnyttjas på bästa sätt. Exploateringsintäkter och extern finansiering är viktiga komponenter i en hållbar tillväxt. Exploateringsintäkter skall användas för att finansiera investeringar och minska behovet av upplåning.

Investeringar och tillväxt skall ses i ett långsiktigt perspektiv. Goda planeringsförutsättningar och en sund utveckling över tid är överordnat investeringsvolymerna och tillväxttal ett enskilt år.

För att långsiktigt uppnå en sund och ekonomisk uthållig tillväxt bör en årlig tillväxttakt mellan 1,5 och 2 % eftersträvas.

Vid planering av kommunens investeringsverksamhet skall driftkostnadskonsekvenserna av investeringarna vara styrande i enlighet med det finansiella ramverket. Hänsyn skall tas till alla komponenter av driftkostnaderna där verksamheternas behov och möjlighet att driva en god och effektiv verksamhet särskilt skall beaktas.

Verksamhetens ramar

Resultatbudget, mkr	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
	Förslag	Förslag	Förslag	Förslag	Utblick	Utblick	Utblick	Utblick
Verksamhetens nettokostnader	-2909	-3064	-3262	-3398	-3537	-3658	-3796	-3906
Avskrivningar	-205	-224	-229	-240	-250	-260	-270	-280
Exploateringsintäkter	45	40	35	10	10	10	10	10
Verksamhetens nettokostnad	-3069	-3248	-3456	-3628	-3777	-3908	-4056	-4176
Skatteintäkter o generella statsbidrag	3262	3445	3605	3802	3959	4101	4283	4433
Finansiella nettokostnader	-44	-50	-57	-62	-65	-70	-78	-80
Årets resultat	149	147	92	112	117	123	149	177
Procentuell förändring								
Nettokostnadsökning	5,4%	5,8%	6,4%	5,0%	4,1%	3,5%	3,8%	3,0%
ökning skatter och statsbidrag	3,2%	5,6%	4,6%	5,5%	4,1%	3,6%	4,4%	3,5%
Resultat/skatteintäkter	4,6%	4,3%	2,6%	3,0%	3,0%	3,0%	3,5%	4,0%
Befolkningsprognos	50622	51923	53370	54510	55353	56481	57587	58411
Befolkningsökning, antal	1280	1301	1447	1140	843	1128	1106	824
Befolkningsökning, %	2,6%	2,6%	2,8%	2,1%	1,5%	2,0%	2,0%	1,4%

Kassaflöde, Mkr	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
	Förslag	Förslag	Förslag	Förslag	Utblick	Utblick	Utblick	Utblick
Förändring av eget kapital	149	147	92	112	117	123	149	177
Av- och nedskrivningar	205	224	229	240	250	260	270	280
Upplösn av bidrag till infrastr.	20	20	20	20	20	20	20	20
Förändring av pensionsskuld	-10	-10	-8	-8	-10	-10	-10	-10
Medel från verksamheten	364	381	333	364	377	393	429	467
Förändring likv. medel drift	364	381	333	364	377	393	429	467
Investeringar								
Exploatering, nettoflöde	0	100	70	0	25	30	0	60
Nettoinvest skattefinansierad verks	-370	-500	-350	-400	-300	-250	-250	-250
Nettoinvest avgiftsfinansierad verks	-395	-180	-150	-100	-100	-100	-100	-100
Justering övriga poster								
Medfinansiering och förskottering	-18	-62	-48	-8	0	-69	0	0
Förändring likv. medel inv.	-783	-642	-478	-508	-375	-389	-350	-290
Summa finansieringsbehov	-419	-261	-145	-144	2	4	79	177
Finansiering								
Upplåning, netto	419	261	145	144	-2	-4	-79	-177
Förändring likvida medel	0	0	0	0	0	0	0	0

Balansräkning, Mkr	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Anläggningstillgångar	6 386	6 842	7 113	7 373	7 523	7 613	7 693	7 763
Omsättningstillgångar	862	888	918	938	958	988	1 018	1 048
Summa tillgångar	7 248	7 730	8 031	8 311	8 481	8 601	8 711	8 811
Eget Kapital	1 861	2 108	2 271	2 383	2 525	2 679	2 828	3 065
Skulder	5 388	5 622	5 761	5 929	5 956	5 923	5 883	5 746
varav pensionsskuld	975	971	979	985	995	1 005	1 015	1 025
Varav Låneskuld	2 686	2 947	3 091	3 235	3 233	3 228	3 149	2 972
Summa eget kapital, avsättningar o skulder	7 248	7 730	8 031	8 311	8 481	8 601	8 711	8 811
Soliditet	25,7%	27,3%	28,3%	28,7%	29,8%	31,1%	32,5%	34,8%

Kommentarer och antaganden

Kommunstyrelsens ram motsvarar rubriken Verksamhetens nettokostnader i resultaträkningen och fastställs till 3 069 mkr för 2023. Avskrivningarna är beräknade enligt föreslagen investeringsnivå under perioden 2023 - 2026 med utblick. De finansiella nettokostnaderna bygger på en ränteuppgång under perioden från en räntenivå på strax under 1% till drygt 2% 2030

Beräkningarna avseende skatteintäkter och statsbidrag bygger dels på den av SKR presenterade prognosen i februari - Cirkulär 2022:6, samt kommunens egen befolkningsprognos presenterad hösten 2021 med uppdaterad byggprognos. Skatteprognosen visar att om befolkningsprognosen faller ut enligt plan så kommer kommunen kompenseras för eftersläpningseffekter för befolkningsförändringar. För att kompensationen ska komma kommunen tillgodo ska två kriterier vara uppfyllda. Den genomsnittliga befolkningsutvecklingen de 5 senaste åren ska överskrida 1,2% samtidigt som att det senaste årets befolkningsutveckling också ska vara större än 1,2%. Befolkningsprognosen innehåller stora befolkningsökningar de kommande åren för att plana ut i utblicken. Prognosen för kompensationen ser ut enligt nedan:

2023 = 20 mkr

2024 = 35 mkr

2025 = 35 mkr

2026 = 45 mkr

2027 = 25 mkr

2028 = 5 mkr

2029 = 0 mkr

2030 = 0 mkr

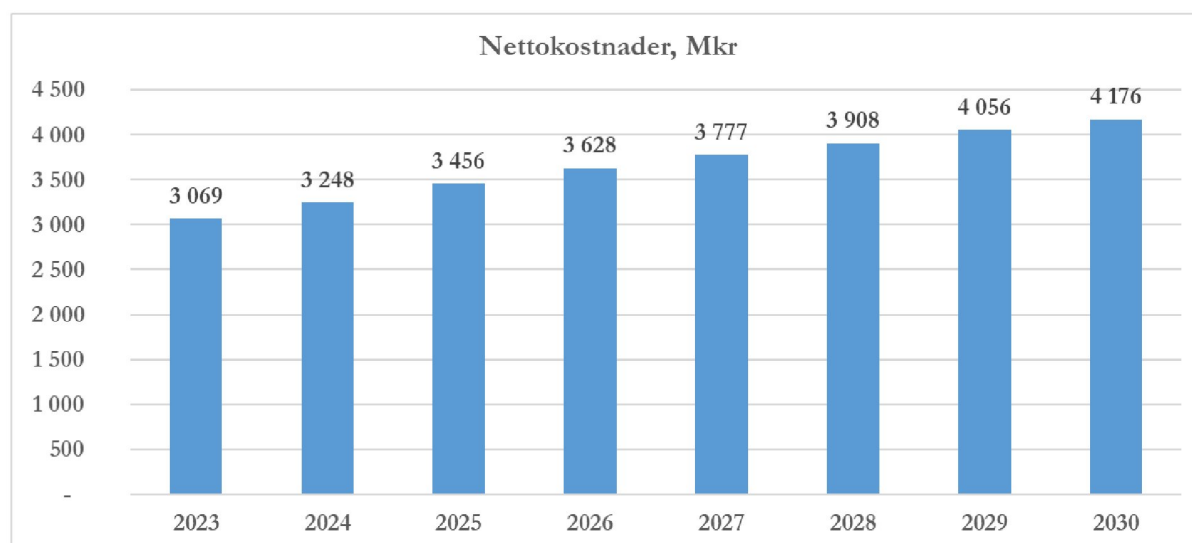
Investeringsramen för skattefinansierad verksamhet för perioden 2023 - 2026 föreslås till 1 620 mkr. Det innebär att behoven av utbyggnad inom kärnverksamheten, utöver egen finansiering, delvis behöver tillgodoses genom inhyrning eller köp av plats. Investeringsramen för avgiftsfinansierad verksamhet för perioden 2023 - 2026 föreslås en ram på 825 mkr. Investeringsnivån är medräknad i de framtida taxorna.

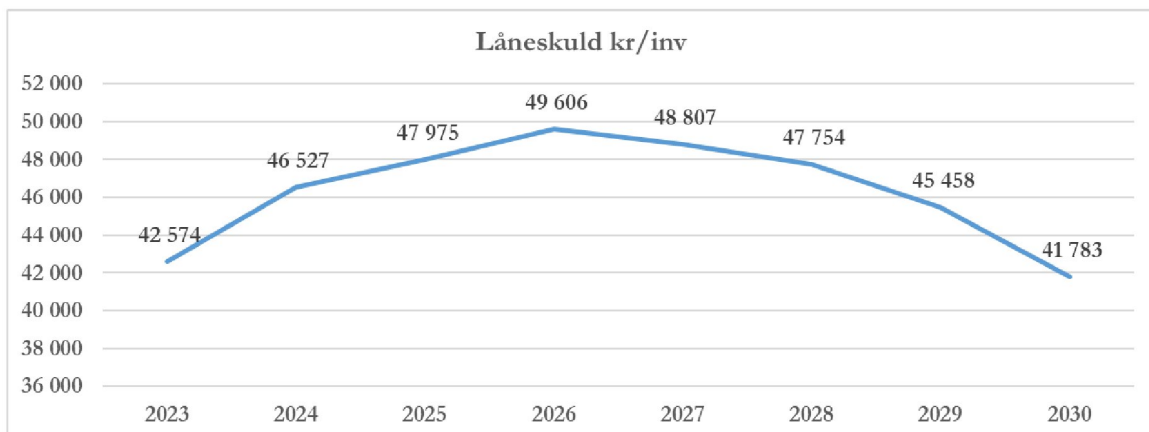
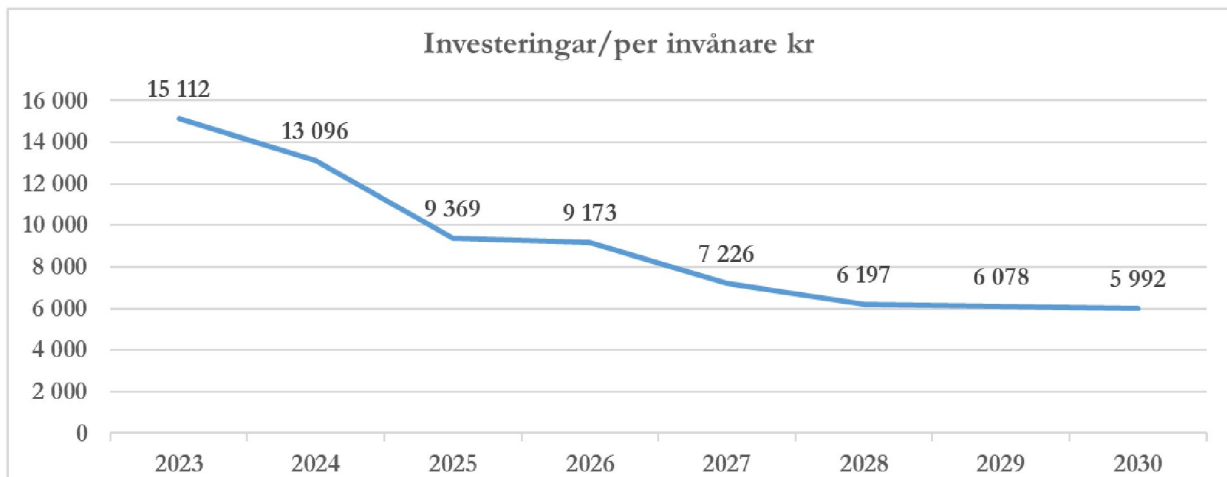
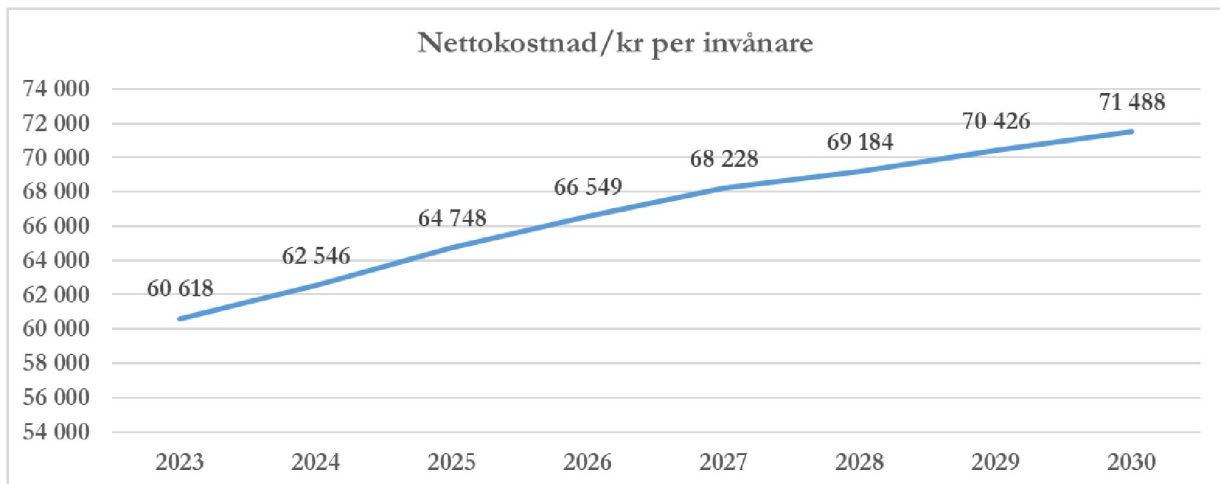
Låneskulden ökar under perioden för att från 2027 minska i långsam takt.

Nyckeltal

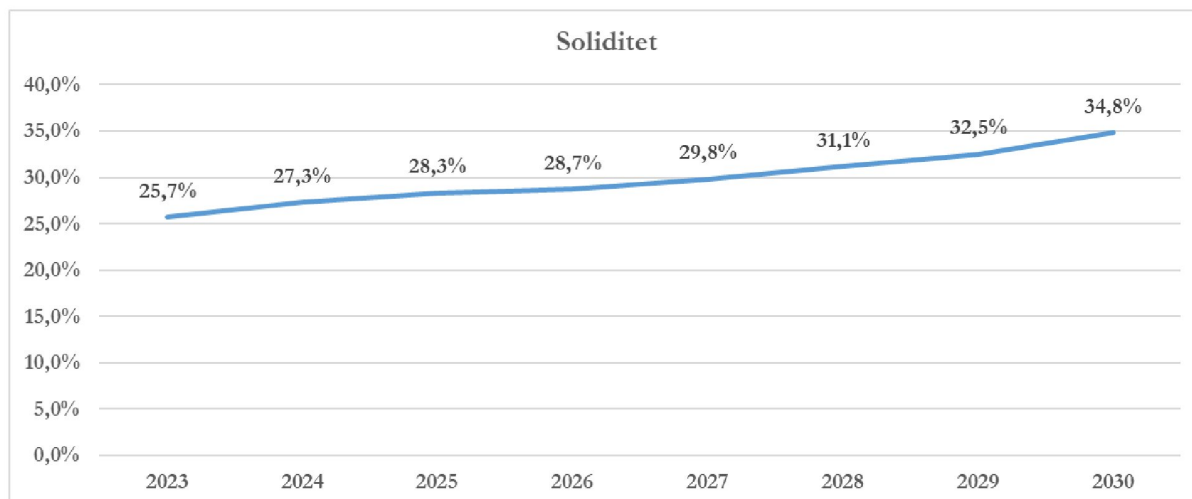
Mkr	2023 Förslag	2024 Förslag	2025 Förslag	2026 Förslag	2027 Utblick	2028 Utblick	2029 Utblick	2030 Utblick
Nettokostnader, mkr	3 069	3 248	3 456	3 628	3 777	3 908	4 056	4 176
Resultat, mkr	149	147	92	112	117	123	149	177
Resultat/skatteintäkter	4,6%	4,3%	2,6%	3,0%	3,0%	3,0%	3,5%	4,0%
Befolkningsprognos 31/12	50 622	51 923	53 370	54 510	55 353	56 481	57 587	58 411
Befolkning, procentuell utveckling	2,6%	2,6%	2,8%	2,1%	1,5%	2,0%	2,0%	1,4%
Investeringar skattefinansierat, mkr	370	500	350	400	300	250	250	250
Investeringar avgiftsfinansierat, mkr	395	180	150	100	100	100	100	100
Upplåning, mkr	419	261	145	144	2	4	79	177
Låneskuld, kommunen, mkr	2 155	2 416	2 560	2 704	2 702	2 697	2 618	2 441
Nettokoncernskuld, mkr	6 839	7 153	7 279	7 858	7 751	7 827	7 828	7 730
Soliditet	25,7%	27,3%	28,3%	28,7%	29,8%	31,1%	32,5%	34,8%
Nettokostnad/invånare	60 618	62 546	64 748	66 549	68 228	69 184	70 426	71 488
Resultat/invånare	2 951	2 839	1 731	2 062	2 121	2 185	2 594	3 034
Investeringar/invånare	15 112	13 096	9 369	9 173	7 226	6 197	6 078	5 992
Låneskuld/invånare	42 574	46 527	47 975	49 606	48 807	47 754	45 458	41 783

Diagram

Övergripande projekttidplan - Kungälv Kommun

Projekt	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
KUNGÄLV									
Komariken, Bostäder									
Förskola, Ersättning Iskällan									
Liljedal - DP Klocktornet 35 (Sigillet "Parkeringen mellan husen") 26 bostäder									
Liljedal - DP Klocktornet 36 (Balder-"Gamla Gallerian") 128 bostäder									
Liljedal - DP Klocktornet 1, 34 och 37 (Sigillet-"Rondelltomten") ca 100 bostäder									
Liljedal - Parkeringslösning									
Liljedal - DP Rhodin (Balder) ca 120 bostäder									
Liljedal - Markanvisning del av Gärdet 1:3 200 bostäder									
Liljedal - DP Trappan ca 30 Bostäder									
Liljedal - VA/Upprustning av västra gatan etapp 1									
Liljedal - VA/Upprustning av västra gatan etapp 2									
Liljedal - VA/Upprustning av västra gatan etapp 3									
Kexstaden 1000-2000 Bostäder									
Kexstaden Allmän plats									
Kexstaden Förskolor									
Etablering handel, kontor vid E6 norr om Kungälvsmotet (Biltema)									
Gjutaren 100 bostäder									
Gjutaren Saneringsåtgärder									
Nytorgstaden - DP 700 bostäder/lokaler									
Utveckling av befintliga förskolor i centrum (180 platser)									
Kungälv sjukhus DP									

Förstudie
Planprogram

Projektering

Detaljplan

Kommunal
-Finansiering
-Byggnation
-MarExtern aktör
-Finansierar
-Byggnation
-MarkExtern aktör
-Inhyring
-Köp av platsFlera färger
Blandning

Projekt	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Förtätning Fontin (Lärken1-3) Kungälvsbostäder, 100-200 bostäder									
Infrastruktur Fontin									
Förskola Ulvegärde tillbyggnad									
Mimerstaden 500 Bostäder + stadspark/dagvattenhantering									
Mimers hus ombyggnation studiehallar									
Dammbergen, 300 bostäder									
Förskola Dammbergen									
Gruppboestad Dammbergen									
Åseberget 1000-2000 Bostäder, Infrastruktur									
Förskola/or Åseberget (180 platser)									
Fridhems förskola 144 platser									
Permanentering Fridhemskullen förskola									
Grundskola Kungälv									
Ombyggnation Munkegärdeskolan etappindelad									
SOL-boende Skälebräcke									
ÖFL Diseröd-Kungälv (sträcka C, D)									
Pumpstation Mimers									
Ängegärde DP - Äldreboende, 90 platser									
Ängegärde DP - 350 Bostäder									
VA Ängegärde									
Samlokaliserad driftlokal									
Servicebostäder Gärdet 1:3									
Servicebostäder									
Servicebostäder									

Förstudie
Planprogram

Projektering

Detaljplan

Kommunal
-Finansiering
-Byggnation
-Mar

Extern aktör
-Finansierar
-Byggnation
-Mark

Extern aktör
-Inhyring
-Köp av plats

Flera färger
Blandning

Projekt	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Kongahälla, 1300 bostäder, kontor, hotell									
Kvarter 6 (Riksbyggen)									
Kvarter 14 (Cityfastigheter)									
Kvarter 10 (JM)									
Kvarter 7									
Kvarter 3 (Riksbyggen)									
ÖFL under E6 (kvarnkullen)									
Reservoar Munkegärde									
Ledning till reservoar Munkegärde									
Dagvattenkulvert under E6 (höjd med Kungälvsmotet)									
VA Ytterbyvägen									
Ombyggnation ÅVC Munkegärde									
YTTERBY									
Porteberget DP, 250 Bostäder									
Markförlägga kraftledning Ytterby									
Lilla smällen DP, 170 Bostäder									
Östra Sparrås DP, 350 Bostäder, stadspark									
GC-tunnel Ytterby station									
GC-bro Ytterby station									
Ny lokalgata vid järnvägen etapp norr och syd									
GC Sparråsvägen-Rollsbo (inkl. bro)									
Utveckling Resecentrum Ytterby									
Pendelparkering centrum (200 pl)									
Ikano vid tågstationen, 150 bostäder									

Förstudie
Planprogram

Projektering

Detaljplan

Kommunal
-Finansiering
-Byggnation
-Mar

Extern aktör
-Finansierar
-Byggnation
-Mark

Extern aktör
-Inhyring
-Köp av plats

Flera färger
Blandning

Projekt	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Nordtag 500 bostäder									
GC Anslutning Nordtag - Ytterby centrum									
Förskola Nordtag 180 platser									
Gruppbostad Nordtag									
Arenastaden 300-500 Bostäder, Handel, skola DP									
Arenastaden Idrottsanläggningar, simhall, handel DP									
Arenastaden, omläggning av ledningar och kapacitetsökning									
Dagvatten Kyrkbäcken etappindelad									
ÖFL Sjukhuset-Arenastaden									
VA Norra bultgatan									
Ledning till reservoar Ytterby									
Hollandsgatan-Arenastaden									
Väg 168 Ekelöv-Kareby; Anslutning E6									
Entré Ytterby DP 80 bostäder/ handel									
VA Hollandsgatan DP Entré Ytterby									
Björkås DP, 400 bostäder, förskola, service									
VA Björkås									
Västra Tunge DP, (Trivebo) 200-300 bostäder									
VA Västra Tunge									
Infart Björkås Västra Tunge									
Förskola Västra Tunge									
Lokalisering Förskola Ytterby									
Ombyggnation Ytterbyskolan									
Ombyggnation Kastellegårdsskolan									

Förstudie
Planprogram

Projektering

Detaljplan

Kommunal
-Finansiering
-Byggnation
-MarExtern aktör
-Finansierar
-Byggnation
-MarkExtern aktör
-Inhyring
-Köp av platsFlera färger
Blandning

Projekt	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Ombyggnation Kastellegården pst									
VA ledningar från Kastellegården under älven									
Rollsbo Västerhöjd, verksamhetsmark									
Rollsbomotet cirkulationer östra och västra									
Rollsbokrysset									
Bovieran, 55 seniorbostäder									
Tega ängar 190 bostäder									
Åtgärder sparråshallen									
DISERÖD									
Håffrekullen									
Tyfter DP - Bostäder									
Ny Förskola Tyfter									
Ombyggnation befintlig Förskola Tyfter									
Diseröd skola Etappindelad									
Diseröd skola (Etapp 3) - Ny idrottssal									
Diseröd skola - Infrastruktur									
Vattenledning Ale-Kungälv vattenverk									
Tryckstegring Räfsal									
Disekulla, 82 bostäder (HP Boendeutveckling)									
KAREBY									
VA utbyggnad Skårby-Kareby (omvandlingsområde)									
Rishammar DP - 180 Bostäder									
Kareby skola tillbyggnad									
VA ledning till Rishammar									

Förstudie
Planprogram

Projektering

Detaljplan

Kommunal
-Finansiering
-Byggnation
-MarExtern aktör
-Finansierar
-Byggnation
-MarkExtern aktör
-Inhyring
-Köp av platsFlera färger
Blandning

Projekt	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Kunskapsförskolan Rishammar									
MARSTRAND									
ÖFL Vävra-Marstrand Etapp 1-10									
ÖFL Vävra-Tjuvkil Etapp 1-3 (del av Vävra-Marstrand)									
VA utbyggnad Vävra-Hålta Etapp 1-6 (omvandlingsområde)									
Detaljplaner Vävra-Hålta, bostäder									
Elektrifiering av Marstrandsfärjan									
Turisthotellet Oscars DP - 22 Bostäder									
Bätellet DP - lokaler näringslivet, infra m.m.									
Eriksberg Norra DP - Verksamhetsmark									
Eriksberg Södra DP - Verksamhetsmark									
Kajreovering (Etappvis)									
Parkeringslösning									
Hedvigsholmen, Bostäder									
Förskola/skola Koön DP									
Instön DP - Bostäder									
VA utbyggnad Instön									
Tjuvkil v 168, Trafikverket									
Tjuvkil, flera detaljplaner									
Tjuvkil DP, Etapp A									
VA utbyggnad Tjuvkil etapp 1-32									
GC Vävra-Tjuvkil									
Tjuvkils ängar									
Förskola Tjuvkil									

Förstudie
Planprogram

Projektering

Detaljplan

Kommunal
-Finansiering
-Byggnation
-MarExtern aktör
-Finansierar
-Byggnation
-MarkExtern aktör
-Inhyring
-Köp av platsFlera färger
Blandning

Projekt	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
KODE									
FÖP Kode									
Kode Buss och järnvägslösning									
Bostäder och verksamhetsutveckling Kode									
Kode grundskola Åk 3-6 & Idrottshall									
Solhaga äldreboende									
GC Kode-Stenungsund									
Aröd Planprogram, flera detaljplaner - Bostäder									
VA utbyggnad Aröd etapp 1									
VA Aröd etapp 2									
VA Aröd etapp 3									
VA Aröd etapp 4									
VA utbyggnad Aröd 5									
Detaljplaner Ödmålsosse, Rörtången osv, bostäder									
VA etappvis utbyggnad Ödmålsosse, Rörtången									
KÄRNA									
Kärna 67:1 Detaljplan för Bostäder, idrottshall, skolor									
Idrottshall									
Ny Friförskola									
Kärna friskola									
Bostäder 55 st									
Kärna skola/kök									
Kärna skola ombyggnation									
Förskola Kärna, Lokalisering									

Förstudie
Planprogram

Projektering

Detaljplan

Kommunal
-Finansiering
-Byggnation
-MarExtern aktör
-Finansierar
-Byggnation
-MarkExtern aktör
-Inhyring
-Köp av platsFlera färger
Blandning

Projekt	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Västerhöjden Torsby 1:8, 1:9, 1:37 DP - 60 bostäder									
GC Kärna-Kornhall									
VA utbyggnad Nordkroken etappvis utbyggnad (Kovikshamn)									
VA utbyggnad Nordkroken - Brunnefjäll									
VA utbyggnad Nordkroken - Vedhall									
VA-ledning/utbyggnad Nordkroken - Etapp 1									
Nordkroken, (Kovikshamn) flera detaljplaner, bostäder									
Kärna 18:1, 67:1 Detaljplan för verksamhetsmark									
Reservoar Lycke									
VA Nereby föreläggandeområden etapp 1-4									
GENERELL									
Ny översiktsplan									
Förstudie utveckling verksamhetsmark									
Laddinfrastruktur (lagkrav)									
Olseröd-Bredsten (Sträcka E-F)									
ÖFL Kastellegården-Björkås + pumpstation Kastellegården, pumpstation Hollandsgatan									
ÖFL Björkås-Vävrå + 3 st pumpstationer									
ÖFL Vävrå-Solberga + Pumpstation Ödsmål									
ÖFL Kode-Solberga-Aröd									
ÖFL Solberga-Stenungsund									
Äldreboende Lokalisering/Behov									

Förstudie
Planprogram

Projektering

Detaljplan

Kommunal
-Finansiering
-Byggnation
-MarExtern aktör
-Finansierar
-Byggnation
-MarkExtern aktör
-Inhyring
-Köp av platsFlera färger
Blandning

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Investerings- och driftprogram för Kungälv kommun
2023-2026, med utblick 2027-2030

Information om investeringsplaner för koncernbolagen
Kungälv Energi och Bokab

Innehållsförteckning

Inledning	3
Syfte	3
Mål	3
Inriktning och prioriteringsgrunder	3
Fördjupade prioriteringsgrunder för planering av projekt	4
Förutsättningar i programmet	4
Investeringsramar	4
Skattefinansierade investeringar	7
Skattekollektivet medfinansiering	13
Avgiftsfinansierade investeringar (Va och renhållning)	14
Exploatering	18
Driftkostnadskonsekvenser	19
Projekt för beslut om byggnation	19
Information om koncernbolagens planerade investeringar	21
Övergripande tidplan 2023–2030	Bilaga 1
Lokalförsörjningsplan 2023-2026	Bilaga 2
Va-resursplan	Bilaga 3

Inledning

"*Investerings- och driftprogrammet*" benämns "*programmet*" i resten av dokumentet.

Programmet är kommunstyrelsens svar till kommunfullmäktige på hur investeringsramen planeras att användas samt vilken total driftkostnad det genererar.

Samhällsutveckling kräver långa tidsperspektiv. Baserat på gällande styrning och antagen ram har en planering för kommande 4-årsperioder gjorts. Programmet visar en detaljerad planering för innevarande år 2022 och perioden 2023-2026 samt en utblick för åren 2027-2030. För utblicken finns inga givna ekonomiska investeringsramar och planeringen för bostadsbyggande och enskilda projekt är fortfarande i tidiga skeden och är därför inte komplett. I utblicken visas endast det innehåll som det finns kännedom om idag. Utblicken redovisas med en kolumn längst till höger i tabellerna där investeringarna beskrivs.

Utöver tabellerna där de planerade kostnaderna för respektive investeringsobjekt beskrivs finns en övergripande tidplan som bilaga till detta program. Pågående och planerade projekt för perioden 2022- 2030 redovisas i den övergripande tidplanen, se Bilaga 1. Syftet med tidplanen är att ge en överblick över vad som är planerat att genomföras i kommunen de kommande åren. Det är också ett verktyg för att kunna planera resurser, tid och investeringar i rätt ordning. I tidplanen visas de planerade investeringarna och inhyrningarna samt de planerade detaljplanerna och exploateringsprojekten. I Bilaga 2 redovisas den lokalförsörjningsplan som ligger till grund för investeringar och inhyrningar i byggnader och anläggningar. I Bilaga 3 redovisas va-resursplanen som åskådliggör den planering som ligger bakom investeringarna i infrastruktur för vatten och avlopp i kommunen.

Syfte

Syftet med programmet är att redovisa hur tillgängliga investeringsmedel planeras att användas samt vilken total driftskostnad det genererar. Programmet redovisar även vilka nya lokal- och verksamhetsbehov som löses genom inhyrning av lokaler. I de fall det finns privata aktörer som till exempel friförskolor som planerar att etablera sig i nya bostadsområden redovisas även detta. Driftkostnaderna för både interna egna kommunala objekt och inhyrda, externa objekt finns med i den totala simulerade driftkostnadskonsekvensen per år.

Mål

Investeringsmedel tillsammans med förvaltningens driftsbudget är den ekonomiska ram som förvaltningen har till sitt förfogande för att uppnå de mål och uppdrag som presenteras i beslutat majoritetens budgetdirektiv 2023 tillsammans med nedanstående kompletteringar.

Inriktning och prioriteringsgrunder

I majoritetens programförklaring Kungälv 2030 lyfts strategiskt mål nr 6, Hållbar samhällsutveckling genom ökad samordning mellan infrastruktur och byggnation i hela kommunen. Det innebär att kommunen ska förbättra sitt strategiska tillväxtarbete genom ökad samordning mellan infrastruktur och planerad nybyggnation. Det gäller VA-utbyggnad, övrig kommunal service samt samordning inom kommunen och dess bolag och samordning mellan kommunen och externa investerare.

Planeringen för LSS- och äldreboenden skall ligga med i planeringen för nya bostadsområden för att klara de ökande behov som den förändrade demografin i kommunen kräver. Samordningen mellan infrastruktur och byggnation ska bygga på breda analyser utifrån medborgarnas behov av bostäder, samt näringslivets och handelns utvecklingsbehov,

där helheten prioriteras framför delarna. Resultatmål nr 9 anger att planberedskap ska finnas för bostäder, verksamhetsmark och handel.

Fördjupade prioriteringsgrunder för planering av projekt

Inför start av nya projekt gör förvaltningen en utvärdering som fastställer i vilken grad projektet följer strategiska mål/resultatmål/politiska direktiv.

Högt strategiskt värde har projekt vars leverans uppfyller en eller flera av nedanstående punkter

- A. Kommunal service (kärnverksamhet) – för lagstadgad kommunal service eller politiskt prioriterad service
- B. Övergripande strategiskt viktig infrastruktur
- C. Betydande ekonomisk avkastning av kommunal mark (exploatering)
- D. Verksamhetsmark och bostäder
  - Strategiskt betydelsefull bostads- eller näringslivsetablering
  - Där det finns infrastruktur på plats t.ex. VA.
  - Förtätning i kollektivtrafiknära lägen

Förutsättningar i programmet

Planeringen av programmet har utgått från följande förutsättningar:

- Fyrstegsprincipen tillämpas i planeringen av byggnader och anläggningar.
- Beslutade inhyrningar i enlighet med samverkansavtal med Hemsö (KS2018/1818) med 5 objekt (3 förskolor, 1 skola, 1 äldreboende) genomförs. (1 förskola är i drift, 2 under produktion och äldreboendet under projektering och skolan är i detaljplanefas).
- Beslutade hyresavtal med privata byggherrar som bygger lokaler för kommunen genomförs (Tornstaden bygger gruppbostad i Nordtag, ABCD Bygg bygger idrottshall i Diseröd)
- Kommunala bostadsbehov, tex gruppbostäder, servicebostäder arbetas in i de kommande exploateringsprojekten när nya bostadsområden byggs.
- Beslutade markanvisningar där kommunala behov av Bostad med särskild service tillgodoses ska genomföras enligt plan. (Gärdet 1:3 på Liljedal och Kvarter 7 på Kongahälla)
- Planeringen av VA-utbyggnaden är anpassad efter att hantera de skarpa förelägganden som kommunen fått från länsstyrelsen (Aröd, Tofteberget, Harestad/Nereby, Klöverön, Instön samt ett krav på åtgärder av Marstrands avloppsreningsverk). Klöverön är hanterad, övriga pågår eller är under planering.
- Uppdraget med en samlad idrottslösning på Yttern har arbetats in i programmet.
- Akuta investeringar finns i programmet för att upprätthålla funktionen hos is-och simanläggningen Oasen tills ny simhall och ishallar är klara på arenaområdet på Yttern.

Investeringsramar

Tabell 1 nedan visar rambudget för investeringar antagen av kommunfullmäktige 7 april 2022 (KS2022/0515).

Kommunfullmäktiges beslut om rambudget innehöll bland annat följande beslutspunkter:

- Kommunstyrelsens investeringsram för 2023 fastställs till 765 Mkr, varav 370 Mkr för skattefinansierade och 395 Mkr för avgiftsfinansierade investeringar. Ramen för medfinansieringen 2023 fastställs till 18 mkr.

- Uppdrag ges till kommunstyrelsen att utarbeta förslag till Investerings- och driftsbudget för beslut i kommunfullmäktige. Budgeten ska omfatta åren 2023–2026 med utblick mot 2030. Budgeten ska innehålla driftkostnadskalkyler.

		2022	2023	2024	2025	2026	Totalt
R A M	SKATT	330 000	370 000	500 000	350 000	400 000	1 950 000
	MEDFINANSIERING	3 500	18 000	62 000	48 000	8 000	139 500
	AVGIFT	290 000	395 000	180 000	150 000	100 000	1 115 000
	Totalt	623 500	783 000	742 000	548 000	508 000	3 204 500

Tabell 1: Investeringsramar

Tabell 2 nedan visar förvaltningens förslag till fördelning av investeringsbudget per år. Den totala investeringsplaneringen för 2023 följer kommunfullmäktiges beslut om ram för 2023. Det innebär att föreslagna investeringar för 2023 ligger inom tilldelad ram på samtliga kollektiv: skatt, medfinansiering och avgift. Ramen för 2022 kommer inte att förbrukas men kommer att behövas längre fram under perioden 2023-2026. En omfördelning mellan åren kommer att behövas vid i nästa rambudgetarbete då flera investeringar prognostiseras förskjutna mellan åren.

Investeringsplan 2023-2026		2022	2023	2024	2025	2026	Totalt
P R O G N O S	SKATT	225 974	370 000	535 459	397 785	420 893	1 950 111
	MEDFINANSIERING	2 000	18 000	41 250	43 300	35 000	139 550
	AVGIFT	292 401	395 000	342 773	64 467	20 198	1 114 839
	Totalt	520 375	783 000	919 482	505 552	476 091	3 204 500
R A M	SKATT	330 000	370 000	500 000	350 000	400 000	1 950 000
	MEDFINANSIERING	3 500	18 000	62 000	48 000	8 000	139 500
	AVGIFT	290 000	395 000	180 000	150 000	100 000	1 115 000
	Totalt	623 500	783 000	742 000	548 000	508 000	3 204 500
A v v i k e l s e	SKATT	104 026	0	-35 459	-47 785	-20 893	-111
	MEDFINANSIERING	1 500	0	20 750	4 700	-27 000	-50
	AVGIFT	-2 401	0	-162 773	85 533	79 802	161
	Totalt	103 125	0	-177 482	42 448	31 909	-0

Tabell 2 Förvaltningen förslag till fördelning av investeringsbudget per år

Sammanställning över investeringar

Nedan visas tabeller för alla planerade investeringar per finansieringsslag (skatt, avgift, exploatering). Ovanför varje tabell finns en kortare text som förklarar innehållet i finansieringsslaget. Tabellerna som visar alla planerade investeringar är uppdelade per objekt/projekt. Dessa kan befinna sig i olika stadier. En del är under genomförande, en del befinner sig i planeringsfas och en del är endast i tidiga skeden. De objekt där förvaltningen önskar få beslut om upphandling och start av byggnation kommer i tabell 14 längre ner i dokumentet.

Vid genomförande av projekt finns det saker som kan påverka genomförandet. Det kan handla om överklaganden, geotekniska fynd, arkeologiska fynd eller andra problem vid projektering och upphandling. Därför finns det en osäkerhet kring tidplanen för projekten. I nedanstående tabell visas objekten på det år som de beräknas kunna genomföras under de förutsättningar som gäller idag.

Tabellerna visar de enskilda åren för 2023-2026 samt en utblick för 2027-2030. Utblicken är inte komplett då det är svårt att planera behovet så långt fram eftersom det är beroende av de kommande årens befolkningsutveckling, konjunkturläget och andra faktorer som påverkar tillväxttakten.

Skattefinansierade investeringar

Skattefinansierade investeringar handlar om investeringar i infrastruktur, offentliga miljöer, lokaler och anläggningar, inventarier och digitalisering. Planeringen av de skattefinansierade projekten styrs till största delen av de behov som lyfts i lokalförsljningsplanen samt i den övergripande infrastrukturplaneringen och va-resursplanen.

Tabell 3-5 nedan visar investeringsbehovet för skattekollektivet per projekt uppdelade per sektor.

Projekt	Ort	Verksamhet	Sektor	Investbg	Investbg	Investbg	Investbg	Investbg	Investbg
				2022	2023	2024	2025	2026	2027 - 2030
Diseröd etapp 1- Ny skolbyggnad, Matsal + tillagningskök	Diseröd	Skola	BoL	5 000	30 000	35 300			0
Diseröd Skola -Infrastruktur -Parkeirng, Skolgård, Rivning villor, Omledning högspänning & VA, Flytt GC, Vändzon	Diseröd	skola	BoL	5 000	1 000	5 600			0
Diseröd skola Etapp 2 -Ombyggnad Hus D, Rivning Hus C, Anlägga skolgård.	Diseröd	Skola	BoL	500	1 000	1 500	13 000		0
Diseröd skola Etapp 4 - Renovering Hus A-B, Avetablera Hus E	Diseröd	Skola	BoL	500	1 000		500	30 000	0
Ny Förskola Tyfter	Diseröd	Skola	BoL						75 000
Karebyskolan Tillbyggnad	Kareby	Skola	BoL	5 485	27 000	17 157			0
Karebyskolan tillbyggnad Parkering	Kareby	SKola	BoL	2 998	800				0
Munkegärdeskolan ombyggnation	Kungälv	Skola	BoL			23 000	27 000		0
Utveckling befintliga förskolor centrum 180platser	Kungälv	Förskola	BoL						80 000
Förskola -Ersättning Iskällan	Kungälv	Förskola	BoL					2 000	78 000
Förskola Kexstaden 108platser (Inhyrning/Extern)	Kungälv	Förskola	BoL						0
Förskola Dammsbergen	Kungälv	Förskola	BoL						55 000
Ulvegärde fsk tillbyggnad	Kungälv	Förskola	BoL						25 000
Mimers hus -Ombyggnation studiehallar	Kungälv	Gymnasium	BoL	220	0	0			29 910
Grundskola Kungälv	Kungälv	Skola	BoL						300 000
Sandbacka/kullen Särskola	Kungälv	Skola	BoL	2 500					0
Förskola/Förskolor Åseberget 180platser	Kungälv	Skola	BoL						80 000
Kärna skola tillbyggnad matsalsfunktion & Kök	Kärna	Skola	BoL		300	10 000	20 700		
Kärna ny förskola	Kärna	Förskola	BoL						65 000
Kärna skola -Ombyggnation	Kärna	Skola	BoL						35 000
Flexibel förskola/skola Koön inkl idrottslösning	Marstrand	Skola	BoL		250	250	250	48 000	85 000
Ytterbyskolan - om/tillbyggnad	Ytterby	Skola	BoL	2 000	60 500	67 500	64 000	54 954	0
Ytterby Ny förskola 3-4 hemvister (108-144 barn)	Ytterby	Förskola	BoL				11 000	49 000	0
Kastellegårdsskolan om/tillbyggnad	Ytterby	Skola	BoL						80 000
Åtgärder Sparråshallen	Ytterby	Skola	BoL	8 930	500				0
Ombyggnation befintlig Förskola Tyfter	Diseröd	Förskola	BoL						80 000
Permanentering Fridhemskullens förskola	Kungälv	Förskola	BoL			10 000	15 000		0
Totalt				33 133	122 350	170 307	151 450	183 954	1 067 910

Tabell 3: Investeringar bildning och lärande

Projekt	Ort	Verksamhet	Sektor	Investbg	Investbg	Investbg	Investbg	Investbg	Investbg
				2022	2023	2024	2025	2026	2027 - 2030
Kode centrum	Kode	Offentliga miljöer	SoU						5 000
Infrastruktur Kode skola	Kode	Infrastruktur	SoU			10 000	10 000		0
Rollsbomotet, östra och västra samt Rollsbokrysset.	Kungälv	Infrastruktur	SoU	-1 170	1 000	6 000	1 000		0
Liljedal etapp 1.. Gestaltning av övre delen västra gatan, del av strandgatan samt stickgator.	Kungälv	Infrastruktur	SoU	10 711	1 000	1 700			0
Samlokaliserad driftlokal (VA Drift / Fastighet Drift)	Kungälv	Va/Entreprenad/ Fastighet	SoU						30 000
Akuta åtgärder Oasen	Kungälv	Fritid	SoU	5 000	5 000	5 000			0
Liljedal etapp 2 Gestaltning av mitten av Västra gatan	Kungälv	Infrastruktur	SoU		3 000	3 000			0
Liljedal etapp 3 Gestaltning av nedre delen av gatan nära Sigillet "Rondeltomten"	Kungälv	Infrastruktur	SoU				6 000		0
Liljedal parkeringslösning	Kungälv	Parkering	SoU						180 000
Liljedal parkeringslösning - parkeringsfriköp	Kungälv	Parkering	SoU						-80 000
GC Lyckvägen Harestad-Kornhall 2,5 km	Kärna	Infrastruktur	SoU						20 000
GC Lyckvägen Kärna-Flateby 2,6 km	Kärna	Infrastruktur	SoU						21 000
Kärna ny Spontanidrottsplats	Kärna	Fritid	SoU					1 500	
Marstrand -Kajrenovering	Marstrand	Infrastruktur	SoU	3 500	19 940	15 000			0
Hällebergsgatan förlängning	Ytterby	Infrastruktur	SoU			500	4 500		0
Korsningen Hällebergsgatan/v168	Ytterby	Infrastruktur	SoU				4 000	4 000	0
Korsningen Hällebergsgatan/v168 Bidrag	Ytterby	Infrastruktur	SoU				-2 000	-2 000	0
GC Hällebergsgatan	Ytterby	GC	SoU	500	4 500				0
GC Hällebergsgatan, bidrag Björkås, Porteberget	Ytterby	GC	SoU		-3 000				0
GC Torsbyvägen, Stationsvägen/Skolvägen	Ytterby	GC	SoU					4 000	0
Ytterby,väst jvg, norr, Lokalg + GC	Ytterby	Infrastruktur	SoU						5 000
Ytterby,väst jvg, norr, Lokalg + GC bidrag	Ytterby	Infrastruktur	SoU						-1 000
Kollektivgata, väst om jvg	Ytterby	Infrastruktur	SoU						7 000
Kollektivgata, väst om jvg Bidrag	Ytterby	Infrastruktur	SoU						-3 500
Vändslinga	Ytterby	Infrastruktur	SoU					1 500	0
Vändslinga bidrag	Ytterby	Infrastruktur	SoU					-750	0
Flytt av busstation	Ytterby	Infrastruktur	SoU						15 000
Flytt av busstation bidrag	Ytterby	Infrastruktur	SoU						-7 000
Pendelparkering centrum -Ytterby	Ytterby	Infrastruktur	SoU				10 000		80 000
GC-tunnel Ytterby stn	Ytterby	Infrastruktur	SoU						10 000

Projekt	Ort	Verksamhet	Sektor	Investbg	Investbg	Investbg	Investbg	Investbg	Investbg
				2022	2023	2024	2025	2026	2027 - 2030
GC-bro Ytterby stn	Ytterby	Infrastruktur	SoU						10 000
Ytterby,väst jvg, syd, Lokalg + GC	Ytterby	Infrastruktur	SoU						8 000
Ytterby,väst jvg, syd, Lokalg + GC bidrag	Ytterby	Infrastruktur	SoU						-2 000
GC- Sparråsvägen-Rollsbo (inkl bro)	Ytterby	Infrastruktur	SoU						10 000
Ytterby resecentrum	Ytterby	Infrastruktur	SoU						6 000
Ytterby resecentrum bidrag	Ytterby	Infrastruktur	SoU						-3 000
Elektrifiering Marstrandfärjan	Marstrand	Infrastruktur	SoU			12 500	12 500		0
Kode buss och järnvägslösning	Kode	Infrastruktur	SoU		2 500				0
Arena Yttern infrastruktur inom området	Kungälv / Ytterby	Fritid	SoU	2 000	18 000	15 000			15 000
Arena Yttern Ishallar	Kungälv / Ytterby	Fritid	SoU	1000	50 000	169 000			0
Arena Yttern Simhall	Kungälv / Ytterby	Fritid	SoU		3 000	3 000	68 000	75 000	107 000
Arena Yttern Idrottshallar	Kungälv / Ytterby	Fritid	SoU			1 000	25 000	42 118	57 882
Arena Yttern konstgräs	Kungälv / Ytterby	Fritid	SoU	4 000	6 000				0
Arena Tennis - Hall	Kungälv / Ytterby	Fritid	SoU					15 000	5 000
Arena Tennis -Utebanor	Kungälv / Ytterby	Fritid	SoU						3 000
Arena Uteggym	Kungälv / Ytterby	Fritid	SoU						1000
Arena Lekplats	Kungälv / Ytterby	Fritid	SoU						1000
Arena Motionsspår Belysning / Uppgradering	Kungälv / Ytterby	Fritid	SoU			500	500		0
Ringensvarv 1/ 2.1 / 2.3 (Koön -Kajreovering)	Marstrand	Infrastruktur	SoU					2 150	12 100
Fiskhamnen 1.2 / 1.3 / 1.4 (Koön -Kajreovering)	Marstrand	Infrastruktur	SoU			2 760	10 050	5 380	0
Djuphamnskajen 2.1 / 2.2 (Koön -Kajreovering)	Marstrand	Infrastruktur	SoU		8 600	9 600	10 000	10 000	28 000
Bidrag Kajreovering	Marstrand	Infrastruktur	SoU		-2 580	-3 708	-6 015	-5 259	0
Totalt				25 541	116 960	250 852	153 535	152 639	540 482

Tabell 4: Investeringsbehov Samhälle och Utveckling

Projekt	Ort	Verksamhet	Sektor	Investbg	Investbg	Investbg	Investbg	Investbg	Investbg
				2022	2023	2024	2025	2026	2027 - 2030
Solhaga äldreboende	Kode	Boenden	ToS	50 000	31 390				0
SOL-boende Skälebräcke	Kungälv	Boenden	ToS		5 000	20 000			0
Gruppbostad Dammsbergen	Kungälv	Boenden	ToS						35 000
Totalt				50 000	36 390	20 000	0	0	35 000

Tabell 5: Investeringsbehov för Trygghet och stöd

Sociala investeringar

Finansiellt ramverk för sociala investeringar

Kungälv kommun tillämpar sociala investeringar och en social investeringsfond för tidiga förebyggande och hälsofrämjande insatser. Sociala investeringar skall vara ett komplement till den ordinarie verksamheten och syfta till utveckling av verksamheten. Investeringarna skall ge möjlighet till metodutveckling och utveckling av nya arbetssätt. Verkningsfulla och effektiva nya arbetssätt skall efter utvärdering implementeras i den ordinarie verksamheten. Medel för sociala investeringar avsätts i en separat redovisning, symboliskt kallad social investeringsfond. Medlen avsätts till fonden av det föregående årets resultat genom ett beslut i kommunfullmäktige. Maximalt 10 % av skillnaden mellan kommunallagens balanskrav och resultatet får avsättas till sociala investeringar.

Sociala investeringsmedel för specifika projekt hanteras som tilläggsanslag efter separat äskande för respektive projekt. Tilläggsanslag för sociala investeringar beslutas i kommunfullmäktige. Projekten skall följas upp och utvärderas. Tilläggsanslag för sociala investeringar skall betraktas som ett ianspråktagande av fonderade medel och inte räknas med i utvärderingen av kommunens finansiella överskottsmål om 4 % av skatter och statsbidrag.

Följande projekt inom sociala investeringar är avslutade och utvärderade: riktad drogprevention, teknikstöd i skolan och Bryggan i förskolan.

I arbetet med arena på Yttern kommer de tre hållbarhetsaspekterna miljö, ekonomi och social hållbarhet att arbetas in. I det politiska uppdraget för arenan ingår att arenan ska kunna användas för daglig verksamhet, utbildning och anläggningen kan utgöra en plattform för t ex fritidsklubb, uppsökande verksamheter och fritidsgårdar, rehab m m. I samband med arenans byggnation och kommande drift planeras för sociala investeringar.

Skattekollektivet - Verksamhetsbudgetar för mindre investeringar

För att möta investering- och reinvesteringsbehovet som inte innebär stora enskilda projekt finns även verksamhetsbudgetar (tidigare kallat "pottor") för varje sektors behov av mindre investeringar. Dessa budgetar hanterar behov inom områdena trafiksäkerhet, åtgärder på brokonstruktioner, lekplatser, park-och strövområden, fritidsanläggningar, badplatser, hamnverksamhet, lokalanpassningar, reinvesteringar i kommunala byggnader, inventarier för kommunala verksamheter (datorer, möbler mm) samt investeringar för digitalisering.

Projekt	Ort	Verksamhet	Sektor	Investbg	Investbg	Investbg	Investbg	Investbg	Investbg
				2022	2023	2024	2025	2026	2027 - 2030
BUDGET Fritidsanläggningar	Generell	Fritid	SoU	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	4 000
BUDGET Infrastruktur/ trafiksäkerhet/gator/gc	Generell	Infrastruktur	SoU	7 500	7 500	7 500	6 500	6 500	30 000
BUDGET Broar/tunnlar/konstruktioner (reinvesteringar)	Generell	Infrastruktur	SoU	1 500	5 000	5 000	1 500	1 500	6 000
BUDGET Inventarier (möbler, verksamhetsnära it-utrustning mm)	Generell	Inventarier	SoU	25 000	15 000	15 000	20 000	15 000	72 000
BUDGET IT-inventarier (datorer och central it)	Generell	IT-inventarier	SoU	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	40 000
BUDGET Kollektivtrafik	Generell	Kollektivtrafik	SoU	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	12 000
BUDGET Lokalanpassningar	Generell	Lokalanpassningar	SoU	33 000	30 000	30 000	28 000	28 000	120 000
BUDGET Fastighetsanknutna investeringar	Generell	Fastighetsanknutna investeringar	SoU	7 000	5 000	5 000	5 000	5 000	20 000
BUDGET Reinvesteringar fastigheter	Generell	Reinvesteringar lokaler	SoU	7 500	7 500	7 500	7 500	7 500	30 000
BUDGET Strategiska Fastighetsinköp	Generell	MEX	SoU	15 000	5 000	5 000	5 000	5 000	40 000
BUDGET Park / Lekplatser	Generell	Offentliga miljöer	SoU	3 000	2 000	2 000	2 000	2 000	8 000
BUDGET Hamnverksamheten (bryggor/färjelägen)	Marstrand	Hamnverksamhet	SoU	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	12 000
BUDGET Badplatser	Generell	Fritid	SoU	300	300	300	300	300	1 200
Totalt				116 800	94 300	94 300	92 800	87 800	395 200

Tabell 6: Verksamhetsbudgetar för sektorernas behov av mindre investeringar

Skattekollektivet- Inhyrningar av lokaler eller extern utförare av verksamhet

Behovet av kommunala investeringar i lokaler är stora den kommande investeringsperioden. En del lokalbehov inom kärnverksamheten föreslås därför lösas genom att extern part bygger lokaler och hyr ut till kommunen. I enlighet med Finanspolitiskt ramverk- Kungälv 2030 ska vid nya investeringar inom kommunens verksamheter där externa investerare finns, som kan bidra till högre kvalitet eller lägre driftkostnader, skall dessa värderas. Alternativen kommunal investering och extern investering skall utvärderas ur ett driftkostnadsperspektiv och det ekonomiskt mest fördelaktiga alternativet skall väljas.

Tabell 7 och 8 visar planerade behov som löses via externa byggherrar och utförare för sektor Bildning och lärande respektive sektor Trygghet och stöd. Inhyrningar visas med en röd färg. En del verksamhetsutövning sker av extern aktör, exempelvis friförskolor och friskolor, markerade med blå färg i tidplanen.

Kungälv kommun har tecknat ett samverkansavtal med Hemsö om byggnation och hyresavtal för objekten i listan nedan. Dessa redovisas även i tabellen över inhyrningar där ungefärlig tid för byggnation och inflyttning framgår. Ett förslag till hyresavtal med Hemsö tas upp för politiskt beslut för varje enskilt objekt. Skulle parterna inte nå enighet om hyresnivåer eller andra avgörande frågor är inte kommunen bunden till att låta Hemsö bygga utan kan genomföra objektet som en egen investering. Detta kräver dock en omarbetning av investeringsbudgeten, vilket i sin tur kräver att andra objekt prioriteras bort eller att ramen förändras.

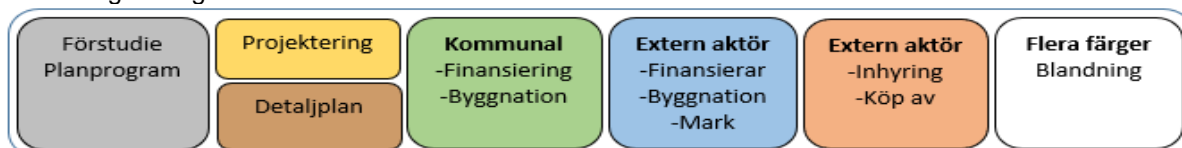

- Förskola Nordtag- är inflyttad aug 2022
- Förskola Tjuvkil- är under byggnation, klar jan 2023
- Förskola Tjuvkil- är under byggnation, klar aug 2023
- Skola Kode- är i detaljplanefas
- Äldreboende Kungälv – beslut är fattat om hyresavtal, projektet är i detaljplanefas och projektering av boendet pågår. Planerad inflyttning 2025.

I enlighet med budgetdirektiv har förvaltningen i uppdrag planeringen för LSS-bostäder ska finnas med i planeringen av nya bostadsområden. Programmet innehåller därför förslag på lösningar där kommunen arbetar in behov av bostad med särskild service i markanvisningar och exploateringar. I Nordtag är en upphandling genomförd och tilldelad och politiskt beslut är fattat gällande inhyrningen. Byggnation ska vara klar under 2024. En del av behoven inom bostad med särskild service föreslås lösas genom fristående byggnader som uppförs i egen regi, vilket framgår i tabell 5 för skattefinansierade investeringar. För en fördjupad bild av behov och planering av bostäder med särskild service hänvisas till lokalförsörjningsplanen.

Samtliga förslag till inhyrningar/externa lösningar i nyproducerade byggnader framgår i tabellerna nedan. Kommande drift inkluderas i den totala driftkostnadseffekten som redovisas i tabell 13.

Förklaring till färgerna i tabellen nedan:

Övergripande projekttidplan - Kungälv Kommun

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Projekt	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
KUNGÄLV									
Kexstaden Förskolor									
Fridhems förskola 144 platser									
YTTERBY									
Förskola Nordtag 180 platser									
Förskola Västra Tunge									
Diseröd skola (Etapp 3) - Ny idrottssal									
MARSTRAND									
Förskola Tjuvkil									
KODE									
Kode grundskola Åk 3-6 & Idrottshall									
KÄRNA									
Idrottshall									
Ny Friförskola									
Kärna friskola									

Tabell 7: Planerade externa byggnationer för inhyrning och externa aktörer för sektor Bildning och lärande

Övergripande projekttidplan - Kungälv Kommun

Projekt	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
KUNGÄLV									
Änggårde DP - Äldreboende, 90 platser		■	■	■					
Servicebostäder Gärdet 1:3			■	■					
Servicebostäder			■	■					
Servicebostäder			■	■					
YTTERBY									
Gruppbostad Nordtag		■	■						
GENERELL									
Äldreboende Lokalisering/Behov				■	■				

Tabell 8: Planerade externa byggnationer för inhyrning och köp av plats för sektor trygghet och stöd.

Skattekollektivet medfinansiering

Medfinansieringsprojekt syftar till de objekt som byggs på det statliga vägnätet som Kungälv kommun finansierar helt, eller delvis, men som sedan ägs och driftas av Trafikverket. Detta är en form av skattefinansiering, men den redovisas separat eftersom anläggningarna sedan kommer ägas av Trafikverket. För dessa objekt finns så kallade medfinansieringsavtal.

I tabell 9 finns de planerade investeringar för medfinansiering (Förkortningen GC nedan avser gång-och cykelbanor).

Projekt	Investeringsplan	Investbg. 2022	Investbg. 2023	Investbg. 2024	Investbg. 2025	Investbg. 2026	Investbg. 2027 - 2030
Tjuvkil väg 168 (även GC Tjuvkil-Nordösund)	Investeringsplan	1 000	2 000	16 000	35 300	28 000	4 800
GC Vävrå - Tjuvkil	Investeringsplan	1 000	16 000	25 250			0
GC Kode - Stenungsund	Investeringsplan				8 000	7 000	0
Väg 168 Ekelöv-Kareby motet	Investeringsplan						69 000
Totalt		2 000	18 000	41 250	43 300	35 000	73 800

Tabell 9: Investeringsbehov medfinansiering (tkr)

Avgiftsfinansierade investeringar (Va och renhållning)

De avgiftsfinansierade investeringar omfattar de behov som finns inom VA- och renhållningsverksamheten. Dessa är enskilda kollektiv och har därför en egen ram för investeringar. Vid planering av programmet läggs fokus på att den totala omfattningen av investeringar ska vara på en rimlig nivå i jämförelse med den totala tilldelade investeringsramen. Planeringen av va-verksamhetens investeringsbehov beskrivs i Va-resursplanen som är bilaga 3 till programmet.

Det är flera förutsättningar som har styrt investeringsplaneringen för avgift; ett föreläggande för Aröd, krav på lösning av avloppssituationen i Marstrand, ett föreläggande i Harestad/Nereby, ett föreläggande för Tofteberget (Tjuvkil) samt ett föreläggande för Instön. För en mer fördjupad förklaring hänvisas till Bilaga 3, VA-resursplan.

Investeringarna för avgiftsfinansierade verksamheten under perioden 2023-2026 genererar en driftkostnadsökning, vilket ska betalas av taxekollektivet inom respektive verksamhet. Driftkostnadseffekterna redovisas i tabell 13 längre ned i detta dokument. Tabell 10 visar investeringsbehovet för projekt inom VA och renhållningsverksamhet samt en verksamhetsbudget för respektive verksamhet. Tabell 11 visar prognostiserade intäkter som är kopplade till kommande investeringar inom VA.

Projekt	Investbg 2022	Investbg 2023	Investbg 2024	Investbg 2025	Investbg 2026	Investbg 2027 -2030
<i>BUDGET: Renhållning</i>	1 000	3 000	1 000	1 000	1 000	5 000
Ombyggnad -Munkegårde ÅVC	9 870					0
<i>BUDGET: Planerade VA-omläggningar/ledningsförnyelse/Nya serviser</i>	35 500	36 000	36 000	35 000	32 000	156 000
ÖFL - Kode - Solberga - Aröd	950					0
ÖFL - Kode - Solberga - Aröd -Pumpstation						0
ÖFL - Kode - Solberga - Aröd -Tryckstegringsstation						0
ÖFL Kastelegården - Björkås	69 632	39 306	8 110			0
ÖFL Kastelegården - Björkås -Pumpstationer	700	23 300				0
ÖFL Björkås - Vävra	78 050	65 600	12 000			0
ÖFL Björkås Vävra - 3st Pumpstationer	4 000	33 550	14 000			0
ÖFL Vävra-Solberga	29 239	27 416	10 117			0
ÖFL Vävra-Solberga, Pumpstation	350	10 650				0
ÖFL Solberga - Stenungsund	1 782	12 176	5 465			0
VA-Utbyggnad, Vävra -Håltå Etapp 1-6 (Omvandlingsområde)	2 500	2 000	12 500			33 000
Reservoar -Lycke	1 500	500	500	500	500	26 500

Projekt	Investbg 2022	Investbg 2023	Investbg 2024	Investbg 2025	Investbg 2026	Investbg 2027 -2030
Vattenledning Ale - Kungälv Vattenverk	2 000	6 800	2 000			0
Vattenledning Ale - Kungälv Vattenverk -Tryckstegringsstation		4 000				0
VA-Utbyggnad, Skårby - Kareby (Omvandlingsområde)						9 000
ÖFL Olseröd-Bredsten (VV Sträcka E)	28 898	1 000				0
ÖFL Olseröd-Bredsten (VV Sträcka F)	20 169					0
ÖFL Olseröd-Bredsten (VV Sträcka E / F) -Pumpstationer	4 000					0
Detaljplan Kongahälla Västra och Östra		100				0
Liljedal Västra gatan etapp 1	5 510					0
Liljedal Västra gatan etapp 2		500	4 500			0
Liljedal Västra gatan etapp 3 (Klocktornet 1, 34, 37)				5 830		0
Reservoar -Munkegårde	1 200	2 000	23 000	6 000		0
ÖFL Under E6 (Vid Kvarkullen)	5 400					0
VA-ledningar Ytterbyvägen		500	2 500	3 000	3 000	0
VA Ledning -Rishammar	400					0
Utbyggnad Nordtag	496					0
Utbyggnad Nordtag -Pumpstation						0
ÖFL Hollandsgatan - Arenastaden	1 000	5 000	11 000			0
Ombyggnation -Kastellegården Pumpstation	2 800	2 000	21 100			0
Kastellegården ledningar under älven	200	500	500	11 700		0
VA utbyggnad Kärna skolområde, bostäder, idrottshall och förskola						0
VA Nereby -Föreläggande Område Etapp 1-4	500					0

Projekt	Investbg 2022	Investbg 2023	Investbg 2024	Investbg 2025	Investbg 2026	Investbg 2027 - 2030
VA Utbyggnad Nordkroken -Etappindelad. (1- 2022 - 2035						0
Nordkroken (Kovikshamn) -Etapp 1	3 000	2 000	5 000	10 000	11 000	29 000
VA utbyggnad Nordkroken -Brunnefjäll	250	250	250	1 000	2 520	23 927
VA utbyggnad Nordkroken -Brunnefjäll -Pumpstationer						5 000
VA utbyggnad Nordkroken -Vedhall	50	550	3 520			0
VA utbyggnad Nordkroken -Vedhall -Pumpstation		1 500	500			0
VA Utbyggnad -Hållsunga						0
Tryckstegringsstation -Räfsal	3 500	13 000				0
Håffrekullen	18 616	4 500	2 000			0
Överföringsledning (VV Sträcka C)						100 000
Överföringsledning (VV Sträcka D)						50 000
ÖFL Vädra -Tjuvkil (del av Vädra-Marstrand) Etapp 1-3	3 000	3 000	3 000	17 000	20 000	29 000
ÖFL Vädra - Tjuvkil - Marstrand (Etapp 4-10)		500	1 500	3 500		170 000
ÖFL Tjuvkils huvud -Del av Tjuvkil 2:67						0
Detaljplan Tjuvkil 2:67, ledningar inom detaljplan						0
Tjuvkil Dike -Del av Tjuvkil 2:67	1 500					0
VA Utbyggnad -Tjuvkil etapp 2 Tofteberget	6 000	1 000				0
VA Utbyggnad -Tjuvkil Etapp 2 Tofteberget -Pumpstation	2 000					0
VA Utbyggnad -Tjuvkil Etapp 4 Del 1	200	200	12 785			0
VA Utbyggnad -Tjuvkil Etapp 4 Del 1 -Pumpstation		2 750				0
VA Utbyggnad -Tjuvkil Etapp 4 Del 2 Hamnområdet						0
VA Utbyggnad -Tjuvkil Etapp 9	1 300	941				0
VA utbyggnad Rörtången/Ödmålsmosse				1 000	1 000	108 000
Äröd Etapp 1	1 736					0
Äröd Etapp 1 -Tryckstegring						0
Äröd etapp 2	671	13 000	16 000			0
Äröd Etapp 2 -Pumpstationer			1 000			0

Projekt	Investbg 2022	Investbg 2023	Investbg 2024	Investbg 2025	Investbg 2026	Investbg 2027 -2030
Aröd etapp 3	475		13 800	15 308		0
Aröd Etapp 3 -Pumpstationer				1 000		0
Aröd etapp 4	900	44 000	4 583			0
Aröd Etapp 4 -Pumpstation		1 000				0
Aröd etapp 5	3 500	2 118	45 000	43 000		0
Aröd Etapp 5 -Pumpstationer				1 000		0
Aröd Etapp 5 -Tryckstegringsstation				1 000		0
Aröd MEX timmar mm, får delas ut senare						0
Nytorgsstaden		500	15 000		5 000	0
ÖFL Kungälv sjukhus - Arenastaden	2 000	11 000	29 000			0
Ledning till reservoar Ytterby	500	5 000	4 500			0
Norra bultgatan	500	7 500				0
Dagvattenkulvert Under E6 (Höjd med Kungälvsmotet)	1 000	1 000	8 000			0
Hollandsgatan (DP Entré Ytterby)	1 500	9 000				0
VA Björkås (Ny Detaljplan)		2 000	7 000	6 000		0
Norra Instön Etapp 1-9						150 000
Tjuvkil Saltskärsvägen-Gulskärsvägen		3 000	6 000			0
Andra Etapp Tjuvkil						32 000
Efterföljande Etapper Tjuvkil						160 000
Munkegärde reservoar ledning		5 000	25 000			0
Änggärde Detaljplan -Bostäder		8 000			2 000	0
Arenastaden VA-Nät	1 000	14 000	15 000			0
VA Västra Tunge (Nytt Verksamhetsområde) -Kostnader		1 400	3 000	4 000		0
Totalt	360 844	433 607	385 730	166 838	78 020	1 086 427

Tabell 10 Investeringsbehov avgift (Renhållning och VA)

VA Intäkter

	2022	2023	2024	2025	2026	2027 -2030
Prognostiserade Kostnader -Investeringsplan	360 844	433 607	377 730	170 838	78 020	1 086 427
Prognostiserade Intäkter -Investeringsplan	-68 443	-38 607	-42 957	-100 371	-55 822	-79 735
Prognostiserad Nettokostnad Investeringsplan	292 401	395 000	334 773	70 467	22 198	1 006 692

Tabell 11

Exploatering

Tabell 12 visar förväntat in- och utflöde för kommunens exploateringar. Dessa inkomster är dock beroende av konjunktur och utvecklingen på marknaden och denna sammanställning är endast en prognos. Ett minus indikerar en inkomst och ett plus en utgift. Denna tabell visar endast in- och utflödet av medel, inte vilket år som vinsten/förlusten redovisas i resultaträkningen.

Projekt	Investbg.	Investbg.	Investbg.	Investbg.	Investbg.
	2022	2023	2024	2025	2026
Diseröd -Disekulla	-850	-9 550	550	0	0
Kongahälla	9 172	17 499	-58 678	6 732	-6 163
Liljedal, Klocktornet 35 & 36	-406	1 789	350	200	200
Liljedal, Gärdet 1:3	0	0	0	0	0
Liljedal Markanvisning del av gärdet 1:3	-12 400	-107 810	0	0	0
Liljedal, Klocktornet 1, 34, 37	500	2 500	-3 000	0	0
Liljedal, Rhodin	1 935	2 000	-4 000	0	0
Kärna, friskola, friförskola och bostäder	-2 049	-2 000	200	0	0
Eriksberg, Norra	-3 550	0	0	0	0
Entré Ytterby	1 060	2 100	-7 850	-15 850	500
Båtellet	200	-2 038	2 400	0	0
Tjuvkil 2:67	5	0	0	0	0
Västra Ytterby -Tega ängar	1 000	0	0	0	0
Nordtag	-104 474	-18 073	400	182	0
Håffrekullen	-423	0	0	0	0
Gjutaren	10 117	0	0	0	0
Turisthotellet Oscars intäkter	5 500	-3 250	0	0	0
Rollso Västerhöjd	-1 916	0	0	0	0
Björkås	2 500	-26 690	0	-4 800	0
Bovieran	0	0	0	0	0
Ikano Vid Tågstationen	0	0	0	0	0
Totalt	-94 079	-143 523	-69 628	-13 536	-5 463

Tabell 12: exploateringar (uppskattade inkomster och utgifter för projekten)

Driftkostnadskonsekvenser

Investeringarna under perioden 2023-2026 genererar en driftkostnadskonsekvens. Den beror på att nya lokaler byggs eller hyrs in och fler barn ska erbjudas förskola/skola och fler personer är i behov av äldreomsorg eller bostad med särskild service (gruppboende/serviceboende). Driftkostnader uppstår också när ny infrastruktur eller offentliga miljöer anläggs. I programmet finns även lösningar presenterade som innebär att lokal- och verksamhetsbehov verkställs genom inhyrningar eller av friförskolor som etablerar sig. För att ge en överskådlig bild av den totala simulerade driftkostnadsökningen har även driftkostnadskonsekvenser för inhyrda objekt räknats med. Då räknas endast hyreskostnader och verksamhetens kostnader in. I de fall lösningen utgörs av en friförskola eller friskola har ett uppskattat belopp för elevpeng inklusive lokalbidrag räknats med i simuleringen av kommunala driftkostnader.

I tabell 13 visas de förväntade driftkostnadseffekterna. Prognosen för driftkostnadskonsekvenserna inkluderar både kapitaltjänstkostnader, drift/hyror och verksamhetskostnader. Prognosen för kommande driftkostnader beräknas med hjälp av nyckeltal/procentsatser. I de fall som ett nytt objekt ska ersätta ett gammalt beräknas kostnader för det ersatta objektet som avgående, dvs dras av från den totala drifteffekten. Prognosen för kostnadsutvecklingen är preliminär och påverkas av exempelvis inflation, generell kostnadsutveckling, nya avtal för löner och pensioner, förändrad lagstiftning mm.

Driftkostnadseffekter [tkr]

	2023	2024	2025	2026	Totalt
Tillkommande drifteffekt Skatt [tkr]	42 637	80 497	107 245	75 800	481 135
Tillkommande drifteffekt Avgift [tkr]	991	18 048	10 488	-2 618	24 396

* Inkluderar Driftkostnadseffekter från egna investeringar, planerade inhyrningar och planerade köp av platser

**Finansieras med avgifter/taxa

***Gator/anläggningar som går över till kommunal drift när exploateringsprojektet är klart.

Tabell 13: Driftkostnadskonsekvenser av investeringar

Projekt för beslut om byggnation

I tabell 14 visas de projekt/delprojekt som förvaltning vill ha godkända för start av upphandling och byggnation. De redovisade kostnaderna är en uppskattad total kostnad som innefattar projektering, interna kostnader, konsultuppdrag, byggnation mm.

Startbeslut -2022	Kollektiv	Budget
Konstgräs Yttern	Skatt	10 000
Totalt Skatt		10 000
VA Änggårde -Etapper.	Avgift	8 000
Pumpstationer Björkås - Väвра	Avgift	52 000
ÖFL Solberga - Stenungssund	Avgift	33 000
Aröd Etapp 4	Avgift	53 400
Totalt Avgift		146 400
Totalt Skatt + Avgift		156 400

Projekt Med Behov Av Ny Budget	Kollektiv	Startbeslut	Nytt Behov	Förändring
Ytterbyskolan -Om/Tillbyggnad	Skatt	175 000	250 000	75 000
Totalt Skatt		175 000	250 000	75 000
Tryckstegring -Räfsal	Avgift	15 000	23 000	8 000
Totalt Avgift		15 000	23 000	8 000
Totalt Skatt + Avgift		190 000	273 000	83 000

Tabell 14: Sammanställning över de projekt som förvaltningen vill ha godkända för start av upphandling och byggnation.

Uppföljning av investerings-och driftprogrammet

Kommunstyrelsen följer månatligen investeringstakten som redovisas av förvaltningen under månadsrapporten.

Förvaltningen följer upp programmet vid tertialtillfällena T2 och T3. I maj/juni årligen görs en uppföljningsrapport, UR. Fokus vid uppföljningstillfällena är prognoser för projektens tidplaner och ekonomi. I de fall projekten rör exploateringar följs även bostadsleveransen upp. Antagande om investerings-och driftprogram sker årligen vid beslut om budget i oktober/november. Vid den årliga T3-uppföljningen lämnas förslag på balansering av antaget program vilket innebär förslag om ändrad budget för enskilda projekt, godkännande av avvikelser i enskilda projekt samt godkännande av att starta byggnation av enskilda projekt eller delprojekt. Verksamhetsbudgetarna ska avrapporteras till utskotten vid tertialerna T1, T2 och T3, både med utfall, prognos och planering framåt.

Utmaningar och fortsatt arbete

Konjunkturläget och omvärlden

- Rådande konjunkturläge med höjda räntor, hög inflation och högre materialpriser har börjat påverka försäljning av bostäder vilket har medfört att exploatörer nu skjuter på byggstartar.
- För kommunens egna byggnationer kan bristen på anbud och prisutveckling innebära förskjutningar av kommande byggstartar. Förvaltningen kommer att behöva se över entreprenadformer och utformning av avtal vid upphandling av nya entreprenörer.
- Det är av stor vikt att fortsätta följa utvecklingen i omvärlden. Kostnadsökningar, materialbrist och brist på kvalificerad arbetskraft kommer att påverka projekten framöver.

Utifrån omvärldsläget sker följande arbete:

- Bevaka exploatörernas byggstartar för att prognostisera kommunens tillväxttakt och exploateringsintäkter.
- Bevaka antal anbud vid upphandlingar för att säkerställa rimliga priser.
- Se över entreprenadformer och ramavtal för att möjliggöra byggstartar av kommunens egna byggnationer.

Information om koncernbolagens planerade investeringar

Kungälv Energi AB

Kungälv Energi AB är ett helägt kommunalt bolag. I bolagets uppdrag ingår att tillhandahålla energiförsörjning samt infrastruktur för energi och digital kommunikation för både företag och privatpersoner, utifrån ett strategiskt kommunalt perspektiv och för en långsiktigt hållbar utveckling för Kungälv såväl ekonomiskt, socialt som ekologiskt.

Bolaget skall samverka med kommunen och övriga kommunala bolag i syfte att nå största möjliga nytta för kommunkoncernen och invånarna. Bolaget och kommunen skall gemensamt säkerställa att bolagets affärsplan, budget, investeringsplan och likviditetsplan samordnas med kommunens budgetprocess. Nedan följer en redovisning av bolagets planerade investeringar 2023-2026.

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Sid 22 (22)
Datum: 2022-11-15

Investeringsplan 2023-2026	2022	2023	2024	2025	2026	Totalt
Elnät	60 150	100 550	124 150	116 150	110 650	511 650
Värme	62 650	129 150	24 450	8 250	5 250	229 750
Stadsnät	36 700	33 400	30 200	26 700	26 700	153 700
Entreprenad	9 700	1 000	2 500	400	400	14 000
Gemensamma	30 700	3 225	2 550	2 150	3 400	42 025
Elhandel	5 000	2 000	2 000	2 000	2 000	13 000
Totalt	204 900	269 325	185 850	155 650	148 400	964 125

Tabell 15: planerade investeringar Kungälv Energi AB

Bokab

Bokab är ett av Kungälvs kommun helägt bolag med uppgift att bedriva markexploatering och därtill hörande markförvaltning. Bolaget har till föremål för sin verksamhet att inom Kungälvs kommun bedriva markexploatering för näringsliv och industri samt för villatomter och därtill hörande markförvaltning i kommunen.

Till bolagets affärsplan kopplas bolagets budget, investeringsplan och likviditetsplan. Bolagets affärsplan är en viktig komponent i kommunkoncernens övergripande styrning och samordning och skall samordnas med kommunens budgetprocess.

Investeringsplan 2023-2026	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Totalt
Investering / Exploatering	34 000	49 000	64 000	90 000	79 000	227 000	543 000
Totalt	34 000	49 000	64 000	90 000	79 000	227 000	543 000

Tabell 16: planerade investeringar Bokab

Denna behandling '3/23 Övrigt' har inget tjänsteutlåtande.